

หนังสือทวณนิก

ของหลวงสุนทรวัดการ เวงสุนทรวัดการ ๕๖๖ ผู้บรรณการท,
ตามไว้ในพระพุทธศาสนา เมื่อวันที่ ๑๓ กรกฎาคม พระพุทธศก
กร ๒๔๗๖ แห่งพระบัญชาและตามพระราชโองการถึงวณนิกต่อไป

หนังสือ สวทมนต์

รวมพระสูตร และ พระปริตต่าง ๆ

โปรดเกล้าฯ ให้สร้างสำหรับพระราชทาน

ไว้ในพระอารามทั้งในกรุงแลหัวเมือง

พิมพ์ครั้งที่ ๔

๑๐๐๐ ฉบับ

พระพุทธศักราช ๒๔๖๔

โรงพิมพ์บำรุงนุกุลกิจ

คำนำ

หนังสือ ถวสมนต์ แบบนี้ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรง พระ ราช ศรัทธา สร้าง ขึ้น ด้วย พระ ราช ประสงค์ จะ ให้ เป็น แบบฉบับ สำหรับ พระสังฆ สามเณร จะ ได้ จำ ทรง สำนาย เป็น กิจวัตร ด้วย เมื่อ ครั้ง รัตน โกสินทร ศก ๒๒ เล็ดจ์ ออก บำเพ็ญ พระราช กุศล ใน การ พระ ศพ สมเด็จ พระ นางเจ้า สุนันทา กุมารี รัตน พระ บรม ราช เทวี แด สมเด็จ พระเจ้า ลูกเชอ เจ้าฟ้า วรรณภรณ์เพชร รัตน ที่ หอ ขรรณ สังเขรณ์ ได้ ทรง สดับ พระ สังฆ สวด มหา สติขุฐาน สุตร พรัก พร่อม เรียบ ร้อย ตี เป็น เหตุ เดิม พระ ราช ศรัทธา จึง ทรง อาณาณา สมเด็จ พระ สังฆราช ซึ่ง สถิต ณ วัด ราช ประดิษฐาน สถิต มหา สิมาราม แต่ ครั้ง ยัง เป็น สมเด็จ พระ พุทธ โฆษาจารย์ ให้ จัด รวบรวม พระ สุตร แด พระปริศต่าง ๆ ให้ พอ เพียง สำเร็จ ประ โยชน์ ใน การ ที่ พระสังฆ สาม เณร จะ เต่า บ่น สำนาย รวม เป็น เต็ม เรียก หนังสือ ถวสมนต์ พิมพ์ ที่ โรง พิมพ์ หลวง ใน ครั้ง นั้น หมั้น ฉบับ พระ ราช ทาน ไว้ สำหรับ พระ อาราม ทัว ไป ใน การ พระ ราช กุศลงาน พระ เมรุ สมเด็จ พระ นาง เจ้า สุนันทา กุมารี รัตน พระ บรม ราช เทวี แด สมเด็จ พระ เจ้า ลูกเชอ เจ้า ฟา วรรณภรณ์เพชร รัตน ณ ที่ อัง ถนาม หลวง ใน ศก นั้น คง แคน มา หนังสือ ถวสมนต์ มี แพร่หลาย มาก กว่า ก่อน ทั้ง เป็น แบบ ฉบับ สำหรับ คัดสั้น ปาฐะ ที่ พระ สังฆ สวด คฤาต เกิดขึ้น ให้ เป็น แบบเดียวกัน เป็น การ สดวก แก่ ผู้ จะ จำ ทรง สำนาย นับ ว่า เป็น เครื่อง สำเร็จ

ประโยชน์แก่พระสงฆ์ในกิจวัตรนี้ เป็นเหตุเถลิงพระราช
 ศรัทธายิ่งขึ้น จึงทรงอาราธนาสมเด็จพระสังฆราชให้ตรวจค้นฉบับ
 แด่เจตบุตรเพิ่มเติมเข้าอีกบ้างตามควร แด่โปรดเกล้าฯ
 ให้พิมพ์ที่โรงพิมพ์หลวง อีกวาระหนึ่ง ตามพันฉบับ พระ
 ราชทานเพิ่มเติมไว้สำหรับพระอารามนั้น ๆ อีก ในการพระราชกุศล
 งานพระเมรุสมเด็จพระเจ้าตากเรือเจ้าฟ้าภาหุรัตมณีนมัย สมเด็จพระ
 พระเจ้าตากยาเธอเจ้าฟ้าตรีเพ็ชรอุทุมมาราช สมเด็จพระเจ้าตากยาเธอ
 เจ้าฟ้าศรีราชกະกุฎรัตนี แด่พระอรรคชายาเธอพระองค์เจ้าเสาวภาค
 นารีรัตน รัตนธิดาหม่อมหลวง เมื่อรัตนโกสินทรศก ๓๐๖ ค่อน
 มาก็ได้พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้แก่ออกชนผู้มีศรัทธาแต่
 ปราศจากจะโดยเสด็จในพระราชกุศลนี้ ได้พิมพ์ตามประสงค์หลายครั้ง
 หนังสือนี้ถึงจะมีมากจนเพียงไรแล้ว ก็ยังเป็นของต้องการ
 อยู่เสมอ ครองนี้ทรงพระราชศรัทธาจะบำรุงพระพุทธศาสนา
 แด่การศึกษาในหัวเมืองให้เจริญตามในกรุง จึงทรงอาราธนา
 พระเจ้าน้องยาเธอกรมหมื่นวิริยญาณวโรดม ให้เป็นผู้บัญชาการ
 จัดพระราชทานออกไปเป็นผู้อำนวยความสะดวกในหัวเมืองมณฑลจรด
 โปรดเกล้าฯ ให้พระเจ้าน้องยาเธอกรมหมื่นวิริยญาณวโรดม
 เสด็จนำบัตรกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้ออกหนังสือไป มีพระราชประสงค์

จะ ทรง บำรุง การสวด มนต์ ซึ่ง เป็น กิจ วัตร ของ พระ องค์ จึง ทรง บริจาค
พระ ราช ทรัพย์ ให้ เจ้านาย จัด การ พิมพ์ หนังสือ สวดมนต์ ขึ้นตาม
แบบ เดิม ๓๕๐๐ ฉบับ เพื่อ พระ ราช ทาน เพิ่ม เต็มไว้ สำหรับ วัด ใน กรุง
แถม หอ เมือง อีก คราว นี้ พระ เจ้านาย เชอ กรม หมื่น วิจิตรญาณวโรรส
ทรง ตรวจ ฉบับ พระ เจ้านาย เชอ กรม หดวง ดำรง ราช านุภาพ ทรง
จัด การ ตีพิมพ์ สำเร็จ บริบูรณ์ ใน รัตน โกสินทร ศก ๓๓๘ เศษ พระ ราช
กุศต นี้ จึง เป็น อุทิศ มาก บัณฑิต อภิบาล พระ บาท สมเด็จ พระ จุฑจอม
เกล้า เจ้า อยู่ หัว ให้ ทรง พระ เจริญ ด้วย พระ ราช อิศริยศ เศษ านุภาพ
แต่ พระ เกียรติคุณ บุญ บารมี ทรง พระ เกษมสุข นิรมลทุก นิรมลย์ ดำรง ราช
มไทยศวรรษ สมบัติ ปกครอง รัช ตีมา มณฑล สกต สัตบุรุษย์ เทอญ

นิเทศนิทส์สน์

วชิรอ่าน	หน้า	๓
นมัสการ แด่ บุษบา พระเจดีย์	๑๑	๕
คำนมัสการ เวธนา เชาว์ ก่อน ทำวัตร	๑๑	๓๐
คำนมัสการ เวธนาคำ ก่อน ทำวัตร	๑๑	๓๓
จุลราชปริทัศน์		
ธรรม, นโม, พุทธ, สัมพุทธเจ.	หน้า	๓๓
นโมการ อัญชุก.	๑๑	๓๔
เขตนิตา, มังคณตุต.	๑๑	๓๕
รัตนตุต.	๑๑	๓๗
กรณียเมตตุต.	๑๑	๓๘
ชนธิปริตคคาถา.	๑๑	๓๙
โมรปริต.	๑๑	๔๐
ชชคคปริตค ชชคคตุต.	๑๑	๔๑
อชชานาญยปริตค.	๑๑	๔๒
อชชคคปริตคปุพพ, โพชฌังคปริตค.	๑๑	๔๓
ยพทน นมตค.	๑๑	๔๔
ทุกขบัพัตตาจนิททุกขชา. มหาการุณ โภณาโธ.	๑๑	๔๕
ตักกตวาพทชรัตน. นิตติเมตรัตนอัญญ	๑๑	๔๖
ยงกัญจรัตนโธเก, รัตนตคชปภาวาทิยาจนคาถา.	๑๑	๔๗
สุชาทิยาจนคาถา.	๑๑	๔๘

มังคตจกัถวาฬใหญ่	หน้า	๓๓
ภวต่งพพมจกัถ, นักขคตขกขภคาน.	๗	๓๔
มหाराชปริตต		
สรขัซ, นโม, พุขัซ, สัมพุทเต.	หน้า	๓๕
นโมการอฏฐก.	๗	๓๖
เขต่นตา.	๗	๓๗
มังคตสุคต.	๗	๓๘
รัตนสุคต.	๗	๔๐
กรณียเมคตสุคต.	๗	๔๒
ขณปริตต ฉททนิคปริตตาวร.	๗	๔๓
โมรปริตต.	๗	๔๔
วัญญกปริตต.	๗	๔๕
ชชคตปริตต ชชคตสุคต.	๗	๔๖
ธาวานาฏยปริตต.	๗	๔๗
อังกณมาตปริตต.	๗	๕๐
โพชนนิคปริตต.	๗	๕๔
อภยปริตต.	๗	๕๕
ชยปริตต.	๗	๕๖
รัตนคตขปภาวภยาจนคภา.	๗	๕๗
สุชาภยาจนคภา.	๗	๕๘
มังคตจกัถวาฬใหญ่	๗	๕๘

นิเทศนิทส์สัน

๓

ภวตส์พพมังกต, นักขตคยภคตทาน.	หน้า	๖๐
ปาฐนัทรนิทส์สัน คำแสดงบทแปลก	๗๗	๖๓
อนมจกกับปวตคตนส์ต	๗๗	๖๓
มหาตมยส์ต	๗๗	๖๘
อนตคตภชณตคต	๗๗	๗๘
อาทิตตปริยายตคต	๗๗	๘๑
พิม พธารตมาคเม ปจันปาฏญาคากา.	๗๗	๘๕
บอภกาท ที่ จระตวต & สตร.	๗๗	๘๕
นต กเมตวณอัญ, บัพพ โคปมคากา, อริยชนคากา.	๗๗	๘๗
ชัมมตังคณิมาตีกาปาฐ.	๗๗	๘๗
วิปัสสันาภุมิปาฐ.	๗๗	๘๘
บฏฐานมาตีกาปาฐ, ภัทเทภรตคคากา.	๗๗	๘๐
วิธตวต เจตคานาน อย่าง ชรรมยคตคิกนิกาย.	๗๗	๘๓
เขมาเขมตวณคณนปรัทตบคากา, ชัมมคาววาทคากา.	๗๗	๘๒
อคคตปสัทตคคคากา, ถวาย พทพระ.	๗๗	๘๕
ถวายไซยมงคตใน การ มี พระฤคษ.	๗๗	๘๗

อนุโมทนาวิธี

ยถาวาริงหาปฐา, ตัพพิตโย.	หน้า	๘๗
บอภ กาท ที่ จระตวตอนุ โมทนา วิเสต.	๗๗	๘๘
มงคตจกภกคณพน้อย.	๗๗	๘๘
เกณิยานุโมทนาคากา, กาสทานตคตคคากา.	๗๗	๓๐๐

นิเทศนิทส์ถน

๔	วิหารทานคาถา, เทวคาทิสถนทัก ขันนามุ โมทนาคาถา.	หน้า	๓๐๓
	เทวคาทิสถนมนันตคาถา, ปรีตคกรณปาฐ.	”	๓๐๒
	นิชกณัฑ.	”	๓๐๔
	ตั้งศหวตถคาถา.	”	๓๐๕
	โกชนทานามุ โมทนาคาถา, อาทียสัคคคาถา.	”	๓๐๖
	ติโรกฐัททกณัฑ.	”	๓๐๗
	สัจจปานวิชัยานรูปคาถา, บอกรช้ออมุ โมทนาวิธี ๒ อย่าง.	”	๓๐๘

จตุภาณวาร

	คำเริ่มภาณวาร.	”	๓๐๙
--	----------------	---	-----

ปฐมภาณวาร

	ติสรณคมนาปาฐ, ทสธักขาปทปาฐ.	หน้า	๓๓๐
	ถ้ามเนรบันนัปปาฐ ทวัคคิสาการปาฐ คชณิกบัจจเวกัชนปาฐ,	”	๓๓๓
	ทสธัมเมสัคคปาฐ.	”	๓๓๒
	มังกลสัคคปาฐ.	”	๓๓๓
	รัตนสัคคปาฐ.	”	๓๓๕
	กรณียเมตตสัคคปาฐ.	”	๓๓๗
	อหิราชสัคคปาฐ.	”	๓๓๘
	เมตตานิถสัคคปาฐ.	”	๓๓๙
	เมตตานิถสัคคคาถาปาฐ.	”	๓๒๐
	โมรปรีตปาฐ.	”	๓๒๓
	จันท์ปรีตปาฐ.	”	๓๒๒

วัด

ทำวัดพระ	หน้า	๒๐๕
บอกวัด.	"	๒๐๗
บอกศักราช	"	๒๑๐

สวนแจ่ง

พระวินัย.	หน้า	๒๑๒
พระสูตร.	"	๒๑๓

พระอภิธรรม

พระสังคณี, พระวิภังค.	หน้า	๒๑๔
พระชาตุกถา. พระปุกคตบัญญัติ. พระกถาวัตถุ.	"	๒๑๕
พระขมก. พระมหาบัญญัติฐาน.	"	๒๑๖

บอกนิกัเขปคาถาแดง ๒๗ นักษัตร	"	๒๑๖
------------------------------	---	-----

คาถา สำหรับ พระราชพิธี

คาถาจตุเทียนไชย. คาถาคับเทียนไชย.	หน้า	๒๑๗
คาถาจตุเทียนไชย พระราชพิธีพิธีรัตนศาสตร์.	"	๒๑๘
คาถาสวด พระราชพิธีพิธีรัตนศาสตร์.	"	๒๑๘
คาถาสวดขอฝน	"	๒๑๙
คาถาพิธีมงคล	"	๒๒๐

สวคมนตรีอย่างธรรมยุตติกนิทาย

นมการปาฐ.	หน้า	๒๒๔
สรณคมนปาฐ, คำสมาทานสิกขาบท ๕ แดงุโบสถ	๗	๒๒๕
คำบัจจเวกัรณของคังอุโบสถ	๗	๒๒๖
ทำวัตรเช้า.	๗	๒๒๗
สังเวคปริกัศตนาปาฐ.	๗	๒๒๘
ทำวัตรค่ำ	๗	๒๓๓
สรณคมนานัสสรณคาถา, โมกษ์ขุปายคาถา.	๗	๒๓๔
โคตมกเจคิยธัมมปริยาย.	๗	๒๓๕
อุคคัศยาทิสังเวคคาถา, ทิสักขณาทิศาถา.	๗	๒๓๖
ภารัสสะคาถา, สัวรรคาถา.	๗	๒๓๗
คิรคณปณามคาถา	๗	๒๓๘
บัตติทานคาถา, สัตถุทเทตปาฐ.	๗	๒๓๙
คายนคาถา, กายคาสติภาวนาปาฐ.	๗	๒๔๐
วิบัตตนาพยปาฐ.	๗	๒๔๓
โองาทปาติ โมกษ์ธาติปาฐ.	๗	๒๔๒
กรณียากรณีบัตตปาฐ.	๗	๒๔๕
ปทานภาวนาสัตต.	๗	๒๔๗
พยากตาพยากควคัง.	๗	๒๔๘
ธัมมนิยามสัตต.	๗	๒๕๐
ธัมมณิกังคัตต	๗	๒๕๒

ศัพท์พจนานุกรม	หน้า	๒๕๔
ศัพท์บัญญัติ	"	๒๕๖
อริยวาทศาสตร์	"	๒๕๗
ศัพท์บัญญัติ	"	๒๖๓
ศัพท์บัญญัติ	"	๒๖๔
ศัพท์บัญญัติ	"	๒๖๖
ศัพท์บัญญัติ	"	๒๖๗
พจนานุกรม	"	๒๖๘
ศัพท์บัญญัติ	"	๒๗๓
ศัพท์บัญญัติ	"	๒๗๔
ศัพท์บัญญัติ	"	๒๗๕
ศัพท์บัญญัติ	"	๒๗๖
ศัพท์บัญญัติ	"	๒๗๗
ศัพท์บัญญัติ	"	๒๗๘
ศัพท์บัญญัติ	"	๒๗๙
ศัพท์บัญญัติ	"	๒๘๐
ศัพท์บัญญัติ	"	๒๘๑
ศัพท์บัญญัติ	"	๒๘๒
ศัพท์บัญญัติ	"	๒๘๓
ศัพท์บัญญัติ	"	๒๘๔
ศัพท์บัญญัติ	"	๒๘๕
ศัพท์บัญญัติ	"	๒๘๖
ศัพท์บัญญัติ	"	๒๘๗
ศัพท์บัญญัติ	"	๒๘๘
ศัพท์บัญญัติ	"	๒๘๙
ศัพท์บัญญัติ	"	๒๙๐
ศัพท์บัญญัติ	"	๒๙๑
ศัพท์บัญญัติ	"	๒๙๒
ศัพท์บัญญัติ	"	๒๙๓
ศัพท์บัญญัติ	"	๒๙๔
ศัพท์บัญญัติ	"	๒๙๕
ศัพท์บัญญัติ	"	๒๙๖
ศัพท์บัญญัติ	"	๒๙๗
ศัพท์บัญญัติ	"	๒๙๘
ศัพท์บัญญัติ	"	๒๙๙
ศัพท์บัญญัติ	"	๓๐๐
ศัพท์บัญญัติ	"	๓๐๑
ศัพท์บัญญัติ	"	๓๐๒
ศัพท์บัญญัติ	"	๓๐๓
ศัพท์บัญญัติ	"	๓๐๔
ศัพท์บัญญัติ	"	๓๐๕
ศัพท์บัญญัติ	"	๓๐๖
ศัพท์บัญญัติ	"	๓๐๗
ศัพท์บัญญัติ	"	๓๐๘
ศัพท์บัญญัติ	"	๓๐๙
ศัพท์บัญญัติ	"	๓๑๐

วิธีอ่าน อักษรไทย เป็น ภาษา มคธ

๑ จะแสดง วิธีอ่านคำ สวดมนต์ ไหว้พระ ที่เขียนด้วยอักษรไทย ให้ผู้อ่าน ได้สำเนียงกึ่งเจตจำนง จะได้อ่านแต่ดอกคิดเขียนตามวิธีชอบอันถูกต้อง แก่คำ สวดมนต์ ไหว้พระ ซึ่ง ตพิมพ์ แด เขียน ด้วย อักษรไทย นี้. ก็ แด คำ ในภาษามคธ เมื่อมาเขียนด้วยอักษรไทยจะให้ถูกถ้วน เบ็ดองค์ด้วยอักษรมาก เพราะกระบวนอักษรไทย ไม่มีอักษรซ้อน เป็นแต่เรียงไปตามบันทึก, ครั้น จะยกลักษณะ ให้สังเกตในทีอักษรซ้อน แดจะยื่นให้อยู่ด้วยอักษร ก็จะเป็น ความลำบากแก่ผู้อ่าน. ผู้อ่านจะไม่สำเนียงตาม คิดจะให้ มี ฌบับ มาก ตพิมพ์ ไว้ ก็จะทำให้สำเนียงประโยชน์ ไม่. เมื่อจัดเรียงเรียงไปตามที่เคยอ่าน เคยเขียนเป็นแต่ยกเขียนเครื่องหมายประดับเขาบางเต็กน้อย พอควรแก่ภาษา มคธ ผู้อ่านแต่ดอกคิดสังเกตง่าย ก็จะได้สำเนียงตาม ตพิมพ์ ไว้ก็จะ ได้เป็นคนแก่ผู้ ไม่รู้อักษรขอม ขยากแก่คำ สวดมนต์ ไหว้พระ ซึ่งเป็นภาษา มคธจะได้อ่านตามหนังสือพิมพ์ เต้าจำไว้ที่ของสาขาย ตามปรารถนา.

๑ อักษรที่ใช้ ใน ภาษา มคธ นั้น ๔๑ เป็น สระ ๘ พยัญชนะ ๓๓.

อ	อา	อิ	อี	อุ	อู	เอ	โอ	}	๘	นี้	สระ
เ	แ	อ	อ	เ	โ						

ก ข ค ง ฉ ฉ ฌ ฉ ญ. ฐ ฑ ฒ ณ.

ด ถ ท ธ น. ป ผ พ ภ ม. ย ร ล ว ส ห ฬ ๐

๓๓ น พยัญชนะ

ในคำมคธที่ตพิมพ์ แดเขียนด้วยอักษรไทยนี้, ให้ผู้อ่าน กำหนด วิธีทั้ง ๓ คือ พยัญชนะที่องศาไศรย , กุม (๐) นิคคหิต ออ้ออ, ก ก ก (จนถึง)

มัต โถ คนปด้า. สัตต ๓๓๓. กัปป โป กัปป. อัม โฆณัน คบมื่อ. ทัพพ ๓๓๓. ดั่งของ.
 อัมภา- หมอก. อัมมา มารคา. จัมปา เมืองจัมปา. สัมมุติ ที่ถูกต้อง.
 อัม โพ ต้นมะม่วง. อัม โภ เต้า. อัยย ข้าแต่เจ้า. อัยยา แม่เจ้า.
 อัยยกา ย่า. ยาย. อัยโย พระผู้เป็นเจ้า. อัยยา พระผู้เป็นเจ้าทั้งหลาย.
 อัยยานิ ส่วน. อัย โยโค ความยกออก. เอัยยาดิ ท่านฟังมา. ปริตังเกยัย
 ฟังวังเกยัย. อตฺตเจยัย อตฺตโรย. เคยัย เคยัย. โสเจยัย ความเป็นผู้ดีชาติ
 อเชย โย อันผู้ใดจนไม่ได้. วิญญูเจยัย อันบุคคลพึงรู้แจ้ง. เญยัย อันบุคคล
 พึงรู้. วุฏฺเฐยัย พึงควร. ส่าเจยัย ความเป็นผู้ฉลาด. นัทเตยัย พึงถึง.
 วัตเตยัย พึงเจริญ. วัตเตเจยัย พึงพรรณา. ญาเตยัย พึงรู้. อตฺตคาธิปเตยัย
 ความเป็นผู้มีศพบ เป็น อธิปัตติ. เญยัยจิตติ จิตร เครื่อง เป็น อะโมย.
 เทยัยธัมโม ไทยธรรม. สัทธาเจยัย ของที่เขาจะพึงให้ด้วยศรัทธา.
 ส่าเจยัย พึงให้แล้วเสร็จ. นามเจยัย ชื่ออันบุคคลพึงทรงไว้ พึงกล่าว.
 เญย โย อันบุคคลพึงนำไป. เปยัย ของควรดื่ม. เปยัยวชฺช ค้าควรดื่ม.
 โอตมฺเพยัย พึงห้อยลง. ภิโย ยิง. อภิกุยัย ครอบงำแล้วจึง. วมฺเพยัย
 เพ็ดเพื่อ คิเตยณ. วมเยยัย พึงคาย. ยาเยยัย พึงไป. กเรยัย พึงทำ. เญยัย
 ของควรดื่ม. เวยยากรณํ ไวยากรณ. เญยยา ความนอน. เญย โย ประเสริฐ.
 สยัยติ เขาได้ยิน. เญยัย พึงเป็น. สเญยัย พึงครอบงำ. บิเพยัย
 พึงนับ, เบียดเบียด. กิเพยัย พึงเล่น. อุกาทรณํ เท่านั้น พอเป็น อย่าง
 ไหมแม่ กก กง กต กน กบ กม, เกย ทั้งปวง ๓

๐ คำที่พยัญชนะ ๒ ลงในสระเดียว หมายถึงไม้ยามักการ รูปนี้()
 ใจ เบื้อง บน ข้าง ท้าย อักษร เบื้อง ต้น

กย กยาค กโรมิ ข้าพเจ้า จะทำอะไรได้. สักยปต์ โศ บุตรของศักย

กษัตริย์. วาภิรมย์ ถ้อยคำภาภย์. กิร กิรียา ความทำ. กิรียาปทั บทเป็น กิรียา
 ศัพท์. กิรียาจิตติ กิรียาจิตร. กุศลวิปากกิรียา กุศลวิปากกิรียา. กิธ
 เกิดได้ ความเศร้าหมอง. ปริกัตติฐา สมณพราหมณ์ทั้งหลายผู้เศร้าหมองด้วย
 ธิย อธิยาโต อัน ผู้หนึ่ง ๆ กล่าวแล้ว บอกแล้ว. ติฐยา ความนับ
 เครื่องนับ. คย อธิยาศาว์ เรือนไฟ, โรงไฟ. อติ โคธิภาโต แสงเพลิง.
 คติ ติพพคตา มีครุแตกหุด่วน. มินา มคณะแตนคณะ. ตีร ตติร
 ณฑพน. อมุตริ ณฑโนน, กติร ณฑโทน. ทย อาทยกขริ อักษรเบ้องคน
 ทิว ทวฺยี้ หมวดสอง. ทวฺริโวห มตฺนสอง. พย พยตฺโต ผู้ฉลาด ธิก
 เจน. พยาริภวฺยไซ. มย กตตกมยตา ความเป็นผู้ ใคร่จะทำ, คุณคือความ
 เป็นผู้ ใคร่จะทำ. ญหิ อติถตฺตญฺ หิตฺ ประกอบพร้อมด้วยประ โยชน์แล้ว อันประ
 โยชน์คงอยู่ กับแล้ว. กวิ กวิจ ณฑหนึ่ง. กวิจจโย บัจจย
 คือ กวิ. ชว อถชวตฺต อถไซ ครังน ธิตฺต แก่นน.
 นชฺวาหิ นไซ หาไม้แฉะ อหิ เรว. คร นโคโรไซ คณนโคโรช. คย คยาคิ เค
 กะเชอเหตฺตานน อหิ เรว เชวฺ อย่างนี้ วเทยฺย พิงกถาว. ติว ติว ทาน,
 กตฺวา ทำแล้วจริง, ฌตฺวา เมาแล้วจริง, ทริ ภา โทริ ผู้เจริญ. อนทริย
 อนทริย. นว นนฺวายนฺ นนฺ หาไม้ฤฯ อยฺ น. ธิเนวติ ไปตาม. อนฺ ธิค.
 พร พรทวฺนํ ภาใหญ่, อพรวิได้กล่าวแล้ว. หน พรทมาพรทม, พรทมจริย
 พรทมจริย. ณฑอนฺหิ รอน. ก โนหฺคนตฺาจรรมตา. นนฺหานฺความอาบหน้า,
 เครื่องอาบหน้า, ที่เป็นที่อาบหน้า. นฺหาตโก นายกตบก, ช่างกตบก. ยหิ วยหา
 ยานหาม, วยหเค อันน้ำนำไป, อันน้ำพัดไป. ติห วุตหเค อันน้ำนำไป
 พหิ รพหิ ความงอกขึ้น. พพหิ หนัก. ติณ เติมนโห ความรัก
 ผดมตฺนาติ ผดฺ ชิงผด. ธิตฺนาติ ช่อมบริโลก. ติย ติยาจ. ชาติ เป็นอาด้วย

ตั้งยามา ขนตั้งยามทั้งหลาย มีที่ คมมีที่ แก่ท่านทั้งหลาย อมมี
 แก่เราทั้งหลาย คุณแม่ ท่านทั้งหลาย ซึ่งท่านทั้งหลาย, ดย กติยาน์ กรรมงาม,
 ทพพิณย์ ความเป้นผู้ มีกำลังอัน โทษประทุษร้ายแล้ว วัห อวทาน์. คำร้องเรียก,
 ชิวหา ถน. ลัด ภาสตา ดูป. อุกข์ ไลศ อรณ ส่าง ชนมาแล้ว. ล้อม
 ายตั้งมา ท่านผู้มีอายุ. ยตั้งมา เพราะเหตุใด. ล้ว ทิสวา เห็นแล้วจึง,
 ล้วาย โส ผู้หน อัย ผู้หน, ล้ว พวงนี้.

นมัสการ แด่ บุษบา พระ เจดีย์

๑ เมื่อสาธุชนจะนมัสการแด่บุษบา พระเจดีย์คือพระสถูปแด่พระพุทธรูป
 พึ่ง รุกกพุทธรุคณธรรมคุณล้นคุณเป็นอารมณ์ โดยสังเขป ฤา พิศดารก่อน
 ตั้งสักการแด่จุดเทียน จุดรูปแล้ว ยืน ฤา นั่งของ ยก อัญชตั้งว่า โยโส ภควา
 อรหิ ล้อมมาล้อมพุทฺธิ, ล้วากขาโต เขน ภควดา ชัม โน, ล้วปฏิบัณ โน
 ยัสส ภควโต ล้วอกสโฆ, ล้อมมย ภควนตี ล้อมมี ล้อม, อิมหิ
 ล้วกกาเรหิ ยถารหิ อารโหเตหิ อภิปุชยาม. สาธุโน ภนเต ภควา ล้วจิ-
 ปรินพพุโคมิ, บัจฉมาชนตานุถัมปมานสา อิมเ ล้วกกาเร ทศศคบัณเณการภูเค
 ปฏิกคณหาตุ อมหากิ ทสมรตตี หิตาย ล้วชาย พระผู้มีพระภาคย์ พระองค์ ใด
 เปนพระอรหันต์ ตรัสรู้ชอบเอง แล้ว ชรรม อน พระผู้มีพระภาคย์ พระองค์
 ใดกล่าวกตั้งแล้ว, ล้อมล่าวกของพระผู้มีพระภาคย์พระองค์ ใด ประฏิบัศต แล้ว
 ราชพา เจ้า ทงหลาย บุษบาโดย เคารพ ซึ่ง พระผู้มีพระภาคย์ พระองค์ หน
 ทง ชัมมะ ทง ล้อม, ล้วย ล้วการ เหล่าน ทราชพา เจ้า ยก ชนไว้ตาม คอวแล้ว
 ชยพระผู้มีพระภาคย์พระองค์นั้น ผู้ปรินพพานแล้ว จงรับสักการับณณา
 การของคณยากเหล่าน ของราชพาเจ้าทงหลาย, ล้วย พระเหตุย อนุเคราะห์

ประชุมชน ภายหลัง, เพื่อประโยชน์เพื่อความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย
 ดันภาดนาม ฯ ถ้าสมมุติจะว่าแต่ผู้เดียวก็พึงว่า "คมหิ ภควันตี สัมมัม
 สัตถัม อิมเหติ สักกาเรหิ ขถารหิ อารโหบีเตหิ อภิปุชยามิ. ส่าธู เม
 ภันเต ภควา สุจิรปริณิพพุโตปิ, บัจฉิมาชหตทานกัมปมานสา อิเม สักกาเร
 ทุกคตบัตถนการภูเต ปฏิกคณหาตุ มม ทิฆรตตี หิตาย สุขาย

ถ้าสักการน้อย ดอกไม้ดอก ๓ เทียนเล่ม ๓ พึงเปลี่ยนตามสักการว่า
 "อิมินา สักกาเรณ" นั้นเทอญ. ก็แต่การทำสักการบูชาพระเจดีย์สถานนั้น
 ก็ไม่มีนิยมว่าตามแบบนั้นแบบนี้ ผู้ยกสักการบูชาจะนึกในจิตระฉันใด ๆ
 ตามแต่ใจได้ แล้วทำสักการบูชา ก็เป็น การดี การชอบทั้งสิ้น เพราะฉะนั้น
 เมื่อเริ่มจะระภากว่า "ยมหิ ภควันตี สรรณํ คโต อรหันตี สัมมาสัมพุทฺธัง
 อิมินา สักกาเรณ ตํ ภควันตี อภิปุชยามิ" ฉนั้น บูชา ก็ควร ทุกประการ
 ความนึก ทำมณดีการถึงพุทธคุณ ฤๅทั้งธรรมคุณ สังฆคุณ เป็นอารมณ์
 ให้เกิดความเลื่อมใส ทำสักการบูชานั้น เป็นการดี การชอบ ฯ

อรหิ สัมมาสัมพุทฺโธ โห ภควา. พระผู้มีพระภาคย์ ซึ่งเป็นสรณ เป็น ที่พึ่ง
 ที่นับถือ ของเรา พระองค์ นั้น. เป็นอรหันตี ครัตริ์ชอบเองแล้ว.
 เป็นอรหันตี ผู้ไกลผู้ควร ละกิเลสขาดจากพระสันตทานกับทั้งवासนา เป็นผู้
 ไม่หลง มีความไม่หลงเป็นธรรมดา ท่านมีสันตทานบริสุทธิ์ฉนั้น ควรรับ
 สักการของสัตวโลกย์. เป็นสัมมาสัมพุทฺธ ครัตริ์ชอบเองแล้ว คือครัตริ์
 ของจริง คือทุกข เหตุให้เกิดทุกข, ตับทุกข, ทนทาง ตับทุกข
 ๔ นี้ แจ้งประจักษ์ โดยดำฟังพระองค์ ครัตริ์ชอบไม่ฉปริต. ครัตริ์ ชนได้
 ใน ธรรมทั้งหลายที่ พระองค์ ไม่ได้ยิน ไม่ได้ฟัง มาแล้ว แต่ในปางก่อน,
 ก็ครัตริ์ ของจริงทั้ง ๔ นั้น ชนได้ โดยดำฟังพระองค์, และ ถึง ความ เป็นผู้รู้

ครบถ้วนในของจริงทั้ง ๕ นั้น ไม่ขัดขวาง, และถึงความเป็นผู้มีอำนาจ
แก้แค้นต่อองค์ชำนานในพระญาณที่เป็นกำลัง อาจยกบัญญัติชนเทศนาตชน
ผู้อื่นให้ครัดใจ ไตตวย. ครัดใจ ให้สำเร็จประโยชน์ทั้งพระองค์และผู้อื่น.
พระผู้มีพระภาคย์นั้น เป็นอรหันต์ผู้มีกำลัง พุทฺธิ ผู้ควรผู้ไกล ครัดใจชอบ
เองแล้ว อย่างนี้

พุทฺธิ ภควันติ อภิวาเทมิ อรหันตํ สัมมาสัมพุทฺธิ อมฺนาถุเปณ บัญญาयมาเน.
อิมาย ปฏิมาย สันตํ สันตํมานะ. ฯ ข้าพเจ้า อภิวาท กราบไหว้
พระผู้มีพระภาคย์พุทธเจ้า ผู้พระอรหันต์ครัดใจชอบเองแล้ว พระองค์นั้น
มีพระอุปถัมภ์พระพุทฺธิรูปนี้ เป็นพยาน. “กราบลง” ฯ บทท่ายว่า
อรหันตํ สัมมาสัมพุทฺธิ อมฺนาถุเปณ บัญญาयมาเน, อิมาย ปฏิมาย
สันตํ สันตํมานะ” นั้นนึกแต่ในใจต่อเจ้า, ไม่ออกวาจา ฯ สัจจาทิ ภควตา
ธมฺโม. ธมฺมะส่วนสภาพที่ดีที่ชอบ, พระผู้มีพระภาคย์เจ้า กล่าวดี
กล่าวชอบแล้ว แสดงทางดับกิเลสแฉกของทุกข์ ให้ผู้ปฏิบัติตามถึงความ
ดับทุกข์ โดยชอบได้.

ธมฺมํ นมสฺสํ สัจจาทิ เชน ภควตา อรหันตา สัมมาสัมพุทฺธิเชน,
อิมินา ภูเปณ บัญญาयมาเน, อิมาย ปฏิมาย สันตํ สันตํมานะ. ฯ
ข้าพเจ้านมัสการ ธมฺมะ ที่พระผู้มีพระภาคย์ ผู้อรหันต์ สัมมาสัมพุทฺธิ
พระองค์นั้น กล่าวดีกล่าวชอบแล้ว.

“กราบลง”

บทท่าย. สัจจาทิ เปนต้นไป เป็นแต่ในใจไม่ออกวาจา ฯ
อุปฺปฏิบัณฺโณ ใน ภควโต สัจจาทิ ทุมฺมํสาวก ของพระผู้มีพระภาคย์

ประวัติดำเนินชอบแล้ว ได้บัญญัติวิธี อริยสัจ ๔ ทำกิเลสในสันดานให้
สิ้นไปตามกำลังอริยมรรคที่ให้เกิดขึ้นแล้ว ในสันดานคน ความละกิเลสได้จริง
เป็นการ ประวัติดำเนิน ชอบแท้.

สัม นามิ สุปุณฺณิ อสุปุณฺณิ ญายปุณฺณิ สามีจิปุณฺณิ,
เคน ภควตา อรหตา สัมมาสัมพุทฺธเจเน สัมมาปฏิบัติ, อิมินา
ถูปเน บัญญาสมาเนน อิมาย ปฏิมาย สันตีสัสสมาเนน. ข้าพเจ้า
นอบน้อมสงฆ์ ที่พระผู้มีพระภาคย์ อรหันต์ สัมมาสัมพุทฺธ พระองค์นั้น
สอนให้ประวัติดำเนินชอบแล้ว.

“กราบลง”

บทท้ายตั้งแต่ สุปุณฺณิ เป็นต้นไป เป็นแต่ในใจ, ไม่ออกวาจา ฯ

ถ้าเวทนาเข้า นำเริ่มว่า “หนึท มยฺ พุทฺธชฺฉิตฺ ภควโต ปุทฺธภาคนมการี
กโรเม เต” ฯ

ตั้งนโมตามกำหนดจบแล้ว นำเริ่มว่า “หนึท มยฺ พุทฺธชฺฉิตฺ กโรเมเต”
แล้ว “โยโส คตาคโต จนตัง ตมहि ภควันตํ สิริสา นามมิ” ฯ

“กราบลง”

นำเริ่ม, “หนึท มยฺ สัมมาปฏิตฺ กโรเม เต” ฯ

แล้ว “โยโส สิวากฺขาโต (จนตัง) ตมहि สัมมิ สิริสา นามมิ”

“กราบลง”

นำเริ่ม, “หนึท มยฺ สุปุณฺณิ กโรเม เต”

แล้ว “โยโส สุปุณฺณิ โน (จนตัง) ตมहि สุปุณฺณิ สิริสา นามมิ” “กราบลง”
แต่นั้นไป ถ้าจะแล้วแต่คาถาประธานพระรัตนไตรยอีก เริ่มนำว่า “หนึท มยฺ

รัตนัตถยปรณามคาถาโย ภณาม เสด” ๗

สวด “ พุทฺธิ โช สุตฺตํ โช (จนฺตัง) มา โทหนฺตฺว เว ตสฺส ปภาวสฺสํ ธิยา ” ๗

ถ้าจะ สวด ทั้ง คาถา ปรณามพระรัตนไตรย กับ สวดปริกคฺคณปาฐด้วยใช้
เริ่มนำว่า “ หนฺต มยฺ รัตนัตถยปรณามคาถาโย เจว สฺวคปริกคฺคณปาฐญฺจ

ภณาม เสด ” สวด “ พุทฺธิ โช สุตฺตํ โช (จนฺตัง) อิมํ สุตฺตํ เกวตฺตํ

ทุกขกขณํ สุตฺตํ อนัตตกริยาย สุตฺตํ คคฺค ” ๗

ถ้าเป็นเวตาเขียน เวตาทำ จะใคร่ นมัสการด้วย พุทฺธานุสฺสํ สติ อิมฺมานุสฺสํ สติ
สฺมานุสฺสํ สติ แล พุทฺธาภคฺติ อิมฺมาภคฺติ สฺมาภคฺติ ไซ้, พึง เริ่ม นำ

แล สวด ไปตามลำดับนี้ ยมมํ โช มยฺ ภควนฺตํ สฺรณํ คตา อรหฺนํ

สฺมา สัมพุทฺธิ ยํ ภควนฺตํ อุตฺตํ สุตฺตํ บัพฺพชฺชา, ยสฺมิ ภควติ พรหมจริย

จราม, ตมฺมยํ ภควนฺตํ สฺมมํ สฺมมํ ยถารหํ อํโรปเตหิ สกฺกาเวหิ

อภิปุชฺชิตฺวา อภิวาทนํ กริมฺหา, หนฺตทานิ มยฺ ตํ ภควนฺตํ วาจา

อภิลายิตฺว, ปุพฺพภากฺคณมถารญฺเจว พุทฺธานุสฺสํ สติ นยฺญํ จ กโรม เสด ” ๗

สวด “ นโมตามกำหนดครบแล้ว พุทฺธานุสฺสํ สตินย ค่อไป ตํ โช ปน ภควนฺตํ

สฺปนตํ อติปิ จน ภควาติ ” ๗

หยุดรฎกพระคุณตามในพุทฺธานุสฺสํ สตินยนั้น ตั้งเขป ฤาพิศดาร จบแล้ว

จึงเริ่มนำพุทฺธาภคฺติ ค่อไป ๗

“ หนฺต มยฺ พุทฺธาภคฺติ กโรม เสด ” ๗

“ พุทฺธิ จวารหนฺตวรตาทิคุณาภคฺติ โท จนฺตัง มาหํ สุตฺตํ เสด ” ๗

จบแล้วกราบลงหมอบว่า “ กาเยน จนฺตัง สฺวริคฺคว พุทฺธิเช ” ๗

๐ “ หนฺต มยฺ อิมฺมานุสฺสํ สตินย กโรม เสด ” ๗

ยาวเทว ทัดตเนน คํ ภควันคํ อนุตฺตริตฺวา ปตํทลํเวคปฏิทาภายเจว,
 ตบฺบจฺจยา ตํมาปฺปฏิบคคปฺริปฺรณตฺถาย จ. มยญฺจมท อิมํ สุวณํ
 ตํมปฺตฺตา อิมํ ทณฺฑทปฺรชฺฐปฺบคคณฺชาทลคฺกการํ อิมํตํมํ ตํทาดเน
 ชาโรเปตฺวา คตฺตํ ภควโต สฺจุรปฺริณิพฺพตฺตํดาปํ ตโต, สคฺกการํ
 กริตฺวา อภิวาทณํ กริมํทา ฯ หนฺนททานิ มยํ คํ ภควันคํ
 วาจาเย อภิกฺขุคํ ปุพฺพทาคณมการํ กโรม เต. ฯ
 สวค “ น โมถนํหาถว สวค โย โส เปนตํ ตามถํตบํทวามาถวณํน เทอญฺ ฯ

เวธาคําก่อนทำวัตร

๑ ยมมํหโร มยํ ภควันคํ สฺรณํ คคา, อุตฺทกฺตํ บัพฺพชิตา, โยโน ภควา
 สคฺกการํ, ยตฺตํ จ มยํ ภควโต ชมฺมํ โรเจม. อโหสิ โข โส ภควา
 มชฺฌเมตฺตํ ชนปฺเทตฺตํ อริยเกตฺตํ มนุสฺสเสตฺตํ อปฺบมฺโน, ชคฺคโย
 ชาตียา, โคตโม โคตเตน, สคฺกยปฺตํ โค สคฺกยภตฺตา บัพฺพชิตโต
 ตํมาปโยคมาคํมมํ ตํมาปธานมํนํวาย ตํมามนสิการมํนํวาย,
 อวเวธายํ นชฺชชา เพรญฺชรายํ คิเร อตฺตํคคโพธิรํกชฺมุเต,
 สคฺกยโต คณฺหนํ ชยา วิราคา นิโรชา จาคา ปฏินิสฺสคฺคา,
 สเทวเก โตเก สมารเก สพฺรหฺมเก, สตํมณพฺรหฺมณียา ปชาย
 สเทวมนุสฺสํดาเย, อนุตฺตรํ ตํมาตํมํ โพธิ อภิสํพทํ โข. โส
 สคฺคเตตฺตํ การุญคํ ปฏิจฺจํ กรุณายโก อนุกมฺปโก หิเตตฺตํ
 อนุกมฺบิ อปาทาย, ธาตภณฺฐานํ ปฏินฺยาสิ, ปริสํสาตํ สคฺคทาทํ
 นทํ, พฺรหฺมจกฺกํ ปวตฺเตตฺติ. โส โลกจาริกํ จรมาโน, คณฺคทนฺรํ
 ชมฺมญฺจ เตเสนํ โค วินยญฺจํ บัณฺเฑนํ โค โลกจาริกํ จริตฺวา,

ปรีชิต คปฤบัต คปฤเวรสังชาติ ทิวชี่ สัทธมมี สัมมเทว โดเก
 ปวตคยิตวา, อปรภาเค กุสินารายี่ อูปวตคเน มัดตานี่ สาดวเน
 ยมกธาดานมนัตเร อุนปาทีเสสัย นีพพานชาคุยา ปรีนัพพิโต,
 คโต บัญชราย ขาวรัชชคณา (เฮตคก) ทิวสคฺตร (เฮตคก)
 มาสัททิก (เฮตคก) สัจฉนรคฺตร จคฺตคาริกานี เทวสัจฉนรสหัสสานี
 อคคกนคานี. เฮตคก กาดิ โย เคน ภควตา เทสโต บัญชิต โค
 ชมิ โม จ วินโย จ, โส อัมหากิ บัจฉินาชนคากุคานี่ สคฺตกา
 หุคฺวา ขตาคณญจ คิจฺจฐติ. อปปีจ โช ปน สนิคิ สคฺตกา
 โอิฬาริกา โอิฬาริกเนน นเยน ปสัททิตาโร. เคสึ ปสัททาย เคน
 ภควตา บัจฉินาชนคานุกัมบิ ปฏิจจ อคคโน อัจฉเยน กุปปฏิจฺจฐาปน
 อุนมคฺ, คิ โช ปน ภควโต อุนมคิ อุนปาทาย อยิ กุโป ปฏิจฺจฐาปิโต,
 อยิ ปุณฺนิมา ปฏิจฺจฐาปิตา, ยาวเทว ทสฺสเนน คิ ภควณคิ
 อุนสฺสริคฺวาปสัททสเวคปฏิจจาทายเจวคบบัจฉยาสมมาปฏิบต คปรีปรุณคฺตทายจ.
 นยญจมห อิมิ ฐานี่ สัมบิตตา อิเม ทณฺจทปฐุปฐบคณิชาทสคฺกกาเว
 อิมสฺมิ สีสาดเน อาริเปคฺวา คสฺส ภควโต สัจฉปรีนัพพิตสฺสาปี
 สโต สคฺกการิ กริตฺวา อภิวาทนุ กริมหา. ๗
 หนททานิ มยิ คิ ภควณคิ วาจาย อภิกายคิ ปุพฺพภาคนมการญเจว
 พุทฺธานุสฺสคินยญจ กโรรม เส. ๗
 สวค นโม. แถ คิ โชปน ภควณคิ เปนคินไป ตามธาดับ
 ที่วามาแถวณน เทอญ ๗

จุลราชปริศน์

เจตคํานาม

สรรค์ สั่น สันธิ นรินทร์, ปรีตตานภาโว สทา รัชชคติ
 ตรีศวาน เมคคิ สเมคคา ภาทินตา, อวิคชตตจิตตา ปรีตติ ภาณนคิ.
 สัตเค กามะ จ รูเป ศิริสิขรตเท จันตตักเช วิมานะ,
 ทิเป รัชชเร จ คามะ ตรวนคทเม เคหคณุมหิ เขตเต,
 ภามมาจาขนต เทวา ชลตตวิตเม ยกชคณรพพนาศา,
 ศิขุรูนตา สันตเก ย มุณิวรจัน สาราโว เม สณนค. ข
 รัมมสวณกาโต อยมภทนต์ตา, รัมมสวณกาโต อยมภทนต์ตา,
 รัมมสวณกาโต อยมภทนต์ตา.

นโม ตัสส ภควโต อรหโต สัมมาสัมพุทธัสส.
 นโม ตัสส ภควโต อรหโต สัมมาสัมพุทธัสส.
 นโม ตัสส ภควโต อรหโต สัมมาสัมพุทธัสส.

พุทธิ สรณํ คัจฉามิ. รัมมิ สรณํ คัจฉามิ. สัม สรณํ คัจฉามิ.
 ทศยมบิ พุทธิ สรณํ คัจฉามิ. ทศยมบิ รัมมิ สรณํ คัจฉามิ.
 ทศยมบิ สัม สรณํ คัจฉามิ. ทศยมบิ พุทธิ สรณํ คัจฉามิ.
 ทศยมบิ รัมมิ สรณํ คัจฉามิ. ทศยมบิ สัม สรณํ คัจฉามิ.

© สัมพุทธเช อัญญวีสัญจ,
 บัญจัสสคตัสสตันนิ,
 เกล สัมมัญจ สัมมัญจ,
 นมการานภาเวณ,
 ทิวาตตัญจ สหัสตเก.
 นนามิ สิริสา อห.
 อาทเรน นนามิห.
 หนตวา สัพเพ อุตตทเว.

อเนกา อเนกรายาบี,
 ตัมพทเช บัญญาัญญาตัญญา,
 ทตตตตตตตตตต,
 เตส อัมมัญญา ตัมมัญญา,
 นมการานภาเวณ,
 อเนกา อเนกรายาบี,
 ตัมพทเช นวตตตตตเต,
 วิตตตตตตตตตต,
 เตส อัมมัญญา ตัมมัญญา,
 นมการานภาเวณ,
 อเนกา อเนกรายาบี,

วิมตตตตตต อเตตโต.
 จตตตตตตตตตต.
 นมามิ สิริสา อห.
 อาทเรน นมามิห.
 ทนตวา ตัพเพ อุตตทเว.
 วิมตตตตตต อเตตโต.
 อฏฐจตตตตตตตตต.
 นมามิ สิริสา อห.
 อาทเรน นมามิห.
 ทนตวา ตัพเพ อุตตทเว.
 วิมตตตตตต อเตตโต.

นโมการัญญุก

๑ นโม อรทโต ตัมมา,
 นโม อุตตมอัมมตต,
 นโม มหาตตตตตต,
 นโม โอมายารทตตต,
 นโม โอมกตตตต,
 นโม การนปภาเวณ,
 นโม การานภาเวณ,
 นโม การตตเตเชน,

ตัมพทตตต มเหตุโน.
 ตวากตตตตตเตน.
 วิตตตตตตตตต.
 รตตตตตตตต.
 ตตตต วิตตตตตตต.
 วิคจจจจจจ อุตตทวา.
 ตตตต โทต ตัพพทา.
 วิจจจจจจ โหมิ เตชวา.

(นโมการอัญญุก & คาทานี, ตวตโนกาดตมัยทักว.)

อภิกกนทาย รัตติยา อภิกกนิตวณณา, เกวลกบับิ เขตวนิ โภภาเสตวา,
เยน ภควา เตนุปลังกมิ, อปลังกมิตวา ภควันตี อภิวาเทตวา เอกมนตี
อัญฐาตี เอกมนตี ฐิตาโฆ ตา เทวตา ภควันตี คาทาย อชันภาตี.

“ พหู เทวา มนุสส์สา จ,
อากังขมานา โสคถานิ,
อเสวนา จ พาทานิ,
ปฐา จ ปุชฌิยานิ,
ปฏีรูปเทตวาโส จ,
อตตตัมมาปณิชิ จ,
พาหุสัจญญจ สิบบญญจ,
สุภาตติกา จ ยา วาจา,
มาตาบิตุอัญฐานิ,
อนากถา จ กम्मมนตา,
ททานญญจ ชัมมจริยา จ,
อนวัชชานิ กम्मมานิ,
ฮารตี วัรัตติ ปาปา,
อับปมาโท จ ชัมเมต,
การโว จ นิวาโต จ,
กาเดณ ชัมมัสสัจจ,
ชนตี จ โสวจัสสัจจ,
กาเดณ ชัมมสากัจจ,
ตโปจ พรหมจริยญญจ,

มังคธานี อจินตยิ.
พริหิ มังคตมุตตม.”
บณฺฑิตคานญฺจ เสวนา.
เอตมมังคตมุตตม.
ปุพเพ จ กตปญฺจตา
เอตมมังคตมุตตม.
วินโย จ สุลลิกขิต.
เอตมมังคตมุตตม.
ปตฺตทวารัสส สัจจโท.
เอตมมังคตมุตตม.
ญาคกานญฺจ สัจจโท.
เอตมมังคตมุตตม.
มัชชปาณา จ สญฺโฆ.
เอตมมังคตมุตตม.
สันตญฺฐี จ กตญฺญุตตา.
เอตมมังคตมุตตม.
สัมณานญฺจ ทัสสันนิ.
เอตมมังคตมุตตม.
อริยสัจจาน ทัสสันนิ.

นิพพานต์จ ฉกรรยา จ,
 ฌฏฐุ์สัถ โลกขัมเมติ,
 อโธกั วิรชั เขม,
 เขตาทิถานิ กตวาน,
 สัพพตถ โสคัถิ กจันนติ,
 มังคณตตักิ นิฏฐุ์ติ

เอตมมังคณตตักิมัง.
 จิตตักิ ยัสสั น กัมปติ.
 เอตมมังคณตตักิม.
 สัพพตถมปราชิตา.
 ตันเตถลั มังคณตตักิมันนติ.
 นิฏฐุ์ติ

๐ ปณิธานโต บัฏฐุ์ชราย, ตถาคคัตัสสั ทถ ปารมิโย ทถ อูปปารมิโย
 ทถ ปรมัตถปารมิโย, บัฏฐุ์จ มหาปริจจาเค, คิถัสสั โส จริยา,
 บัจฉิมพพเว กัพภาวกกันตติ ชาตติ อภินักขมนั ปชานจริยั โพธิบัตถเก
 มารวิชัยั สัพพัญญูคณยานันปิฏิวะธั นว โลกุตตรขัมเมติ, สัพพะเม
 พทักคณเ อวชชตวา เวธาดิยา คิถัสสั ปาการนตเรธั, ตियามรตติ
 ปรัตติ กโรนั โท ขายัสมา อานันตคัเถโร วิย, ภารุญจิตตักิ อูปัฏฐุ์เปตวา,
 โทฏฐุ์คถหัตถัสสั, จักกวาเพธั เทวตา.
 ยัสสัถานมปิฏุกคณหนต, ยัญจ เวธาดิยมนุเร.
 โรคามนัสสัทพักกัช- สัมภากัน ทวขมภย.
 ธิปมมนตรธาเปตติ, ปรัตตณตมภณาม เห.

รัตนสุตตะ

๐ ยานันธ ภูตานิ สมาคทานิ,
 สัพพะเว ภูต สุมนา ภวนันต,
 คัสสมานิ ภูตานิ นิสัสมถ สัพพะ,
 ทิวาจ รัตติ โทจ ทรันนติ เย พถิ,

ภัมมานิวา ยานิว ธินตติกัชเ,
 อโถปี สักกัจจ สุนันต ภาสิตักิ
 เมตติ กโรถ มานัสสิยา ปชาย.
 คัสสมานิ เเน รัตติ ธิปมมตตา.

ยงกัญจิ วิตติ อชวา หุริวา,
 น โน สมํ อตถิ ตถาคเตน,
 เอเตน สัจเจเน สุวตถิ โหตุ.
 ขยิ วิวาคิ อมคิ ปณตติ,
 น เตน ชัมเมเน สมตถิ กัญจิ,
 เอเตน สัจเจเน สุวตถิ โหตุ.
 ยมพุทฺธเสฏฺฐ โช ปวิฉณณยิ สัจฺจิ,
 สมาริมา เตน สโม น วิชชติ.
 เอเตน สัจเจเน สุวตถิ โหตุ.
 เย ปุคฺคตา อฏฺฐุสฺสคิ ปสฺสิตา,
 เต ทกขณณยยา สุกตสฺส สวภา,
 อิทมปิ สัมเม รตนํ ปณตติ,
 เย สุปฺปยคฺคา มนสา ทฬฺหาน,
 เต บตตบตตา อมคิ วิคยท,
 อิทมปิ สัมเม รตนํ ปณตติ,
 ยถินทชฺโธ ปฐวิ สโต สียา,
 ตถูปมํ สัมปปริสฺส วทามิ,
 อิทมปิ สัมเม รตนํ ปณตติ,
 เย อริยสัจฺจานิ วิภาวณนติ,
 กัญฺจาปิ เต โหนตติ ภสฺสปมคฺคา,
 อิทมปิ สัมเม รตนํ ปณตติ,
 สทาวสฺสทํ ทสฺสณณมปทาย,

สคฺเคสฺสวา ยํ รตนํ ปณตติ.
 อิทมปิ พุทฺธเช รตนํ ปณตติ.
 ยทชฺชณคา สกฺขมฺนี สมาริโค
 อิทมปิ ชัมเม รตนํ ปณตติ.
 สมาริมานนตริกัญฺมาหุ.
 อิทมปิ ชัมเม รตนํ ปณตติ.
 จตฺตาริ เขตานิ ยทานิ โหนตติ.
 เอเตสุ ทินฺนานิ มหิปปณฺณานิ.
 เอเตน สัจเจเน สุวตถิ โหตุ.
 นิกกามิโน โคตมสาธนฺมहि
 สทชา มุชา นิพฺพุตติ ภาณฺฐมานา.
 เอเตน สัจเจเน สุวตถิ โหตุ.
 จตุพฺพิ วาเตภิ อสฺมปภมฺปิโย.
 โย อริยสัจฺจานิ อเวจฺจ บัสนฺตติ.
 เอเตน สัจเจเน สุวตถิ โหตุ.
 คมภรตฺตเนน สเทสฺสทานิ.
 น เต ภวํ อฏฺฐุมมาทियนตติ.
 เอเตน สัจเจเน สุวตถิ โหตุ.
 ตยสฺสสุ ชัมมา ชหิตา ภวณตติ.

ดักกายทิฏฐิ วิจกัจฉิตัญญ,
 จตุหปาเยหิ จ วิปฺปมุตฺโต,
 อิทมฺปิ สฺเม รตนํ ปณฺธิ,
 กิญฺจาบี โส กัมมํ กโรติ ปาปกํ,
 อภัพฺโพ โส ตสฺส ปฏิจฺจนฺทาย,
 อิทมฺปิ สฺเม รตนํ ปณฺธิ,
 วณฺปิปกุมฺเพ ยถา มุสฺสิตฺตคฺเค,
 ตถปมํ ชมฺมวโร อเทสฺยิ,
 อิทมฺปิ พุทฺเธ รตนํ ปณฺธิ,
 วโร วรญฺญุ วรโท วราหโร,
 อิทมฺปิ พุทฺเธ รตนํ ปณฺธิ,
 ชินฺนํ ปุราณํ นวํ นคฺติ สัมภวํ,
 เต ชินฺนพิชฺชา อวิรุพฺพหณฺนทา,
 อิทมฺปิ สฺเม รตนํ ปณฺธิ,
 ยานฺธิ ภูตานิ สฺมาคตานิ,
 ตถาคคฺติ เทวมนุสฺสํปฺพิชฺติ,
 ยานฺธิ ภูตานิ สฺมาคตานิ,
 ตถาคคฺติ เทวมนุสฺสํปฺพิชฺติ,
 ยานฺธิ ภูตานิ สฺมาคตานิ,
 ตถาคคฺติ เทวมนุสฺสํปฺพิชฺติ,

สิตฺตพฺพตฺวาบี ยทคฺติ กิญฺจ.
 ฉจากริฐานานิ อภัพฺโพ กาทฺ.
 เอเตน สัจฺเจเน สุตฺตํ โหตุ.
 กายเน วาจาเยท เจตธาวา,
 อภัพฺพตา ทิฏฐิปรทสฺส วุตฺตา.
 เอเตน สัจฺเจเน สุตฺตํ โหตุ.
 คิมฺหานมาเส ปชฺชุมสฺมิ คิมฺเห.
 นิพฺพานคานิ ปรมํ หิตาย.
 เอเตน สัจฺเจเน สุตฺตํ โหตุ.
 อนุตฺตโร ชมฺมวโร อเทสฺยิ.
 เอเตน สัจฺเจเน สุตฺตํ โหตุ.
 วิรคฺตจิตฺตตายคฺเก ภวสฺมิ.
 นิพฺพนตฺติ ชฺรา ยถายมฺปทีโป.
 เอเตน สัจฺเจเน สุตฺตํ โหตุ.
 ภูมฺมานิวา ยานิว อนฺตคฺติเก.
 พุทฺธิ นมสฺสํตาม สุตฺตํ โหตุ.
 ภูมฺมานิวา ยานิว อนฺตคฺติเก.
 ชมฺมํ นมสฺสํตาม สุตฺตํ โหตุ.
 ภูมฺมานิวา ยานิว อนฺตคฺติเก.
 สัมมํ นมสฺสํตาม สุตฺตํ โหตุ.

รตนสํคคฺติ นิฏฐิตํ

๑ ยัสส์ถานุภาวโต ยักขา,
 ยัม ทิเจวานุญญันโต,
 สุขํ สุปติ สุตํ โคจ,
 เขวมทิสฺสนุเปตํ,

เนว ทัสเสณํติ ภิสัน.
 รัตตํ ทวมนตํ ทโค.
 ปาปํ กิณฺณํ จ น บัสส์ติ.
 ปริตตํ ตมภณาม เท.

กกรณียเมตตคตตี

๑ กกรณียเมตตคตเตน,
 สกโก อชฺชํ สหชฺชํ,
 สันตัสสโก จ สฺภโร จ,
 สันตํทริโย จ นิปโก จ,
 นจ ชุทํ สมาจเว กิณฺณํ,
 “สุริโนวา เขมิโน โหนฺตํ,
 เอเกจ ปาณภุตํ,
 ทิฆาชา เย มหฺนํภาวา,
 ทิฏฐาชา เขจ อทิฏฐา,
 กุตาชา สัมภเวตฺถา,
 น ปโร ปริ นิกุพฺเพถ,
 พยาโรธนา ปฏฺิฆสฺสนฺญา,
 มาตา ยถา นิยํ ปตํ,
 เขวมปิ สัพฺพภุเตสฺ,
 เมตตํจ สัพฺพโลกสฺมิ,
 อทฺธิ อโชจ ทิริยญฺจ,

ยันตํ สันตํ ปทํ อภิสเมจฺจ.
 สฺวโจจสฺส มทฺธ อนตฺติมานิ.
 อปฺปกิจฺจ โจ จ สัสสทกฺกตฺติ.
 อปฺปคัพ โภ กุเตสฺส อนนฺนุคิตฺ โช.
 เขม วิณฺญํ ปเว อปฺวเพยฺยํ,
 สัพฺเพ สัสสา ภวณฺตํ สฺสิคตฺตา.
 ตสฺสาชา ถาวราชา อนวเตสฺสา.
 มชฺฌิมา รัสสะกา อณฺนคฺคตา.
 เขจ ทเว จสันติ อวิทฺเว.
 สัพฺเพ สัสสา ภวณฺตํ สฺสิคตฺตา.
 นาติมญฺเณถ กตถจ นํ กิณฺณํ.
 นาณมญฺสสฺสํ ทุกฺขมิจฺเจนฺย.
 อายสฺสา เอกปฺตํมฺนุรํกฺเข.
 มานสฺมํภาวเข อปฺริมาณํ.
 มานสฺมํภาวเข อปฺริมาณํ.
 อตฺถมฺพารํ อเวรํ อสฺบัตตํ.

คิฏฐุญฺจํ นิสินฺ โนวา,
เขตํ สติ อธิฐุญฺชัย,
คิฏฐุญฺจ อมฺปคัมม สิตฺวา,
กาเมสุ จินฺเหยยฺย เสร,

สฺยา โนวา ยาวคฺสฺส วิคคณิทฺ ไซ.
พรหมเมตฺ วิหารํ อิมมาหุ.
ทสฺสเนน สัมบํ โน.
นหิ ชาตุ คัพภเสยฺยํ ปุนเรตฺติ.

กรณียเมตคคตคตํ นิจฺฐิตํ

๑ สัพฺพาสวฺวชาตนิ,
ยํนาเดติ วิสฺ โฆรํ,
อาณนฺกเขตคคตนิ สัพฺพตถ,
สัพฺพโสปี นินฺวาเรติ

ทัพฺพมนฺตาคทํ วิย.
เสตฺถญฺจาปี ปริสฺสยํ.
สัพฺพทา พัพฺพปาณินิ.
ปริคคณคคตคคตนิ เท

ขนิธปริตคคคาถา

๑ วิรูปกฺเขหิ เม เมตคค,
นพฺยาปฺตเตหิ เม เมตคค,
ชปาทเกหิ เม เมตคค,
จคฺรูปเทหิ เม เมตคค,
มา มํ ชปาทโก หิสฺ,
มา มํ จคฺรูปโท หิสฺ,
สัพฺเพ สิตคคา สัพฺเพ ปาณา,
สัพฺเพ ภทฺธานิ บสฺสณฺตุ,

เมตคค เอรापฺเถหิ เม.
เมตคค กณฺหาโคคคตเกหิ จ.
เมตคค ทิปาทเกหิ เม.
เมตคค พหุรูปเทหิ เม.
มา มํ หิสฺ ทิปาทโก.
มา มํ หิสฺ พหุรูปโท.
สัพฺเพ ภาตจ เกวตา.
มา กิณฺญฺจ ปาปมาคมา.

อํปมาโน พทฺ ไซ อํปมาโน ชมิ โน อํปมาโน สํโฆ
ปมาณวตคคานิ สิริสฺปานิ, อหิ วิจฺฉิกา สคปทํ อณฺณานาภิ,
สรวุ มุตฺติกา, กตา เม รัทฺธา กตา เม ปริตคคา, ปฏิกกมฺนฺตุ ภูตานิ,

โศภี นโม ภควโต, นโม สัตตัมย์ สัมมาสัมพุทธานิ.

ขันขปริศน์ นิฎฐิต

๑ ปุเรนคัม โพธิสมภาเร,	นิพพตติ โมร โยนินิ.
เยน สวิหิตารกขิ,	มหาสัคคิ วเน จรา.
จรัสส วายมนตาปี,	เนจ สกขัสสิ คณ्हิตุ.
พหุมนนตนิต อกขาติ,	ปริตตนิตนิมภณาม เท.

โมรปริศน์

๑ อุตเตยัญญจกขมา เอกราชา, หริสส์วันนิ โณ ปชุวิปภาโส.
 คํ คํ นมัสสามิ หริสส์วันนิ ปชุวิปภาสํ, คยชชํ กุตฺตา วิหเรมุ ทิวสํ.
 เป พหุมนนา เวทคฺกุ สัพพชมฺเม. เต เม นโม เต จ มํ ปาตยนิตฺติ.
 นมตฺถ พุทฺธานิ นมตฺถ โพธิยา. นโม วิมุตฺตทานิ. นโม วิมุตฺตติยา.
 อิมํ โส ปริศฺตํ กตฺวา, โมโร จรติ เสดนา.

อเปคยัญญจกขมา เอกราชา, หริสส์วันนิ โณ ปชุวิปภาโส.
 คํ คํ นมัสสามิ หริสส์วันนิ ปชุวิปภาสํ, คยชชํ กุตฺตา วิหเรมุ รัตติ.
 เป พหุมนนา เวทคฺกุ สัพพชมฺเม, เต เม นโม เต จ มํ ปาตยนิตฺติ.
 นมตฺถ พุทฺธานิ นมตฺถ โพธิยา, นโม วิมุตฺตทานิ นโม วิมุตฺตติยา.
 อิมํ โส ปริศฺตํ กตฺวา, โมโร วาสมกบฺบิยติ.

โมปริศน์ นิฎฐิต

๑ ยัสส์ถานัสส์ถเรนนาปี,	อนตติกฺเขปี ปาณินิ.
ปติฏฐุมชคจณนิต,	ภมยวีย สัพพทา.
สัพพบัททวชาถมฺหา,	ยักขโจราทิสฺมภวา.

ปชวาปติสํสวา เทวราชสํส ชชคคํ อุตฺ โลกยคํ, วรณสํสวา เทวราชสํส
 ชชคคํ อุตฺ โลกยคํ, อีสานสํสวา เทวราชสํส ชชคคํ อุตฺ โลกยคํ,
 ยัมภวิสํสติ ภยฺวา ฉมภิตตคฺวา โลมหํโสวา, โส ปหฺยเยถามิ โนมิ
 ปหฺยเยถ. ตํ กิสํส เหตุ สกฺ โก หิ ภิกฺขเว เทวานมิมฺโท อวิตฺราโค
 อวิตฺโทโส อวิตฺโมโห, ภฺรฺ ฉมภิ อุตฺราสํส ปถายคํ. อหฺญํจฺช โภ ภิกฺขเว
 เขวํ วทามิ. สจฺเจ ตุมฺหากํ ภิกฺขเว อวฺญุคตํนํวา รุกฺขมฺฤตคตํนํวา
 สฺสุญฺจาการคตํนํวา, อฺปฺบํชฺชเชยฺย ภยฺวา ฉมภิตตคฺวา โลมหํโสวา,
 มเมว ตสฺมิํ สมเย อหฺนุสํสเรยฺยาถ, “อิตฺปิ โส ภควา อรหํ สํมมา
 สํมพฺทํ โช, วิชฺชาจรณสมบฺบํ โน สุกฺโค โลกวิทู, อหฺนุคฺคโร
 ปฺริตฺถมมฺสํวโร สํตฺถา เทวมนุสํสํนํ พทฺโท ภควาติ.” มมฺ หิ โว
 ภิกฺขเว อหฺนุสํสรคํ, ยัมภวิสํสติ. ภยฺวา ฉมภิตตคฺวา โลมหํโสวา,
 โส ปหฺยยิสํสติ. โน เจ มํ อหฺนุสํสเรยฺยาถ, อถ ชมฺมํ อหฺนุสํสเรยฺยถ,
 “สํวากฺขาโต ภควตา ชมฺโม สนฺทกฺขุสฺสโก อภาทโก เอหิภังสิโก
 โอบนฺยโก บํจฺจคคํ เวทคพฺ โภ วิญญูหิต.” ชมฺมํ หิ โว ภิกฺขเว อหฺนุสํสรคํ,
 ยัมภวิสํสติ ภยฺวา ฉมภิตตคฺวา โลมหํโสวา, โส ปหฺยยิสํสติ.
 โน เจ ชมฺมํ อหฺนุสํสเรยฺยาถ, อถ สํชํ อหฺนุสํสเรยฺยาถ “สฺสุปฏิบํบํ โน
 ภควโต สํวากฺสํโฆ. อฺสุปฏิบํบํ โน ภควโต สํวากฺสํโฆ. ญายปฏิบํบํ โน
 ภควโต สํวากฺสํโฆ. สํมจฺปิปฏิบํบํ โน ภควโต สํวากฺสํโฆ, ยทฺทํ
 จตฺตาริ ปฺริตฺถยคานิ อัญฺชํ ปฺริบคฺคตา. เอถํ ภควโต สํวากฺสํโฆ
 อาหุเนยฺ โย ปาหุเนยฺ โย ทกฺขิเนยฺ โย อัญฺชติกรณํ โย, อหฺนุคฺคโร ปุญฺญกฺเขตฺตํ
 โลกสํสํวาติ.” สํชํ หิ โว ภิกฺขเว อหฺนุสํสรคํ, ยัมภวิสํสติ ภยฺวา ฉมภิตตคฺวา
 โลมหํโสวา, โส ปหฺยยิสํสติ. ตํ กิสํส เหตุ. คถาโค หิ ภิกฺขเว อรหํ

สัมมาสัมพุทโธ, วิชราโค วิชโทโส วิชโมโห, อภิรุ อัจฉิมภิก ขนฺตุวราต
อปตยิตฺติ. อิทมโวจ ภคฺวา, อิทํ วิชฺจาม สุกฺโต, อถาปรํ เขตทโวจตฺตฺตา.

“ อภิเญ รุกฺขมุเลว,
ขนฺตุสฺสเรท สัมพุทฺธิ,
โน เจ พุทฺธิ สฺสเรชฺยาถ,
อถ ฉิมฺมิ สฺสเรชฺยาถ,
โน เจ ฉิมฺมิ สฺสเรชฺยาถ,
อถ สฺสมิ สฺสเรชฺยาถ,
เอวํ พุทฺธิ สฺสริณฺตานํ
ภยฺวา นมภคตตฺตา,

สุญฺยาทาเรว ภิกฺขโว.
ภยํ ตุมฺหาก โน ตียา.
โตกเชฏฺฐํ นราตฺถ.
นียฺยานิกํ สฺสเทตฺตํ.
นียฺยานิกํ สฺสเทตฺตํ.
ปฺปญฺกฺเขตฺตํ ขนฺตุตฺตริ.
ฉิมฺมิ สฺสพฺพญฺจ ภิกฺขโว.
โตมทฺโส น เทตฺตํภคฺติ.”

ชชคคปริตํ ชชคคสุกค นินฺนุชุต

๑ อัมปตฺนเนท นาคตฺตํ,
อมนฺตุสฺสเนท จณฺเฑท,
บริตฺตานญฺจ จตฺตตฺตํน-
ยฺนํเทเตตฺติ มหาวิโร,

ตํสเน ตํส สัมมเต.
ตฺทา กิพฺพิตฺตาริก.
มทฺสํย จ กุตฺตียา.
ปริตฺตนตม ภณาม เท.

ฮาฏานาฏฺยปริตํ

๑ จบฺตตฺตํ นมคฺค,
ตฺตตฺตํบี นมคฺค,
เวตฺตํกฺตํ นมคฺค,
นมคฺค กคฺคตฺตํ,
โกนาคมนตฺตํ นมคฺค,

จกฺขมนตฺตํ สฺสริมโต.
ตฺตพฺพกฺตานุกมฺบโน.
นฺหาตคฺตํ ตบฺตํโน.
มารเตนฺนํปมคฺคโน.
พฺรทฺมณตฺตํ วุตฺตมโต.

ฤๅษีปัสส นมกถ
 อังกรปัสส นมกถ,
 โย อิมิ ชัมมมเทเสสสิ,
 เขจามิ นีพพตา โถเก,
 เต ชนา อบีสณา,
 หิตํ เทวมนุสฺสํ,
 วิชชาจรณสมันนํ,
 วิชชาจรณสมันนํ.
 เอเตจญฺเญ จ สัมพุทฺธา,
 สัพเพ พุทฺธา อสงฺมา,
 สัพเพ ทสฺสพฺสเปตา,
 สัพเพ เต ปฏฺิขานนฺติ,
 สีนํทํ นทํนเคเต,
 พรหมจกฺกํ ปวฺกเคนฺติ,
 อเปตา พทฺธชัมเมหิ,
 ทวตคตฺสวชณฺเปตา,
 พฺยํมปฺปกาย สุปฺปกา,
 พุทฺธา สัพฺบญฺญโน เอเต.
 มหิบบฺกา มหาเตชา,
 มหาการุณิกา ชีวา,
 ทปฺปา นาทา ปฏฺิฐุสา จ
 กภี พินฺนุ มหิสฺสาสา,

วิบฺบมกฺกตฺส สัพฺพิ.
 สกฺขปฺกตฺส สิริมโต.
 สัพฺพทกฺกชาปนทํ.
 ยถาภคฺติ วิบฺสฺสํ,
 มหฺนตา วิคฺสํวทา.
 ยํ นมสฺสํนฺติ โคคมํ.
 มหฺนตํ วิคฺสํวทํ.
 พุทฺธํ วนฺทาม โคคมฺนฺติ.
 อเนกสฺสโกฏโย.
 สัพฺเพ พุทฺธา มหิทฺชิกา.
 เวถารชฺเชหฺพาคตา.
 อาสงฺกณฺฐานมฺกตมํ.
 ปริสํสํ วิคฺสํวทา.
 โถเก อปฺปฏฺิวิคฺคิย
 อฏฺฐารสฺสํ นાયกา.
 สกฺขยานุพฺยญฺเชนาชวา.
 สัพฺเพ เต มุนิคุญฺชวา.
 สัพฺเพ ชินาสฺวา ชินา.
 มหาบฺบฺวา มหิพฺพตา.
 สัพฺเพถามํ สฺวาวทา.
 ตาณา เตณา จ ปาณินํ.
 สฺวณา จ หิเคสฺสโน.

สทกัณฐ์ โสภณัสส,
 เตลาหิ สิริสา ปาเท,
 วุจสา มนสา เจว,
 สยเน อาสนเน สุานะ,
 สทา สุเชน รักษณตุ.
 เตหิ คิว รักษโต สันโต,
 สัพพะโรคกนิมุตโต,
 สัพพะเวรมตักกนโต,
 สัพพะคโย จิวชชนตุ.
 มา เต ภวตจันตราโย,
 อภิวาทนัสสัสส,
 จัตตารโ ชัมมา วทชมนต

สัพเพ เตเต ปรายนา.
 วันทามิ ปริสัคคเม.
 วันทาเมเต ตถาคเต.
 คมเนจาปี สัพพทา.
 พุกชา สันติกกรา कु.
 มุตโต สัพพภเยน จ.
 สัพพสันตปาปวชชโต.
 นีพพุโต จ कु ภว.
 สัพพะโรโค วันสัสสตุ.
 สุชชี ทิชายุโก ภว.
 นิจจ วุททมาปจายิโน.
 อายุ วันโน สุชชี พถ ช

อานาถปริตติ นิมุขิต

๑ ปริตติ ยมกณนัตตัสส,
 อุกกัมปิ วินาเสติ,
 โสติกินา คัพภวัญฐานัน,
 เกรสัสสัคคิมาดัสส.
 กปบญฐายี มหาเตช,

นินันนัญฐาน โขจัน.
 สัพพะเมว ปริสัสสย.
 ยัญจ ส่าเชติ คชเถ.
 โลกนาเถน ภาสัค.
 ปริตตณตมภานาม เท.

อังกุติมาตปริตติ

๑ ยโคหิ ภคินิ อริยาย ชาติยา ชาโต, นาภิขานามิ สันญจิจจ
 ปาณั ชิววิสา โวโรเปตา. เคน สัจเจน โสติกิ เต โหตุ, โสติกิ กัพภัสส.

ยมนุมนมตติ อวมังคตญฺจ,
ปายัคคโห ทุสฺสึบิณี อกนฺต,
ยมนุมนมตติ อวมังคตญฺจ,
ปายัคคโห ทุสฺสึบิณี อกนฺต

๑ ทบฺบปตฺตา จ นิตฺตกฺขา,
โลกบฺบตฺตา จ นิสฺสโลกา,
เอตฺตาวตฺตา จ อเมหฺหิ,
ตฺตฺเพ เทวานุโมทนฺต,
ทานํ ททนฺต สฺตฺทชาย,
ภาวนาภรตฺตา โหณฺต,
ตฺตฺเพ พุทฺธา พถบฺบตฺตา,
อรทฺนคานญฺจ เคเชน,

๑ มหาการุณิโก นาโถ,
ปุเรตฺวา ปารมี สฺตฺพพา,
เอเตน สฺจจวชฺเชน,
ชยฺนํ โค โพรชฺยา มุเต,
เอวํ ตํ วิชโย โหหิ,
อปราชิตบัตตงฺเก,
อภิสฺสเก สฺตฺพพทฺธานํ,
สุมกฺขตฺติ สุมังคตฺติ,
สฺวโณ สุมหตฺโต จ,
ปทกฺขณํ กายกนฺม,

โยจามนาโป สกฺกณฺตฺสฺสทฺโท.
ชฺมฺมานุภาเวณ วินาสเมณฺต.
โยจามนาโป สกฺกณฺตฺสฺสทฺโท.
สฺมฺมานุภาเวณ วินาสเมณฺต.

ภยบฺบตฺตา จ นิปฺภยา.
โหณฺตฺติ สฺตฺเพปฺปิ ปาณินอ.
ตฺตมฺภคฺติ ปญฺญตฺตมฺปทฺติ.

ตฺตฺพสฺสํบตฺตคตฺตชฺยา.
ตฺตํ รกฺขณฺตฺติ สฺตฺพพทา.
คจณฺตฺติ เทวตาคตา.
บัจเจกานญฺจ ยํ พถ.

รกฺขํ พนฺชามิ สฺตฺพฺพโส. ๗
หิตาย สฺตฺพฺพปาณินํ.
บัตฺโต ตมฺมิ โพรชฺมคฺคณฺ.

โหคฺเต ชยมนังคตฺ.
สฺกฺกยานํ นนทวทตฺตมโน.
ชยสฺสํ ชยมนังคเต.

ตฺตํ ปฐวิโปกฺชเว.
อํคฺคบัตฺโต โค ปโมทติ.
สฺตฺปกาคติ สฺตฺหุญฺจฺจิตฺ.

สฺตฺยญฺจฺจํ พหฺมจาริตฺ.
วาจากมนํ ปทกฺขณํ.

ปทกัชณั มโนกัมม,
 ปทกัชณานิ กตฺวาน,
 โฉ อตฺตตทโธ สุชิต,
 อโรโค สุชิต โหหิ,
 ตา อตฺตตทธา สุชิตา,
 อโรกา สุชิตา โหหิ,
 เต อตฺตตท สฺชิตา,
 อโรกา สุชิตา โห,
 ๑ ตาเววา พุทฺธมฺ,
 หิตฺ เทวมนุสฺसानิ,
 นตฺตํนคฺคตฺทวา สัพฺเพ,
 สกฺกตฺวา ชมฺมมรตฺนํ,
 ปรีฬ่าหปฺสฺมณํ,
 นตฺตํนคฺคตฺทวา สัพฺเพ,
 สกฺกตฺวา ชมฺมมรตฺนํ,
 อาหเนยฺยํ ปาหเนยฺยํ,
 นตฺตํนคฺคตฺทวา สัพฺเพ,
 ๑ นํถิ เม สฺรณํ อญฺ,
 เอเตน สัจฺจวชฺเชน,
 นตฺติ เม สฺรณํ อญฺ,
 เอเตน สัจฺจวชฺเชน,
 นตฺติ เม สฺรณํ อญฺ,

ปณฺธิ เต ปทกัชณา.
 ตณฺนตฺตเถ ปทกัชเณ.
 วิรฺุฬฺห พุทฺธสาธเน.
 สห สัพฺเพหิ ญาคฺภิ.
 วิรฺุฬฺหา พุทฺธสาธเน.
 สห สัพฺเพหิ ญาคฺภิ.
 วิรฺุฬฺหา พุทฺธสาธเน.
 สห สัพฺเพหิ ญาคฺภิ.
 โอสถิ อุตฺตมํ วรํ.
 พุทฺธเตเชน โสตฺถินา.
 ทุกฺขา วุပ္สฺเมนฺตฺเต เต.
 โอสถิ อุตฺตมํ วรํ.
 ชมฺมเตเชน โสตฺถินา.
 ภยา วุပ္สฺเมนฺตฺเต เต.
 โอสถิ อุตฺตมํ วรํ.
 สมฺมเตเชน โสตฺถินา.
 โรคา วุပ္สฺเมนฺตฺเต เต.
 พุทฺโธ เม สฺรณํ วรํ.
 โหเต เต ชามังคถิ.
 ชมฺโม เม สฺรณํ วรํ.
 โหเต เต ชยมังคถิ.
 สฺสโฆ เม สฺรณํ วรํ.

เอเตน สัจจวัชเชน,
 ๑ ยังกัญจิ รตนํ โดเก,
 รตนํ พุทฺธธมฺมํ นตฺถิ,
 ยังกัญจิ รตนํ โดเก,
 รตนํ ชมฺมธมฺมํ นตฺถิ,
 ยังกัญจิ รตนํ โดเก,
 รตนํ สัจจธมฺมํ นตฺถิ,

โหดฺเด ชยมัจจถํ.
 วิชฺชติ วิวิชิ ปรต.
 ตสฺมา โสคฺถิ ภวณฺตุ เต.
 วิชฺชติ วิวิชิ ปรต.
 ตสฺมา โสคฺถิ ภวณฺตุ เต.
 วิชฺชติ วิวิชิ ปรต.
 ตสฺมา โสคฺถิ ภวณฺตุ เต.

ส่วนในราชการ มีท้ายลวดมนต์ คือนี้ ตามควร

รัตนัตถยปภาวาทิยจนคทา

๑ อรหํ สัมมาสัมพุทฺธํ โช,
 มหาสํฆํ ปโปเจติ,
 “พุทฺธํ โช ชมฺโม สโฆจาทิ”
 อัญญาวิโยคาว,
 พุทฺธํ โช ชมฺมธมฺมํ โโพเจตา,
 สโฆ จ สวโลก พุทฺธธมฺมํ,
 วิสฺสุทฺธํ อุตฺตมํ เสฏฺฐํ,
 สํวตฺตํ ปสันนํ,
 สัมมา ปฏิปตฺตํ,
 วิสฺสุทฺธํ สัพพเกตฺตํ,
 นิพฺพานํ ปรมํ สุขํ.
 เอเตน สัจจวัชเชน,
 รัตนัตถยอนุภาเวน.

อุตฺมํ ชมฺมมชฺฌคทา.
 อัจเจตํ รัตนัตถยํ
 นานาโหนตฺตมฺปิ วัตถุโต.
 เอกกฺกตฺตมฺปนํโต.
 ชมฺโม สโฆน ชาริโต.
 อัจเจกาพฺทํชเมวิทํ.
 โดกฺกธมฺมํ รัตนัตถยํ.
 อตฺตโน สุตฺตํกามินํ.
 ปรมาย วิสฺสุทฺธยา.
 โหติ ทุกฺเขหิ นิพฺพุตฺติ.
 นิพฺพานํ ปรมํ สุขํ.
 สํวตฺตํ โหติ สัพพทา.
 รัตนัตถยเดชะสา.

อุกกัถวณตราชา ๑,
 มา กทาจิ สัมมุตติ,
 อารกยชชัญเจว,
 ศัพพตถุญจ สัมบ โคช,
 ภวณตุ สัมปวัตตณตุ
 เต ๑ วัฏฐุญจ วัฏฐณิ,
 สยามานัน วัฏฐูปาตี,
 สัทธมคตุ สัทธมคตุ,
 เขตตัม รัตนตคยสัม,

อปัสกกา ๑ สัพพะโส.
 วัฏฐุ สยามานเมวิท.
 คโค ที่ชบายตาบี ๑,
 สข สัพพตถ ไลคถิ ๑.
 สยามานัน วัฏฐูปาตี.
 สยามวัฏฐุกเทวตา.
 ชัมมามเดหิ ปุชิตา.
 สัทธมคตุ อิท มถ.
 สัมปสาทนเจตโส.

๓๓ คาถา

สุชาภิกขาจนคาถา

๑ ย ย เทวมนุสสันัน,
 ตัสส ตัสส้านุภาเวณ,
 เย เย อารกชกา เทวา,
 อิมินา ชัมมทาเนน,
 สทา ภทธานิ บัสนันตุ,
 อปปมตตา ๑ อเมหส,
 ยัญจ โน ภาสมาเนหิ,
 คณ โน เทวานุโมทันตุ,
 เยวา ชลาพชณัชชา,
 อเวจ ๒๕ โหนตุ สัพเพ เต,

มังกลคตถาย ภาสคิ.
 โหนตุ ราชกเต สข.
 คคถ คคถาชาสโน.
 สัพเพ อเมหิ ปุชิตา.
 สชิตา โหนตุ นีพภยา.
 สัพเพ วัฏฐณตุ โน สทา.
 กุสถิ ปสคิ พหุ.
 จิวั วัฏฐุนตุ สาคคิ.
 สเดทชوپปาติกา.
 อมฺชา นิรุบัททวา.

จตุตถัญญาณานภาเวน ทตถพญาณานภาเวน ตัพพญัญญาณานภาเวน
 เมตตากรณามทิตาอเปกขานภาเวน ตัพพปริตตานภาเวน รตนัตตย...
 สรณานภาเวน, คุยหิ ตัพพ โรคโธกบัททวทกข โทมนัสสุปายาสาบี วจนัสสันต,
 ตัพพอนตรายาบี วจนัสสันต, ตัพพสังกัปปา คุยหิ สมิขณนต,
 ทิฆายตา คุยหิ โหต, สวตัสสันเวเน สมันคโก โหต, ตัพพทา.
 อากาตบัพพตวณภมิกังคามหาตมุตทา อารักขกา เทวตา ตทา.
 คุเมท อนรทขณต.

© ภวต ตัพพมังคต,
 ตัพพทธานภาเวน,
 ภวต ตัพพมังคต,
 ตัพพธมมานภาเวน,
 ภวต ตัพพมังคต,
 ตัพพธมมานภาเวน,
 © นกขตคยภขภูตานัน,
 ปริตตัสสันนภาเวน,
 นกขตคยภขภูตานัน,
 ปริตตัสสันนภาเวน,
 นกขตคยภขภูตานัน,
 ปริตตัสสันนภาเวน,

รกขณต ตัพพเทวตา.
 ตทา โธคตติ ภวณต, เต.
 รกขณต ตัพพเทวตา.
 ตทา โธคตติ ภวณต, เต.
 รกขณต ตัพพเทวตา.
 ตทา โธคตติ ภวณต, เต.
 ปาบบคคหนิวารณา.
 หันตวา เตส อุตัททเว.
 ปาบบคคหนิวารณา.
 หันตวา เตส อุตัททเว.
 ปาบบคคหนิวารณา.
 หันตวา เตส อุตัททเว.

จตุราชปริตต
 ตัตตปริตต นิฐฐิต
 เจตตานานจบ

มหाराชปริตต์

๑	ดรั้งรี้	ดเด่น	ดพนัช	นรินท์,	ปริตต์ตานกาใจ	งทา	รักชคคิ.	
	ผริตวาน	เมตัก	ดเมตัก	ภทนต์,	อวก	ชคคจคค	ปริตต์	ภณนค.
		ดมนตา	จกกวา	เฟ็ด,	อศร	ากจณนค	เทวตา.	
		ดทชम्म	มุขราช	ดัด,	ดุนนค	ดคค	โมกชท์.	
		ดศเค	กาเม	จ	คิริ	ชชช	เว	จิมานะ.
		ทีเป	วฏฐ	จ	คจ	นค	ห	เน
		ภุม	มา	จาย	นค	เท	วา,	
		คิ	ฐ	ฐ	นค	ด	นค	เก
		ชम्म	ด	ว	น	กา	โด	อ
		ชम्म	ด	ว	น	กา	โด	อ

๑	นโม	คัสส	ภค	ว	โต	อร	ห	โต	ด	ม	มา	ด	ม	พ	ท	ช	ด	ด	
	นโม	คัสส	ภค	ว	โต	อร	ห	โต	ด	ม	มา	ด	ม	พ	ท	ช	ด	ด	ด
	นโม	คัสส	ภค	ว	โต	อร	ห	โต	ด	ม	มา	ด	ม	พ	ท	ช	ด	ด	ด

พ	ท	ช	ด	ร	ณ	ค	จ	ณ	าม	ช	ม	ม	ด	ร	ณ	ค	จ	ณ	าม
ค	ด	ย	ม	บ	พ	ท	ช	ด	ร	ณ	ค	จ	ณ	าม	ค	ด	ย	ม	บ
ค	ด	ย	ม	บ	ด	ม	ม	ด	ร	ณ	ค	จ	ณ	าม	ค	ด	ย	ม	บ
ค	ด	ย	ม	บ	ช	ม	ม	ด	ร	ณ	ค	จ	ณ	าม	ค	ด	ย	ม	บ

๑	ด	ม	พ	ท	เช	ช	ฐ	ฐ	ว	ด	ญ	จ,	ท	ว	ท	ด	ญ	จ	ด	ห	ด	ส	ณ
	บ	ญ	จ	ด	ค	ด	ห	ด	ส	ณ	น,	น	ม	า	มิ	ด	ิ	ร	ส	า	อ	ห	
	เค	ด	ช	ม	ม	ญ	จ	ด	ม	ญ	จ,	อ	า	ท	เร	น	น	ม	า	มิ	ห		

นมการานุกาเวน,
 อเนกา อินฺทรายาบี,
 ตัมพุกฺเช บัญฺจัญฺญาตัญฺจ,
 ทสฺสคฺคสฺสทสฺสทนิ,
 เคถํ ชมฺมัญฺจ สํชญฺจ,
 นมการานุกาเวน,
 อเนกา อินฺทรายาบี,
 ตัมพุกฺเช นวคฺคทวสฺสเค,
 วิสฺสคฺคสฺสทสฺสทนิ,
 เคถํ ชมฺมัญฺจ สํชญฺจ,
 นมการานุกาเวน,
 อเนกา อินฺทรายาบี,

หฺนคฺวา สัพฺเพ อุมฺภทฺทเว.
 วินฺตฺตํนคฺ อเสสฺสโต.
 จตฺตวิสฺสคฺคสฺสทนิ.
 นมามิ สิริสา อหิ.
 อาทเรน นมามิหิ.
 หฺนคฺวา สัพฺเพ อุมฺภทฺทเว.
 วินฺตฺตํนคฺ อเสสฺสโต.
 อฏฺฐจตฺตทวิสฺสคฺคสฺสทนิ.
 นมามิ สิริสา อหิ.
 อาทเรน นมามิหิ.
 หฺนคฺวา สัพฺเพ อุมฺภทฺทเว.
 วินฺตฺตํนคฺ อเสสฺสโต.

นโมการอฏฐุํ

๑ นโม อรหโต สัมมา.... ตัมพุกฺชตฺต มเหสฺสโน.
 นโม อภิตมชมฺมตฺต,
 สิวากฺชตฺตเสว เคนิข.
 นโม มหาตมฺมตฺต,
 วิสฺสทตฺตทญฺญูโน.
 นโม โอมาคยารทตฺต,
 รัตนคคยตฺต ตาจก.
 นโม โอมกาคตฺต,
 ตตฺต วิสฺสคคยตฺต.
 นโม การบปกาเวน,
 วิสฺสคคนคฺ อุมฺภทฺทวา.
 นโม การานุกาเวน,
 สุตฺตติ โทคฺ สัพฺพทา.
 นโม การตฺต เคเชน,
 วิรฺมहि โหมิ เคชวา.

นโมการอฏฐุํ นิจฺฐิตํ ๕ คาถา

เย ฉันทา ฉันทจิตตา คิถรณสรณา เขตถ โตกนัตเรธา,
ภุมมาภุมมา จ เทวา คุณคณคหฬยวตา สัพพกาถ,

เอเต อายันตุ เทวา วรณกมเย เมธราเช วสันโต,
สันโต สันโตสเหตุ มุนิวรจัน โสตุมคคิ สัมคคิ.

สัพเพสุ จักกวาเพสุ,

ย อเมทธิ กค ปญ,

สัพเพ คิ อญโมทิตวา,

ปมาทรหิตา โหนตุ,

สาธนัสส จ โลกัสส,

สาธนัมปิ จ โลกญ,

ตทธี โหนตุ สุธี สัพเพ,

อนิชา สุมหา โหนตุ,

ยญจ ทวาทส วัสสาณิ,

จิสส จินตยันตานิ,

จักกวาพัสสเสสุ,

กาถ โภธาถ ชาถ,

ย โลกนาโต เทเสถ,

ย สุตวา สัพพทุกเขหิ,

เอวมาทคณเปถ

ยักขา เทวา จ พรหมุโน.

สัพพสมมตคสาชก.

สมวตา สวสเน วตา.

อวักขาสุ วิเสสโต.

วุตฺถิมิ ภคฺตุ สัพพทา.

เทวา รกขันตุ สัพพทา.

ปริวารเห อตฺตโน.

สห สัพเพหิ ญาตท.

จันตยิสฺสุ สเทวกา.

เนว ชานิสฺสุ มังคถ.

ทถฺสุ เยน คคคก.

ยว พรหมนิเวสนา.

สัพพปาปวินาสน.

มฺจจันตาสฺสชยา นร.

มังคถนคัมภณาม เห.

ประชุม มังคลสูตร

๑ เขวมั เม สัก เอก สมย ภควา. สāvāyā vīhāri
 เขตวนเน อนาถบิณฑกิสส์ อารามะ. อถโช อัญญา เทวตา,
 อภิกกนทา ย รัตติยา อภิกกนทวณณา เกจถกบปิ เขตวนิ โสภาเสตวา,
 เยน ภควา เตนุปลังกมิ, อุปปลังกมิทวา ภควันตี ภีวาเทตวา เขกมนตี
 อัญฐาติ. เขกมนตี ฐิตาโช ตา เทวตา ภควันตี กาถาย อัสสมภาติ.

“พหู เทวา มนุสสา จ,
 อากังขมานา โสคทานิ,
 อเลวณา จ พาทานิ,
 ปุชา จ ปุชฌยานิ,
 ปฏีรูปเทสวาโส จ,
 อตคตัมมาปณิธิ จ,
 พาหุสัจจัญญ สัมบัญญ,
 สุกาสิตา จ ยา วาจา,
 มาตามิตุอุปภูฐานิ,
 อนากุตา จ กम्मันทา,
 ทานัญญ ชัมมจวิยา จ,
 อนวัชชานิ กัมมานิ,
 อารตี วิรตี ปาปา,
 อปัปมาโท จ ชัมเมตฺถ,
 การโว จ นิวาโต จ,
 กาถเนน ชัมมัสสวณิ,

มังคลานิ อจันตย.
 พรที มังคลมุตฺตม.”
 บิณฑทานัญญ เลวณา.
 เขตัมมังคลมุตฺตม.
 ปัพเพ จ กตปุญญา.
 เขตัมมังคลมุตฺตม.
 วินโย จ สุลลิกชโต.
 เขตัมมังคลมุตฺตม.
 ปตฺตทวาริสฺส สังกโห.
 เขตัมมังคลมุตฺตม.
 ญาคทานัญญ สังกโห.
 เขตัมมังคลมุตฺตม.
 มัชชปาณา จ สญฺโฆ.
 เขตัมมังคลมุตฺตม.
 สันตญฺฐี จ กตปุญญา.
 เขตัมมังคลมุตฺตม.

ขันธ์ ๑ โสวจัสสตา,
 กาเลน รัมมถากัจฉา,
 คโป ๑ พรหมจริญญ,
 นิพพานตัจฉิกกรยา ๑,
 ญุชุตัสส โดกธัมเมติ,
 อโสถกั วิรัชิ เขมิ,
 เขตาทิสานิ กตวาน,
 สัพพตถ โสถถิ คัจฉนต,

สมณานัญญิ ทตถน.
 เขตมมังคตมุตตม.
 อริยตัจจาม ทตถน.
 เขตมมังคตมุตตม.
 จิตติ ยตถ น กัมปะติ.
 เขตมมังคตมุตตม.
 สัพพตถมปราชิตา.
 ตนเตต มังคตมุตตมนต.

มังคตตตติ นิฏฐิต ๑๒ คาถา

๑ ปณินานโต บัญชาย, ตถาคตตตท ทต ปารมิโย ทต อปปารมิโย
 ทต ปรมัตถปารมิโยติ, ตมตต ปารมิโย ปุเรตวา, บัญญ
 มหาปริจจาเค, คิสโส จรียา, บัจฉิมพภเว คัพภาวกถนติ ชาติ
 อภินักขมนั ปธานจริย โภชิตตตตเก มารวิชัย สัพพญญุตญาณบัพพิเวช,
 รัมมจกกบปวัตตนิ นวโลกุตตรธัมเมติ, สัพเพปิเม พุทฺธกุณ
 อาวชชิตวา เวธัตถยา คิส ปาการนตเรต, ตियามรตติ ปรัตติ
 กโรนโต อายตมา อานนทตเตโร วจิ, การุญจิตติ อุตฺตูปเตตวา.
 โทฏิตตตทตเตต,
 ยตถตถนตมปฏิกคณนต,
 โรคานนตตตทพภกข...
 ฐปมตตรธาเปติ,

จกกวาเพตฺ เทวตา.
 ยัญญ เวธัตถยิมปเร.
 ตมภคณตวธมภย.
 ปรัตตนิตมภณาม เท.

ทุติย รัตนสูตร

๑ ยานีช ภูตานี สุมาคตานี,
 สัพพะเวว ภูตา สุมนา ภวันตุ,
 ศัสมาหิ ภูตา นิสสาเมถ สัพพะเว,
 ทิวา ๑ รัต โต ๑ ทรนคิ เย พถิ,
 ๑ ยังกัญจิ วิตติ อชวา หุรวา,
 น โน สมิ อตติ ตถาคเตน,
 เอเตน สัจเจน สุวัตถิ โหตุ.
 ๑ ขยิ วิวาคิ อมคิ ปณตติ,
 น เตน ฆมเมน สมตถิ กัญจิ,
 เอเตน สัจเจน สุวัตถิ โหตุ.
 ๑ ยัมพทชเสฏฐิ ฐู ปวิจณณยิ สัจ,
 สมารินา เตน สโม น วิชชติ,
 เอเตน สัจเจน สุวัตถิ โหตุ.
 ๑ เข ปักกตา อฏฐุ สติ ปลัตถกา,
 เต ททชเนยยา สุกตัสส สาวกา,
 อิทมปิ สัมเม รตนํ ปณตติ,
 ๑ เข สัมปยัคตา มนสา ทเพทณ,
 เต บตตบตตา อมคิ วิคยท,
 อิทมปิ สัมเม รตนํ ปณตติ,
 ๑ ยถันทชโต ปฐวิ สโต สिया,
 ๑ ตถูปมํ สัพพปริส วทามิ,

๑ ภูมมานิวา ยานิว อนัตถิกเข.
 ๑ อโตปิ สกกัจจ สุนันตุ ภาสสิ.
 ๑ เมคคิ กโรถ มานุสिया ปชาย.
 ๑ ศัสมาหิ เน รกชถ อปมตตา.
 ๑ สักเคสวา ยิ รตนํ ปณตติ.
 ๑ อิทมปิ พุทเช รตนํ ปณตติ.
 ๑ ยทชธคา สักยมนิ สมาริโต.
 ๑ อิทมปิ ฆมเม รตนํ ปณตติ.
 ๑ สมาริมานนคริกัญมาท.
 ๑ อิทมปิ ฆมเม รตนํ ปณตติ.
 ๑ จตตาริ เขตานิ ยคานิ โหตุ.
 ๑ เอเตสุ ทินนานิ มหิมสทานิ.
 ๑ เอเตน สัจเจน สุวัตถิ โหตุ.
 ๑ นิกกามิโน โคตมสาธนมหิ.
 ๑ สทชชา มุชา นัพพตติ ภูญชमानา.
 ๑ เอเตน สัจเจน สุวัตถิ โหตุ.
 ๑ จตัพพิ วาเตภิ อสมปกมปิโย.
 ๑ โย อริยสัจจามิ อเวจจ บัสสติ.

29/03/2565

อิทัมปิ สัมเม รตนํ ปณฺธิกํ,
 เย อริยสัจจานิ วิภาวณฺตี,
 กิญฺจปิ เต โหนฺตี ภุสฺสํปมัตตา,
 อิทัมปิ สัมเม รตนํ ปณฺธิกํ,
 สทาวสฺสํ ทสฺสณฺสํปทาย,
 สกฺกายทิวฺฐิ วิจกฺกฉตฺตญฺจ,
 จฺกฺขปาเยหิ จ วิปฺปมฺคฺโต.
 อิทัมปิ สัมเม รตนํ ปณฺธิกํ,
 กิญฺจปิ โส ทัมฺมํ กโรติ ปาปกํ,
 อภัพฺโพ โส ตสฺสํ ปญฺจฉทาย,
 อิทัมปิ สัมเม รตนํ ปณฺธิกํ,
 วนฺนํปคฺคฺมฺเพ ยถา มุสฺสํสคฺคฺเต,
 คตฺตฺตํ ชมฺมวโร อเทสฺยิ,
 อิทัมปิ พุทฺเธ รตนํ ปณฺธิกํ,
 เวรฺ อวฺชฺญญฺจ เวรฺโท เวรฺธาโร,
 อิทัมปิ พุทฺเธ รตนํ ปณฺธิกํ,
 ชฺฉนฺํ ปฺราณํ นวํ นตฺถิ สัมภวํ,
 เต ชฺฉนฺพิชา อวิรฺพฺหิตฺนฺทา,
 อิทัมปิ สัมเม รตนํ ปณฺธิกํ,
 ยานฺนิชฺ ภูทานิ สํมาคตานิ,
 คตฺตาคคฺคํ เทวมนุสฺสํปฺปชฺคํ,

เอเตน สัจฺเจเน สํวตฺถิ โทศุ.
 คมฺภีรํบฺเบญฺเณสฺสเทสฺสคานิ.
 น เต ภวํ อญฺฐุมมาทียนฺตี.
 เอเตน สัจฺเจเน สํวตฺถิ โทศุ.
 คยฺสฺสํ ชมฺมา ชหิภา ภวณฺตี.
 สํสพฺพภวณฺตี ยทตฺถิ กิญฺจ.
 อจฺกฺขปฺฐานานิ อภัพฺโพ กาคฺคฺ.
 เอเตน สัจฺเจเน สํวตฺถิ โทศุ.
 กายเนน วาจาเยทฺ เจตฺตํวา.
 อภัพฺพคทา ทิวฺฐูปทสฺสํ วุคฺคฺตา.
 เอเตน สัจฺเจเน สํวตฺถิ โทศุ.
 คิมฺหํนมาเถ ปฐุมสฺสํมิมฺ คิมฺเห.
 นีพฺพานคามี ปรมํ หิตาย.
 เอเตน สัจฺเจเน สํวตฺถิ โทศุ.
 อนุคฺคโร ชมฺมวโร อเทสฺยิ.
 เอเตน สัจฺเจเน สํวตฺถิ โทศุ.
 วิรตฺตจตฺตคตฺตคเก ภวสฺสํ.
 นีพฺพนฺตี ชฺฉรา ยถายมฺปทํไป.
 เอเตน สัจฺเจเน สํวตฺถิ โทศุ.
 ภมฺมานิวา ยานิว อณฺตลิกฺเข.
 พุทฺธิ นมฺสํสํม สํวตฺถิ โทศุ.

ขานันธ ภูคานี ส้มากคานี,
 ตถาคคั เทวมนุสส์ปัชิตั,
 ขานันธ ภูคานี ส้มากคานี,
 ตถาคคั เทวมนุสส์ปัชิตั,

ภุมมานิวา ยานิว อนันตติกัเช.
 ชัมมึ นมัสส์สาม สุวัคคิ โทศ.
 ภุมมานิวา ยานิว อนันตติกัเช.
 สัมมึ นมัสส์สาม สุวัคคิ โทศ.

รัตนสุตตัง นิกัยสูตัง ๒๓ ศาถากัง

๑ ยัสส์สามุภาวโต ยักขา,
 ยัมมิหเจวานุญญันนั โศ,
 สุขั สุปพิ สุคั โศ ๑,
 เขวมาทิกุณเปตัง,

เนว ทัสส์เสนันติ ภังนั.
 รัตติณทวมตันทโต.
 ปาปั กิณฺณิ น บัสส์สคิ.
 ปริตตันทมภณาม เห.

ตติยัม กรณียเมตตัสตตัง

๑ กรณียมัตถกุสเสน,
 สักโก อชฺฐ ๑ สหชฺฐ ๑,
 สันตัสส์โสโก ๑ สภาโร ๑,
 สันตันทวิโย ๑ นิปปโก ๑,
 น ๑ ชุทฺถัง สมาจเร กิณฺณิ
 “สูโณวา เขมิโน โหนันต,
 เขเกจ ปาณภุตคคิ,
 ทิวาจา เข มหันตาวา,
 ทิวุชฺฐาวา เข ๑ อทิวุชฺฐา,
 ภุคาวา สัมภเวสฺสา,
 น ปโร ปริ นิกุพฺเพถ,
 พยาโรธนา ปฏิมัสฺสนิยา,

ยันตัง สันตัง ปทัง อภิสเมจฺจ.
 สุวจฺฉัสส มุทฺธ อนตฺติมานิ.
 อปฺปกัจโจ ๑ สัตถหุคคคิ.
 อปฺปกพฺโปกุ เตสฺสุ อนนุคิทฺโธ.
 เยน วิญญู ปเว อปฺวาเทยฺย.
 สัพเพ สัตตา ภวันตฺสู สุชิตตทา.
 ตสาจา ทาวราจา อนวเสสา.
 มัชฌิมมา รัสสะกา อนนคคฺคา.
 เขจฺ ทูเร วสันตัง อวิทฺเท.
 สัพเพ สัตตา ภวันตฺสู สุชิตตทา.
 นาคิมญฺเอยถ กคคจฺ นั กิณฺณิ.
 นาณมญฺเอยัสสํ ทุกขมิจฺเจนฺน.

มาตา ขณา นิยม ปุคคั,
 เอวมบี สัพพะเกส,
 เมตคญจ สัพพะโลกัสมิ,
 อุตถ อโจจ ครियญจ,
 คัญฐญจวิ นิสัน โนวา,
 เอก สคิ อธิญฐุຍ,
 ทัญฐิญจ อนุปคัมม สัตถวา,
 กามะสุ วิเนยยะ เกธ,

อายุสา เอกปุคคัมมรักไซ.
 มานัสสัมภาวเย อปริมาณ.
 มานัสสัมภาวเย อปริณ.
 อตัมพาริ อเวริ อตัมปคค.
 สยาโนวา ยาวตัสส วิคคิมิตฺโต.
 พรหมเมต วิหาริ อิมมาห.
 ทัสสเนน ตัมบัน โน.
 นหิ ชาตุ คัพภเสยฺย ปุนเวตติ.

กรณียเมตคคตคต นิฏฐิตํ ๓๐ คาถา

สัพพาสวีสวาคัน	ทัพพมนตาคท วิย.
ยันนาเสติ วิส โฆริ,	เสตญฺจาปี ปริสสย.
อาณกเขกคตมท สัพพตถ,	สัพพทา สัพพปาณิน.
สัพพะโสปี นวาเรติ,	ปริคคณตมภณาม เท.

จตถถิ ชนธปริตคต ฉนททนตปริตคตาปริ

๐ วิรบัคเขท เม เมตคค,	เมตคค เอรापเถท เม.
ฉพยาปุคคเทท เม เมตคค,	เมตคค กณหาโคตมเกท จ.
อปาทเกท เม เมตคค,	เมตคค ทิปาทเกท เม.
จคบุปเทท เม เมตคค,	เมตคค พหุบุปเทท เม.
มา มํ อปาทโก ทิส,	มา มํ ทิส ทิปาทโก.
มา มํ จคบุปโท ทิส,	มา มํ ทิส พหุบุปโท.
สัพเพ สคตา สัพเพ ปาณา,	สัพเพ ภตา จ เกวตา.
สัพเพ ภตวณิน มัสสันตุ,	มา กิญฺจ ปาปมากมา,

อเปตยัญจักขมา เอกราชา, หริสต์วัน โณ ปฐวิปภาโส.
 คัค นมัสตัม หริสต์วันเนณ ปฐวิปภาโส, ตยชช คัคตา วิหเรมุ รัตติ.
 เย พรหมณา เวทคุ สัพพชัมเม, เต เม นโม เต จ มํ ปาถวันตุ.
 นมตฺถ พุทฺธานํ นมตฺถ โพธิยา, นโม วิมุตฺตานํ นโม วิมุตฺตยา.
 อิมํ โส ปริตฺตํ กตฺวา, โมโร วาสมกฺขปฺยติ.

โมรปริตต์ นิฏฐิตํ ๕ คาถา

ปุเรนตัม โพชิตมกาเร, นิพพตติ วิญญูชาตย.
 ยสฺส เตเชน ทาวคคิ, มหาสคตติ วิวชชย.
 เถรสฺส สารีปุตฺตสฺส, โลกนาถน ภาสสิ.
 กปฺปญฺฐายิมหาเตชํ, ปริตคณตมภณาม เท.

ฉินฺธุ วิญญุกปริตต์

๑ อตฺถิ โธเก สฺสคฺ โณ, สจฺจํ โสเจยฺยนุทฺทยา.
 เตน สจฺเจน กาทามิ, สจฺจกิริยมนุทฺตริ.
 ๒ อาวชฺชิตฺวา ชมฺมพตฺถ, สริตฺวา ปุพฺพเก ชิเน.
 สจฺจพตมวตฺถสาธ, สจฺจกิริยมกาถํ.
 สนฺติ ชักขา อปฺตนา, สนฺติ ปาทา อวญฺจนา.
 มาตา ปิตา จ นิกฺขนฺตา, ชาตเวท ปฏิกกม.
 สห สจฺเจ กเต มยฺหิ, มหา บัชฺชติโต สจฺจ.
 วชฺเชติ โสพฺส กวีสานิ, อุกกํ มคฺวา ยถา สจฺจ.
 สจฺเจน เม สโม นตฺถิ, เอลา เม สจฺจปารมิตฺ.

๑ ยัตถ์ดานุ์ธรรณนาปี, ธนัตถิก์เชบี ปาณโน.
 ปติภูฐุมชิตจณค, ภูมยิ วีย ตัพพทา.
 ตัพพบุตททวชาตมหา, ยักขโจรทตัมภวา.
 คณนา น จ มุตตานิ, บริตตนตมภณาม เห.

สัตตมัม ธชัคคปริตัทธ ธชัคคสุตัทธ

๑ เอวมัม เม สत्ต. เอกัง สมยัม ภควา, สัจฉัตถียิ วิหริติ เระควเน
 ธนาถปณิชาทิสสัธ ชารามะ. ตตฺรโช ภควา ภิกขุ อามันเตสิ
 “ภิกขโวติ.” “ภทฺนเตติ” เต ภิกขุ ภควโต บัจจิสสัธ. ภควา
 เอตทโวจ. ภูตปัพพิ ภิกขเว เทวาสุรสังคาโม สุมุบัพฺยุโพห
 อโหสิ. อถโช ภิกขเว สักโก เทวานมิมันโท เทเว ตาวคิเส
 อามันเตสิ. “สเจ มาริสสา เทวานัม สักคาเมคตทานัม อัมบชเชยฺย,
 ภยฺวา ธมฺภคตตฺตวา โทมหังโสวา. มเมว ตสฺมิมิ สมเย ธชัคค
 อุตฺโตเกยฺยถ. มम्मิมิ โว ธชัคค อุตฺโตกยत्, ยัมภวิสสัธติ
 ภยฺวา ธมฺภคตตฺตวา โทมหังโสวา, โส ปหิยฺยิสสัธติ. โน เจ เม
 ธชัคค อุตฺโตเกยฺยถ, อถ ปชาปคิสสัธ เทวราชิสสัธ ธชัคค
 อุตฺโตเกยฺยถ. ปชาปคิสสัธ หิ โว เทวราชิสสัธ ธชัคค อุตฺโตกยत्,
 ยัมภวิสสัธติ ภยฺวา ธมฺภคตตฺตวา โทมหังโสวา, โส ปหิยฺยิสสัธติ
 โน เจ ปชาปคิสสัธ เทวราชิสสัธ ธชัคค อุตฺโตเกยฺยถ อถ
 วรุณิสสัธ เทวราชิสสัธ ธชัคค อุตฺโตเกยฺยถ. วรุณิสสัธ หิ โว
 เทวราชิสสัธ ธชัคค อุตฺโตกยत्, ยัมภวิสสัธติ ภยฺวา ธมฺภคตตฺตวา
 โทมหังโสวา, โส ปหิยฺยิสสัธติ. โน เจ วรุณิสสัธ เทวราชิสสัธ ธชัคค
 อุตฺโตเกยฺยถ, อถ อีสานิสสัธ เทวราชิสสัธ ธชัคค อุตฺโตเกยฺยถ.

อีสานส์ส หิ โว เทวราชส์ส ชชคคิ อุต โลกยค. ยัมภวิสส์สคิ
 ภยวา ฌมภคคคควา โดมห์โสวา, โส ปหิยยิสส์สคคิ." ค โขปน
 ภกขเว สกภคคคควา เทวานมิมห์สส์ส ชชคคิ อุต โลกยค. ปชปคคคคควา
 เทวราชส์ส ชชคคิ อุต โลกยค, วรณส์ส วา เทวราชส์ส ชชคคิ
 อุต โลกยค, อีสานส์ส วา เทวราชส์ส ชชคคิ อุต โลกยค,
 ยัมภวิสส์สคิ ภยวา ฌมภคคคควา โดมห์โสวา, โส ปหิยเยถาบี
 โนบี ปหิยเยถ. ค กิสส์ส เหตุ สกโก หิ ภกขเว เทวานมิมห์ โท
 อวิตราโค อวิตโทโส อวิตโมโห, ภิก ฌมภ อุตวาสี ปถายคิ.
 อหัญจโช ภกขเว เอว วทามิ. สเจ คมห์ทาก ภกขเว
 อวิญคคคควา รุกขมุตคคคควา สุตญาคคคควา อปป์ชเชย่น ภยวา
 ฌมภคคคควา โดมห์โสวา, มเมว คคคคคคควา สมเย อนุสส์สเรยฆาก,
 "อคคคคคควา โส ภคควา อรหิ สัมมาสัมพท โช, วิชาจารณคคคควา โน
 สุกโค โลกวิท, อนุคคคควา ปุริสทิมห์สสารภิ สคคควา เทวมนุสส์สคคควา
 พท โช ภคควาคิ." มม หิ โว ภกขเว อนุสส์สคคควา ยัมภวิสส์สคคควา
 ภยวา ฌมภคคคควา โดมห์โสวา, โส ปหิยยิสส์สคคิ. โน เจ ม
 อนุสส์สเรยฆาก, อถ ฌมม อนุสส์สเรยฆาก, "สวากขาค โส ภคควาค
 ฌม โม, สนทัญจโช อกาถโก เอหิภคคคควา โส, โอปนยโก ปจจคคคควา
 เวทคคคควา โช วิญญูคคคควา." ฌมม หิ โว ภกขเว อนุสส์สคคควา,
 ยัมภวิสส์สคคควา ภยวา ฌมภคคคควา โดมห์โสวา, โส, ปหิยยิสส์สคคิ
 โน เจ ฌมม อนุสส์สเรยฆาก, อถ สม อนุสส์สเรยฆาก, "สปฏิบัติโน
 ภคควโค สวากคคควา, อชปฏิบัติโน ภคควโค สวากคคควา, ญายปฏิบัติโน
 ภคควโค สวากคคควา, สามีจปฏิบัติโน ภคควโค สวากคคควา,

ยทิทั จัศตาริ ปริตฺยคามิ อัญฺชู ปริตฺปคฺคตา. เขต ภาควโค
 สวากตฺโฆ. อาหุเนยฺ โย ปาหุเนยฺ โย ทกฺขิเนยฺ โย อัญฺชติกรณฺเียว,
 อนุตฺตริ ปุณฺณุกฺเขตฺติ โตกตฺตติ.” สมิ หิ โว ภิกฺขเว อนุตฺตริ,
 ยมฺภวิสฺสติ ภยฺวา ฉมฺภิตตฺตวา โดมฺหฺโสวา, โส ปหิยฺยตฺตติ.
 ตํ กิสฺส เหตุ. ตถาคโค หิ ภิกฺขเว อรหํ สมฺมาสมฺพุทฺโธ,
 วิตราค วิตฺโตโส วิตฺโมโห, อภิร อจฺฉมฺภิ อนุตฺตริ
 อปฺตายตฺติ. อิทมฺโวจ ภาควา. อิทํ วิตฺวาน สุกฺโก, อถาปร
 เขตทโวจ สตฺถา

“อรญฺเ รุกฺขมฺเตวา,
 อนุตฺตเรต สมฺพุทฺธิ,
 โน เจ พุทฺธํ สวเรยฺยาถ,
 อถ ฉมฺภิ สวเรยฺยาถ,
 โน เจ ฉมฺภิ สวเรยฺยาถ,
 อถ สมิ สวเรยฺยาถ,
 เขวมฺ พุทฺธิ สวณฺคานํ,
 ภยฺวา ฉมฺภิตตฺตวา,

สุญฺยาตาเวว ภิกฺขโว.
 ภยํ ตุมฺหากํ โน สียา.
 โลกเชฏฺฐิ นรอตฺถ.
 นียฺยานิกํ สุตฺเตตฺติ.
 นียฺยานิกํ สุตฺเตตฺติ.
 ปุณฺณุกฺเขตฺติ อนุตฺตริ.
 ฉมฺภิ สมิญฺจ ภิกฺขโว.
 โดมฺหฺโส น เหตฺตตฺติ.

ชชคคปริตติ ชชคคตฺตติ นิฏฺฐิตํ ๕ นิคมคากา

๑ อปฺปตฺตมฺเมหิ นาทิสฺส,
 อมนุตฺเตหิ จณฺเฑหิ,
 ปริตฺตานญฺ จตฺตตฺตมฺ—
 ยนฺ เทเตสฺสิ มหาวิโร,

ดาดเน สวสมฺเม.
 สทา กิพฺพิตฺตการิกิ.
 มหิตาย จ คุตฺตียา.
 ปริตฺตมฺเม ภาณาม เห.

อัญชুমุ อาฏานาฏียปริตต์

วิษัณฺณํ นมัสส,	จกขมณฺณํ สิริมโต.
สิขัณฺณํ นมัสส,	สัพพภูตานุกมปิโน.
เวสัณฺณํ นมัสส,	มหาตักกัณฺณํ ตบัสสิโน.
นมัสส กกุณฺณํ,	มารเสนํ ปมตํ โน.
โกณาคมนํ นมัสส,	พราหมณํ วุฒิมโต.
กัณฺณํ นมัสส,	วิปฺปมุกฺกัณฺณํ สัพพช.
อังกิรณํ นมัสส,	สัณฺณํ สิริมโต.
โฆ อิมํ ชัมมมเทเจสิ,	สัพพทกฺขาปนุทน.
เยจาปิ นีพพตา โสเก,	ยถาภูตํ วิษัณฺณํ.
เต ชนา อปัสสนา,	มหันตา วิตถารทา.
หิตํ เทวมนุสฺसानิ,	ยํ นมัสสํ โสคนิ.
วิชชาจรณตมฺปนินิ,	มหันตํ วิตถารท.

นโม เม สัพพพุทธานิ.	อุปฺปนํ นานํ มहेตนิ.
คัณฺโหโร มหาวิโร,	เมชังโร มหายโส.
สรณังโร โลกहित,	ทิมังโร ชุตินฺชโร.
โกณฺจัญญํ โย ชนปาโมกฺโหโร,	มัจจโต ปริสาตโต.
สุมนโน สุมโน ชิโร,	เวจโต รัตติวักขมโน.
โสภิตโต คุณตมฺปนินิ โน,	อนมตัสสิ ชมตฺตโม.
ปทุโม โลกบัสสโหโร,	นารโต อรสาธา.
ปทุมุตฺตโร สัตถสาโร,	สุเมโห อธิปฺปญฺจิกโต.

สุชาโค สัพพะโลกัก โภ,
 อคตทสฺสดี การุณโก,
 สัทธโค โธ อสโม โธเก,
 บุสฺส โธ จ วรโต พุทฺธโ,
 สฺว สัพพะหิโค สคฺคา,
 กกุณฺโณ โธ สคฺควาโ,
 กสฺสโป สิริสุมฺบโน,
 เอเคจฺเญ จ สัมพุทฺธา,
 สัพเพ พุทฺธา อสมฺมา,
 สัพเพ ทสฺสพฺเปตา,
 สัพเพ เต ปฏฺิชาเนตฺติ,
 สิทฺทา นทฺนเคเต,
 พรหมจกฺก ปวตฺเตเนตฺติ,
 อเปตา พุทฺธชฺชเมหิ,
 ทวตฺตสฺสทกฺกขณฺุเปตา—
 พฺยามบฺบปาย อุมฺบปภา
 พุทฺธา สัพพะอุมฺบโน เอเต,
 มหิบบฺบปภา มหาเคชา,
 มหาการุณิกา ชีวา,
 ทิปา นาทา ปติภฺฐา จ,
 กตฺติ พันชฺช มหิสฺสาสา,
 สเทวกสฺสดี โธกสฺสดี,

บิยทสฺสดี นราตฺโก.
 อัมมทสฺสดี ตโมนุโ.
 ศิสฺส โธ จ วทตฺติ วโร.
 วิบฺบสฺสดี จ อนุปโม.
 เวสฺสธภู สุชทายโก.
 โทนาคมโน รณญฺชโ.
 โคตโม สกฺกยปงฺคโว.
 อเนกสฺสทโกญฺโย.
 สัพเพ พุทฺธา มหิทฺธิกา.
 เวสฺสอารชฺชเชตฺตปาทกา.
 อาตฺถกณฺฐานมฺมคฺคตมฺ.
 ปริสฺสาสุ วิสฺสารทา.
 โธเก อัมบปฏฺิวัตฺตติยฺ.
 อญฺฐารตฺติ นายกา.
 สคฺคิยานุพฺพญฺชนาชฺวา.
 สัพเพ เต มุณฺิกญฺชรา.
 สัพเพ ชินาสฺวา ชินา.
 มหาบฺบญา มหิพฺพตา.
 สัพเพสฺसानิ สุชาวหา.
 ตาณา เตณจ จ ปาณินฺ.
 สรณา จ หิเตสฺสิโน.
 สัพเพ เอเต ปฺรายนา.

เตศาหิ สิริสา ปาเท,
 วจสา มนสา เจว,
 สยเน อาสเน สุานะ,
 สทา สฺเชน รกฺขณฺตุ,
 เตหิ คฺวํ รกฺขิตฺวา สันนิโต,
 สัพฺพ โรคะวันมุตฺโต,
 สัพฺพเวรมตฺตกฺกณฺโต,
 เคถํ สจฺเจเน สฺสเดเน,
 เคปฺปี ตฺเมหิ อุนฺรกกฺกณฺตุ,
 ๑ ปุริสํ สํ สํ ทิสฺสาภาเค,
 เคปฺปี ตฺเมหิ อุนฺรกกฺกณฺตุ,
 ทกฺกชณฺดํ สํ ทิสฺสาภาเค,
 เคปฺปี ตฺเมหิ อุนฺรกกฺกณฺตุ,
 บจฺฉิณฺดํ สํ ทิสฺสาภาเค,
 เคปฺปี ตฺเมหิ อุนฺรกกฺกณฺตุ,
 อุตฺตวณฺดํ สํ ทิสฺสาภาเค,
 เคปฺปี ตฺเมหิ อุนฺรกกฺกณฺตุ,
 ปุริสํ สํ สํ สํ สํ,
 บจฺฉิณฺดํ สํ สํ สํ,
 จตฺตาริ เค มหาราชา,
 เคปฺปี ตฺเมหิ อุนฺรกกฺกณฺตุ,
 อากาสํ สํ สํ สํ สํ,
 เคปฺปี ตฺเมหิ อุนฺรกกฺกณฺตุ,

วันทามิ ปุริสํ สํ สํ,
 วันทาเมเต ตถาคเต,
 คมเนจาปิ สัพฺพทา,
 พุทฺธา สันนิคฺกวา คฺวํ,
 มุตฺโต สัพฺพภเยเน จ,
 สัพฺพสันตวาปวชฺชิตฺวา,
 นิพฺพุตฺวา จ คฺวํ ภว,
 ชนฺตเมคฺคตาพฺเพเน จ,
 อาริเคยฺน สฺเชเน จ,
 สันนิคฺก ภาตา มหิตฺตํ,
 อาริเคยฺน สฺเชเน จ,
 สันนิคฺก เทวา มหิตฺตํ,
 อาริเคยฺน สฺเชเน จ,
 สันนิคฺก นาคา มหิตฺตํ,
 อาริเคยฺน สฺเชเน จ,
 สันนิคฺก ยกฺกา มหิตฺตํ,
 อาริเคยฺน สฺเชเน จ,
 ทกฺกชเนเน วิรุพฺพโก,
 กุเวโร อุตฺตวณฺดํ,
 โลกปาตา ยถาสฺสโน,
 อาริเคยฺน สฺเชเน จ,
 เทวา นาคา มหิตฺตํ,
 อาริเคยฺน สฺเชเน จ.

สิบสองตำนาน

๑ นัตถิ เม สรณํ อัญญํ, พุทฺโธ เม สรณํ วรํ.
 เอเตน สัจจวรัเชน, โหตุ เต ชยมังคละ.
 นัตถิ เม สรณํ อัญญํ, ชัมโม เม สรณํ วรํ.
 เอเตน สัจจวรัเชน, โหตุ เต ชยมังคละ.
 นัตถิ เม สรณํ อัญญํ, สัมโม เม สรณํ วรํ.
 เอเตน สัจจวรัเชน, โหตุ เต ชยมังคละ.

๑ ยังกิญฺจิ รตนํ โดเก,
 รตนํ พทฺธสฺมํ นัตถิ,
 ยังกิญฺจิ รตนํ โดเก,
 รตนํ ชัมมสฺมํ นัตถิ,
 ยังกิญฺจิ รตนํ โดเก,
 รตนํ สัมมสฺมํ นัตถิ,
 ยังกิญฺจิ รตนํ โดเก,
 รตนํ สัมมสฺมํ นัตถิ,
 ยังกิญฺจิ รตนํ โดเก,
 รตนํ สัมมสฺมํ นัตถิ,
 ยังกิญฺจิ รตนํ โดเก,
 รตนํ สัมมสฺมํ นัตถิ.

วิรัชติ วิวิชิ ปถุ.
 ตสฺมา โสคฺถิ ภวณฺตุ เต.
 วิรัชติ วิวิชิ ปถุ.
 ตสฺมา โสคฺถิ ภวณฺตุ เต.
 วิรัชติ วิวิชิ ปถุ.
 ตสฺมา โสคฺถิ ภวณฺตุ เต.
 วิรัชติ วิวิชิ ปถุ.
 ตสฺมา โสคฺถิ ภวณฺตุ เต.

๑ สกกตฺวา พทฺธรตนํ,
 หิตํ เทวมนุสฺसानํ,
 นตฺถนฺตบพทฺทวา สัพฺเพ,
 สกกตฺวา ชัมมรตนํ,
 บริพัทฺทปถมนํ,
 นตฺถนฺตบพทฺทวา สัพฺเพ,
 สกกตฺวา สัมมรตนํ,
 อานุเนยฺยํ ปาหุเนยฺยํ,
 นตฺถนฺตบพทฺทวา สัพฺเพ,

โอสถํ อุตฺตมํ วรํ.
 พทฺธเตเชน โสคฺถินา.
 ทุกฺขา วุปถฺเมนฺตุ เต.
 โอสถํ อุตฺตมํ วรํ.
 ชัมมเตเชน โสคฺถินา.
 ภยา วุปถฺเมนฺตุ เต.
 โอสถํ อุตฺตมํ วรํ.
 สัมมเตเชน โสคฺถินา.
 โรคา วุปถฺเมนฺตุ เต.

๑ สัพพิทโย จิวชชันทุ, สัพพิโรโค วิมัตตตุ.
 มา เต ภวตวันตราโย, สริ ทมมายโก ภว.
 อภิวาทนตติตต, นิจจ จุฑมาปจายโน.
 จตฺตาโร ชัมมา วชตมนต, อายุ วณฺ โณ สริ พต
 อานานาฏยปริตตี นิฏฐิตี ๕๕ คาถา

๑ ปริตตี ยมภณนตตต, นิตินันฏฐานโชนิ.
 อุกกมบี วินาเสติ, สัพพิเมว ปริตตย.
 โสตติมา คัพภวฏฐาน, ยัญจ ตาเชติ คชเน.
 เกรตตจฺจคฺคิตมาตตต, โดกนาเถน ภาตตี.
 กบฺบฏฐายิมหาเทร, ปริตตนตมภณาน เท.

นวนม อังคตติมาตปริตตี

๑ ยโตหํ ภคินี อริยาย ชาตียา ชาโต, นาริชานามิ สญฺญิจฺจ ปาณ.
 ชิวตา โวโรเปตา. เตน สจฺเจน โสตติ เต โหตุ, โสตติ คัพภตต.
 ยโตหํ ภคินี อริยาย ชาตียา ชาโต, นาริชานามิ สญฺญิจฺจ ปาณ
 ชิวตา โวโรเปตา. เตน สจฺเจน โสตติ เต โหตุ, โสตติ คัพภตต.
 ยโตหํ ภคินี อริยาย ชาตียา ชาโต, นาริชานามิ สญฺญิจฺจ ปาณ
 ชิวตา โวโรเปตา. เตน สจฺเจน โสตติ เต โหตุ, โสตติ คัพภตต.

อังคตติมาตปริตตี นิฏฐิตี

๑ สจฺจาเร สจฺจวันคาน, สัพพิททุกฺขวินาตเน.
 สจฺจต ชัมเม จ โพชฌนฺเจ, มารเตนฺนปมตฺทโน.
 พุชฺฌนฺจว เมปฺปเม สจฺจตา, ศภิจวมนุคฺคกฺคตฺตมา.

อชาตี อชราพยาชี่,	อมต นีพภัย คตา.
เฮวมาทิกุณเปต,	อเมกคุณสังกห.
โฮตตัญจ อิม มินต,	โพษฌังคนตมภณาม เห.

ทศม โพษฌังคปริตต์

๑ โพษฌังโค สติสชาโต,	ชัมมาน วิจโย ตตา.
วริยม บคบัสตทช,	โพษฌังคา ๑ ตตาปเว.
ตมาชเปกขโพษฌังคา,	ตเตเตเต สัพพตัสตีนา.
มุนินา ตัมมทกขาทา,	ภาวิตา พหุถักตา.
ตวัตตณค อภิญาย,	นิพพานาย ๑ โพชียา.
เอเตน สัจจวัชเชน,	โสตติ เต โหตุ สัพพทา.
เอกตัม สมเย นาโต,	โมคคตตามัญญ กัสสัน.
คิตาเน ทุกขเต ทิสวา,	โพษฌังเค สัตต เถตยิ
เต ๑ ค อภินันทิตวา,	โรคา มุจจิสฺส คชเณ.
เอเตน สัจจวัชเชน,	โสตติ เต โหตุ สัพพทา.
เอกทา ชัมมราชาบี,	เคตญเณนาภิพโต.
จุนทคเตเรน ตัญญ,	ภณาเปตฺวาน สาทวี.
ตัม โมทิตวา ๑ อพาชา	ตัมหา วุญฺฐาสี ชานโส.
เอเตน สัจจวัชเชน,	โสตติ เต โหตุ สัพพทา.
ปัทนา เต ๑ อพาชา,	คินณนณนบี มเหสิน.
มคคากคกเตธาว,	บคตานุบคตชมมต.
เอเตน สัจจวัชเชน,	โสตติ เต โหตุ สัพพทา.

โพษฌังคปริตต์ นิฎฐิต ๘ คาถากิ่ง

๑ ปญฺญาภิ มหาเศรษฐี,	วณฺณกิตฺติมหายศ.
ตปฺพตฺตทิตฺติ ชาติ,	คํ สุนฺนํตฺต อเสตฺโต.
อตฺตปฺปทิตฺติ ชาติ,	ปฺรตฺตคณฺตมกณฺนาม เห.

เอกาทศมํ อภยปริตํ

๑ ยนฺทฺนํนํมตฺติ อวมํกตฺตญฺจ,	โยจามนาโป สกฺกณฺตํ สํทํ โท.
ปายํคคฺโท ทุสฺสํปินํ อกฺกนํ	พฺทฺชานุกาเวน วินาจํเมนํต.
ยนฺทฺนํนํมตฺติ อวมํกตฺตญฺจ,	โยจามนาโป สกฺกณฺตํ สํทํ โท.
ปายํคคฺโท ทุสฺสํปินํ อกฺกนํ,	ชมฺมมานุกาเวน วินาจํเมนํต.
ยนฺทฺนํนํมตฺติ อวมํกตฺตญฺจ,	โยจามนาโป สกฺกณฺตํ สํทํ โท.
ปายํคคฺ โท ทุสฺสํปินํ อกฺกนํ	ชฺชานุกาเวน วินาจํเมนํต.

๑ ทกฺขบฺบตฺตา จ นิตฺทกฺกา,	ภยบฺบตฺตา จ นิตฺทภยา.
โสถบฺบตฺตา จ นิตฺโสถกา,	โหนํตฺตํ สัพฺเพปิ ปาณิน.
เฮตฺตาวตฺตา จ อเมหฺนิ,	สํมกฺคํ ปญฺญสํปทํ.
สัพฺเพ เทวานโมทนํต,	ตปฺพตฺตมบฺบตฺตํ สํทํ รียา.
ทานํ ททนํตฺตํ สํทํราย,	ตํทํ รกฺกขนํตฺตํ สัพฺพทา.
ภาวนาภิตฺตา โหนํต,	คจฺจณํตฺตํ เทวตาคตา.
สัพฺเพ พทฺชา พตฺตบฺบตฺตา,	มจฺเจกานญฺจ ยํ พต.
ชรณํคานญฺจ เตะเสน,	รกฺกขํ พนฺชามิ สัพฺพโส.

อภยปริตํ นิจฺฐํ ๘ คาธา

๑ ชยํ เทวมนฺตํสํถานํ,	ชโย โทตฺตํ ปราชิต.
มารเดณา อภิกกนฺตฺตา,	สํมณฺตาทวาทสโยชนา.
ชนํตํเมตฺตวาชญฺฐํฐานา,	วิทฺตํเสตฺตวาม จกฺขุมา.

ภวากเว สัสมันโต,
 ปริยามันนาทิสัสมัน,
 พุทฺธกัจจ วิโสเขตฺวา,

ทิพฺพจักรุ วิโสขยิ.
 ทิตาย ๑ สุขาย ๑.
 ปรีตคณฺทมภณาม เท.

ทิวาสสม ชยปรีตตี

๑ มหจการณโก นวโก,
 ปุเรตฺวา ปารมี สัพฺพา,
 เอเตน สัจจวชิเรน,
 ชยันโต โพธิยา มุเต,
 เหว คว วิชโย โหติ,
 อปฺราชิตบัตตงเก,
 อภิสเตเก สัพฺพพุทฺธานิ,
 สุนักขิตตี สุมังคต,
 สุขโน สุมหตฺโต ๑,
 ปทกฺขณ กายกम्म,
 ปทกฺขณ มโนกम्म,
 ปทกฺขณานิ กตฺวาน,
 โส อตฺถตฺโต โส สุขโต,
 อโรโค สุขโต โหติ,
 สว อตฺถตฺตา สุขตา,
 อโรคา สุขตา โหติ,

ทิตาย สัพฺพปาณินิ.
 บัตโต สัมโพธิมตฺม.
 โหตุ เต ชยมังกต.
 สักขามัน นนฺทวชิทมโน.
 ชยัสสุ ชยมังกเต.
 สึเต ปฐวิโปกฺขเร.
 อตฺถคปบัตโต ปโมทติ.
 สุขภาติ สุขุฏฺฐิ.
 สุขุฏฺฐุ พหฺมจาวุ.
 วาจกम्म ปทกฺขณ.
 ปณฺชิ เต ปทกฺขณา.
 อภินตเต ปทกฺขเณ.
 อรุโฬห พุทฺธดาณเ.
 สห สัพฺเพหิ ญาตมิ.
 อรุฬฺหา พุทฺธดาณเ.
 สห สัพฺเพหิ ญาตมิ.

เต อุดกตททา สุชิตา, วิรุพทา พุทฺธธาดเน,
อโรคา สุชิตา โทถ, สห สัพเพหิ ขาศภี.

ชยบริคตํ นิฏฐิตํ ๘ คาถา

(สวดใน ราชการ มีท้ายสวดมนต์ ต่อนี้ ตามควร)

รัตนัตถยปภาวาทิยาจนคาถา

๐ อรหิ สัมมาสัมพุทฺโธ,
มหาสมฺมํ ปโพนฺธสิ,
“พุทฺโธ สมฺโม สโมจาทิ,”
อัญญาวิโยคาว,
พุทฺโธ สมฺมัสสํ โพนฺธทา,
สโม จ สวโก พุทฺธัสสํ,
วิสทฺธิ อุตฺตมํ นิฏฐิตํ,
สวตฺตติ ปตฺตนิทานํ,
สัมมา ปญฺญชฺชเนทานํ,
วิสทฺธิ สัพพะเกตฺเตหิ,
นิพฺพานํ ปรมํ สุขํ,
เอเตน สจฺจวชฺเชน,
รัตนัตถยานุภาเวเน,
อุมฺมททวณฺดรเวชา จ,
มา กทาจิ สัมมัสสํ,

อุตฺตมํ สมฺมมชฺฌนคา.
อิจฺเจตฺติ รตนัตถยํ.
นानาโหนตฺตมํปิ วัตถุโธ.
เอกภตฺตมํปนิตฺตโธ:
สมฺโม สเมเน ชาริโธ.
อิจฺเจกาพฺพิชเมวิทฺติ.
โธกสมฺมํ รตนัตถยํ.
อุมฺมทโณ สุตฺตนิทานํ,
ปรมาย วิสทฺธิชยา.
โหติ ทุกฺเขหิ นิพฺพุติ.
นิพฺพานํ ปรมํ สุขํ.
สวตฺตติ โทศุ สัพฺพทา.
รัตนัตถยเตชฺสา.
อูปตฺตคฺคา จ สัพฺพโส.
รญฺฐํ สยามานเมวิทฺติ.

๑

อาโรคิยสังขญ์เจว,
 คัพพตถนญจ สัมบ โทย,
 ภาวนตุ สัมปวคตนค,
 เต จ วัฏฐญจ รกขนค,
 สยามานิ วัฏฐปาตหิ,
 สัทธมคค, สัทธมคค,
 เขตถัม รตนคตยถัม,

คโต ที่ชบายตาบี จ.
 สข สัพพตถ โสคคิ จ.
 สยามานิ วัฏฐปาตนิ.
 สยามวัฏฐูกเทวตา.
 ชัมมามีเสหิ ปชิตา.
 สัทธมคค อิท ฆถ.
 สัมปสาทนเจตโส.

รตนคตยปภาวภิยาจนคาคา ๑๓ คาคา

สุชาภิยาจนคาคา

๑ ยิ ยิ เทวมนุสสังานิ,
 คตถ คตถานภาเวน,
 เย เย อารกชกา เทวา,
 อิมินา ชัมมทาเนน,
 สทา ภทธานิ บลลันค,
 อปปมตตา จ อเมหค,
 ยญจ โน ภาสมาเนหิ,
 คณ โน เทวานโมทนค,
 เยวา ชลาพชณทชา,
 อเวรา โหนค สัพเพ เต
 บลลันค อนวชชานิ,
 จิวิ คญฐนค โถกถัม,
 ทถเสนค โสคตวนค,

มังคคตถาย ภาสคิ.
 โหค วาชกเต สข.
 คคค คคคชาวัตโน.
 สัพเพ อเมหคิ ปชิตา.
 สชิตา โหนค นิพภยา.
 สัพเพ รกขนค โน สทา.
 กถถ ปถค พหุ.
 จิวิ คญฐนค สาคค.
 สเดทโซปปาตिका.
 อนินชา นิรปัททวา.
 มา จ ส้าวชชมาคมา.
 สัมมาสัมพทชธาสนิ.
 มกค สคตวิสุท ขยา.

ยาว พุทฺธิ โชติ นามมบี,
 สัมมาเทธิตชัมมัสส,
 ปถันนา โหนตุ สัพเพ,
 สัมมา ชาริ ปเวจันโต,
 วุฑฺฒิกาวาย สัตถัน,
 มาตา ปิตา จ อัครช,
 เอว ชัมเมน ราชาโน,

โลกเชฏฐัสส สัตถโน.
 ปวัตตติ มเหสโน.
 ปาณโน พุทฺธธาดเน.
 กาเถเทโว ปวัสสตุ.
 สมิทธี เนตฺ เมทนี.
 นิจฺจํ รกขนฺต ปตฺตกั.
 บรํ รกขนฺตุ สัพพทา.

สุชาภิยาจนคาถา ๓๐ คาถา

มังคตจกัควาฬ

๑ สิริรัตนคติเต โชชยสัทธิมหิตชมหาคุณาปริมิตปญฺชาธิการัสสสัพพนฺตราย—
 นิวารณสมัตถัสส ภควโต อรหโต สัมมาสัมพุทฺธัสส ทวตคตฺสมหา—
 ปุริสธกัฆณานุกาเวน อสฺสคยานุพยัญจนานุกาเวน อฏฺฐุจกัตรธคัมมังคตา—
 นุกาเวน ฉพพณณรังสียานุกาเวน เกตุมาตานุภาเวน ทสฺสปารมิตานุกาเวน
 ทสฺสอปปารมิตานุกาเวน ทสฺสปรมัตถปารมิตานุกาเวน สัตถมาชิปฺญานุกาเวน
 พุทฺธานุกาเวน ชัมมานุกาเวน สัมมานุกาเวน เตชานุกาเวน อิทธานุกาเวน
 พลานุกาเวน เญยยชัมมานุกาเวน จตุราสสทสฺสทสฺสมกขนฺชานุกาเวน
 นวโลกุตฺตรชัมมานุกาเวน อฏฺฐุจกัถกัมคตานุภาเวน อฏฺฐุจมาบคตยานุกาเวน
 ฉพภิกฺขานุกาเวน จตุสฺสจฺจญาณานุกาเวน ทสฺสพตญาณานุกาเวน
 สัพพญญุตญาณานุกาเวน เมตฺตากรณามทิตตาชเปกฺขานุกาเวน
 สัพพปริตตานุกาเวน รตนัตถยธรรณานุกาเวน, ตยฺหิ สัพพโรคโธกูปัททว—
 ทุกฺขโทมนสฺสอุปายาสายี วินสฺสนฺตุ, สัพพอนฺตรายายี วินสฺสนฺตุ,

สัพพตังกบป้า คุຍ်หิ สมิชฌันตฺ, ที่มายุสา คุຍ်หิ โหตุ, สัตวสัสซีเวน
 สมันักโก โหตุ สัพพทา. อากาสบัพพตวณภูมิคังคามหาสมุททา
 อารกชกา เทวตา, สทา คุเมหิ อุนุรกชนฺตฺ. ๗

๑ ภวตุ สัพพมันักถิ,
 สัพพทชานุกาเวณ,
 ภวตุ สัพพมันักถิ,
 สัพพชมันามุกาเวณ,
 ภวตุ สัพพมันักถิ,
 สัพพชชานุกาเวณ,

รกชนฺตฺ สัพพเทวตา.
 สทา โสคถิ ภวณฺตฺ เค.
 รกชนฺตฺ สัพพเทวตา.
 สทา โสคถิ ภวณฺตฺ เค.
 รกชนฺตฺ สัพพเทวตา.
 สทา โสคถิ ภวณฺตฺ เค.

๑ นกชตคยกชภูตานิ,
 ปริตคสธชานุกาเวณ,
 นกชตคยกชภูตานิ,
 ปริตคสธชานุกาเวณ,
 นกชตคยกชภูตานิ,
 ปริตคสธชานุกาเวณ,

ปาบัคคหนิวารณา.
 หันตวา เคถ สุปัททเว.
 ปาบัคคหนิวารณา.
 หันตวา เคถ สุปัททเว.
 ปาบัคคหนิวารณา.
 หันตวา เคถ สุปัททเว.

มหาราชปริตติ

ทิวาสปริตติ นิฎฐิติ

สิบสองตำนานจบ

ปาฐนัตวณิทัตสนิ คำแสดงบทแปลก

๑ อธิโค ปรี, อิมุตฺ ทิวสุ ปรีคฺเตสุ ตันทัตสนิมาหานิ อัญญญิวัดทิตานิ
ปาฐนัตวานิ ทตฺตียนเค.

เบื้องหน้าแค่นี้ จะแสดงปาฐบทพยัญชนะ ที่แปลยกย่องกันม้อย่างใน ๒
ราชปรีคฺตซึ่งโตลงพิมพ์แล้วนี้ ไว้ให้บัณฑิตยชาติทราบ, ที่ควรเปลี่ยนแปลง
แปลงจะได้เปลี่ยนแปลง ตามยกติ.

ที่ ๑ ในปณามคาถา ตัมพุกฺเชเปน ตันทง ๓ วาร

จุดวิัดคตฺหิตฺสเก	} นี้, ท่านบางหมู่ สวดว่า	จุดวิัดคตฺหิตฺสเก	} ตงนิกมิ
บทว่า วิัดคตฺหิตฺสเก		วิัดคตฺหิตฺสเก	
อาทเรน นนามิทฺ		อาทเรน นนามิทฺ	

วิัด, กับ วิัดค, ก็แปลว่า ยึดบเหมือนกัน, นนามิทฺ, นนามิทฺ,
ก็ตัดบทว่า นนามิ อหิ เหมือนกัน ให้ท่านทั้ง ๒ ฝ่าย จำทรงไว้
ตามที่ เคยเล่าขานมานั้น เทอญ โดยเนื้อความไม่ฉิบวิต

ที่ ๒ กรณียเมตฺคตฺสคร, บทว่า “กรณียเมตฺคตฺสคร” นี้ เป็น “กรณีย”
“กรณีย” ฉน มีฉบบทง ๒ อย่าง

อนึ่ง ถึงกาลาว่า “ทฏฐุญฺจ อนุปกมฺม สิตฺวา, ทตฺสเนน ตัมบนิ โน” นี้
ท่านผู้สาชยายไว้ ระยะบท เป็น ๒ อย่าง

ทฏฐุญฺจ	อนุปกมฺม	สิตฺวา,	ทตฺสเนน	ตัมบนิ โน.	ฉน บาง
ทฏฐุญฺจ	อนุปกมฺม	สิตฺวา	ทตฺสเนน	ตัมบนิ โน.	ฉน บาง

ที่ ๓ ในชั้นปรีคฺต คาถา, ได้เล่าขานจำทรงสาชยาย มาว่า, สรภู ๆ ฉน
มีฉน สอบตุในอหิราชตฺสคร ฉนพฺตฺหิพฺ แต่ อภิกานทปิกกา ฉนพฺตฺหิพฺ,
เห็นเป็น สรพฺ ๆ, ทุกแห่ง. ได้แก่เป็น “สรพฺ” แล้ว

ที่ ๔ ในโมรปริกค บทว่า คัม นมัสสามิ หริตตวันณิ ปฐุวิปป์ภาส.
 ทั้ง ๒ บทว่า ปฐุวิปป์ภาส นี้ เกิน อยู่, ก็แต่ท่านผู้เห็นว่า เกิน
 ก็หา นำ ออก เสีย ไม่ คง สวด มา ตาม ที่ เกิน อยู่ นั้น, เพราะฉะนั้น
 จึง ต้อง ไว้ คง อยู่ ตาม ที่ เกิน นั้น.

ที่ ๕ ใน วิฎฐกปริกค บทว่า สันติ ปาทา อวิญญา นี้ ท่าน สวด ว่า
 อวิชชนา ฉน บาง

ใน คัมภีร มหา สัททนต์ นำ คาถา นี้ เป็น อุทาหรณ์ จึง ต้อง ไว้ เป็น อวิญญา, ฉน
 อวิชชนา, อวิญญา. ทั้ง ๒ นี้ แปล ว่า ยัง ไป ไม่ ได้. ยัง เดิน ไม่ ได้.

ที่ ๖ ใน ธรรคคสูตร บท ภาฬี ว่า “สมุပ္พุกุโตหิ ฤา โฬหิ” ฉน ท้อง บ่น
 สวด ส่าย ยาย มา นาน. แปล ๆ มา ว่า ประชิต ด้วย ตั้ แฉว,
 ประชิต พ้อม แฉว, ประชิต เข้ม ขัน แฉว ฉน

บท นี้ ได้ สอด บัญ ใน หนังสือ สัพพัญญู ๓ สูตร คือ ธรรคคสูตร, สักกบณีสสูตร,
 จุดคณินทาสัยสูตร, นี้ เห็น บท พยัญจน แบบ เดียว กัน ว่า สมุပ္พุกุโตหิ ฉน
 แต่ ใน จุดคณินทาสัยสูตร เป็น โฬหิตังน เต้านั้น ใน สุมังคตวิตาสินี อรรถกถา ว่า
 สโมสันโน นตาเคน นตาคิ ปหรรณาการบัตโตวिय, ดังนี้. พิจารณา หัก
 เห็น ว่า บท พยัญจน ใน ฉบับ สัพพัญญู นี้ มั่นคง กว่า ที่ เคย สวด มา, ถ้า เห็น พร้อม
 กัน แฉว จะ เป็ ดียน แปลง เป็น สมุပ္พุกุโตหิ, ฤา สมุပ္พุกุโตหิ ก็ ควร.

ที่ ๗ ใน อาตนาวิญญปริกคคาถา, บทว่า “นหาคกสัส” ฉน
 ฉบับ สัพพัญญู เป็น “นหาคกสัส” โดย มาก ๒ พยัญจน หา ลง สระ เดียว ไม่

อนฺตฺครํ อภังมิ โพรธิ,	ตมฺพชฌตฺวา ตถาคโต.
ปฐุมํ ยํ อเทเสตี,	ขมจกกํ อนฺตฺครํ.
ตมฺมเทว ปวตฺเตนฺ โท,	โตเก อมฺปฏฺวตฺตย.
ยตฺถากฺขาคา อฺโภ อนฺตา,	ปฏฺบัตฺติ จ มชฺฌมา.
จตุสฺวารียสฺสจฺเจสฺ,	วิสฺสุทฺธิญฺญาณทตฺถน.
เทสฺสํ ฐมฺมราเชน,	ตมฺมาตมฺ โพรชกตฺตณ.
นาเมเน วิสฺสุทฺธิ สฺสุทฺธิ,	ขมจกกบปวตฺตณ.
เวยฺยากรณปาเรเน,	ตงฺกตฺตณตมฺ ภณาม เส.

ขมจกกบปวตฺตณสฺสุทฺธิ

๑ เอวํ เม สฺสุทฺธิ. เอถํ ตมฺยํ ภควา, พาราณสียํ วิหริตี อธิปตฺเน
มิกทาเย. ตฺตรโฆ ภควา ปญฺจวคฺคิเย ภิกฺขุ อามันเตสฺ.

“เทว เม ภิกฺขเว อนฺตา มพฺพชเตน น เสวิตพฺพา. โยจายํ
 กามสฺส กามสฺสขตฺติกานุโยโค, ทีโหน คมฺโม โปถุชฺชนิโก อนฺริโย
 อนฺตถสฺสญฺหิ โท. โยจายํ อตฺตคฺคิตมฺกานุโยโค, ทุกฺโข อนฺริโย
 อนฺตถสฺสญฺหิ โท. เอเต เต ภิกฺขเว อฺโภ อนฺเต อนฺุปกมฺม, มชฺฌมา
 ปฏฺบปทา ตถาคเตน อภิสฺสมพฺทฺธา, จกฺขุกรณํ ญฺญาณกรณํ,
 อฺุปลมฺาย อภิญฺาย ตมฺ โพรชาย นิพฺพานาย สฺวคฺคตฺติ. ฯ
 กตฺมา จ สํ ภิกฺขเว มชฺฌมา ปฏฺบปทา ตถาคเตน อภิสฺสมพฺทฺธา,
 จกฺขุกรณํ ญฺญาณกรณํ, อฺุปลมฺาย อภิญฺาย ตมฺ โพรชาย นิพฺพานาย
 สฺวคฺคตฺติ. อยฺเมว อริโย อฏฺฐุงฺกนิโก มคฺ โท. เสยฺยถิทํ.
 ตมฺมาทฏฺฐุ ตมฺมาตงฺกปโป, ตมฺมาวาจา ตมฺมาถมฺมณฺ โท ตมฺมาอาชฺชโว,

ตัมมาวาชาโม ตัมมาตติ ตัมมาตมาจิ. อโย โธ ภา กัชเว มชฌิมา
 ปฏิปทา คตาคเตน อภิสัมพุทฺธา, จักฺขุภณฺณี ญาณภณฺณี,
 อุปสํมาโย อภิญญา ตัม โภชาย นีฬํพานาย สํวตฺตติ. ฯ อิทํ
 โชปน ภา กัชเว ทุกฺขํ อริยสัจฺจํ. ชาตปิ ทุกฺขา ชราปิ ทุกฺขา
 มรณมปิ ทุกฺขํ. โสภปริเทวทุกฺขโทมนสฺสํปายาสํปิ ทุกฺขา.
 อปัเปเยหิ สัมปโยโค ทุกฺ โช, เปเยหิ วิปโยโค ทุกฺ โช,
 ยมมิจฺฉํ น ตภติ ตมปิ ทุกฺขํ. สํวตฺเตน บัญฺญาทานกฺขนฺธา ทุกฺขา. ฯ
 อิทํ โชปน ภา กัชเว ทุกฺขสํมุตโย อริยสัจฺจํ. ยายํ ตณฺหา
 โปโนพฺภวิกา นนฺทราคฺคหคตา ตตฺตรตฺตราภินนฺทน. เสยฺยถิทํ.
 กามตณฺหา ภวตณฺหา วิภวตณฺหา ฯ อิทํ โชปน ภา กัชเว
 ทุกฺขนิโรโช อริยสัจฺจํ. โย ตสฺสํสาเยว ตณฺหาโย อเสสํวิราคนิโรโช
 จาโค ปญฺนิสฺสํโค มุคฺติ อนาถโย. ฯ อิทํ โชปน ภา กัชเว
 ทุกฺขนิโรชคามินิ ปฏิปทา อริยสัจฺจํ. อโยเมว อริโย อฏฺฐังคิโต
 มคฺโค. เสยฺยถิทํ. ตัมมาทิสฺสุริ ตัมมาตงฺกมปิโป, ตัมมาวาชา
 ตัมมาภกฺกมมฺนิโค ตัมมาอาชีโว, ตัมมาวาชาโม ตัมมาตติ ตัมมาตมาจิ. ฯ
 “อิทํ ทุกฺขํ อริยสัจฺจํ” เม ภา กัชเว, ปุฬฺเพ อนนุสฺสํเตสฺสุ
 ชัมเมสฺสุ, จักฺขุ อุตฺปาติ, ญาณํ อุตฺปาติ, บัญฺญา อุตฺปาติ,
 วิชฺชา อุตฺปาติ อาโลโก อุตฺปาติ. “ตํ โชปนํทํ ทุกฺขํ
 อริยสัจฺจํ ปริญฺเญยฺยนต” เม ภา กัชเว, ปุฬฺเพ อนนุสฺสํเตสฺสุ
 ชัมเมสฺสุ, จักฺขุ อุตฺปาติ, ญาณํ อุตฺปาติ, บัญฺญา อุตฺปาติ, วิชฺชา
 อุตฺปาติ, อาโลโก อุตฺปาติ. “ตํ โชปนํทํ ทุกฺขํ อริยสัจฺจํ
 ปริญฺเญยฺยนต” เม ภา กัชเว, ปุฬฺเพ อนนุสฺสํเตสฺสุ ชัมเมสฺสุ, จักฺขุ อุตฺปาติ,

ญาณ อุตฺปาติ, บัญญา อุตฺปาติ, วิชชา อุตฺปาติ,
 อาโลโก อุตฺปาติ ฯ “อิทํ ทกฺกชตฺตมฺทโย อริยสัจจมนฺต” เม ภิกฺขเว,
 ปุฬฺเพ อนนฺตฺตฺเตสฺส, ชมฺเมสฺส จกฺขฺ อุตฺปาติ, ญาณํ อุตฺปาติ,
 บัญญา อุตฺปาติ, วิชชา อุตฺปาติ, อาโลโก อุตฺปาติ. “คฺโฆปนิตฺตํ
 ทกฺกชตฺตมฺทโย อริยสัจจํ ปหาคคฺคณสฺส” เม ภิกฺขเว, ปุฬฺเพ อนนฺตฺตฺเตสฺส,
 ชมฺเมสฺส, จกฺขฺ อุตฺปาติ, ญาณํ อุตฺปาติ, บัญญา อุตฺปาติ,
 วิชชา อุตฺปาติ, อาโลโก อุตฺปาติ. “คฺโฆปนิตฺตํ ทกฺกชตฺตมฺทโย
 อริยสัจจํ ปหคฺคณสฺส” เม ภิกฺขเว, ปุฬฺเพ อนนฺตฺตฺเตสฺส, ชมฺเมสฺส,
 จกฺขฺ อุตฺปาติ, ญาณํ อุตฺปาติ, บัญญา อุตฺปาติ, วิชชา
 อุตฺปาติ, อาโลโก อุตฺปาติ ฯ “อิทํ ทกฺกชนิโรโร อริยสัจจมนฺต”
 เม ภิกฺขเว, ปุฬฺเพ อนนฺตฺตฺเตสฺส, ชมฺเมสฺส, จกฺขฺ อุตฺปาติ,
 ญาณํ อุตฺปาติ, บัญญา อุตฺปาติ, วิชชา อุตฺปาติ, อาโลโก
 อุตฺปาติ, “คฺโฆปนิตฺตํ ทกฺกชนิโรโร อริยสัจจํ สจฺจคคคณสฺส”
 เม ภิกฺขเว, ปุฬฺเพ อนนฺตฺตฺเตสฺส, ชมฺเมสฺส, จกฺขฺ อุตฺปาติ, ญาณํ
 อุตฺปาติ, บัญญา อุตฺปาติ, วิชชา อุตฺปาติ, อาโลโก อุตฺปาติ.
 “คฺโฆปนิตฺตํ ทกฺกชนิโรโร อริยสัจจํ สจฺจคคคณสฺส” เม ภิกฺขเว.
 ปุฬฺเพ อนนฺตฺตฺเตสฺส, ชมฺเมสฺส, จกฺขฺ อุตฺปาติ, ญาณํ อุตฺปาติ,
 บัญญา อุตฺปาติ, วิชชา อุตฺปาติ, อาโลโก อุตฺปาติ. ฯ
 “อิทํ ทกฺกชนิโรโรคคคณสฺสํ ปฏฺฐปทา อริยสัจจมนฺต” เม ภิกฺขเว,
 ปุฬฺเพ อนนฺตฺตฺเตสฺส, ชมฺเมสฺส, จกฺขฺ อุตฺปาติ, ญาณํ อุตฺปาติ
 บัญญา อุตฺปาติ, วิชชา อุตฺปาติ, อาโลโก อุตฺปาติ. “คฺโฆปนิตฺตํ

ทุกขนิโรชคามนี ปฏิปทา อริยตัจจ ภาเวตพพนต เม ภิกขเว,
ปัพเพ อนนตตเตต ฐมเมต, จกข อุตปาติ, ญาณ อุตปาติ,
มัญญา อุตปาติ, วิชชา อุตปาติ, อาโลโก อุตปาติ. "คโชนิต

ทุกขนิโรชคามนี ปฏิปทา อริยตัจจ ภาเวตพพนต เม ภิกขเว,
ปัพเพ อนนตตเตต ฐมเมต, จกข อุตปาติ ญาณ อุตปาติ,
มัญญา อุตปาติ, วิชชา อุตปาติ, อาโลโก อุตปาติ. "

ยาวถวญจ เม ภิกขเว อิมต จตต อริยตัจเจต, เขวณตปวิจจญ
ทวาทถาการิ ยถากุติ ญาณตตตตนิ, น สวิตทข อโหติ. เนวคาวาห

ภิกขเว สเทวเก โดเก สมารเก สพรหมเก, ตตตมณพราหมณียา
ปชาย สเทวมนตตสาย, อนุตตริ ตมมาตม โพธิ อภิสัมพท โช

บัจจญาตี. ยโตจโช เม ภิกขเว อิมต จตต อริยตัจเจต,
เขวณตปวิจจญ ทวาทถาการิ ยถากุติ ญาณตตตตนิ, สวิตทข

อโหติ. อถาหิ ภิกขเว สเทวเก โดเก สมารเก สพรหมเก,
ตตตมณพราหมณียา ปชาย สเทวมนตตสาย, อนุตตริ ตมมาตม โพธิ

อภิสัมพท โช บัจจญาตี ญาณญจ ปน เม ทตตตนิ อุตปาติ
"อกุบปา เม วิมุตติ, อยมนิตมา ชาติ, นัตถทานิ ปนุพภโวติ."

อัทมโจจ ภควา. อัทมมา บัญจวคคิยา ภิกข ภควโต
ภาสิตอ อภินนุ, อิมตมัญจ ปน เวชยากรณตม ภาญมาเน,
ถายตมโต โทณทญตต วิรช วิคมต ฐมจกข อุตปาติ
"ยักญจ ตมทขฐมม, ตพพนต นิโรชฐมมต." "

ภควตา ฐมจกเก, ภามมา เทวา ตัทมมตตตสายเวต "เขตมภควตา
พวราณตย อติปตเน มิตทาเย อนุตตริ ฐมจกก ปวตตต

มหาสมยสูตร

คณทตฺตํนาย สัมพุทฺธิ,	ภิกฺขุสงฺฆมฺญฺจ นิรมํถิ.
ทตฺธา สงฺกณเณยฺยาสุ,	โลกธาตฺตํ เทวตา.
อนเภา อปฺปเมยฺยยาว,	โมทมานา ตํมาคตา.
คาสฺมึ บิยฺม มนาบฺบมฺญฺจ,	จิตฺตํโส สทฺทศฺคยาจหิ
ยํ โสเทเสสิ สัมพุทฺธิ โช,	หาสมฺมํ โสติ” เม สุตฺ.
เทกายปฺปหาตฺตํ,	คํ สุตฺตํนํติ ภณาม เส. ๗

มหาสมยสูตรํ

๑ เขวมฺ เม สุตฺ. เขกํ สมยํ ภควา, สักกเกสุ วิหริติ กบฺบิตฺตวตฺตํมํ
 มหาเวเน, มหตา ภิกฺขุสงฺฆเมว สทฺธิ, บมฺมจฺมตฺเตหิ ภิกฺขุสงฺฆเตหิ
 สัพฺเพเหเว อรหันฺเตหิ. ทตฺทหิ ๑ โลกธาตฺตํ เทวตา เขภฺยฺเยน
 สมนฺนิปตฺติกา โหนฺติ ภควนฺตํ ทตฺตํนาย ภิกฺขุสงฺฆมฺญฺจ, อถ โช
 จตฺถนํ สทฺทฺธาवासํถายิกานํ เทวานํ เขตทโหสิ “อโย โช ภควา
 สักกเกสุ วิหริติ กบฺบิตฺตวตฺตํมํ มหาเวเน, มหตา ภิกฺขุสงฺฆเมว
 สทฺธิ บมฺมจฺมตฺเตหิ ภิกฺขุสงฺฆเตหิ สัพฺเพเหเว อรหันฺเตหิ. ทตฺทหิ ๑
 โลกธาตฺตํ เทวตา เขภฺยฺเยน สมนฺนิปตฺติกา โหนฺติ ภควนฺตํ
 ทตฺตํนาย ภิกฺขุสงฺฆมฺญฺจ. ยนฺนุน มยํมํปิ เยน ภควา เตนฺอุปสงฺกเมยฺยยาม,
 อุปสงฺกมํคิว่า ภควโต สมนฺนํเต บมฺมจฺเจกคทาภา ภาเสยฺยยามาคิ.” ๗
 อถ โช ตา เทวตา, เสยฺยถาปํนาม พลวา ปริโส สมนฺมมฺญฺจิจิตฺวา
 พาหิ ปสาเวยฺย, ปสาเวติ จา พาหิ สมนฺมมฺญฺจเชยฺย. เขวเมว
 สทฺทฺธาวาเสสุ เทเวสุ อนฺตรหิตา ภควโต ปุรโต ปาตุรหิตุ.

อถโฆ คา เทวตา ภควันตี อภิวาเทตวา เอกมันตี อัญญูตฺ. เอกมันตี
ฐิตาโฆ เอกา เทวตา ภควโค สันตฺติเก อิมํ คากํ อภาตี.

“มหาสมโย ปวณฺธมฺ,
อาคตฺมฺห อิมํ ชมฺมสมยฺ,
อถโฆ อปฺรา เทวตา ภควโค,
“ตฺตฺร ภิกฺขโว สฺมาทหฺตฺ,
สํารถฺว เนคฺตานิ คเหตฺวา,
อถโฆ อปฺรา เทวตา ภควโค
“เอตฺวา ชฺตํ เอตฺวา ปถิมํ,
เต จรณฺตี สุตฺธา วิมฺธา,
อถโฆ อปฺรา เทวตา ภควโค
“เยเกจิ พุทฺธํ สฺรณํ คตาเส,
ปฺหาย มาณฺสํ เทหํ,

เทวกาเย สฺมาคตา.
ททฺชิตาเยว อปฺราเชตฺตฺมฺนตี.”
สันตฺติเก อิมํ คากํ อภาตี.
จิตฺตํ อคฺตโน อชฺรทฺมกํตฺ.
“อินฺทฺรยานํ รกฺขณตฺ บณฺชิตาตฺ.”
สันตฺติเก อิมํ คากํ อภาตี.
อนฺทฺชิตํ โอิหฺจฺจมนฺชา.
จกฺขมฺตา สุตฺถนฺตา สุตฺถํ นาคาตฺ.”
สันตฺติเก อิมํ คากํ อภาตี.
น เต คมฺสฺตฺตฺมฺนตี อปฺายภฺมฺ.
เทวกาเย ปฺริปฺเวสฺตฺตฺมฺนตฺตฺ.”

อถโฆ ภควา ภิกฺขู ชามฺนฺเตตี, “เยภฺยฺเยน ภิกฺขเว ทสฺส
โฏกฺชาตฺตฺส เทวตา สันนฺนปฺตฺตา ตถคคฺ ทสฺสํนาย ภิกฺขุสฺมฺญฺจ,
เยปฺปี เต ภิกฺขเว อเหตฺ อคิตฺมฺทฺธานํ อรหฺนํ โต สมนฺมาตฺมฺพฺทฺธา,
เตสฺมฺปิ ภควนฺตานํ เอตฺปฺรมาเยว เทวตา สันนฺนปฺตฺตา อเหตฺ.
เสยฺยถาปฺปี มยฺหิ เอตฺรหิ. เยปฺปี เต ภิกฺขเว ภวิสฺสฺนตฺ อนาคคฺมฺทฺธานํ
อรหฺนํ โต สมนฺมาตฺมฺพฺทฺธา, เตสฺมฺปิ ภควนฺตานํ เอตฺปฺรมาเยว เทวตา
สันนฺนปฺตฺตา ภวิสฺสฺนตฺ. เสยฺยถาปฺปี มยฺหิ เอตฺรหิ. ชาจิกฺขิสฺสํ
ภิกฺขเว เทวกาเยนํ นามานิ. กิตฺตฺยิสฺสํนามิ ภิกฺขเว เทวกาเยนํ
นามานิ. เทสฺสํนามิ ภิกฺขเว เทวกาเยนํ นามานิ. ตํ สุตฺตนาถ

สาธุ มนสิ กโรถ. ภาตีสส์สามิต. ” เอวม ภันเต ” โข เต ภิกขุ
ภควโต บัจฉิสส์ โสส. ภควา เอกตโวจ.

ตีโตกมนุกัสสามิ,

เย สีตา กิริคัพภาร,

ปถุ สึทาว สัสตนา,

โธทาคมนสา สุตธา,

ภิกขุ โย บัจฉิสส์เต ญัสวา,

คโต อามนคยิสส์ตถา,

” เทวกายา อภิกกนตา,

เต จ อตบปมกร,

เตสมี ปาตุรหุ ญาณ,

อัมเปเก สัตมททก,

สคิ เอเก สหิสส์สามิ,

อัมเปเกนคตมททก,

คญจ สัพพิ อภิญาย,

คโต อามนคยิสส์ตถา,

” เทวกายา อภิกกนตา,

เย โวหิ กิตติยิสส์สามิ,

สัคคัสสหัสสา วยกา,

อิทขมณิโต ชุติมณิโต,

โมทมานา อภิกกาม,

อัสสหัสสา เหมวคา,

ยัตถ ภุมมา คทัสสิตา.

บหิตตทา สมาหิตา.

โธมทังวามิสส์มโน.

วิปัสสันนมนาวัจฉา.

วเน กามัตตเว.

สาเวถ สาสเน รเต.

เต วิชานาท ภิกขโว. ”

สุตวา พุททิสส์ สาสนิ.

อมนัสสาน ทัสสนิ.

สหัสส อถ สคค.

อมนัสสานมทท.

ทิสสา สัพพา มยา อห.

ววกชตวาน จกขมา.

สาเวถ สาสเน รเต.

เต วิชานาท ภิกขโว. ”

คิราหิ อนุปัพโส.

ภุมมา กามัตตเว.

วณณวณิโต ยัสสิสสิโน.

ภิกขนิ สมิติ วณ.

ยกา นานตตวณณโน.

อิทธีมน โศ ชุตีมน โศ,
 โมทมานา อภิกกามุ,
 ฉาตาคิรา คิงหัสสา,
 อิทธีมน โศ ชุตีมน โศ,
 โมทมานา อภิกกามุ,
 อัจเจเต โสฬส สหัสสา,
 อิทธีมน โศ ชุตีมน โศ,
 โมทมานา อภิกกามุ,
 เวตัสमितทา บัญจสา,
 อิทธีมน โศ ชุตีมน โศ,
 โมทมานา อภิกกามุ,
 กุมภโร ราชคหโก,
 ภิโย น สคสหัสส,
 กุมภโร ราชคหโก,
 ปริมญจ ทิส ราชา,
 คินชัพพาน อธิปติ,
 ปุคคาบี คัสส พหโว,
 อิทธีมน โศ ชุตีมน โศ,
 โมทมานา อภิกกามุ,
 ทกขณญจ ทิส ราชา,
 กุมภณทาน อธิปติ,
 ปุคคาบี คัสส พหโว,

วจนณวน โศ ยสัสสิโน.
 ภิกขุณี สมิติ วน.
 ยักขา นานตตวณณโน.
 วจนณวน โศ ยสัสสิโน.
 ภิกขุณี สมิติ วน.
 ยักขา นานตตวณณโน.
 วจนณวน โศ ยสัสสิโน.
 ภิกขุณี สมิติ วน.
 ยักขา นานตตวณณโน.
 วจนณวน โศ ยสัสสิโน.
 ภิกขุณี สมิติ วน.
 เวปตัสส นิเวสน.
 ยักขาน ปยิปาสติ.
 โสปาค สมิติ วน.
 ฆตวิโร ปสาตติ.
 มหาราชา ยสัสสิโส.
 อินทนามา มหัพพตา.
 วจนณวน โศ ยสัสสิโน.
 ภิกขุณี สมิติ วน.
 วิรุโฬห ตบปสาตติ.
 มหาราชา ยสัสสิโส.
 อินทนามา มหัพพตา.

อิทฺธิมฺนํ โศ ชุตฺติมฺนํ โศ,
 โมทมาณา อภิกกํมํ,
 บัจฉิมญฺจ ทิสฺส ราชา,
 นาคานํ อธิปติ,
 ปุตฺตํ ปิตุสฺส พหโว,
 อิทฺธิมฺนํ โศ ชุตฺติมฺนํ โศ,
 โมทมาณา อภิกกํมํ,
 อุตฺตํญฺจ ทิสฺส ราชา,
 ยักขานํ อธิปติ,
 ปุตฺตํ ปิตุสฺส พหโว,
 อิทฺธิมฺนํ โศ ชุตฺติมฺนํ โศ,
 โมทมาณา อภิกกํมํ,

ปุริมทิสฺส ชตฺตริยํ โส,
 บัจฉิเมน วิรुบฺบํ โส,
 จิตฺตํ โส เต มหาราชา,
 ทททตฺตมาณา อัญฺจิสฺส,
 เตสฺส มายาวิโน ทาสา,
 มายา กุญฺเณทฺท เวญฺเณทฺท,
 จันฺทโน กามเสฏฺฐํ โส ๑,
 ปนาโท โอบมํ โญจ,
 จิตฺตเตโน ๑ คณฺธิพฺโพ,
 อากุ บัญฺจิสฺส โส เจว,

วจฺฉณวณฺโณ โศ ยสฺส สฺสโน.
 ภิกขุณฺโณ สฺมิตฺติ วนํ.
 วิรुบฺบํ โส ปตฺตํ สฺส.
 มหาราชา ยสฺส สฺสโน.
 อินฺทนามา มหฺพพฺตา.
 วจฺฉณวณฺโณ โศ ยสฺส สฺสโน.
 ภิกขุณฺโณ สฺมิตฺติ วนํ.
 กุเวโร ตปฺปตฺตํ สฺส.
 มหาราชา ยสฺส สฺสโน.
 อินฺทนามา มหฺพพฺตา.
 วจฺฉณวณฺโณ โศ ยสฺส สฺสโน.
 ภิกขุณฺโณ สฺมิตฺติ วนํ.

ทกฺขิเนน วิรุพฺพํ โส.
 กุเวโร อุตฺตํ ทิสฺส.
 สมนฺตํ จตฺตํ โส.
 วนํ กามปิตฺตํ สฺส.
 อากุ วจฺฉณิกา สฺส.
 วิญฺญํ ๑ วิญฺญํ โส สฺส.
 กิณฺนุชฺฉณํ นิชฺฉณํ ๑.
 เทวสุโต ๑ มาตติ.
 นโฬราชา ชโนสฺส โส.
 ติมฺพรุ สฺสริยวฺจฉนํ.

เอเต จัญญจ ราชาโน,
 โมทมานา อภิกกามุ,
 อถาคู นากสา นาคา,
 กัมพตัสสัฏฐรา อากู,
 ยามุนา ชตวรรษูชา จ,
 เอราวัณโน महानาโค,
 ये नाकराये सहसा ह्यनिति,
 वेहायसा के वनमश्नन्त्वा,
 अग्नये कथा नाकरासान्मादि,
 द्दिन्हति वाजाति ओष्वह्यन्त्वा,
 शिता वशिरहतैरेण,
 भाद्रโร वाद्वल्लदेके,
 काठกัญญา महागिस्ता,
 वेपकिคि लुकिคि ज,
 ० สัตยัญจ พติปฏคานัน,
 ดันนยหิตวา พติ เสนัน,
 "สมโยทานิ ภาททนเค,
 ๑ อฮาไป จ เทวา ปฐวี จ,
 วรุณา วารुणा เทวา,
 เมกตากรูณาถายิกา,
 ทเสเต ทสธรา กายา,

คณัชัพพา สห ราชุกิ.
 ภิกขุณฺณํ สมิคฺคิ วณฺเ.
 เวธสาตา สหคัจฉกา,
 ปายาคา สห ญาสิภิกิ.
 อากู นาคา ขตัสสิโน.
 โดปาค สมิคฺคิ วณฺเ.
 ทัพพา ทิชา ฆักข วิลทชจกข.
 "จิตฺรา สُبฺบํณนา อิต" เตส นาม.
 สُبฺบํณโค เขมมกาดิ พทฺธิ.
 นาคา สُبฺบํณนา สฺวณมกฺสุ พทฺธิ.
 สุมทฺธิ อธฺรา สิตา.
 อิทิมันโค ขตัสสิโน.
 อธฺรา ทานเวฆสา.
 ปหาราโท นมุจि สห.
 สัพเพ เวโรจนามกา.
 ราหุกัททมุปากมู.
 ภิกขุณฺณํ สมิคฺคิ วณฺเ."
 เตโซ วาโย คทาคนู.
 โดโม จ ขตสา สห.
 อากู เทวา ขตัสสิโน.
 สัพเพ นานตคจันณโน.

มหาสมยสูตร

อิทธีมนโต ชุติมนโต,
 โมทมานา อภิกกามุ,
 เวณฺท จ เทวา ตฺหติ จ,
 จันตฺตฺสปนฺสา เทวา,
 ตฺริยตฺตฺสปนฺสา เทวา,
 นิกฺขตฺตานิ ปฺรทฺชิตฺวา,
 วตฺตฺนํ วาสโว เสฏฺฐโร,
 ทเตเต ทตฺธา กายา,
 อิทธีมนโต ชุติมนโต,
 โมทมานา อภิกกามุ,
 ธตฺตํ ตฺหติ เทวา,
 อธิฏฺฐกา จ โรชา จ,
 วรฺณา ตฺหธฺมมา จ,
 ตฺเตยฺยวฺจิวา อากุ,
 ทเตเต ทตฺธา กายา,
 อิทธีมนโต ชุติมนโต,
 โมทมานา อภิกกามุ,
 ตฺมานา มหาตฺมานา,
 ชิทฺทาทปฺทตฺติกา อากุ,
 ธตฺตํ หโร เทวา,
 ปารคา มหาปารคา,
 ทเตเต ทตฺธา กายา,

วัฒนฺณวณฺโต ยตฺตฺตฺติโน.
 ภิกฺขุณฺโณ ตฺมิตฺติ วณฺโณ
 อตฺตมา จ ทเว ยมา.
 จันตฺตมาคฺช ปฺรทฺชิตฺวา.
 ตฺริยมาคฺช ปฺรทฺชิตฺวา.
 อากุ มนฺตพตฺตาหกา.
 ตฺตํ โภ ปาต ปฺรนิทฺโต.
 ตฺตํเพ นานตฺตวณฺณโน.
 วัฒนฺณวณฺโต ยตฺตฺตฺติโน.
 ภิกฺขุณฺโณ ตฺมิตฺติ วณฺโณ,
 ชตฺมคฺคตฺติชาริว.
 อุมฺมา ปฺรปฺยนิภาตฺติโน.
 อจฺจุตา จ อเนชกา.
 อากุ วาสวเนตฺติโน.
 ตฺตํเพ นานตฺตวณฺณโน.
 วัฒนฺณวณฺโต ยตฺตฺตฺติโน.
 ภิกฺขุณฺโณ ตฺมิตฺติ วณฺโณ.
 มานุสฺสา มานุสฺสตฺตมา.
 อากุ มโนปฺทตฺติกา.
 เย จ โตหิตวาสฺติโน.
 อากุ เทวา ยตฺตฺตฺติโน.
 ตฺตํเพ นานตฺตวณฺณโน.

๗

๗

อิทธีมนโต ชุตีมนโต,
 โมทมานา อภิกกามุ,
 สุกกา ภรมหา อรุณา,
 โอตาคคยหา ขาโมคชา,
 สคามคคา ทารคชา,
 ถนย อากา ปฐนโน,
 ทเตเต ทลชา กายา,
 อิทธีมนโต ชุตีมนโต,
 โมทมานา อภิกกามุ,
 เขมียา ศุติสา ยามา,
 ติมพิตกา ตามเสฏฐา,
 นิมมานรติโน อากุ,
 ทเตเต ทลชา กายา,
 อิทธีมนโต ชุตีมนโต,
 โมทมานา อภิกกามุ,
 ๑ สฎฐเรเต เทนิกายา,
 นามนวเขน ขาญญุ,
 ปวคตชาติมกขัตติ,
 ทักเขโมขตร นาก,
 สัพพหมา ปรมักโต ๑,
 สันนังคมาโร ทิสโส ๑,
 สหสสพพหมโณณามุ,

วัณณวัณโต ยตัสสิโน.
 ภิกขุณ สมิติ วน.
 อากุ เวฆานธา สห.
 อาก เทวา วิจักขณา.
 มิตัสกา ๑ ยตัสสิโน.
 โย ทิสสา อภิวตัสติ.
 สัพเพ นานัตตวัณณโน.
 วัณณวัณโต ยตัสสิโน.
 ภิกขุณ สมิติ วน.
 กัญฐกา ๑ ยตัสสิโน.
 โชติมานา ๑ อาสวา.
 อถค ปรมิมิตา.
 สัพเพ นาวักตวัณณโน.
 วัณณวัณโต ยตัสสิโน.
 ภิกขุณ สมิติ วน.
 สัพเพ นานัตตวัณณโน,
 เขจัญญ สทิสสา สห.
 โอฆภินณมนาสว.
 จันทว อติคาคติ.
 ปุกคา อิทธีมโต สห.
 โสปาก สมิติ วน.
 มหัพพหมาภิกขุรุก.

๗

๗

๗

อุนันโน ชุตินันโต,
 ทเธคถ อีสสรวา อากุ,
 เสตัญจ มัชฌมโต ชาคา,
 เต จ สัพเพ อภิกกนฺเต,
 มารเสนา อภิกกามิ,
 "เอถ คณฺ्हก พนฺชถ,
 สมนฺตา ปริวารถ,
 อิติ ตตถ มหาเสโน,
 ปาณินา ตตมาหัจจ,
 ยถา ปาวุสฺสโก เมโฆ,
 ตทาโส บัจจุทาวัตติ,
 ตัญจ สัพเพ อภิญาย,
 ตโต อามนฺตยิ สคฺถา,
 "มารเสนา อภิกกนฺตา,
 เต จ อาศบฺปมกรุ,
 วิคฺวาเคหิ บกฺกามุ,
 "สัพเพ วิชิตสังคาม,
 โมทนฺติ สห ภุเตหิ,
 มหาสมยสคฺติ นินฺนุริตฺ ๗๗ คาถากัง

ภิสฺมากาโย ยสฺสฺสโน.
 บัจเจกวงฺตวัตติโน.
 ทาโรโต ปริวารโต.
 สันเต เทเว สพฺพหิมเต.
 บัสฺส กณฺ्हสฺส มนฺทยิ.
 ราเคน พนฺชมคฺถ โว.
 มา โว มุญฺจคฺถ โภจิ นฺ."
 กณฺ्हเสนํ อเปสฺยิ.
 สวํ กตฺวาน เกรวํ.
 ทนยฺนฺโต สวิขฺชุก.
 สกฺทโร อสยฺวเส."
 ววกฺขิตฺวาน จักขฺมา.
 สาวเถ สาสเน วเต.
 เต วิชานาถ ภิกฺขโว."
 สุตฺวา พุทฺธสฺส สาสนํ.
 เณสฺส โทมมํปิ อิญฺชยฺ.
 ภยาคิตฺตา ยสฺสฺสโน.
 สาวถา เต ชเนตฺตาภิ."
 ๗

ชนฺติ สคฺเคหิ ทุกฺเขน,
 อคฺตวาทาตคฺตญฺยานํ,
 สมนฺทโร คํ ปกาเสสฺสิ,
 ๒๙

เญยฺยํ อนัตตตถกัชนํ.
 สมนฺเทว วิโมจนํ.
 ทินฺนุสฺสจฺจาม โยคินํ.

อัครี ปฐูเวชาย,	ภาเวติ. ญาณมคฺคมี.
ยมนฺเคติ ทิฏฐูธมฺมานิ,	ญาเณนปปริกฺขติ.
ฉัพพัชฺสเวหิ จิตฺตานิ,	วิมุจฺจิสฺส อเสตฺสโค.
คถา ญาณานุสาเรน,	ธาสฺนํ กาศุมิจฺจติ
ธาสฺนํ อตฺตลลฺลทฺตล,	ติ สฺตตฺตนิทฺติ ภณาม เสง.

อนัตตลักขณสูตร

๑ เหวมี เม สฺก. เอกํ สมนํ ภควา, พาราณสียํ วิหริตี
 อธิปคเม นิกทายะ. ตตฺโร โช ภควา บัญฺจวคฺคิเย ภิกฺขุ อามันฺเคติ
 “รุมํ ภิกฺขเว อนตฺตา. รุมัญฺหิตํ ภิกฺขเว อตฺตา อภวิสฺส,
 นยิตํ รุมํ อปาชาเย สฺวตฺเตยฺย, ตพฺภถ ๑ รุเป, “เอวํ เม
 รุมํ โทสุ, เอวํ เม รุมํ มา อโหสิตฺติ.” ยสฺมา ๑ โช ภิกฺขเว
 รุมํ อนตฺตา, ตสฺมา รุมํ อปาชาเย สฺวตฺตติ, น ๑ ตพฺภติ
 รุเป, “เอวํ เม รุมํ โทสุ, เอวํ เม รุมํ มา อโหสิตฺติ.” ๗ เวทนา
 อตฺตา. เวทนา ๑ หิตํ ภิกฺขเว อตฺตา อภวิสฺส, นยิตํ
 เวทนา อปาชาเย สฺวตฺเตยฺย, ตพฺภถ ๑ เวทนาย, “เอวํ เม
 เวทนา โทสุ, เอวํ เม เวทนา มา อโหสิตฺติ.” ยสฺมา ๑ โช ภิกฺขเว
 เวทนา อนตฺตา, ตสฺมา เวทนา อปาชาเย สฺวตฺตติ, น ๑
 ตพฺภติ เวทนาย, “เอวํ เม เวทนา โทสุ, เอวํ เม เวทนา มา
 อโหสิตฺติ.” ๗ สฺญา อนตฺตา. สฺญา ๑ หิตํ ภิกฺขเว อตฺตา. อภวิสฺส,
 นยิตํ สฺญา อปาชาเย สฺวตฺเตยฺย, ตพฺภถ ๑ สฺญาย, “เอวํ เม
 สฺญา โทสุ, ๒๙ เอวํ ๒๕๘ เม สฺญา มา อโหสิตฺติ.” ยสฺมา ๑ โช ภิกฺขเว

สัญญา อนันตดา, ศัสมา สัญญา อาพาชาย สัตตตติ. น จ ตพภติ
สัญญา "เอว เม สัญญา โหตุ, เอว เม สัญญา มา อโหสิติ." ฯ

สังฆา อนันตดา, สังฆา จ ทิทิ ภิกขเว อตตดา อภวิสัสส, นยทิ
สังฆา อาพาชาย สัตตตติ, ตพภต จ สังฆาเว, "เอว เม สังฆา
โหนตุ, เอว เม สังฆา มา อเหตุตติ." ยัสมา จ โข ภิกขเว

สังฆา อนันตดา, ศัสมา สังฆา อาพาชาย สัตตตติ, น จ
ตพภติ สังฆาเว, "เอว เม สังฆา โหนตุ, เอว เม สังฆา มา
อเหตุตติ." ฯ วิญาน อนันตดา, วิญานญจ ทิทิ ภิกขเว

อตตดา อภวิสัส นยทิ วิญาน อาพาชาย สัตตตติ, ตพภต จ
วิญาเน, "เอว เม วิญาน โหตุ, เอว เม วิญาน มา อโหสิติ."

ยัสมา จ โข ภิกขเว วิญาน อนันตดา, ศัสมา วิญาน อาพาชาย
สัตตตติ, น จ ตพภติ วิญาเน, "เอว เม วิญาน โหตุ,
เอว เม วิญาน มา อโหสิติ." ฯ

คิ ทิ มัญญ ภิกขเว, รมิ นิจจ วา อนิจจ วาติ. อนิจจ
ภันเต. ยมปนาณิจจ ทกขิ วา คิ สขิ วาติ, ทกขิ ภันเต.

ยมปนาณิจจ ทกขิ วิปริณามชम्म กตตม คิ สมนุบัสส, "เอต
มม, เอโสหम्मสมิ, เอโส เม อตตวาติ." โนเหตุ ภันเต. ฯ

คิ ทิ มัญญ ภิกขเว, เวทนา นิจจา วา อนิจจา วาติ. อนิจจา
ภันเต. ยมปนาณิจจ ทกขิ วา คิ สขิ วาติ, ทกขิ ภันเต.

ยมปนาณิจจ ทกขิ วิปริณามชम्म, กตตม คิ สมนุบัสส, "เอต
มม, เอโสหम्मสมิ, เอโส เม อตตวาติ." โนเหตุ ภันเต. ฯ

คิ ทิ มัญญ⁵⁶⁵ ภิกขเว, สัญญา นิจจา วา อนิจจา วาติ. ฯ

อนิจฺจา ภนฺเต. ยมฺปนาหิจฺจํ ทกฺขํ วา ตํ ตฺวํ วาติ. ทกฺขํ ภนฺเต.
 ยมฺปนาหิจฺจํ ทกฺขํ วิปริณามชมฺมํ, กถตฺถนุ ตํ ตมฺนุบฺบตฺตํ, “เอตฺตํ
 มม, เอนโตหมตฺตํ, เอนโต เม อตฺตาคี.” โนหตฺตํ ภนฺเต. ฯ
 ตํ ทิ มัญฺจ ภิภวเว, ตฺวารา นิจฺจา วา อนิจฺจา วาติ.
 อนิจฺจา ภนฺเต. ยมฺปนาหิจฺจํ ทกฺขํ วา ตํ ตฺวํ วาติ. ทกฺขํ ภนฺเต.
 ยมฺปนาหิจฺจํ ทกฺขํ วิปริณามชมฺมํ, กถตฺถนุ ตํ ตมฺนุบฺบตฺตํ, “เอตฺตํ
 มม, เอนโตหมตฺตํ, เอนโต เม อตฺตาคี.” โนหตฺตํ ภนฺเต. ฯ
 ตํ ทิ มัญฺจ ภิภวเว, วิญฺยานํ นิจฺจํ วา อนิจฺจํ วาติ. อนิจฺจํ
 ภนฺเต. ยมฺปนาหิจฺจํ ทกฺขํ วา ตํ ตฺวํ วาติ.” ทกฺขํ ภนฺเต.
 ยมฺปนาหิจฺจํ ทกฺขํ วิปริณามชมฺมํ, กถตฺถนุ ตํ ตมฺนุบฺบตฺตํ, “เอตฺตํ
 มม, เอนโตหมตฺตํ, เอนโต เม อตฺตาคี.” โนหตฺตํ ภนฺเต. ฯ
 ตตฺตมาคฺคิ ภิภวเว, ยถิณฺญํ ฐบฺบํ อตฺตานาคคฺคํ บจฺจํ บบฺนํ, อชฺฌตฺตาวา
 พหิตฺถาวา, โอฟาริกฺกาวา ตฺวมาวา, ทินฺนาวา, ปณฺตีตา, ยนฺนทฺเว
 ตฺนคฺคเภา, ตฺพพ ฐบฺบํ, “เนตฺตํ มม, เอนโตหมตฺตํ, น เมโต
 อตฺตาคี.” เอวเมตฺตํ ยถาภคฺคํ ตมฺนุบฺบตฺตํ ทญฺญูพฺพ. ฯ ยถากจ
 เวทนา อตฺตานาคคฺคํ บจฺจํ บบฺนํ, อชฺฌตฺตาวา พหิตฺถาวา, โอฟาริกฺกาวา
 ตฺวมาวา, ทินฺนาวา ปณฺตีตา, ยา ทฺเว ตฺนคฺคเภา, ตฺพพา
 เวทนา, “เนตฺตํ มม, เอนโตหมตฺตํ, น เมโต อตฺตาคี.” เอวเมตฺตํ
 ยถาภคฺคํ ตมฺนุบฺบตฺตํ ทญฺญูพฺพ. ฯ ยถากจ ตฺนฺยา อตฺตานาคค-
 บจฺจํ บบฺนํ, อชฺฌตฺตาวา, พหิตฺถาวา, โอฟาริกฺกาวา ตฺวมาวา,
 ทินฺนาวา ปณฺตีตา, ยา ทฺเว ตฺนคฺคเภา. ตฺพพา ตฺนฺยา, “เนตฺตํ
 มม, เอนโตหมตฺตํ, น เมโต อตฺตาคี.” เอวเมตฺตํ ยถาภคฺคํ

ตมมบมบญา ^๗ ทฏฐุพพ. ๗ เยเกจิ ตังฆาธา อตฺตนาทคตบัจจบมบญา,
 อชณตคตาธา พหิตฺธาธา, โอฟาริกาทา ตุมมาธา, หินาธา
 ปณตาทา, เย ทเร ตมตเกธา, ตัพพ ตังฆาธา, "เนตฺ มม,
 เมโสทมตฺ ม, น เมโส อตฺตาคิ." เอวเมตฺ ยถาทกฺ ตมมบมบญา
 ทฏฐุพพ. ๗ ยกฺกญฺจ วจฺญาณํ อตฺตนาทคตบัจจบมบญา อชณตคตา
 พหิตฺธาธา, โอฟาริกาทา ตุมมาธา, หินาธา ปณตาทา, ยนฺทเร
 ตมตเกธา ตัพพ วจฺญาณํ, "เนตฺ มม, เมโสทมตฺ ม, น
 เมโส อตฺตาคิ," เอวเมตฺ ยถาทกฺ ตมมบมบญา ทฏฐุพพ. ๗
 เอวํ มตฺตํ ภิกฺขเว ตุมมา อธิยตฺวาโก, ฐบตฺตมบ นพพนฺทต,
 เวทนายมบ นพพนฺทต, ตมฺญาขมบ นพพนฺทต ตังฆาเรตฺตมบ นพพนฺทต,
 วจฺญาณตฺตมบ นพพนฺทต. นพพนฺทต วจฺชชก. วจฺราคา วจฺมจฺจต.
 วจฺมตฺตมบ "วจฺมตฺตมต" ญฺญาณํ โหติ, "ฉินฺนา ชาตฺ, วจฺจต
 พหฺมจฺจยํ กตฺ ทรณํ, นาทปํ อตฺตกตฺยาตฺ ปชานาคต." ๗
 อิทมวโจ ภภา. อตฺตมมา มญฺจวคฺคชา ภิกฺข ภภาโต
 ภาสิตํ อภินฺทํ. อมตฺตมญฺจ ปน เวยฺยาทรณตฺตม ภาณฺมาเน,
 มญฺจวคฺคชานํ ภิกฺขุณฺ อนฺปาทาย, ชาติเวหิ จิตฺถานิ วจฺมจฺจตฺต. ๗
 อนตฺตคตภชณตฺสว นิจฺจิตฺ.

เวเนยฺยทมโนปาเย,	ตัพพโส ปารมม คโต.
อโมทวจโน พุทฺโธ,	อภินฺญาขานุตฺตงฺโก.
จิตฺตนาทรูปโตจาม,	ชมฺเมน วจฺนยํ ปช
จิตฺตนาคฺคปาริจฺจริยาน,	ตม โพรชณมารทโยคิน.
ยมาทิกตฺปริยาย,	เทตฺยนิ โต มโหโร.

เต โสตาโร วิโมเจสิ, อเธกัชชา ย วิมุติยา.
 ตเถโวปปริกัชชา, วิญญุนิ โสตุมิจฉต.
 ทุกัชตารักข โธเปายิ, ตี สุตตันติ ภณาม เต. ๖

อาทิตยปริยายสูตรี

๑ เอวม เม สุตฺติ เอกิ สมยํ ภควา, ศยายิ วิหริติ . คยาดีเส,
 สัตฺติ ภิกขุสงฺหเสณ, คตฺวา โช ภควา ภิกขุ อามนฺเตสฺสิ, “สัพฺพิ ภิกขเว
 อาทิตฺติ. กิญฺจ ภิกขเว สัพฺพิ อาทิตฺติ. จักขุ ภิกขเว อาทิตฺติ, รุปา
 อาทิตฺตา จักขุวิญฺญาณิ อาทิตฺติ, จักขุสมฺมตฺส โส อาทิตฺติ โค, ยมฺมบิทธิ
 จักขุสมฺมตฺส สบฺบจฺจา อุมฺบชฺชติ เวทยิตฺติ, สฺขวา ทกฺขวา อทุกฺขมฺสฺขวา,
 ตมฺม อาทิตฺติ. เกณ อาทิตฺติ อาทิตฺติ รากคคฺคณา โทสคคฺคณา โมหคคฺคณา,
 อาทิตฺติ ชาตียา ชรามรเณน, โสเกหิ ปรีเทเวหิ ทกฺเขหิ
 โทมนฺตฺเสหิ อปายาเสหิ อาทิตฺตณฺติ” วทามิ. ๖ โสตฺติ อาทิตฺติ,
 สัตฺตา อาทิตฺตา, โสคฺวิญฺญาณิ อาทิตฺติ, โสคสมฺมตฺส โส อาทิตฺติ โค,
 ยมฺมบิทธิ โสคสมฺมตฺส สบฺบจฺจา อุมฺบชฺชติ เวทยิตฺติ, สฺขวา ทกฺขวา
 อทุกฺขมฺสฺขวา, ตมฺม อาทิตฺติ. เกณ อาทิตฺติ. อาทิตฺติ รากคคฺคณา
 โทสคคฺคณา โมหคคฺคณา, อาทิตฺติ ชาตียา ชรามรเณน, โสเกหิ
 ปรีเทเวหิ ทกฺเขหิ โทมนฺตฺเสหิ อปายาเสหิ อาทิตฺตณฺติ” วทามิ. ๖
 ชานิ อาทิตฺติ, คณฺชา อาทิตฺตา, ชานวิญฺญาณิ อาทิตฺติ,
 ชานสมฺมตฺส โส อาทิตฺติ โค, ยมฺมบิทธิ ชานสมฺมตฺส สบฺบจฺจา อุมฺบชฺชติ
 เวทยิตฺติ สฺขวา ทกฺขวา, อทุกฺขมฺสฺขวา ตมฺม อาทิตฺติ.
 เกณ อาทิตฺติ. ๒๕๕๕ อาทิตฺติ รากคคฺคณา โทสคคฺคณา โมหคคฺคณา,

อาทิตย^๑ชาติยา^๒ ขรามรณ^๓, โฉ^๔เกหิ^๕ ป^๖ริเทเวหิ^๗ ท^๘ก^๙เขหิ^{๑๐}
 โทมน^{๑๑}ส^{๑๒}เดหิ^{๑๓} อ^{๑๔}ป^{๑๕}ยา^{๑๖}เสหิ^{๑๗} อา^{๑๘}ท^{๑๙}ิต^{๒๐}ค^{๒๑}น^{๒๒}ค^{๒๓} ว^{๒๔}ท^{๒๕}ามิ^{๒๖} ฯ ซ^{๒๗}ิว^{๒๘}หา^{๒๙} อา^{๓๐}ท^{๓๑}ิต^{๓๒}ค^{๓๓},
 ร^{๓๔}ธ^{๓๕}า^{๓๖} อา^{๓๗}ท^{๓๘}ิต^{๓๙}ค^{๔๐}, ซ^{๔๑}ิว^{๔๒}หา^{๔๓}ว^{๔๔}ิ^{๔๕}ญ^{๔๖}า^{๔๗}น^{๔๘}ิ^{๔๙} อา^{๕๐}ท^{๕๑}ิต^{๕๒}ค^{๕๓}, ซ^{๕๔}ิว^{๕๕}หา^{๕๖}ส^{๕๗}ม^{๕๘}ผ^{๕๙}ส^{๖๐} โฉ^{๖๑} อา^{๖๒}ท^{๖๓}ิต^{๖๔} โฉ^{๖๕},
 ย^{๖๖}ม^{๖๗}บ^{๖๘}ท^{๖๙} ซ^{๗๐}ิว^{๗๑}หา^{๗๒}ส^{๗๓}ม^{๗๔}ผ^{๗๕}ส^{๗๖}ส^{๗๗}บ^{๗๘}จ^{๗๙}ยา^{๘๐} อ^{๘๑}บ^{๘๒}บ^{๘๓}ช^{๘๔}ช^{๘๕}ติ^{๘๖} เว^{๘๗}ท^{๘๘}ย^{๘๙}ค^{๙๐}, ส^{๙๑}ุ^{๙๒}ช^{๙๓}วา^{๙๔} ท^{๙๕}ก^{๙๖}ช^{๙๗}วา^{๙๘}
 อ^{๙๙}ท^{๑๐๐}ก^{๑๐๑}ช^{๑๐๒}ม^{๑๐๓}ส^{๑๐๔}ช^{๑๐๕}วา^{๑๐๖}, ค^{๑๐๗}ม^{๑๐๘}บ^{๑๐๙} อา^{๑๑๐}ท^{๑๑๑}ิต^{๑๑๒}. เก^{๑๑๓}น^{๑๑๔} อา^{๑๑๕}ท^{๑๑๖}ิต^{๑๑๗}ค^{๑๑๘}. อา^{๑๑๙}ท^{๑๒๐}ิต^{๑๒๑}ค^{๑๒๒} รา^{๑๒๓}ค^{๑๒๔}ค^{๑๒๕}ค^{๑๒๖}นา^{๑๒๗}
 โท^{๑๒๘}ส^{๑๒๙}ค^{๑๓๐}ค^{๑๓๑}นา^{๑๓๒} โม^{๑๓๓}ห^{๑๓๔}ค^{๑๓๕}ค^{๑๓๖}นา^{๑๓๗}, อา^{๑๓๘}ท^{๑๓๙}ิต^{๑๔๐}ค^{๑๔๑} ชาติ^{๑๔๒}ยา^{๑๔๓} ข^{๑๔๔}ร^{๑๔๕}า^{๑๔๖}ม^{๑๔๗}ร^{๑๔๘}ณ^{๑๔๙}, โฉ^{๑๕๐}เก^{๑๕๑}หิ^{๑๕๒}
 ป^{๑๕๓}ริ^{๑๕๔}เท^{๑๕๕}เว^{๑๕๖}หิ^{๑๕๗} ท^{๑๕๘}ก^{๑๕๙}เข^{๑๖๐}หิ^{๑๖๑} โท^{๑๖๒}ม^{๑๖๓}น^{๑๖๔}ส^{๑๖๕}เด^{๑๖๖}หิ^{๑๖๗} อ^{๑๖๘}ป^{๑๖๙}ยา^{๑๗๐}เส^{๑๗๑}หิ^{๑๗๒} อา^{๑๗๓}ท^{๑๗๔}ิต^{๑๗๕}ค^{๑๗๖}น^{๑๗๗}ค^{๑๗๘} ว^{๑๗๙}ท^{๑๘๐}ามิ^{๑๘๑} ฯ
 ก^{๑๘๒}า^{๑๘๓}โย^{๑๘๔} อา^{๑๘๕}ท^{๑๘๖}ิต^{๑๘๗} โฉ^{๑๘๘}, โม^{๑๘๙}ห^{๑๙๐}ร^{๑๙๑}ู^{๑๙๒}พ^{๑๙๓}ท^{๑๙๔}า^{๑๙๕} อา^{๑๙๖}ท^{๑๙๗}ิต^{๑๙๘}ค^{๑๙๙}า^{๒๐๐} ก^{๒๐๑}า^{๒๐๒}ย^{๒๐๓}ว^{๒๐๔}ิ^{๒๐๕}ญ^{๒๐๖}า^{๒๐๗}น^{๒๐๘}ิ^{๒๐๙} อา^{๒๑๐}ท^{๒๑๑}ิต^{๒๑๒}ค^{๒๑๓},
 ก^{๒๑๔}า^{๒๑๕}ย^{๒๑๖}ส^{๒๑๗}ม^{๒๑๘}ผ^{๒๑๙}ส^{๒๒๐} โฉ^{๒๒๑} อา^{๒๒๒}ท^{๒๒๓}ิต^{๒๒๔} โฉ^{๒๒๕} ย^{๒๒๖}ม^{๒๒๗}บ^{๒๒๘}ท^{๒๒๙} ก^{๒๓๐}า^{๒๓๑}ย^{๒๓๒}ส^{๒๓๓}ม^{๒๓๔}ผ^{๒๓๕}ส^{๒๓๖}ส^{๒๓๗}บ^{๒๓๘}จ^{๒๓๙}ยา^{๒๔๐} อ^{๒๔๑}บ^{๒๔๒}บ^{๒๔๓}ช^{๒๔๔}ช^{๒๔๕}ติ^{๒๔๖}
 เว^{๒๔๗}ท^{๒๔๘}ย^{๒๔๙}ค^{๒๕๐}, ส^{๒๕๑}ุ^{๒๕๒}ช^{๒๕๓}วา^{๒๕๔} ท^{๒๕๕}ก^{๒๕๖}ช^{๒๕๗}วา^{๒๕๘} อ^{๒๕๙}ท^{๒๖๐}ก^{๒๖๑}ช^{๒๖๒}ม^{๒๖๓}ส^{๒๖๔}ช^{๒๖๕}วา^{๒๖๖}, ค^{๒๖๗}ม^{๒๖๘}บ^{๒๖๙} อา^{๒๗๐}ท^{๒๗๑}ิต^{๒๗๒}.
 เก^{๒๗๓}น^{๒๗๔} อา^{๒๗๕}ท^{๒๗๖}ิต^{๒๗๗}ค^{๒๗๘}. อา^{๒๗๙}ท^{๒๘๐}ิต^{๒๘๑}ค^{๒๘๒} รา^{๒๘๓}ค^{๒๘๔}ค^{๒๘๕}ค^{๒๘๖}นา^{๒๘๗} โท^{๒๘๘}ส^{๒๘๙}ค^{๒๙๐}ค^{๒๙๑}นา^{๒๙๒} โม^{๒๙๓}ห^{๒๙๔}ค^{๒๙๕}ค^{๒๙๖}นา^{๒๙๗},
 อา^{๒๙๘}ท^{๒๙๙}ิต^{๓๐๐}ค^{๓๐๑} ชาติ^{๓๐๒}ยา^{๓๐๓} ข^{๓๐๔}ร^{๓๐๕}า^{๓๐๖}ม^{๓๐๗}ร^{๓๐๘}ณ^{๓๐๙}, โฉ^{๓๑๐}เก^{๓๑๑}หิ^{๓๑๒} ป^{๓๑๓}ริ^{๓๑๔}เท^{๓๑๕}เว^{๓๑๖}หิ^{๓๑๗} ท^{๓๑๘}ก^{๓๑๙}เข^{๓๒๐}หิ^{๓๒๑}
 โท^{๓๒๒}ม^{๓๒๓}น^{๓๒๔}ส^{๓๒๕}เด^{๓๒๖}หิ^{๓๒๗} อ^{๓๒๘}ป^{๓๒๙}ยา^{๓๓๐}เส^{๓๓๑}หิ^{๓๓๒} อา^{๓๓๓}ท^{๓๓๔}ิต^{๓๓๕}ค^{๓๓๖}น^{๓๓๗}ค^{๓๓๘} ว^{๓๓๙}ท^{๓๔๐}ามิ^{๓๔๑} ฯ ม^{๓๔๒}โน^{๓๔๓} อา^{๓๔๔}ท^{๓๔๕}ิต^{๓๔๖} โฉ^{๓๔๗},
 ส^{๓๔๘}ม^{๓๔๙}มา^{๓๕๐} อา^{๓๕๑}ท^{๓๕๒}ิต^{๓๕๓}ค^{๓๕๔}, ม^{๓๕๕}โน^{๓๕๖}ว^{๓๕๗}ิ^{๓๕๘}ญ^{๓๕๙}า^{๓๖๐}น^{๓๖๑}ิ^{๓๖๒} อา^{๓๖๓}ท^{๓๖๔}ิต^{๓๖๕}ค^{๓๖๖}, ม^{๓๖๗}โน^{๓๖๘}ส^{๓๖๙}ม^{๓๗๐}ผ^{๓๗๑}ส^{๓๗๒} โฉ^{๓๗๓} อา^{๓๗๔}ท^{๓๗๕}ิต^{๓๗๖} โฉ^{๓๗๗}
 ย^{๓๗๘}ม^{๓๗๙}บ^{๓๘๐}ท^{๓๘๑} ม^{๓๘๒}โน^{๓๘๓}ส^{๓๘๔}ม^{๓๘๕}ผ^{๓๘๖}ส^{๓๘๗}ส^{๓๘๘}บ^{๓๘๙}จ^{๓๙๐}ยา^{๓๙๑} อ^{๓๙๒}บ^{๓๙๓}บ^{๓๙๔}ช^{๓๙๕}ช^{๓๙๖}ติ^{๓๙๗} เว^{๓๙๘}ท^{๓๙๙}ย^{๔๐๐}ค^{๔๐๑}, ส^{๔๐๒}ุ^{๔๐๓}ช^{๔๐๔}วา^{๔๐๕} ท^{๔๐๖}ก^{๔๐๗}ช^{๔๐๘}วา^{๔๐๙}
 อ^{๔๑๐}ท^{๔๑๑}ก^{๔๑๒}ช^{๔๑๓}ม^{๔๑๔}ส^{๔๑๕}ช^{๔๑๖}วา^{๔๑๗}, ค^{๔๑๘}ม^{๔๑๙}บ^{๔๒๐} อา^{๔๒๑}ท^{๔๒๒}ิต^{๔๒๓}. เก^{๔๒๔}น^{๔๒๕} อา^{๔๒๖}ท^{๔๒๗}ิต^{๔๒๘}ค^{๔๒๙}. อา^{๔๓๐}ท^{๔๓๑}ิต^{๔๓๒}ค^{๔๓๓} รา^{๔๓๔}ค^{๔๓๕}ค^{๔๓๖}ค^{๔๓๗}นา^{๔๓๘}
 โท^{๔๓๙}ส^{๔๔๐}ค^{๔๔๑}ค^{๔๔๒}นา^{๔๔๓} โม^{๔๔๔}ห^{๔๔๕}ค^{๔๔๖}ค^{๔๔๗}นา^{๔๔๘} อา^{๔๔๙}ท^{๔๕๐}ิต^{๔๕๑}ค^{๔๕๒} ชาติ^{๔๕๓}ยา^{๔๕๔} ข^{๔๕๕}ร^{๔๕๖}า^{๔๕๗}ม^{๔๕๘}ร^{๔๕๙}ณ^{๔๖๐}, โฉ^{๔๖๑}เก^{๔๖๒}หิ^{๔๖๓}
 ป^{๔๖๔}ริ^{๔๖๕}เท^{๔๖๖}เว^{๔๖๗}หิ^{๔๖๘} ท^{๔๖๙}ก^{๔๗๐}เข^{๔๗๑}หิ^{๔๗๒} โท^{๔๗๓}ม^{๔๗๔}น^{๔๗๕}ส^{๔๗๖}เด^{๔๗๗}หิ^{๔๗๘} อ^{๔๗๙}ป^{๔๘๐}ยา^{๔๘๑}เส^{๔๘๒}หิ^{๔๘๓} อา^{๔๘๔}ท^{๔๘๕}ิต^{๔๘๖}ค^{๔๘๗}น^{๔๘๘}ค^{๔๘๙} ว^{๔๙๐}ท^{๔๙๑}ามิ^{๔๙๒} ฯ
 เห^{๔๙๓}ว^{๔๙๔} บ^{๔๙๕}ั^{๔๙๖}ธ^{๔๙๗}ั^{๔๙๘} ล^{๔๙๙}ิ^{๕๐๐}ก^{๕๐๑}ช^{๕๐๒}เว^{๕๐๓} ส^{๕๐๔}ุ^{๕๐๕}ค^{๕๐๖}วา^{๕๐๗} อ^{๕๐๘}ริ^{๕๐๙}ย^{๕๑๐}ส^{๕๑๑}า^{๕๑๒}ว^{๕๑๓}โฉ^{๕๑๔}, จ^{๕๑๕}ก^{๕๑๖}ช^{๕๑๗}ุ^{๕๑๘}ธ^{๕๑๙}ั^{๕๒๐}บ^{๕๒๑} น^{๕๒๒}ิ^{๕๒๓}พ^{๕๒๔}พ^{๕๒๕}น^{๕๒๖}ท^{๕๒๗}ค^{๕๒๘},
 ร^{๕๒๙}ู^{๕๓๐}เบ^{๕๓๑}ธ^{๕๓๒}ั^{๕๓๓}บ^{๕๓๔} น^{๕๓๕}ิ^{๕๓๖}พ^{๕๓๗}พ^{๕๓๘}น^{๕๓๙}ท^{๕๔๐}ค^{๕๔๑}, จ^{๕๔๒}ก^{๕๔๓}ช^{๕๔๔}ุ^{๕๔๕}ว^{๕๔๖}ญ^{๕๔๗}า^{๕๔๘}เน^{๕๔๙}บ^{๕๕๐} น^{๕๕๑}ิ^{๕๕๒}พ^{๕๕๓}พ^{๕๕๔}น^{๕๕๕}ท^{๕๕๖}ค^{๕๕๗} จ^{๕๕๘}ก^{๕๕๙}ช^{๕๖๐}ุ^{๕๖๑}ธ^{๕๖๒}ั^{๕๖๓}บ^{๕๖๔}เ^{๕๖๕}บ^{๕๖๖}
 น^{๕๖๗}ิ^{๕๖๘}พ^{๕๖๙}พ^{๕๗๐}น^{๕๗๑}ท^{๕๗๒}ค^{๕๗๓}, ย^{๕๗๔}ม^{๕๗๕}บ^{๕๗๖}ท^{๕๗๗} จ^{๕๗๘}ก^{๕๗๙}ช^{๕๘๐}ุ^{๕๘๑}ธ^{๕๘๒}ั^{๕๘๓}บ^{๕๘๔}จ^{๕๘๕}ยา^{๕๘๖} อ^{๕๘๗}บ^{๕๘๘}บ^{๕๘๙}ช^{๕๙๐}ช^{๕๙๑}ติ^{๕๙๒} เว^{๕๙๓}ท^{๕๙๔}ย^{๕๙๕}ค^{๕๙๖},
 ส^{๕๙๗}ุ^{๕๙๘}ช^{๕๙๙}วา^{๖๐๐} ท^{๖๐๑}ก^{๖๐๒}ช^{๖๐๓}วา^{๖๐๔} อ^{๖๐๕}ท^{๖๐๖}ก^{๖๐๗}ช^{๖๐๘}ม^{๖๐๙}ส^{๖๑๐}ช^{๖๑๑}วา^{๖๑๒}, ค^{๖๑๓}ม^{๖๑๔}บ^{๖๑๕} น^{๖๑๖}ิ^{๖๑๗}พ^{๖๑๘}พ^{๖๑๙}น^{๖๒๐}ท^{๖๒๑}ค^{๖๒๒}. ฯ โฉ^{๖๒๓}ส^{๖๒๔}ธ^{๖๒๕}ั^{๖๒๖}บ^{๖๒๗}

พิมพ์พิณารสมากเม

ปุจฉาปฏิญญาคาถา

- ๑ กิเมว ทิสฺวา อรุเอตวาตี, ปุจฉามิ คํ ถัสฺสป เอตมตฺถิ. ปหาตี อตฺถิ กิสฺสโกวทาโน.
- ๑ รูปे ञ्छत्ते ञ्छโถ रसेऽ, "เอตํ มถนต" อปฺชิสฺสุ ญตฺวา, "เอตํ ๑ เต มโน นร มิตฺถ กิสฺสปาทิ" ภาควา, รูปेสุ สत्तेเตสุ อโถ รसेสุ. อต โภจรหิ เทวมนุสฺสโตเก, ๑ ทิสฺวา บํทํ สันตมनुปฺชิกํ, อณฺเวยกาภาจมนฺเวยเนยฺย,
- ๑ กามิตฺถิโย จาภวทนต์ ยัญญา, ตสฺสมานนฺยิฏฺฐเฐ น หุเต อรญฺชि. ๑ รโต มโน ถัสฺสป พฺรหฺมิ เมต. ๑ อภินฺยจมนํ กามภาเว อตฺถตฺถิ. ตสฺสมา นนฺยิฏฺฐเฐ น หุเต อรญฺชินต.

บอกกาถที่จระสวด ๔ สูตร

- ๑ ชมมจกทปปวตคณสูตร ๑ มหาสํมยสูตร ๑ บางสํมยสูตร แต่ชมมจกกรสูตรเดียว, มหาสํมยสูตรเดียว, บางสํมยสูตร ทั้ง มหาสํมย ถ้าสวดแต่ชมมจกกรสูตรเดียว มีคณสูตรมนต์ อย่างนี้
- ๑ ขต "สฺวชฺชํ ๑ ๑ ๑ ภาณนต" แต่ "สฺวชฺชํ ๑ ๑ ๑ อยมภทนต์วา นโม. พุทฺธิ สัมพุทฺเธ"
- ๑ ขต "เขตฺตวา ๑ ๑ ๑ สห สัพเพหิ ญาตภิ" แต่ "อนุตฺตร อภิสฺสม โพิช ๑ ๑ ๑ สังกตนตมภณาม เต"
- ๑ ขต "กุตฺตภิ ๑ ๑ ๑ ยสฺส ๑ ๑ ๑ คํ สุตคณต ภาณาม เต"
- ๑ คย "สห สัพเพหิ ญาตภิ"

๐ อนึ่ง เมื่อสวดแต่สูตรเดี่ยวนั้น มีท้ายสวดมนต์ตามควรแก่กาลเวลา แล้วแต่ ท่านผู้ เป็นประธาน จะปลุกเสก พร้อมกัน นั้นเทอญ

ถ้า สวด ทั้ง ๒ สูตรชุด “อนุตฺตริ” คือ “สหัส สัพเพหิ ญาตภิ ฯ” ครบ จบ ขมจกร แล้ว ชุด “พุทธภิ ทสฺสนิ ยสฺส ๑ ๓ ๑ ตี สุตฺตนิติ ภณาม เต” สวดมหาสมยสูตรจบแล้ว มีท้ายสวดมนต์ตามควรแก่กาลเวลา

๐ อนึ่ง ขมจกรกับปวตฺตสูตร ๑ อนุตฺตลภณสูตร ๑ ทั้ง ๒ นี้ มีนิยม ในราชกิจ นิมนต์ ใน พระราช กุศลทักษิณานุปทาน ในวัน ตรง กับวัน ประสูติ วันสวรรคต ขมจกรสวดในวัน ตรง กับ วัน ประสูติ, อนุตฺต ลภณ ฤฯ อาทิตฺตปริยาย สวดในวัน ตรงกับวันสวรรคต, ฉนั้นเข้า ก่อน จึง สวดมนต์ ทั้ง ๒ วัน นิยม นั้น มีคน มีท้าย สวดมนต์ วิเศษอยู่ แพนกหนึ่ง ชุด “สรัสสิ สักเค.” แล้ว “นโม. พุทฺธิ นตถเม.

ยถาปิ เตตาวิปฺลา ๑ ๓ ๑ สรี พุทฺธาน สาสฺนนิติ ฯ

มหาการุณิกิ นานโต ๑ ๓ ๑ มา โหนฺติ สัพฺพปัททวา.”

ชุด “เย สนิตา ๑ ๓ ๑ สห สัพเพหิ ญาตภิ” แล้ว “อนุตฺตริ ๑ ๓ ๑ สจฺจคนตมภณามเต” สวดขมจกร จบ

ขมมตั้งคณินาคิกปาฐุ กุสฺสตา ขมฺมา ๑ ๓ ๑ อนิทฺตสฺส นารูปฺปฐมา ขมฺมา” ฯ

วิปฺตนาภูมิปาฐุ “บญฺจกขณฺชา ๑ ๓ ๑ นิโรโร โหติ” ฯ

บญฺฐานมาติกปาฐุ “เหตฺตบฺจจโย ๑ ๓ ๑ อวิคตบฺจจโยติ” ฯ

ภทฺเทกรตคคาถา “อติตฺ ๑ ๓ ๑ อจฺจกขเค มุนฺติ” ฯ

“ทุกขบตคา. ภวตุ สัพฺพมิงฺคตฺ” ฯ

ในวันตรงกับวันสวรรคต. ชุดท้ายสวดมนต์ เป็นแบบเดียวกันกับ

ขมจกร. ค้างแต่ชุด “ยนิติ สุตฺเตหิ ทุกฺเขน ๑ ๓ ๑ ภณามเต” ฤฯ

“เวเนยฺยทมนโนปาย ๑ ๓ ๑ ภณามเต” คือ สห สัพเพหิ ญาตภิ” เท่า

๐ นกัถิ เม สรณั อัญญิ
 เอเคน สัจจวชเชน,
 นกัถิ เม สรณั,อัญญิ,
 เอเคน สัจจวชเชน,
 นกัถิ เม สรณั อัญญิ,
 เอเคน สัจจวชเชน,

พุกั ไชเม สรณั วรึ.
 โสติกั เต โหตุ สัพพทา.
 ธมึ ไม เม สรณั วรึ.
 โสติกั เต โหตุ สัพพทา.
 สัไม เม สรณั วรึ.
 โสติกั เต โหตุ สัพพทา.

บัพพิ ไทปมคาลา

๐ ยถาบี เตถา วิปถา,
 สมนัคคา ออนุปริเยยฺยิ.
 เหว็ ชรา ๑, มัจจุ ๑,
 ฆคคเย พราหฺมणे เวธัธเ,
 น กัญญิ ๑ ปรวชเชติ,
 น คตถ หิตถนั ภูมิ,
 น จาบี มนคยทเทน,
 ตถมาหิ บณชิตโต โปโส,
 พุกัเช ธมึเม ๑ สัเม ๑,
 โย ธมึมาจารี กายเณ,
 อีเชว นั ปสัสนัค,

นภั ชาทจจ บัพพทา.
 นิบี ไปเถนคคา จตททิตถา.
 อธิวตคณค ปาณโน.
 สุกัเท จันฑาทปกัคเ.
 สัพพเมวารภิมททติ,
 น วถานั น มคคิยา.
 สุกักา เเชตุ ชเนน วา.
 สัมบถสั อคถมคคโน.
 ชีโร สักขิ นีเวธัเย.
 วาชาเย สุกั เจตถา.
 เปจจ สักเค ปโมทติ.

อริยชนคาลา

๐ ยถัสสั สักททา คคากค,
 สัตถญจ ยถัธเ กถิยานั,

ชจถว สุปคิฏฐิตา.
 อริยกนคั ปสัสนัค.

ดัชเช ปถาโท ยัสสตีตถ, อชภทญฺจ ทสฺสณิ.
 อทพฺพิท โทศิ ตํ ชาหุ, อโมขฺมิ ตสฺส ชิวติ.
 คสิมา สักขญฺจ สตีตถ, ปถาทํ ขมมทสฺสณิ
 อชฺชชฺชเชถ เมชาวิ ๑. พุทฺธาน ดาณฺณนิค. ๗

๑ มหาการุณิโก นาโต, อตถาย สัพฺพปาณินิ.
 ปุเรตฺวา ปารมิ สัพฺพา, บัดฺ ติ สมิ โพรหมคฺคณิ.
 เอเตน สัจจวชฺเชน, มา โทหนฺต สัพฺพบัตฺตวา.
 มหาการุณิโก นาโต, ทิตาย สัพฺพปาณินิ.
 ปุเรตฺวา ปารมิ สัพฺพา, บัดฺ ติ สมิ โพรหมคฺคณิ.
 เอเตน สัจจวชฺเชน, มา โทหนฺต สัพฺพบัตฺตวา.
 มหาการุณิโก นาโต, สฺชาย สัพฺพปาณินิ.
 ปุเรตฺวา ปารมิ สัพฺพา, บัดฺ ติ สมิ โพรหมคฺคณิ.
 เอเตน สัจจวชฺเชน, มา โทหนฺต สัพฺพบัตฺตวา. ๗

เทานคอนคณจบแถว พระสังคณประสังคตามนยมจบแถวคอนทายนนเปณดำตบไป

ขมมสังคณมาตกาปาฐ

๑ อุตฺถตา, ขมฺมา, อกฺกุตฺตา ขมฺมา, อพฺขากตา ขมฺมา.
 สฺชาย เวทนาย สัมปยุตฺตา ขมฺมา, ทกฺขาย เวทนาย สัมปยุตฺตา
 ขมฺมา, อทกฺขมฺสฺชาย เวทนาย สัมปยุตฺตา ขมฺมา.
 อิปากา ขมฺมา, อิปลาขมฺมขมฺมา, เหนวอิปากขมฺมขมฺมา.
 อูปาทินฺณปาทานิยา ขมฺมา, ออนุปาตินฺณปาทานิยา ขมฺมา,
 ออนุปเทินฺณานปาทานิยา ขมฺมา,
 สังกกตฺตฺตฺตฺตฺตฺตกา ขมฺมา. อสังกตฺตฺตฺตฺตฺตฺตกา ขมฺมา,
 อสังกตฺตฺตฺตฺตฺตฺตกา ขมฺมา.

อวิตกกถวจจารา ธัมมา, อวิตกกถวจจารมคคา ธัมมา, อวิตกกถวจจารา ธัมมา,
 บิตถหคคา ธัมมา, อวิตถหคคา ธัมมา, อเปกขาสหคคา ธัมมา,
 ทถถเนน ปหาคพพา ธัมมา, ภาวนาย ปหาคพพา ธัมมา,
 เนวทถถเนน นภาวนาย ปหาคพพา ธัมมา.

ทถถเนน ปหาคพเพตูกา ธัมมา, ภาวนาย ปหาคพเพตูกา ธัมมา,
 เนวทถถเนน นภาวนาย ปหาคพเพตูกา ธัมมา.

อาจายมิโน ธัมมา, อปจยคามิโน ธัมมา, เนวอาจยคามิโน
 นาปจยคามิโน ธัมมา.

เดกขา ธัมมา, อเดกขา ธัมมา, เนวเดกขา นาดेกขา ธัมมา.

ปริคคา ธัมมา, มหคคคา ธัมมา, อปป์มาณา ธัมมา,

ปริคคารมมณาธัมมา, มหคคคคารมมณาธัมมา, อปป์มานารมมณาธัมมา.

หิณา ธัมมา, มชฌณา ธัมมา, ปณิกา ธัมมา.

มจจตตนิยคา ธัมมา, อมจจตตนิยคา ธัมมา, อนิยคา ธัมมา.

มคคการมมณา ธัมมา, มคคคเหตุกา ธัมมา, มคคาธิปติโน ธัมมา.

อุปปันนา ธัมมา, ออนุปปันนา ธัมมา, อธิปาทิโน ธัมมา.

อตคา ธัมมา, อนาคคา ธัมมา, บจจูปันนา ธัมมา.

อตคการมมณา ธัมมา, อนาคคการมมณา ธัมมา, บจจูปันนารมมณาธัมมา.

อชฌตคา ธัมมา, พหิทธา ธัมมา, อชฌตคพหิทธา ธัมมา.

อชฌตคการมมณา ธัมมา, พหิทถการมมณา ธัมมา,

อชฌตคพหิทถการมมณา ธัมมา.

ถนทถถนถบปฏฐา ธัมมา, อนิทถถถนถบปฏฐา ธัมมา, อนิทถถถนถบ

ปฏฐา ธัมมา.

อวิชัยเขี้ยว อเล้งวิราคนิโรชา สังฆารนิโร โช, สังฆารนิโรชา
 วิญาณนิโร โช, วิญาณนิโรชา นามรูปนิโร โช, นามรูปนิโรชา
 สฬายตนนิโร โช, สฬายตนนิโรชา ผัสส์สนิโร โช, ผัสส์สนิโรชา เวทนานิโร โช,
 เวทนานิโรชา คณ्हานิโร โช, คณ्हานิโรชา อุปาทานนิโร โช, อุปาทานนิโรชา
 ภวนิโร โช, ภวนิโรชา ชาตนิโร โช, ชาตนิโรชา ชรามรณั ไถกปริเทวทุกัช—
 โทมมัสส์พายวธา นิรุชฌนัค. เซวเมตัสส์ เกวตัสส์ ทุกัชกขณชัสส์ นิโร โช โหติ.

บัญญัติฐานมาติกปาฐุ

๑) เหตุบัจโจโย, อารัมมณบัจโจโย, อธิปัตติบัจโจโย อนันตรบัจโจโย,
 สมนันตรบัจโจโย, สหชาตบัจโจโย, อัญมัญบัจโจโย, นิสสัยบัจโจโย,
 อุปนิสสัยบัจโจโย, ปุเรชาตบัจโจโย, บัจฉาชาตบัจโจโย, อาเตวณบัจโจโย,
 กัมมบัจโจโย, วิปากบัจโจโย, อาหารบัจโจโย, อินท รัยบัจโจโย,
 ฌานบัจโจโย, มัคคบัจโจโย, สัมปยุตตบัจโจโย, วิบับยุตตบัจโจโย,
 อภ ติบัจโจโย, นุต ติบัจโจโย, วิคตบัจโจโย, อวิคตบัจโจโย ๗

ภัทเทกรัตตคาถา

๑) อตตี นานัวาตเมยัย, นัปปัญจิงเข อนาคคั.
 ยทคตมปพนนคั, อบบตตญัจ อนาคคั.
 บัจจบบขณญัจ โย ชัมม, ตตถ ตตถ วิบัสส์ติ.
 อสังหรั อสังกุปป์, ตั วิทัชา มนุพฺรหเย.
 “อชเชว กิจจมาตบับปี โก ชัญญา มรณั สเว.
 นหิ โน สังกรันเตน, มหาเตเนน มัจจนา.”
 เขว วิหาริมาทาบี, อโหระตตมตันทคั.
 ตั เว “ภัทเทกรัตต โหติ” สัน โค อากัชเค มุณัคิ. ๗

สัพพทา” ข เทวคฺย โยชนคาถา “ทุกขบปคตา จ นิตฺทุกฺขา ๑ ๑
 กจณนตฺ” ข เทวคาตตารวตฺ สัพพมิงคตฺ ๑ ๑ ๑ สทา โสถิตฺ ภจันตฺ เต.
 นกจตตยภทฏฏทานิ ๑ ๑ ๑ ทนคฺวา เตสฺ อุตฺททเว ๑

เขมาเขมสรณคณปริทีบิกา คาถา

๑ พหุ เว สฺรณํ ยนฺติ,	บัพพตานิ วนานิ จ.
ฮารามรูกฺขเจตยานิ,	มณฺเฐสฺสา ภยตชชตา.
เนตฺ โห สฺรณํ เขมํ,	เนตฺ สฺรณมุตฺตมํ.
เนตฺ สฺรณมากมม,	สัพพทุกฺขา ปมฺุจจติ.
โย จ พทฺทญฺจ ธมฺมญฺจ,	สฺรณญฺจ สฺรณํ คโต.
จตตาริ อริยสัจจานิ,	ธมฺมบปญฺยาช ปรสฺสติ.
ทุกฺขํ ทุกฺขสฺมบปฺปาทํ	ทุกฺขสฺสํ จ อตฺถกมม.
อริยญฺจญฺจุงคกํ มคค	ทุกฺขปสฺสมคามินิ.
เอตฺ โห สฺรณํ เขมํ,	เอตฺ สฺรณมุตฺตมํ.
เอตฺ สฺรณมากมม.	สัพพทุกฺขา ปมฺุจจติ.

ธัมมการวาทิศาถา

๑ เย จ อตฺตา สัมพุทฺธา,	เย จ พุทฺธาอนาคตา.
โยเจตฺรหิ สัมพุทฺ โห,	พหฺนํ โสถกนาสโน.
สัพเพ สทฺธมฺมการโน,	วิหริสฺสุ วิหวติ จ.
อถาปิ วิหริสฺสนนฺติ,	เอตฺตา พุทฺธาน ธมฺมกา.
ตสฺมาหิ อตฺตกาเมน,	มหิตตมภกฺกชชตา.

ธัมมโม ครุภาตัพโพ,

๑ ทุกทกั ททมานานั,

อธัมโต นานุกุพฺพนติ,

ตสฺมา ธตฺตญฺจ อธตฺตญฺจ,

อธัมโต นิรยํ ยนฺติ,

นหิ ธัมมโม อธัมมโม จ,

อธัมมโม นิรยํ เนติ,

ธัมมโมหเว รกฺขติ ธัมมจาริ,

เอตานิธํโส ธัมเม ธฺจฺฉินฺเน, น

๑ น ปุบฺบคณฺโธ ปฏฺิจาตเมติ,

ธตฺตญฺจ กณฺโธ ปฏฺิจาตเมติ,

จันฺทนํ ตครวํปิ,

เอเตสํ คณฺชชาตานิ,

อปปมตฺโต อยํ คณฺโธ,

โย จ สิตฺตคํ คณฺโธ,

เตสํ สัมบन्นสฺสทานิ,

ธัมมทญฺจา วิมุตฺตานิ,

ยถา สังกาธาณฺสํ,

ปทมนํ ตตฺถ ชาเยถ,

๒๙/๐๓/๒๕๖๖
เอวํ สังกาธาณฺสํ,

อติโรจติ ปญฺญา,

ธัม พุทฺธาน ธาตฺถนิ.

ทุกฺกโร กัมม กุพฺพคิ.

ธตฺถ ธัมมโม ทุรฺนํวโย.

นानา โหติ อิตฺโต คติ.

ธัมมโต ธตฺถคปรายนา.

อุโป สัมวิปากิโน.

ธัมมโม ปาเปติ ธตฺถคคิ,

ธัมมโม ธฺจฺฉินฺ โณ สุตฺตมาวหาติ.

ทุกฺกคคิ ธตฺถคคิ ธัมมจาริ.

๓ จันฺทนํ ตคร มุตฺตกาธา.

ธตฺถปา ทิสฺสา สัมปปริโส ปวายติ.

อปปตฺถิ อถ วสฺสธกิ.

ธตฺถคณฺโธ อมุตฺตโร.

ยวายนํ ตครจันฺทนนิ.

วาติ เทเวสุ อุตฺตโม.

อปปมาตวิหารินิ.

มาโร มคคํ น วินฺนคคิ.

๔ อชฺฉมคคิมิ มหาปเถ.

ธฺจฺฉินฺนํ มโนรมิ.

อนิฆฺฏเต ปุณฺชฺชเน.

ธมฺมาธมฺพทฺชสาวกโกติ.

อักษะปฐาตสัททศาธา

๐ อักษะโต เว ปถันน่าน,	อักษะ ชมมี วิชานค.
อักษะ พุทเช ปถันน่าน,	ทกชเนยเย อนุตคเว.
อักษะ ชมเม ปถันน่าน,	วิราคปถเม ตเช.
อักษะ ตเม ปถันน่าน,	ปญกเขตเต อนุตคเว.
อักษะม ทาน ททค,	อักษะ ปญ ปวชตมค.
อักษะ อาย ๑ วนโน ๑,	ยโส กิตติ สข พถ
อักษะธต ทาตา เมชาวี.	อักษะมมตมาหิต.
เทวภูโต มนุสโสวา.	อักษะปโต ปโมทคค. ๗

ถวายพรพระในวันปรกตไม่มีพระฤกษอินไต

นโม ตัสส ภควโต	อรหโต สัมมาสัมพุทฺธส.
นโม ตัสส ภควโต	อรหโต สัมมาสัมพุทฺธส.
นโม ตัสส ภควโต	อรหโต สัมมาสัมพุทฺธส.

๐ อักษะปโต ภควา อรห สัมมาสัมพุทฺโธ, วิชชาจรณสัมบิโน
 สุกโต โลกวิทู, อนุตคโร ปุริสทมมตารถิ สัตถา เทวมนุสสานัน
 พุทฺโธ ภควาติ. ๗ สิวากชาโต ภควตา ชมโม, สันทวิรูโก อกาถโก
 เหฬิสสโตโก, โอบนยโก บัจจคค เวทิตพโพ วิญญิตติ. ๗ สุปญันโน
 ภควโต สาวกสโฆ. อชุปญันโน ภควโต สาวกสโฆ. ฉายปญันโน
 ภควโต สาวกสโฆ. สามีจปญันโน ภควโต สาวกสโฆ. ยทิท
 จัตตาริ ปุริสยคานิ อัญญ ปุริสปกคตธา เเฮส ภควโต สาวกสโฆ,
 อาหเนยโย ปาหเนยโย ทกชเนยโย อัญชติกรณโย, อนุตคเว
 ปญกเขตเต ไรกสสัตติ. ๗

ชยน์โต โพธิยา มุเต,
 เหวอ คัว วิชโย โหหิ,
 ตปรวชิตตตตงเก,
 อภิตเตเก ตัพพพุกุธานี,
 สุนกชคคิ สุมังคคิ,
 สุนโน สุนหคโต จ,
 ปทกชณิ กายกัมมิ,
 ปทกชณิ นโนกัมมิ,
 ปทกชณานิ กตวาน,
 ๐ ภวตุ ตัพพมังคคิ,
 ตัพพพุกุธานีภาเวน,
 ภวตุ ตัพพมังคคิ,
 ตัพพชมนานภาเวน,
 ภวตุ ตัพพมังคคิ,
 ตัพพตธานภาเวน,

ตักยานิ นนทิวทตมโน.
 ชยตตีดู ชยมังคเต.
 ตีเต ปฐวิโปกชเว.
 อคคบบตโต ปโมทคิ.
 สุปภาตติ สุนหฐฐิต,
 สุนยฐฐิ พรหมจาริต,
 วาจากम्म ปทกชณิ.
 ปณชิ เต ปทกชณา.
 ตณนคตเต ปทกชणे.
 รกชนคฺ ตัพพเทวตา.
 ตทา โสตตี ภวนคฺ เต
 รกชนคฺ ตัพพเทวตา.
 ตทาโสตตี ภวนคฺ เต.
 รกชนคฺ ตัพพเทวตา.
 ตทา โสตตี ภวนคฺ เต.

วิธี ตามปรกติ ไม่มีพระฤกษ์

ถ้ามี พระฤกษ์ โสกันต์ เกตุกันต์ พระฤกษ์ตรง ถวายคึดแล้ว ต่อต้นชองไชย
 ประโคนแตรตั้งขึ้น จึงสวดถวาย.

๐ “ชยน์โต” จน “ตณนคตเต ปทกชणे” เท่านั้น ก็ว่าจะเสร็จ.
 เสร็จพระฤกษ์แล้ว จึงถวาย “ภวตุ ตัพพมังคคิ” เสร็จแล้ว จึงสวด
 ถวายพร พระต่อ สายหลัง ตาม กาดเวตา. ถ้าเป็นพระฤกษ์ หต้อพระ
 ยกเครื่องบน ถวาย “ชยน์โต” จนถึง “ปทกชणे.” บ้าง.

ถวาย “ ทิวา คปติ อากัจ โจ, รัตตมาภาติ จันท์มา.
 ๑๑๑๑ โข ๑๑๑๑ โข คปติ, ฌายี คปติ พราหฺมโน.
 ๑๑๑๑ ๑๑๑๑ โหระคตฺ, พุทฺโธ คปติ เศษธา.
 ๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑, ๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑. ๑
 ๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑, ๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑.
 ๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑, ๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑.
 ๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑. ๑

๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑, ๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑.
 ๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑, ๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑.
 ๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑, ๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑.
 ๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑, ๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑.
 ๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑, ๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑. ๑

ตาม เคย ถวาย มา. แล้ว พระฤกษ์ แล้ว “ ภาวตุ ๑๑๑๑ ” แทน

เป็นเสร็จ เมื่อเสร็จจากกรกตยแล้ว ครั้น ภาวเวธาสมควร ถวายอนุโมทนา.

เริ่มนำ “ ยถา วาริวหา ปรา, ปริปเรนฺตี สาครี.
 ๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑, ๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑.
 ๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑, ๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑.
 ๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑, ๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑.
 ๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ”

รับพร้อมกัน

๑	ศัพท์โย วรชชนต,	ศัพท์โรโค วินัสต,
	มา เต ภวตวันตราโย,	สุธิ ที่ขายโก ภว.
	ศัพท์โย วรชชนต,	ศัพท์โรโค วินัสต,
	มา เต ภวตวันตราโย,	สุธิ ที่ขายโก ภว.
	ศัพท์โย วรชชนต,	ศัพท์โรโค วินัสต,
	มา เต ภวตวันตราโย,	สุธิ ที่ขายโก ภว.
	อภิวาทนัสตัส,	นิจจ วุชตมาปจายโน.
	จัตตาโร ชัมมา วุชตมนต,	อายุ วัณ โณ สุธิ พถ. ๗
	ถวาย อติเรก รับ "ภวต สัพพมังกถ."	ถวายพระพรดา ๗

วิธีนี้ ตาม ปกรกติกาด

๑ ถ้า กาดวิเศษ นตองไครบี ๓ เวลา ถวาย กาดทาน สุตต คาทา คื่อ "อายุ วัณ โณ สุธิ พถ" ไป, ถวาย อติเรก. รับ ด้วย มงคต จกกวาพ น้อย แถ ภวต สัพพมังกถ ถวายพระพรดา ๗ วัน เลตจ พระราช ดำเนิน พระราชทาน ผ้าวรชชวาสิก ภายโน เหมันตฤต, วัน ทรง ฆาตรหน้าผง โน วรชชานฤต เพญ เตอมน ๓๐ โดยมาก, โน ๒ เวลานี้ ถวาย กาดทาน สุตต คาทา เหมื่อน วัน นตองไครบี. โน วัน พระราชทาน พระกฐิน ถวาย อนุโมทนา ฆกา สัพพตโย, เริม นำด้วย "เกณิ ฆานุโมทนาคธา" รับ "กาดทาน สุตต คาทา" พร้อมกัน, ถวาย อติเรก. รับ ภวต สัพพมังกถ" เวลา พระราชทาน ผ้าวัสสิกสาฎิกา ผ้าอาบ น้ำฝน ถวาย อนุโมทนา เหมื่อน วัน พระกฐิน หลวง. เวลา พระราชทาน

เสนาสน อารามวิหาร ไตรจีวร ปรีกัซาร สำหรับเสนาสน ถวายอนุโมทนา
ด้วยวิหาร ทาน ศาสนา, คือ อายุ ๑ วัณ โณ สัจ พถ ๓
วัน สมน โภช พระมหาเสวตฉัตร แลวัน เจริญ พระชนมพรรษา ถวายเทวดา
ทิศทั้งหก ขณานุ โมทนา ศาสนา แล ยานี่ ธมทานิ สมาคตามิ ถ้า มีนา พระพุทธมนต์
คงกับเทชนด้วย ถวายปริตต์करणปาฐู ถ้าเป็นวันตของพระพุทธรูปพระเจดีย์
ก็ อนุโมทนาด้วย "อศค บป สาท สุตต ศาสนา" แล นิธิกณชิต ตามควร

มงคลจก กวาพน้อย

๑ สัพพพุทธานุภาเวน สัพพชมมานุภาเวน สัพพธรรมานุภาเวน, พุทฺธรัตน
ธมมรัตน สัมมรัตน ตินฺนํ รัตนํ อานุภาเวน, จตุราสตี สหสตี—
ชมมกชนรานุภาเวน, ปญฺจกตชานุภาเวน, สีนธาวกานุภาเวน. สัพเพ
เต โรคา, สัพเพ เต ภัย, สัพเพ เต อนัตตยา, สัพเพ เต
อุบัททวา, สัพเพ เต ทนฺนํมคตา, สัพเพ เต อวมังคตา วินัสสันตุ.
อายุวฑฺฒโก ชนวฑฺฒโก สิริวฑฺฒโก ยสวฑฺฒโก พถวฑฺฒโก
วัณฺณวฑฺฒโก สุตวฑฺฒโก โหตุ สัพพทา.

ทุกขโรคภยา เวรา,	โสถกา สัตตํ จุบัททวา.
อนเกา อนัตตยาปิ,	วินัสสันตุ จ เตชธา.
ชยตีทธี ชนํ ธาภ,	โสตีถิ ภาคยํ สัจ พถ
สิริ อายุ ๑ วัณ โณ ๑,	โกคํ วุฑฺฒํ ๑ ยสวา.
สทวสธา ๑ อายุ ๑,	สิริวฑฺฒชํ ภวนตุ เต.
ภวตุ สัพพมังค,	รกชมนตุ สัพพเทวดา.
สัพพพุทธานุภาเวน,	สทา โสตีถิ ภวนตุ เต.
ภวตุ สัพพมังค,	รกชมนตุ สัพพเทวดา.

อนุโมทนาวิธี

ตีพัพพมมานุภาเวน,	ธทา โธตถิ ภวันตุ เต.
ภวตุ ตีพพมังคละ,	รทขนตุ ตีพพเทวตา.
ตีพพสขมานุภาเวน,	ธทา โธตถิ ภวันตุ เต.

เกณียานุโมทนาคาถา

๑ อคคิหุตตะมุขา, ยัญญา,	ธาวิตติ ฉินฺทโส มุขิ.
ราชา มุขิ มนุสฺสธามิ,	นทฺธิ สาคโร มุขิ.
นิกขตฺตานิ มุขิ จินฺโท,	อาทิจฺโจ คปตฺติ มุขิ.
ปุญฺญมาภังกรมานานิ,	สโฆ เว ยชตฺติ มุขิ.
๑ ภณฺตีธาม มยฺ คาธา,	กาถทานบปทบกา.
เฮตา ธุณฺนตุ สกฺกจฺจ,	ทายกา ปุญฺญกามิโน.

๓ คาถา

แบบนี้ นำภาตทานสัตตคาถา. ถ้านำวิหารทานคาถา เปลี่ยนเป็น "วิหารทานบปทกา" ๕

กาถทานสัตตคาถา

๑ กาเถ ททฺนติ สบฺบญา,	จทญฺญู วิตมฺจฉรา.
กาเถน ทินฺนํ อริเยสฺส,	อชฺสภเตสฺส ตาทิสฺส.
วิปฺปลนฺนมนฺนา คตฺต,	วิปฺปลา โหติ ทกฺขณา.
เย ตตถ อนุโมทฺนติ,	เวยฺยยาวจฺจ ภโรนฺติ วา.
น เคน ทกฺขณา โอนา,	เตปิ ปุญฺญสฺส ภาตฺติโน.
คตฺตมา ทเท อปฺปฏิกฺขานจิตฺโต,	ยตถ ทินฺนํ มหฺบฺบถ.
ปุญฺยานิ ปร โลกกตฺตมิ,	ปติภฺูจฺจา โหณฺติ ปาณินฺนติ. ๖

วิหารทานคาถา

<p>๑ ดั้ง ฤกษ์ ฤกษ์ ฤกษ์, สิวสเปจ มกเส, ตโค วาตาคโป โฆโร, เสนคณญจ สุชคณญจ, วิหารทานัง สังฆสัง, คัมมาหิ บันจโค โปโส, วิหารเว การเย รัมเม, เสด์ อนันญจ ปานัญจ, ทเทยัย อชฎาเส, เค คัดสัง ชัมมิ เทเสนันติ, ยี่ โส ชัมมิชญา,</p>	<p>ตโค วาพิมคานิ จ. สิวสเวจาปี วุฏฐิโย. สิวชาโค ปุฏฐิตติ. ฉายคฺ ๑ วิบัสสังคฺ. อคคฺ พุทฺเชหิ วัณณิตฺ. สัมบัสสัง อคคฺมคคฺโน. วาสฺเชตถ พุทฺธเส. วัคคฺเสนาถฺนานิ จ. วิบัสสันเนน เจตสา. สัพพทูกฺขาปนุทฺนํ. ปรีนิพฺพาทฺยนาถฺโวติ.</p>
---	---

เทวตาทีสังคกฺชณานุโมทนาคาถา

<p>๑ ยสมิ ปเทเส กบเปติ, สิววันเคตถ โภเชตฺวา, ยา คคฺถ เทวตา ชาติ, ตา ปุชิตฺวา ปุชยนฺติ, ตโค นี อมุกมฺบณฺติ, เทวตานุกมฺบิโต โปโส,</p>	<p>วาสฺ บันจิตฺชาติโย. สิวเต พุทฺธมฺจาริโน. ตาสฺ ทกฺชณมาทิสเ. มานิตา มานยนฺติ นี. มาตา ปคฺคฺว โฆวสฺ. สทา ภทฺวานิ บัสสังคฺ.</p>
--	---

เทวตาทิสมมนต์ตนคาถา

๐ ยานีร ภูตานิ ด้มาศตานิ,	ภุมมานิวา ยานิว อนันตติเก.
ด้พเพว ภูตา ด้มนา ภูวนันตุ,	อโณปี ด้กกจจ ด้ณันตุ ภาสตี.
ด้ภาสตี กิณฺญจีบี โฉ ภูณณ,	ปุณฺญ ด้ตูปปาทกริ อปาป.
ธัมมุปเทถ์ อนุการกาน,	คัสสมาหิ ภูตานิ ด้เมันตุ ด้พเพ.
เมคคั กโรธมานุสียา ปชาย,	ภูเตสุ พวพหิ กตภตติกาช.
ทิวา จ รัตติ โศ จ ทรันติ เย พถ,	ปัส โฉปกาวิ อภิกังชมานา.
เตโช มนุสส์สา คุนฺทานุภาวา,	ภตา วิเลเด็น มหิตฺธิกา จ.
อทธิสฺสมานา มนุเชหิ ญาตา,	คัสสมาหิ เม รัตต ด้ปปมตตา.

ปริตฺตกรณปาฐ

ยาวตา ด้คตา อปทาวา ทวิปทาวา จตูปทาวา พหูปทาวา, ฐูปโนวา
 อฐูปโนวา, ด้ญโนวา อด้ญโนวา เนวด้ญนาด้ญโนวา, ตถาคโค
 เตส อคคัมภราชติ อรหิ ด้มมาด้มพุทฺโธ. เย โช พุทฺเช ปสฺสนา, อคฺเค
 เต ปสฺสนา. อคฺเค โช ปน ปสฺสนานัน อคฺโค วิปาโก.

ยงฺกิญฺจิ วิตคฺคิ อชวา หุรวา,	ด้คเคสุ วา ยิ รัตนํ ปณฺตี.
น โน ด้ม อคฺคิ ตถาคเตน,	อิตฺมปิ พุทฺเช รัตนํ ปณฺตี.
เอเตน ด้จฺเจเน ด้วคฺคิ โทศ.	

ยาวตา ฐัมมา ด้ชตาวา อด้ชตาวา, วิราโค เตส อคคัมภราชติ,
 ยทิตฺ มทนิมมตโน ปีสาดวินโย อาตยสฺมคฺชาโค วัฏฐูปจฺเจโต
 คณ्हกชโย วิราโค นิโรโร นิพพาน. เย โช วิราคฐัมเม ปสฺสนา,
 อคฺเค เต ปสฺสนน. อคฺเค โช ปน ปสฺสนานัน อคฺโค วิปาโก.

ขย วิราค อมต ปณต,
ย เคน ชัมเมน สุมตถ กัญจ, อทมบี ชัมเม รตน ปณต.
เอเคน สัจเจน สุวตถิ โทศ.

ยาวดา ชัมมา สชตา, อริโย อัญจุงกิโก มก โค, เศล อคคมกชายติ,
เสยยถก, สัมมาทัญจ สัมมาสังกปิ โป, สัมมาวาจา สัมมากम्मณ โค
สัมมาอาชีโว, สัมมาวาจาโม สัมมาสสิ สัมมาสมาธิ. เย โช
อริยมคคชัมเม ปถันนา, อคเค-เค ปถันนา อคเค โช ปน ปถันนानิ
อค โค วิปาโก.

ยัมพุทชเสฏฐโร ปริจณณเย สัจ, สมาริमानนทรกัญมาห.
สมารินา เคน สโม น วิรัชติ, อทมบี ชัมเม รตน ปณต.
เอเคน สัจเจน สุวตถิ โทศ.

ยาวดา สัมมาวา คณาวา คณาคตสาวกถโส เศล อคคมกชายติ,
ยทท จัตตาริ ปุริสยุดานิ อัญจูปุริสปุคคธา. เย โช สัมเม ปถันนา, อคเค
เค ปถันนา. อคเค โช ปน ปถันนानิ อค โค วิปาโก.

เย ปุคคธา อัญจุสค ปถคธา, จัตตาริ เอทานิ ยุดานิ โทหนติ.
เค ทกชณณียา สุกตสธ สาวกา, เอเสตุ ทินนानิ มหปณณานิ.
อทมบี สัมเม รตน ปณต,
เอเคน สัจเจน สุวตถิ โทศ.

เย สัมปยุตตา มนถาทเพहन,
นิกกามโน โคตมถาณนมหิ.
เค มตคปคตา อมต วิคยท,
ถทชา มุชา นัพพุต ภูญชมานา.

อทมบี สัมเม รตน ปณต,
เอเคน สัจเจน สุวตถิ โทศ.
ชณิ ปราณ นว นคถ สัมภว,
วิรัตตจคตชายคเก ภวสม.
เค ชณพชา อวารพทนนทา,
นิพพนค ชรา ยถายมปทไป.
อทมบี สัมเม รตน ปณต,
เอเคน สัจเจน สุวตถิ โทศ.

อศคปป์สาทศตคคาถา

อศคโค เว ปตฺถนํ นํ ๑๑ อศคคปป์โค ปโมทคคค. ๗

นริทกณท

๐ นริ นริเชติ ปรีโส,	คัมภเว อุกกนคเก.
“อศเถ กิจเจ สัมบปเน,	อศถาย เม ภวตฺตค.
ราชโควา ทุรคคตฺต,	โจรโค บิพคตฺตวา.
อินตฺตวา ปโมกขาย,	ทพภกเช อापทวตฺตวา.”
เขตทคถาย โลกตฺต,	นริชาม นริชยค.
ดาวตฺตนิหโค สนิโค,	คัมภเว อุกกนคเก.
น ตพโพ ตพพทาเยว,	ตตต ค อปกปค.
นริชา ชูนา จวค,	ตฺตวาวตฺต วิมยหค.
นาคาชา อปนาเมนค,	ยกชววาปี หรณค น.
อปปยววาปี ทายาทา,	อทชรนค อปตฺตโค.
ยทา ปญกชโย โหค,	ตพพเมต วินตฺตค.
ยตฺต ทาเนน ตฺตเณ,	ตฺตเมน ทเมน ๑.
นริ สุนิโค โหค,	อศคถยา ปรีตฺตตวา.
เจตยมีห ๑ ตฺตเววา,	ปคคเถ อศคตฺตวา.
มาตรี ปิตริวาปี,	อโถ เชฏฐุมหิ ภาคริ.
เอโส นริ สุนิโค,	อเชยโย อนคคามโย.
ปหาย คมนิเยต,	เอต อาทาย ตจจค.
อสาชารณมญต,	อโจรหรโณ นริ.

กยราถ ชีโร ปุญานิ,
 เขตต์ เทวมนุสฺสํ,
 ยยิ เทวาทิปตฺถณฺติ,
 สฺวณฺณตา สฺสรตา,
 อาชฺบํจจํ ปริวาโร,
 ปเทสฺวรัชฺชํ อิตฺถริยํ,
 เทวรัชฺชมนฺนิ ทฬฺเพตฺถ,
 มานุสฺสํสกา จ สมนฺนํ,
 ยา จ นพฺพานํสมนฺนํ,
 มิตฺตํสมนฺนํ,
 วิชฺชาวิมุตฺติวิสฺสาโร,
 ปญฺญํสํภทา วิโมกฺขา จ,
 บัณฺเฑนํโพธิ พุทฺธกฺกมํ,
 เหว มหิตฺตํกา เหวสา,
 คตฺตมา ชีรา ปตฺถันฺติ,

โย นิธิ อนฺคามิโก.
 สัพฺพภามทโท นิธิ.
 สัพฺพเมเตน สัพฺพกฺติ.
 สฺวณฺณฐานํ สฺรูปตา.
 สัพฺพเมเตน สัพฺพกฺติ.
 จกฺกวัตตํสฺวณํ ปยิ.
 สัพฺพเมเตน สัพฺพกฺติ.
 เทวโรเก จ ยา รัตติ.
 สัพฺพเมเตน สัพฺพกฺติ.
 โยนิโส เจ ปญฺญชฺโค.
 สัพฺพเมเตน สัพฺพกฺติ.
 ยา จ สํวกฺปารมมํ.
 สัพฺพเมเตน สัพฺพกฺติ.
 ยทิตฺถํ ปญฺญํสมนฺนํ.
 บณฺเฑนํกา กตฺตปญฺญตํ.

๓๖ คาถาถึง, อนุโมทนาใน การ บุญ นอก จาก ปุพฺพเปตพฺพิ, ตามควร
 ทั้ง สฺวณฺณ บ้าง, แต่ "ยลฺลํสทาเนน" ไปบ้าง, ตามเวลา. ฯ

สังคหวัตถุคาถา

อนุโมทนา ใน วันทรงเริ่ม เบ็ญวรัชฺช แล สังคหมัย บุญ สมนฺนํ ขึ้น
 ทานญจ เบ็ญวรัชฺชญจ, อตฺถจริยา จ ยา อธิ.
 สมนฺนํตตคา จ สมนฺนํ,
 คตฺถ คตฺถ ยถารหํ.

เอเตโฆ สังคหา โถเก,	รตัสสาณิว ยายโต.
เอเต จ สังคหา มาตัส,	น มาตา ปุตฺตการณา.
ตเถถ มานํ ปุชฺชา,	บีตาวา ปุตฺตการณา.
ยัสมา จ สังคหา เอเต,	ตมเวกฺขณํติ ปณฺชิตา.
คัสมา มหิตฺติ ๖๖ โปนฺติ,	ปาสสา จ กวณฺติ เตติ.

โกชนทานานุโมทนาคาถา

๑ อายโท พลโต ชิโร,	จันณโต ปฏิภาณโต.
สุขัสส ทาทา เมธาวิ.	สุขํ โส อธิกัจฉติ.
อายุ ทตฺวา พลํ จันณํ,	สุขญฺจ ปฏิภาณโต.
ทิตฺตํ ยถา โหติ,	ยตถ ยตถุปปชฺชติ.

๒ คาถา อนุโมทนา ในโกชนทาน ภัตฺรทาน

อาทิตยสัททคาถา

๑ “ภคฺตาภคฺตา ภคฺตา ภจฺจา,	จิตฺตจฺณา อปทาสุ เม.
อุทฺตคฺคา ทกฺขณา, ทินฺนา	อโธ มญฺจํ พลํ กตา.
อุปฺปชฺฐิตา สัตฺตวันฺโต,	สญฺจตา พหฺมจาริโน.
ยทตฺถ โลกมิจฺเจยฺย,	ปณฺชิตโต สมมาวสํ.
โส เม อตฺถ โธ อนุปฺปตฺโต,	กตํ อนุทฺตานิยํ.”
เอตํ อนุตฺตํ มจฺโจ,	อริยธมฺเม สฺวितฺตํ นโร.
อิเวว นํ ปณฺชิตํ,	เปจฺจํ สคฺเค ปโมทตฺติ.

๓ คาถาถึง อนุโมทนา ใน การ ทำบุญ นี้ ตาม ที่ เคย ทำ มา

ติโรกษที่ทกณัฐ

๑ ติโรกษที่เขตต์ คัญฐันต,
 ทวารพาหาส์ คัญฐันต,
 ปหุเต อนันปานมัท,
 น เคสั โภจ สัรติ,
 เอว ททนต์ ญาตัน,
 สัจจ ปณัต กาดน,
 "อิท วิ ญาตัน โหตุ,
 เต จ ตตถ สมากันตวา,
 ปหุเต อนันปานมัท,
 "จรั ชันต โน ญาตี,
 อมหากญ์จ กตา ปชา,
 นหิ ตตถ กสั อตถ,
 วณชชา ตาทสั นคัถ,
 อโต ทินนเม ยาเปณติ,
 อุนณเต อุกถิ วุญฐ,
 เอวเมว อโต ทินน,
 ยถา วาริวหา ปา,
 เอวเมว อโต ทินน,
 "อทาสี เม อทาสี เม,
 เปตานั ทกชณั ทชชา
 นหิ รุณณวา โสโกวา,
 น ตี เปตามมัตถาย,

สันธิสังฆาฏเกตุ จ.
 ธากันตวาน สกั ฆร.
 ชชช โภชเช อปฺปญฺจเค.
 สัตตานั กम्मบัจจยา.
 เย โหนตติ อุนกัมปกา,
 กัมมบียิ ปานโภชน.
 สุตตา โหนตฺ ญาตโย."
 ญาตีเปตา สมากตา.
 สกถจจ อุนโมทเว.
 เยสั เหตุ สภามเส.
 ทายกา จ อุนบมเส."
 โครกเขตถ น วิชชติ.
 หิริญเณน กยากย.
 เปตา-กาดกตา ตห.
 ยถานินนั ปวตตติ.
 เปตานั อปกัมปติ.
 บริปเรนติ สากร.
 เปตานั อปกัมปติ.
 ญาตีมัตตา สชา จ เม."
 ปัพเพ กตมมุตตวั.
 ยาวญา ปริเทวนา.
 เอว คัญฐันต ญาตโย.

อนุโมทนาวิธี

อัยญ์โจ ทกัชฌา ทินนา, ตัมหมิ ตปคิฏฐิตา.
ทชรรคคิ หิตายัสส,
ฐานโต อุกกัปปติ.

โต ญาติธัมโมจ อัย นิตัสสโต, เปตาน ปุชา จ กตา อพารรา.
พตัญญุ ภิกขุมนนุบัพทินัน, ตัมหมิ ญญ ปสคิ อุนนัพกนคิ.
๓๓ คากา อนุโมทนา ในศัพท์แปลพัตถาน, ทั้งคู่ตรงบ้าง, แต่
“อทาสี เม อทาสี เม” ไปบ้าง

สังฆปาณวิธยานุรูปคากา

๑ สังฆัง เว อมตา วาจา,	เอธ ชัมโม สนนัตโต.
สังเญ อตเถ จ ชัมเม จ,	อหุ สันโต ปคิฏฐิตา.
ตทชช วิคคิ ปุริสัสส เตญฺฐิ,	ชัมโม สัจฉิน โณ สุตตมาจหาติ.
สังฆัง ทเว สาขุคริ วธานัน,	บญฺจาสิวิชิตมาหุ เตญฺฐิ.
ตทททาโน อรหคิ	ชัมมิ นัพพานบคคิยา.
ตัสสตุสส ลภเต ญญ,	อับบัตโต วิจกขโน.
ปญฺจูปการิ อรวา,	อญฺฐฐาตา วินิตเต ชมิ.
สังเญน กิตคิ บับบิ ปคิ,	ทท มิคคานิ กนคคิ.
ยัสเสเต จตุโร ชัมมา,	ตทชสส ชรเมสิ โน.
สังฆัง ชัมโม ชิติ จาโก	สเว เปจจ น โสจติ.
อิงฆ อญฺเญบิ ปุสซัสส,	ปถ สมนพฺพรากัมเณ.
ยทิ สังฆา ทมา จาคา,	ชนคยา ภย โยช วิชชคคิ.

๒ คากาสวัตตวันถอน้ำพระพิพทมตคยาธิญฐานเมื่อเวดาเชิญพระแดงตงจรตน้ำ

๑ อนุโมทนาวิธี ซึ่งจัดไว้ทั้ง ปวง นี้ ย่น เป็น ๒ คือ สำมัญ อนุโมทนา
ฎา ปกคิ อนุโมทนา ๓ วิเสสอนุโมทนา ๓ นั้น. อนุโมทนา ซึ่ง ท่านผู้เป็น

ปธานาธิบตี เริ่มนำจา “ยถา วาริวหา ปรา ๑ ๓ ๑ มณิ โสติโรได้ ยถา”
 ฉนั้นแล้ว รับประทานกันว่า “สัพพต โย วิชชชนตฺ ๑ ๓ ๑ ฮายู วัณโณ
 สฺ ๑ พถ” เท่านั้นจบ เปนสำมัญอนุโมทนา ฤาปกตติอนุโมทนา
 เมื่อจบ สำมัญ อนุโมทนาแล้ว, สวด อนุโมทนาใด ๆ มีสังคห วัตถุภาวตาว่า
 “ทานัญจ เปยยวชชญจ ๑ ๓ ๑ ปาส์สาจ ภวนตี เต” ฉนั้น เปนต้น
 ตาม กาด วิเศษ นั้น ๆ ค่อยไป อนุโมทนา นั้น ๆ เปนวิเลต อนุโมทนา ทั้งสิ้น
 วิเลต อนุโมทนา ทั้งปวง สวด ภาย หลังสำมัญ อนุโมทนา ทุกเมื่อ.

จตุภาณวารารัมโก

๐ อโศ ปรี, โปราณที ตติ ชัตถวส อปทิสิตวา, ตโต ตโต
 สสมาหริตวา วิหิตา, จตุภาณวารนาเมเน โวหริตา, พาวีสติภาสโต
 ทส สตา ชัมมปะเกทา ทส สยนิเต, ยถาวิหิตกเมน. ตติ รเม
 พาวีสติ ภาสกา ปฐโม สรณคมนาปาโร. ทติโย ทส สิกขาปทปาโร.
 ตติโย สยามเนรบบัญหปาโร. จตุตโธ ทวัตตีสากการปาโร. บัญจโม
 คชณิกบัจจเวกัชนปาโร. อัญโร ทส ชัมมสุตตปาโร. สัตตโม
 มังกลสุตตปาโร. อัญฐโม รตนสุตตปาโร. นวโม กรณียเมตตสุตตปาโร
 ทสโม อหิราชสุตตปาโร. เอกาทสโม เมตตานิสังสุตตปาโร. ทวาทสโม
 เมตตานิสังสกาถาปาโร. เตรงโม โมรปริตตคาถาปาโร. จุททสโม
 จันทปริตตปาโร. บันณรงโม สूरียปริตตปาโร. โสฬสโม ชชกสุตต—
 ปาโร. สัตตรงโม มหาทสสปโพชฌังคสุตตปาโร. อัญฐารงโม
 มหาโมคคัลลทานโพชฌังคสุตตปาโร. อุนวีสติโม มหาจุนทโพชฌังคสุตต—
 ปาโร. วิสติโม กิริมานันทสุตตปาโร. เอกวิสติโม อีสสิคิตสุตตปาโร.
 พาวีสติโม ชาชานาญยสุตตปาโรติ.

เริ่มภาณวาร ๔

๑ เบื้องหน้าต้น จะแสดงภาณวาร ๔ มีธัมมประเภท ๒๒ ภาค, ไปราณาจริยเจ้า
 นำมาแต่กรรมกร พระปรียคตธรรมนั้น ๆ มีชุกตกปาฐุเป็นต้น, แต่ได้คัด
 บทพยัญชนะ อรรถกถา ของธรรมประเภท ๒๒ นั้น มารวมไว้เป็น อรรถกถา
 มีนามว่า "สารัตถสุมุจาย จตุภาณวารฐูกถา" คมภรทนน,
 ดังพิมพ์ตาม ตำรับที่ท่านตั้งไว้ นน.

ปฐมภาวาร

๑ นโม ตัสส ภควโต อรหโต สัมมาสัมพุทธัสส.

ที่ ๑ ทิสฺรณคมนาปาฐุ.

๑ พุทฺธิ สฺรณํ คัจฉามิ. ขมฺมํ สฺรณํ คัจฉามิ. สํขิ สฺรณํ คัจฉามิ.
 ทศยมํปิ พุทฺธิ สฺรณํ คัจฉามิ. ทศยมํปิ ขมฺมํ สฺรณํ คัจฉามิ.
 ทศยมํปิ สํขิ สฺรณํ คัจฉามิ. ทศยมํปิ พุทฺธิ สฺรณํ คัจฉามิ.
 ทศยมํปิ ขมฺมํ สฺรณํ คัจฉามิ. ทศยมํปิ สํขิ สฺรณํ คัจฉามิ.

คิสฺรณคมนาปาฐุ นิฏฺฐิต.

ที่ ๒ ทสฺสีกฺขาปทปาฐุ.

๑ ปาณาติปาตา เวรมณี สิกฺขาปทํ. อทินฺนาทานา เวรมณี สิกฺขาปทํ.
 อพรหฺมจริยา เวรมณี สิกฺขาปทํ. มุสาอาทา เวรมณี สิกฺขาปทํ.
 สุราเมรยมัชชปมาทัฏฐานา เวรมณี สิกฺขาปทํ. วิกาตโกชนา
 เวรมณี สิกฺขาปทํ. นัจจคิตฺวาทิตฺวิสุกทสฺสํชา เวรมณี สิกฺขาปทํ.
 มาตาคนฺชิวเตปนฺนารณมณฺฑนวิภูสณฺฐานา เวรมณี สิกฺขาปทํ.

อุจฺจาตยนมมหาตยนา เวรมณี สิกฺขาปทํ. ชาตฺรปรชตปฏิกฺคหณา
เวรมณี สิกฺขาปทํ

ทตฺตสิกฺขาปทปาโฐ นิฏฺฐิตฺโต.

ที่ ๓ สามเณรบญฺ์หปาโฐ.

๑ เอกนํนาม กิ. สัพเพ ตตฺตา อหารภูฏิตฺตา. เทวนาม กิ
นามญฺจ ฐบญฺจ. ตณฺณนาม กิ. ติสฺโส เวทนา. จตฺตารนาม กิ
จตฺตาริ อริยตฺตจฺจานิ. บญฺจนาม กิ. บญฺจปาทานกฺกชณฺธา. ฌนาม กิ
ฌอชฌตฺตกานิ อายตฺตนามิ. ตตฺตนาม กิ ตตฺตโพธมฺงคา. อฏฺฐุนาม กิ
อริโย อฏฺฐุงฺกโก มคฺคโค. นวนาม กิ. นวตตฺตาวาธา. ทตฺตนาม กิ
ทตฺตหิงฺเกหิ ตมณฺณาคโค "อรหตฺติ" วุจฺจตฺติ.

สามเณรบญฺ์หปาโฐ นิฏฺฐิตฺโต.

ที่ ๔ ทวตฺตตฺตการปาโฐ.

๑ อตฺตติ อิมตฺตมิ กายะ, เกสา โดมา นขา ทนฺตทา ตโจะ, มตฺตํ นหารู
อฏฺฐู อฏฺฐูมิญฺจํ, วักกํ ททญฺ ยกนํ กิโถมกํ ปิหกํ บบฺบมาตฺตํ,
อนตฺตํ อนตฺตคฺคณฺณํ อทฺทริยํ กกริตฺตํ, ปิตฺตํ เตมฺหํ ปุพฺโพ โดหิตฺตํ เตโท เมโท,
อตฺตํ วธา เวโพ ตฺตชานิกกา ตตฺตกา มตฺตํ, มตฺตถเถ มตฺตตฺตคฺคณฺณํ.

ทวตฺตตฺตการปาโฐ นิฏฺฐิตฺโต.

ที่ ๕ ตํชณิกบญฺ์จเวกฺกชณปาโฐ.

๑ ปฏฺฐิตฺตงฺขา โยนิโต จิวํ ปฏฺฐิตฺตวามิ, ยาวเทว ตตฺตตฺตํ ปฏฺฐิตฺตาทาย,
อณฺณตฺตํ ปฏฺฐิตฺตาทาย, ทตฺตมกฺกตฺตวาทตป ตฺตริตฺตป ตมณฺณตฺตํ ปฏฺฐิตฺตาทาย,
ยาวเทว ทิรโกปมฺมปฏฺฐิตฺตาทานตฺตํ.

ปฏิสังขาร โยนิโต ปิณฑปาติ ปฏิเสวามิ, เหว ทวาย, น มทาย,
 น มัตถนาย, น วิภัสนาย. ยาวเทว อิมัสส กายัสส ฐิตยา, ยาปนาย,
 วิหัสปริยา, พรหมจริยานุคคทาย, “อติ ปุราณัญจ เวทนี ปฏิสังขามิ
 นวัญจ เวทนี น อปฺปาเทสสามิ, ยาศฺวา จ เม ภวิสฺสติ อนวรัชฺคา จ
 มาตฺวิหาโร จาติ.”

ปฏิสังขาร โยนิโต เสนาสนํ ปฏิเสวามิ, ยาวเทว สัสส ปฏิฆาตาย,
 อุนหสฺส ปฏิฆาตาย, ทังมกฺลวาทาคป สิริสฺส สัมผัสฺสํ ปฏิฆาตาย,
 ยาวเทว อุกฺปิสฺสยวิโมทนี ปฏิสฺสทานารามคฺคิ

ปฏิสังขาร โยนิโต คิตาน บัจจย เกสฺสชฺช ปริกฺขารํ ปฏิเสวามิ, ยาวเทว
 อูปฺปนํหานํ เวยฺยวพาสิกานํ เวทนานํ ปฏิฆาตาย, อพฺยาบฺบํชณฺปรมตายาติ.

คฺคฺชณิกบัจจเวกฺชณปาโร นิฏฺฐิตो.

ที่ ๒ ทสฺสมํมุตฺตปาโต.

- ๑ เขวมํ เม สฺคํ. เขกํ สมยํ ภทฺวา, สํวตฺถิยํ วิหริติ เขตฺตวเน
 อนาถบิณฑกสฺส อารามे. คฺคฺชโร ภทฺวา ภิกฺขุ อามันฺเตสิ “ภิกฺขุโรติ.”
 “ภทฺนํเตสิ” เต ภิกฺขุ ภทฺวโต บัจจสฺส สฺส. ภทฺวา เอกทโวจ.
 ทสฺ อิมे ภิกฺขเว ชมฺมา บัพฺพชฺเตน อภินฺทํ บัจจเวกฺชตพฺภา
 กตเม ทสฺ. ๑ “เววณฺณยมฺหิ อชฺฌนฺตโตติ” บัพฺพชฺเตน อภินฺทํ
 บัจจเวกฺชตพฺพ. ๒ “ปรปฺปฏิพฺพชฺชา เม ชฺวีกาติ” บัพฺพชฺเตน อภินฺทํ
 บัจจเวกฺชตพฺพ. ๓ “อ โย เม อากมฺ โป กรณฺนโยติ” บัพฺพชฺเตน
 อภินฺทํ บัจจเวกฺชตพฺพ. ๔ “กจฺจ นุ โช เม อตฺตา สฺสโต น อปฺวทคฺคิ”
 บัพฺพชฺเตน อภินฺทํ บัจจเวกฺชตพฺพ. ๕ “กจฺจ น, โช นํ อมฺุจฺจ วิญฺญู

ปฐมภาณวาร

อเสวณา จ พาทานี,
 ปุชา จ ปุชฌิยานี,
 ปฏฐุปรเทศวาโส จ,
 อคคตัมมาปณชิ จ,
 พาหุสัจญฺจ สัมมญฺจ,
 สุกขาธิดา จ ยา วาจา,
 มาตาปิตุอปัฏฐานี,
 อณาภลา จ กम्मมณฑา,
 ทานญฺจ ชัมมจริยา จ,
 อนวชชานี กम्मมานี,
 อารตี วิรตี ปาปา,
 อปัปมาโท จ ชัมมเมธ,
 คารโว จ นิวาโต จ,
 กาเตน ชัมมสัสถวนี,
 ชนตี จ โสวจัสสคา,
 กาเตน ชัมมสากัจฉา,
 คโป จ พรหมจริยญฺจ,
 นิพพานัสสจณกริยา จ,
 มุฏฐุสัสส โสภชัมเมหิ,
 อโสภ วิรชฺช เชม,
 เอกาทิสานี กัตวาน,
 สัพพตถ โสคถ คจฉนต,
 มังคตสัคคปาโร

ปณชิทานญฺจ จ เสวณา,
 เขตัมมังคตมุตตม.
 ปุพฺเพ จ กตปุญฺจา,
 เขตัมมังคตมุตตม.
 วินโย จ สัสสิกขิโต,
 เขตัมมังคตมุตตม.
 ปุตตทวารัสส สังกโห,
 เขตัมมังคตมุตตม.
 ญาตทานญฺจ สังกโห,
 เขตัมมังคตมุตตม.
 มัชชปาณา จ สญฺโฆ,
 เขตัมมังคตมุตตม.
 สันตญฺฐี จ กตญฺจา,
 เขตัมมังคตมุตตม.
 สมนานญฺจ ทสฺสนี,
 เขตัมมังคตมุตตม.
 อริยสัจจาน ทสฺสนี,
 เขตัมมังคตมุตตม.
 จิตฺติ ยสฺส น กัมปติ,
 เขตัมมังคตมุตตม.
 สัพพตถมปราชิตา,
 ตนเคสฺส มังคตมุตตมณต.
 นิฏฐีโต.

ที่ ๘ รตนสูตรคปาโฐ.

๐ ยานีช ภูทานิ อมาคทานิ,
 สัพเพเว ภูตา สุมณา ภวนันตุ,
 ศัสมาหิ ภูตา นิสามาเมถ สัพเพ,
 ทิวา ๑ รัตโต ๑ ทรันติ เย พถิ,
 ยงกัญจ วิตติ อชวา หุริวา,
 น โม สมน อตติ ตถาคเตน,
 เอเตน สัจเจน สุตตถิ โหตุ.
 ธมฺม วิราคํ อมตํ ปณตํ,
 น เตน ธมฺเมน สมนตถิ กัญจ,
 เอเตน สัจเจน สุตตถิ โหตุ.
 ยมฺพทฺชเสฏฺฐิ ฐู ปริวณฺณยิ สจฺจิ,
 สมาชานา เตน สโม น วิชชติ,
 เอเตน สัจเจน สุตตถิ โหตุ.
 เย ปุคฺคตา อฏฺฐู สติ ปสฺสิตฺตา,
 เต ทกฺขณฺเณยฺยา สุกคฺคสฺสํ สํวกา,
 อิทมฺปิ สจฺเช รตนํ ปณตํ,
 เย สบฺบปยฺตฺตา มนสา ทเพฺหน,
 เต บตฺตบตฺตา อมตํ วิคยฺท,
 อิทมฺปิ สจฺเช รตนํ ปณตํ,
 ยถินฺทชฺโชโต ปชฺฐวํ สโต สียา,
 ตถูปมํ สบฺบปวิสํ จตามิ,

ภุมฺมานิวา ยานิว อนันตติกฺเข.
 อโถปํ สกฺกจฺจ สุนันตํ ภาสิตํ.
 เมตฺติ กโรถ มานุสฺสียา ปชาย.
 ศัสมาหิ เเน รัตตํ อบฺบปมตฺตา.
 สกฺเคสฺวา ยํ รตนํ ปณตํ.
 อิทมฺปิ พุทฺเช รตนํ ปณตํ.
 ยทฺชณฺคสา สกฺกยมนฺนิ สมาหิโต.
 อิทมฺปิ ธมฺเม รตนํ ปณตํ.
 สมาชานานนฺตริกญฺมาหุ.
 อิทมฺปิ ธมฺเม รตนํ ปณตํ.
 จตฺตาริ เอตานิ ยุกานิ โหนฺติ.
 เอเตสุ ทินฺนานิ มหฺบมฺถานิ.
 เอเตน สัจเจน สุตตถิ โหตุ.
 นิกฺกามิโน โคตมสํสาณฺนมหิ.
 ตทฺชา มุชา นีพฺพุตฺติ ภูญฺชमानา.
 เอเตน สัจเจน สุตตถิ โหตุ.
 จตุพฺพิ วาเตภิ อสฺมปกมฺปิโย.
 โย อริยสัจจานิ อเวจฺจ มฺสสฺสติ.

ประชุมภาณวาร

อิทัมปิ ตัมเข รตนํ ปณิตํ,
 เย อริยตัจจานิ วิภาวยนันติ,
 กิณฺฑจาบี เค โหนฺติ ภัสสํปมตฺตา,
 อิทัมปิ ตัมเข รตนํ ปณิตํ,
 สหาวตฺตํ ทตฺตํนตฺมปทาย,
 ตักฺกกายทฎฺฐิ วิจิกิจฺฉตญฺจ,
 จคฺคปาเยหิ จ วิปฺปมุตฺโต,
 อิทัมปิ ตัมเข รตนํ ปณิตํ,
 กิณฺฑจาบี โส กัมมํ กโรติ ปาปกํ,
 อภัพฺโพ โส ตตฺตํ ปฏิจฺฉทาย,
 อิทัมปิ ตัมเข รตนํ ปณิตํ,
 วณฺบปคฺคัมเพ ขณฺธา มุตฺตํตคฺคเต,
 ตถปมํ ชมฺมวโร อเทตฺถิ,
 อิทัมปิ พุทฺเธ รตนํ ปณิตํ,
 วโร วรญฺญุ วรโต วราหโร,
 อิทัมปิ พุทฺเธ รตนํ ปณิตํ,
 ชณฺโณ ปุราณํ นวํ นตฺถิ ตมฺภวํ,
 เตชฺชนพฺชา อวิรุพฺพทณฺนทา,
 อิทัมปิ ตัมเข รตนํ ปณิตํ,
 ยานํช ภูตานิ ตมวคฺคทานิ,
 ตกาคคํ เทวมนุสฺสํปชิตํ,
 ยานํช ภูตานิ ตมวคฺคทานิ,

เอเตน ตัจฺเจเน สุตฺตํ โหตุ.
 คมฺภรฺบญฺเณ สุตฺเตตฺตานิ.
 น เค ภวํ อฏฺฐุมมาทิกยนฺติ.
 เอเตน ตัจฺเจเน สุตฺตํ โหตุ.
 คยตฺตํ ชมฺมา ชทิกฺคา ภวณฺติ.
 ตตฺตพฺพคฺวาบี ขทตฺถิ กิณฺฑิจ.
 จจาภิชฺฐานานิ อภัพฺโพ กาคุ.
 เอเตน ตัจฺเจเน สุตฺตํ โหตุ.
 กายเณ วาจาเยท เจตตฺตาวา.
 อภัพฺพตา ทฎฺฐูปทตฺตํ วุคฺคตา.
 เอเตน ตัจฺเจเน สุตฺตํ โหตุ.
 คมฺภทานมาเต ปชฺฐมตฺมํ คิมฺเห.
 นิพฺพานคามิ ปรมํ หิตาย.
 เอเตน ตัจฺเจเน สุตฺตํ โหตุ.
 อนุตฺตโร ชมฺมวโร อเทตฺถิ.
 เอเตน ตัจฺเจเน สุตฺตํ โหตุ.
 วิรตคฺคจคฺคตฺตายคฺเค ภวตฺตมํ.
 นิพฺพนคฺคํ ชฺวา ยถายมฺปทไป.
 เอเตน ตัจฺเจเน สุตฺตํ โหตุ.
 ภูมฺมานิชา ยานํช อนตฺถกฺเข.
 พุทฺธํ นมตฺตํ สุตฺตํ โหตุ.
 ภูมฺมานิชา ยานํช อนตฺถกฺเข.

เขตต์ สัตติ อธิฐฐุเรยัย,
 ทิฐฐุญจ อนุปกัมม สัตถวา,
 กาเมตฺต วิเนยัย เภทฺ,
 พรหมเมตฺต วิหาริ อิมมาหุ.
 ทสฺสเนน สัมบັນ โน.
 นหิ ชาตฺต คัพภเดยัย ปุนเรตฺต.
 กรณียเมตฺตตฺตคฺคปาโฐ นิฐฐุโต.

ที่ ๑๐ อหิราชุตฺตคฺคปาโฐ.

๑ เขวมฺ เม สุตฺ. เอกํ สมยํ ภควา, สํวตฺถิยํ วิหริติ เขตฺตวเน
 ขนาถบิณฺฑจกฺกสฺส อาราเม. เตน โห ปน สมเยน สํวตฺถิยํ อัญฺจโร
 ภิกฺขุ. อหิชา ทญฺโฐ กาลกโต โหติ. อถ โห สัมพหุตา ภิกฺขุ,
 เยน ภควา เตนุปลังกมิสฺส, อุปปลังกมิตฺวา ภควนฺตํ อภิวาเทตฺวา
 เขกมฺนํตํ นิสฺสํทสฺส. เขกมฺนํตํ นิสฺสนํวาโห เภท ภิกฺขุ ภควนฺตํ เขตฺตทโวจฺ.
 “อิช สันเต สํวตฺถิยํ อัญฺจโร ภิกฺขุ อหิชา ทญฺโฐ กาลกโตติ.”
 นหฺนุน โส ภิกฺขเว ภิกฺขุ จตฺตาริ อหิราชกฺุถานิ เมตฺเตน
 จิตฺเตน ฌริ. สเจหิ โส ภิกฺขเว ภิกฺขุ จตฺตาริ อหิราชกฺุถานิ
 เมตฺเตน จิตฺเตน ฌเรยัย, นหิ โส ภิกฺขเว ภิกฺขุ อหิชา ทญฺโฐ
 กาลํ กเรยัย. กตมานิ จตฺตาริ. วิรูปกฺข อหิราชกฺุถ, เภราชกฺิ
 อหิราชกฺุถ จปฺยาปฺตํ อหิราชกฺุถ, กณฺหาโคตมคฺ อหิราชกฺุถ,
 นหฺนุน โส ภิกฺขเว ภิกฺขุ อิมานิ จตฺตาริ อหิราชกฺุถานิ เมตฺเตน
 จิตฺเตน ฌริ, สเจหิ โส ภิกฺขเว ภิกฺขุ อิมานิ จตฺตาริ อหิราชกฺุถานิ
 เมตฺเตน จิตฺเตน ฌเรยัย, นหิ โส ภิกฺขเว ภิกฺขุ อหิชา ทญฺโฐ
 กาลํ กเรยัย. อนุชานามิ ภิกฺขเว อิมานิ จตฺตาริ อหิราชกฺุถานิ
 เมตฺเตน จิตฺเตน ฌริ, อตฺตคฺคคฺคยา อตฺตรกฺขาย อตฺตปรีตฺตคฺคยาติ.
 อิทมโวจ ภควา. อิทํ วตฺถวาน สุตฺโต, อถาปวฺ เขตฺตทโวจ สัตถา.

๑ วิรุบั๊กเขหิ เม เมตต์, เมตต์ เเฮราปเกหิ เม.
 ฌพยาปุตเตหิ เม เมตต์, เมตต์ กณฺหาโคตมเกหิ จ.
 อปาทเกหิ เม เมตต์, เมตต์ ทิปาทเกหิ เม.
 จตุบฺบเทหิ เม เมตต์, เมตต์ พหุบฺบเทหิ เม.
 มา มํ อปาทโก หิสิ, มา มํ หิสิ ทิปาทโก.
 มา มํ จตุบฺบโท หิสิ, มา มํ หิสิ พหุบฺบโท.
 สัพเพ สัตตา สัพเพ ปาณา, สัพเพ ภูตา จ เกวธา.
 สัพเพ ภทฺธานิ บัสนันฺตุ, มา กิณฺฺจ ปาปมาคมา.
 อับบมาโน พุทฺโธ, อับบมาโน ฌมฺโม, อับบมาโน สฺโฆ.
 ปมาณวณฺฺตานิ สิริสฺปานิ,

อหิวจฺฉิกา สฺสปฺตี อุนฺณานาถิ, สฺรพฺ มุสฺสิกา.
 กตา เม รักษา กตา เม ปรีคฺตา, ปฏิกกมฺนฺตุ ภูตานิ.
 โสฬํ นโม ภควโต, นโม สัตตฺตฺนํ สมนาสฺมพฺพุชานนฺติ.

• อหิราชสฺสคฺคปาไซฺญ นิฏฺฐิสฺสโค.

ที่ ๑๑ เมตฺตทานิสฺสคฺคสฺสคฺคปาไซฺญ.

๑ เหวมฺ เม สฺคฺ. เขกํ สฺมยํ ภควา, สํวตฺถิยํ วิหริติ เซตวเน
 อณาถบฺบณฺทกสฺส อาราเม. คตฺร โส ภควา ภิกฺขุ อามันฺเตสฺ
 “ภิกฺขโวติ.” “ภทฺนเตสฺ” เต ภิกฺขุ ภควโต บัสนันฺตุ โสฬํ. ภควา
 เขตทโวจ. เมตฺตทาย ภิกฺขเว เจโตวิมฺบฺตฺติยา, อาเสวิตาย ภาวิตาย
 พหุสฺสกทาย, ยานิกทาย วัตถุกทาย อณฺฺฏฺฐิตาย ปริจฺจิตาย สฺสุมาริทฺทาย,
 เอกาทสฺวานิสฺสา ปาฏิกงฺขา. กตเม เอกาทสฺ. ๑ สฺคฺ สฺปฺตี. ๒ สฺคฺ

ปฏิวุฑฒติ. ๓ น ปาปกั สُبิณั บัสังติ. ๔ มนุสฺสํณั บิโย โหติ.
 ๕ อมนุสฺสํณั บิโย โหติ. ๖ เทวตา ภิกขณติ. ๗ นาสฺสํ อคฺคิชา วิสฺวา
 สัตถวา กมติ. ๘ ตุณฺณิ จิตฺตํ สฺมาชยติ. ๙ มุชฺฉณั โณ วิปฺปัสสติ.
 ๑๐ อสฺมิมุโพท กาลํ กโรติ. ๑๑ อุตฺตริ อับบิวิจฺจนั โค พหุํมโถกฺกปโค
 โหติ. เมตฺตาย ภิกฺขเว เจโตวิมุคฺคิยา, อาเสวิตาย ภาวิตาย พหุํสกฺตายน,
 ยานํกฺตายน วัตถุกฺตายน อนุจฺจิตฺตายน ปริจฺจิตฺตายน สฺสํมารัทธายน, อิม
 เขกาทธานิสฺสา ปาฏิกงฺขาติ. อิทมโวจ ภควา. อตฺตมฺนา เต ภิกฺข
 ภคว โค ภาสํติ อภินันฺทณฺติ.

เมตฺตานิธํสฺสคฺคาปาสู. นิฏฺฐิตุโค

ที่ ๑๒ เมตฺตานิธํสฺสคฺคาปาสู.

๑ พหุคฺคพฺภกฺโข ภวติ,	วิปฺปวฺจฺจ โถ สกํ ขวา.
พหุ นํ อปฺชวณฺติ,	โย มิตฺตํณั น ทุพฺภกฺติ.
ยํยํ ชนปทํ ยาคิ,	นิคฺคเม ราชชานิโย.
สัพพคฺคถ ปุชฺชิตุ โหติ,	โย มิตฺตํณั น ทุพฺภกฺติ.
นาสฺสํ โจรา ปสฺสณฺติ,	นาตมิญฺเจติ ชตฺติโย.
สัพเพ อมิตฺเต ตวติ,	โย มิตฺตํณั น ทุพฺภกฺติ.
อกุทฺโธ สขรํ เเฮติ,	สฺสกาย ปฏินันฺทโค.
ญาคินํ อุตฺตโม โหติ,	โย มิตฺตํณั น ทุพฺภกฺติ.
สํกคฺคชา สํกคฺคโค โหติ,	ครุ โหติ สคารโว.
วันฺณณิกคฺคิภโค โหติ,	โย มิตฺตํณั น ทุพฺภกฺติ.
ปฺชโก สภาเต ปชํ,	วันฺทโก ปฏิวันฺทณํ.
ยโสถกคฺคิณฺจ บัปปิ โปติ,	โย มิตฺตํณั น ทุพฺภกฺติ.

อศคฺค ยถา-บรัชชติ,	เทวดาวิโรจติ.
สิริยา อชชหิตโต โหติ,	โย มิตตานิ น ทฬภติ.
คาโว คตฺถสฺส ปชายนฺติ,	เขตฺเต วุตฺตํ วิรูปฺหิต.
วุตฺตานิ นตมตฺตนาติ,	โย มิตตานิ น ทฬภติ.
ทริโต บัพฺพตาโต วา,	รูกฺขโต ปติโต นโร.
จุโต ปติญฺจฺจฺจฺจฺจฺจฺจฺจฺจ,	โย มิตตานิ น ทฬภติ.
วิรูปฺพหุตฺตนิทานิ,	นิโครัมิว มาตุโต.
อมิตฺตา นปฺปตฺตหิต.	โย มิตตานิ น ทฬภตฺติ. ๗

เมตฺตานิสฺสกาภาปาโร นิฏฺฐิต.

ที่ ๑๓ โมรปริตฺตปาโร

๐ อเปคยญฺจกฺขมา เอกราชา, ทริตฺตวันโน ปฐวิปฺปภาโส.
 คตฺตํ นมตฺตานิ ทริตฺตวันนํ ปฐวิปฺปภาสํ, ตยชฺชํ สุตฺตา วิหเรมุ ทิวตฺ.
 เข พฺราหฺมณา เวทคฺค สัพฺพมมเม, เต เม นโม, เต จ มํ ปาถยฺนตฺ.
 นมตฺตํ พุทฺธานิ, นมตฺตํ โพธิยา; นโม วิมุตฺตานิ, นโม วิมุตฺตिया.
 อิมํ โส ปริตฺตํ กตฺวา, โมโร จรติ เขตฺตนา.

อเปคยญฺจกฺขมา เอกราชา, ทริตฺตวันโน ปฐวิปฺปภาโส.
 คตฺตํ นมตฺตานิ ทริตฺตวันนํ ปฐวิปฺปภาสํ, ตยชฺชํ สุตฺตา วิหเรมุ วิตฺติ.
 เข พฺราหฺมณา เวทคฺค สัพฺพมมเม, เต เม นโม, เต จ มํ ปาถยฺนตฺ.
 นมตฺตํ พุทฺธานิ, นมตฺตํ โพธิยา; นโม วิมุตฺตานิ, นโม วิมุตฺตिया.
 อิมํ โส ปริตฺตํ กตฺวา, โมโร วาตฺตมกฺกปฺปยิตฺติ. ๗

โมรปริตฺตปาโร นิฏฺฐิต.

ที่ ๑๕ จันทปริศนป้าโง.

๑ เอวัม เม สตุ เอกัง สมยํ ภควา, สāvattiyā vīhāri sekkhane
 อนาถปิ่นทกสสัง อารามเ. ข เทนโธ ปน สัมเขน, จันตีมา
 เทวปุตฺโต ไตราหุณา อสุริณฺเทน กทิตฺโต โหติ. ข อถโธ จันตีมา เทวปุตฺโต
 ภควันตํ ออนุตฺตรมาโน, คาบํ เวตถยํ อิมํ คาถํ อภาสี.

“นโม เต พุทฺธวโรตฺถ, วิบฺบมุตฺโต สัพฺพิช.

สัมพาทปฐิมํ โนสฺมิ, สัสสัง เม สรณํ ภวาตี.”

อถโธ ภควา จันตีมา เทวปุตฺโต อารพฺภ, ราชุํ อสุริณฺทํ คาถาย อชฺฌมภาสี.

“ตถาคคํ อรหณฺทํ, จันตีมา สรณํ กโต.

ราชุ จันตี ปมฺมุญฺจัสสัง, พุทฺธา โตถานุกัมปกาตี.” ข

อถโธ ราชุ อสุริณฺโท, จันตีมา เทวปุตฺโต มุญฺจิตฺวา,

ครมาทรุโป เขน เวปจิตฺติ อสุริณฺโท เทนุปลังกมิ, อุปปลังกमितฺวา

สวีกโค โดมทฺฐุชฺชาโต เอกมณฺตํ อชฺฐิสฺวาตี. เอกมณฺตํ ฐิตํ โข

ราชุ อสุริณฺทํ, เวปจิตฺติ อสุริณฺโท คาถาย อชฺฌมภาสี.

“กัณฺฐุ สันตฺรมาโนว, ราชุ จันตี ปมฺมุญฺจตี

สวีกครุโป อากัมม, กัณฺฐุ ภักโตว ทิฏฺฐุสฺสตี.”

สัสคชา เม ฆเต มุทฺธา, ชีวันฺโต น สฺขํ ฏเก.

พุทฺธภาตาราภิกโตมฺหิ, โน เจ มุญฺเจยฺย จันตีมาตี.

จันทปริศนป้าโง นิฏฐิต

ที่ ๑๕ สุริยปริตคปาโฐ.

๐ เขวม เม สุก์ เขกั ส่มย ภควา, ส่ำวคัถยั จิหริติ
 เซตวเน อนาคตป็นทกัถสั อาราม. ๖ เคน ไช ปน ส่มเขน,
 สุริโย เทวปุกั ไค ราหุมา อสุริน์เทน สหิโต โหติ. อถโช
 สุริโย เทวปุกั ไค ภววันต์ อมูถ์สรมาโน, คายิ เวตายิ
 อิมิ คากั อภาสิ.

“นโม เต พุทฺธวิรัตน,
 สัมพาชปฏิบัน โนสมิ,
 วิบปมุต ไคสิ สัมพช.
 คัสสั เม สรณั ภวาติ.

อถโช ภควา สุริยั เทวปุกัคั อารพภ, ราหุ อสุริน์ทั ศาถาย อชฌณภาสิ

“ศกาศคั อรหันต์,
 ราหุ สุริยั ปมูญจัสสิ,
 โย อัมชกนร คมสิ ปภากโร,
 มา ราหุ คัสสิ จรมนัตถิกเช,
 สุริโย สรณั คโต.
 พุทฺธาโลกานกัมปกา. ๖
 เวโรจโน มัตถลล อคัคเตโช.
 ปชั มม ราหุ ปมูญจ สุริยนิคิ.”

อถโช ราหุอสุริน์โต, สุริยั เทวปุกัคั มูญจิตวา. ครมานรุโป

เยน เวปจิตติ อสุริน์โต เคนูปสังกมิ, ออุปสังกนิควา. สวิคั โค
 โตนหวัฐฐาโต เอกมณัต อัญฐาสิ. เอกมณัต ฐิตั ไช ราหุ
 อสุริน์ทั, เวปจิตติ อสุริน์โต ศาถาย อชฌณภาสิ.

“กัณฺฐ สันตรนาโนว,
 สวิคัครุโป อากัมม,
 สัตคธา เม มเต มุทฺธา,
 พุทฺธกาถาริกั ไคณหิ,
 ราหุ สุริยั ปมูญจสิ.
 กัณฺฐ ภิโลว คัญฐุสสิ.”
 ฐัวันต์ ไค น สุขั ลภ.
 โน เจ มูญเจบย สุริยนิคิ. ๖

ที่ ๑๒ ชัยศักดิ์ ศุภกัณฑ์ปาฐะ

๐ เอวม์ เม ด้ค. เขกั - ด้มยี่ ภคควา, ด้วักถึยี่ จัทรคิ
 เซตวเน ๐ขนาดปี่น๑กัด้ด้ ๐อาราเม. คัศร ๐โช ภคควา ๐ภักข
 ๐อามันเตลล "๐ภักข๐วค." ๐ภักข๐คค" ๐ค ๐ภักข ๐ภคว๐ค ๐ปัจจ๐ด้ ๐ด้ด้.
 ๐ภคว ๐เซต๐ว๐จ. ๐ภค๐ป๐พ๐น ๐ภักข๐เว ๐เท๐ว๐ด้๐ร๐ด้๐ก๐า๐โม ๐ด้๐ม๐บ๐พ๐ย ๐ไฟ๐ค
 ๐อ๐ห๐ล๐ล. ๐อ๐ถ๐โช ๐ภักข๐.๐ ๐ด้๐ก๐โก ๐เท๐ว๐าน๐ม๐น๐น ๐โ ๐เท๐เว ๐ค๐ว๐ค๐ด้
 ๐อ๐ม๐น๐เต๐ลล. "๐ด้๐เจ ๐มา๐ริ๐ธา ๐เท๐ว๐าน ๐ด้๐ก๐า๐ม๐ค๐ต๐าน ๐อ๐บ๐บ๐ย๐ร๐ย๐ย
 ๐ภ๐ย๐วา ๐ณ๐ม ๐ภ๐ค๐ค๐ค๐ว ๐โ๐ด๐ม๐ห๐ด้๐ว๐า, ๐ม๐เม๐ว ๐ค๐ล๐ม ๐ด้๐ม๐เย ๐ช๐ย๐ค๐ค
 ๐อ๐ด๐โ๐ด๐เก๐ย๐ย๐า๐ถ. ๐ม๐ม ๐หิ ๐โ ๐ช๐ย๐ค๐ค ๐อ๐ด๐โ๐ด๐ก๐ย๐ค๐, ๐ย๐ม๐ภ๐ว๐ด้๐ด้๐ค ๐ภ๐ย๐วา
 ๐ณ๐ม ๐ภ๐ค๐ค๐ค๐. ๐โ๐ด๐ม๐ห๐ด้๐ว๐า, ๐โ๐ด ๐ป๐หิ๐ย๐ย๐ด้๐ด้๐ค. ๐โ ๐เจ ๐เม ๐ช๐ย๐ค๐ค
 ๐อ๐ด๐โ๐ด๐เก๐ย๐ย๐า๐ถ, ๐อ๐ถ ๐ป๐ชา๐ป๐ก๐ด้๐ด้ ๐เท๐ว๐า๐ช๐ด้๐ด้ ๐ช๐ย๐ค๐ค ๐อ๐ด๐โ๐ด๐เก๐ย๐ย๐า๐ถ.
 ๐ป๐ชา๐ป๐ก๐ด้๐ด้ ๐หิ ๐โ ๐เท๐ว๐า๐ช๐ด้๐ด้ ๐ช๐ย๐ค๐ค ๐อ๐ด๐โ๐ด๐ก๐ย๐ค๐, ๐ย๐ม๐ภ๐ว๐ด้๐ด้๐ค
 ๐ภ๐ย๐วา ๐ณ๐ม ๐ภ๐ค๐ค๐ค๐ว ๐โ๐ด๐ม๐ห๐ด้๐ว๐า, ๐โ๐ด ๐ป๐หิ๐ย๐ย๐ด้๐ด้๐ค. ๐โ ๐เจ ๐ป๐ชา๐ป๐ก๐ด้๐ด้
 ๐เท๐ว๐า๐ช๐ด้๐ด้ ๐ช๐ย๐ค๐ค ๐อ๐ด๐โ๐ด๐เก๐ย๐ย๐า๐ถ, ๐อ๐ถ ๐ว๐ร๐ณ๐ด้๐ด้ ๐เท๐ว๐า๐ช๐ด้๐ด้
 ๐ช๐ย๐ค๐ค ๐อ๐ด๐โ๐ด๐เก๐ย๐ย๐า๐ถ. ๐ว๐ร๐ณ๐ด้๐ด้ ๐หิ ๐โ ๐เท๐ว๐า๐ช๐ด้๐ด้ ๐ช๐ย๐ค๐ค
 ๐อ๐ด๐โ๐ด๐ก๐ย๐ค๐, ๐ย๐ม๐ภ๐ว๐ด้๐ด้๐ค ๐ภ๐ย๐วา ๐ณ๐ม ๐ภ๐ค๐ค๐ค๐ว ๐โ๐ด๐ม๐ห๐ด้๐ว๐า, ๐โ๐ด
 ๐ป๐หิ๐ย๐ย๐ด้๐ด้๐ค. ๐โ ๐เจ ๐ว๐ร๐ณ๐ด้๐ด้ ๐เท๐ว๐า๐ช๐ด้๐ด้ ๐ช๐ย๐ค๐ค ๐อ๐ด๐โ๐ด๐เก๐ย๐ย๐า๐ถ,
 ๐อ๐ถ ๐อ๐ด้๐าน๐ด้๐ด้ ๐เท๐ว๐า๐ช๐ด้๐ด้ ๐ช๐ย๐ค๐ค ๐อ๐ด๐โ๐ด๐เก๐ย๐ย๐า๐ถ. ๐อ๐ด้๐าน๐ด้๐ด้
 ๐หิ ๐โ ๐เท๐ว๐า๐ช๐ด้๐ด้ ๐ช๐ย๐ค๐ค ๐อ๐ด๐โ๐ด๐ก๐ย๐ค๐, ๐ย๐ม๐ภ๐ว๐ด้๐ด้๐ค ๐ภ๐ย๐วา
 ๐ณ๐ม ๐ภ๐ค๐ค๐ค๐ว ๐โ๐ด๐ม๐ห๐ด้๐ว๐า, ๐โ๐ด ๐ป๐หิ๐ย๐ย๐ด้๐ด้๐ค." ๐
 ๐ค ๐โ ๐ป๐น ๐ภ๐ักข๐เว ๐ก๐ก๐ด้๐ด้ ๐ว ๐เท๐ว๐าน๐ม๐น๐น๐น๐น ๐ช๐ย๐ค๐ค ๐อ๐ด๐โ๐ด๐ก๐ย๐ค๐,

๑๒๖ ปฐมภาณวาร จบ ทศัษฏภาณวาร เปนลำดับไป
 ปุณฺณกัเชตฺตํ โสภณํ สํวทํ.” สํวทํ หิ โฉ ภิกฺขเว อพฺพชฺชวตฺตํ, ยํภวีสฺสํ
 ภยฺวา ฌมฺภิกฺกตฺตวา โธมฺหํโสวา, โส ปหิยฺยีสฺสํ. ตํ ภิสฺสํ เหตุ.
 ตถาคโต หิ ภิกฺขเว อรหํ สํมาสํพทฺธิ, วิตรวโต วิตโทโส
 วิตโมโห, อภิ, อจฺฉมฺภิ อนุตฺตรํ อปฺลาयी. อิทมโวจ
 ภควา. อิทํ วิตรวณ สุกโต, อถาปรํ เอกทโวจ สัตฺถา.

“อภฺญู รุกฺขมฺเสวา,	สุญฺยาคาเรว ภิกฺขโว.
อนุตฺตํเรต สํพทฺธิ,	ภยํ ตุมฺหาก โน สียา.
โน เจ พทฺธิ, สเรยฺยชาติ,	โลกเชฏฺฐํ นราตมํ.
อถ ฌมฺภิ สเรยฺยชาติ.	นียฺยานิกํ สุกตํ.
โน เจ ฌมฺภิ สเรยฺยชาติ,	นียฺยานิกํ สุกตํ
อถ สํวทํ สเรยฺยชาติ,	ปุณฺณกัเชตฺตํ อนุตฺตรํ.
เอวํ พทฺธิ สวณฺณํ,	ฌมฺภิ สํวทํ จ ภิกฺขโว.
ภยฺวา ฌมฺภิกฺกตฺตวา.	โธมฺหํโส น เหตุสํวทํ.”

จรัศคคฺคตฺตปาโฐ นิฏฺฐิตो.

โสฬสํฌมฺภปเกทฺตํจกฺกํ, ปฐมภาณวารํ นิฏฺฐิตํ.

ภาณคณํ ๑๖ ธรรมประเภทจบ

ที่ ๑๗. มหาภักฺสสปโพรหมังคสุคฺคตปาโฐ.

๑ - เอวํ เม สุกํ. เอกํ สมฺมํ ภควา, ราชคเห วิหริติ เวพฺพเน
 กถนํทกฺกนิวาเป. ๗ เตน โข ปน สมฺเยน, อายัสฺมา มหาภักฺสสไป
 ปมฺมตฺตํ วิหริติ อายาจิโก ทุกฺขิตโต พาฬํคิตาโน.
 อถ ภควา สํวณฺณํ ปฏฺฐิตํ วุฏฺฐิตอ, เยนายัสฺมา

มหากัสสป โข เคนฺยปลงฺกมิ, อปลงฺกมิทฺวา บัญฺชเต อางฺเน นิสฺสท. ฯ

นิสฺสรโห ภควา อายสฺมนฺติ มหากัสสป เอตทโวจ. “ กจฺจ

เต กัสสป ชมนฺยิ, กจฺจ ยานฺนยิ. กจฺจ ทกฺขา เวทนา

ปฏิกกมนฺติ. โน อภิกกมนฺติ. ปฏิกกโม ตานํ บัญฺชติ, โน

อภิกกโมติ. ฯ น เม ภนฺเต ชมนฺยิ, น ยานฺนยิ, พาสฺหา เม ทกฺขา

เวทนา อภิกกมนฺติ, โน ปฏิกกมนฺติ. อภิกกโม ตานํ บัญฺชติ, โน

ปฏิกกโมติ. ”

“ ตตฺตเม กัสสป โพรธมฺงคฺคา, มยา สัมมทกฺขาตา ภาวิตา

พหุตฺถคฺคา, อภิญฺยา สัม โพรชาย นีพฺพานาย สํวตฺตคฺคิ. ฯ

กตเม ตตฺต.

๑ ตตฺตัม โพรธมฺงคฺโค โห กัสสป มยา สัมมทกฺขาโต ภาวิตो

พหุตฺถคฺโค, อภิญฺยา สัม โพรชาย นีพฺพานาย สํวตฺตคฺคิ. ฯ

๒ อัมมวิจฺยสฺม โพรธมฺงคฺโค โห กัสสป . มยา สัมมทกฺขาโต ภาวิตो

พหุตฺถคฺโค, อภิญฺยา สัม โพรชาย นีพฺพานาย สํวตฺตคฺคิ. ฯ

๓ วิริยสฺม โพรธมฺงคฺโค โห กัสสป มยา สัมมทกฺขาโต ภาวิตो

พหุตฺถคฺโค, อภิญฺยา สัม โพรชาย นีพฺพานาย สํวตฺตคฺคิ. ฯ

๔ บิตฺตสฺม โพรธมฺงคฺโค โห กัสสป มยา สัมมทกฺขาโต ภาวิตอ พหุตฺถคฺโค,

อภิญฺยา สัม โพรชาย นีพฺพานาย สํวตฺตคฺคิ. ฯ

๕ บัสสทกฺกขสฺม โพรธมฺงคฺโค โห กัสสป มยา สัมมทกฺขาโต ภาวิตอ

พหุตฺถคฺโค, อภิญฺยา สัม โพรชาย นีพฺพานาย สํวตฺตคฺคิ. ฯ

๖ สฺมาชิตฺตสฺม โพรธมฺงคฺโค โห กัสสป มยา สัมมทกฺขาโต ภาวิตอ

พหุตฺถคฺโค, อภิญฺยา สัม โพรชาย นีพฺพานาย สํวตฺตคฺคิ. ฯ

๗ อเบกข์ชาตัม โพธฌังโก โห กัสสป มยา ตัมมทักขาทา ภาวโต
 พหุตักโต, อภิญาย ตัม โพธาย นีพพานาย สัตตตต. ” ข
 อิเมโห กัสสป ตตต โพธฌังกา, มยา ตัมมทักขาทา ภาวตา
 พหุตักตา, อภิญาย ตัม โพธาย นีพพานาย สัตตตต. ”
 “ ตตต ภควา โพธฌังกา, ตตต ตตต โพธฌังกาติ. ” ข
 อิทมโวจ ภควา. อตตมโน อายตฺมา มหากัสสปโย ภควโต
 ภาตติ อภินนท. ข วุฏฐุหิ จายตฺมา มหากัสสปโย ตัมหา อาพารา,
 ตถา ปหิโน จายตฺมาโต มหากัสสปัสสโต โส อาพาโห อโหตติ. ข
 มหากัสสปโพธฌังคตตปาโร นิฏฐิตุโต.

ที่ ๑๘ มหาโมคคัลลานโพธฌังคตตปาโร.

๑ เอวมิเม สุก. เอกิ สมยํ ภควา ราชเห วิหริติ เวทเน
 กตมทกนิวาเป. เตน โห ปน สมเยน, อายตฺมา มหาโมคคัลลานโน
 คิชฌกุญเญ บัพพะเต วิหริติ, อาพาโรโก ทักขโต, พัพพหิตถาโน. ข
 อถโห ภควา ข ตายัน्हสมยํ ปฏิสตถานา วุฏฐิตุโต, เยนายตฺมา
 มหาโมคคัลลานโน เตนูปตังกมิ, อุปตังกมิตถา บัญเตเต อาตเน นิสสิท. ข
 นิสสิทโห ภควา อายตฺมานติ มหาโมคคัลลานนิ เหตุทโวจ. “ กจจ เต
 โมคคัลลาน ชมนนฺย, กจจ ชานนฺย. กจจ ทักขา เวทนา
 ปฏิกกมนต, โน อภิกกมนต. ปฏิกกโม ตานํ บัญายติ,
 โน อภิกกโมติ. ” ข
 “ น เม ภนฺเต ชมนนฺย, น ชานนฺย. พัพพหา เม ทักขา เวทนา

อิทมโวจ ภควา. อตฺตมโน อายตฺมา มหาโมคคฺคธตา โน
 ภควโต ภาสํ อภินันฺท. ๗ วุฏฺฐุหิ จายตฺมา มหาโมคคฺคธตา โน
 ตมฺหา อาพาธา, ตถา ปหฺโน จายตฺมโต มหาโมคคฺคธตานิธํ ๑๑
 อาพาโธ อโหสิคฺ.

มหาโมคคฺคธตานิธํคฺคตฺตปาโร นิฏฺฐุโต.

ที่ ๑๘ มหาจุนฺทโพธิฌงคฺคตฺตปาโร

- ๑ เอวมฺ เม สฺก. เอกํ สมฺยํ ภควา, ราชคฺเห วิหริติ เวพฺพเน
 กถนํทกนิวาเป. เคนโธ ปน สมฺเยน, ภควา อาพาธโก โหติ
 ทกฺขโต พหฺนํทกธาโน. ๗ อถโธ อายตฺมา มหาจุนฺโท สยํณํ สมฺยํ
 ปฏฺฐิตธตานิธา วุฏฺฐุโต, เยน ภควา เตนุปลงฺกมิ, อุปปลงฺกมิทวา
 ภควนฺติ อภวาเทตวา เอกมฺนํติ นิสฺสิท. ๗ เอกมฺนํติ นิสฺสินฺโธ
 อายตฺมมฺตํ มหาจุนฺทํ ภควา เอตทโวจ, "ปฏฺฐิภันตุ คํ จุนฺท โพธิฌงคฺคตฺ." ๗
 "สํคคฺตเม ภนฺเต โพธิฌงคฺคา, ภควตา สมนํทกฺกธาตา ภาวิตา
 พหุตฺกตา, อภิญาย สมนํ โพชาย นิสฺสพานาย สํวตคคฺต. ๗ กตเม สคค. ๗
 ๑ สคคํโพธิฌงคฺโค โธ ภนฺเต ภควตา สมนํทกฺกธาโต ภาวิตอ พหุตฺกโต
 อภิญาย สมนํ โพชาย นิสฺสพานาย สํวตคคฺต. ๗
 ๒ ขมนํวิจยสมนํโพธิฌงคฺโค โธ ภนฺเต ภควตา สมนํทกฺกธาโต ภาวิตอ
 พหุตฺกโต, อภิญาย สมนํ โพชาย นิสฺสพานาย สํวตคคฺต. ๗
 ๓ วิริยสมนํโพธิฌงคฺโค โธ ภนฺเต ภควตา สมนํทกฺกธาโต ภาวิตอ พหุตฺกโต,
 อภิญาย สมนํ โพชาย นิสฺสพานาย สํวตคคฺต. ๗
 ๔ บคคํโพธิฌงคฺโค โธ ภนฺเต ภควตา สมนํทกฺกธาโต ภาวิตอ พหุตฺกโต
 อภิญาย สมนํ โพชาย นิสฺสพานาย สํวตคคฺต. ๗

๕ บัดตั้งชัฒม์ โพษณังโค โข ภันเศ ภควตา สัมมทักขาโต ภาวโต
พหุตักโค, อภิญาย สัม โพชาย นัพพานาย สัมวัตตติ. ๗

๖ สมาชัฒม์ โพษณังโค โข ภันเศ ภควตา สัมทักขาโต ภาวโต
พหุตักโค, อภิญาย สัม โพชาย นัพพานาย สัมวัตตติ. ๗

๗ อเปกขาสัม โพษณังโค โข ภันเศ ภควตา สัมมทักขาโต ภาวโต
พหุตักโค, อภิญาย สัม โพชาย นัพพานาย สัมวัตตติ. ๗

อิมเ โข ภันเศ สัตต โพษณังคา, ภควตา สัมมทักขาตา ภาวตา
พหุตักคา, อภิญาย สัม โพชาย นัพพานาย สัมวัตตตต. ๗

“ตคฆ จุนท์ โพษณังคา, ตคฆ จุนท์ โพษณังคาติ.” อิทมโวจายสัมา
มหาจุนท์โท. สมนุญเ สัตตา อโหสิ. ๗ วุฏฐุหิ จ ภควา คัมหา
อาพาชา, ตตา ปหิโน จ ภควโต โส อาพาโช อโหสิติ. ๗

มหาจุนท์โพษณังคสัตตคปาโร นิฏฐุโต.

โพษณังคสัตตคตคยสคหิ ศศิยภาณวาร นิฏฐุติ.

ศศิยภาณวาร ๓ โพษณังคสูตร จบ

ที่ ๒๐ ศิริมานันท์สุตคปาโร.

๑ เขวมเ เม สัต. เอก สัมย ภควา, สัมวัตตติญ วิหริติ - เซตวเน
อนาถบิณทิกัสส อารามเ. เคนโช ปน สัมเยน, อายสัมา ศิริมานันโท
อาพาชโก โหติ ทุกขโต พัพพหคตาโน. อถโช อายสัมา อานันโท
เยน ภควา เคนปัสังกมิ, อปัสังกมิทวา ภควันต อภิวาเทตวา เอกมณต
นัสติ. เอกมณต นิสันโน โช อายสัมา อนันโท ภควันต เอกทโวจ.
“อายสัมา ภันเศ ศิริมานันโท อาพาชโก ทุกขโต พัพพหคตาโน.
ธารุ ภันเศ ภควา เยนายสัมา ศิริมานันโท เคนปัสังกมตุ, อนุกัมบิ

อุปาทายาคี.” สเจ โข คีว อานันท์ ภิรมานันท์ สดี ภิภักชโน
 อุปสังกมิตวา ทส ตัญญา ภาเตยยาตี, ฐานิ โข ปเนต วิชชติ, ย
 ภิรมานันท์ สดี ภิภักชโน, ทส ตัญญา สดีวา, โส อาพาโห ฐานโต
 ปฏิบตตัมภเยย. กตมา ทส. อนิจจตัญญา, อนัตตตัญญา, อตฺถตัญญา,
 อาทินวตัญญา, ปทานตัญญา, วิราคตัญญา, นิโรธตัญญา, สัพพะโตเก
 อนภีรตตัญญา, สัพพะชาเรตฺ อนิจจตัญญา, อานาปานตตี. ๗

๑ กตมาจานันท์ อนิจจตัญญา. อิชานันท์ ภิภักช อรัญคโคตวา รุกขมุต—
 คโคตวา ตัญญาการคโคตวา, อิติ ปฏิตัญญิจกชติ. “รุมิ อนิจจ, เวทนา
 อนิจจา, ตัญญา อนิจจา, สชารวา อนิจจา, วิญญาณิ อนิจจนิต.”
 อิติ อิมตฺ ภูมิจตฺ อุปาทานกัชนเชตฺ อนิจจทานุบตตี วิหริติ. อัย
 วุจจทานันท์ อนิจจตัญญา. ๗

๒ กตมาจานันท์ อนัตตตัญญา. อิชานันท์ ภิภักช อรัญคโคตวา รุกขมุต—
 คโคตวา ตัญญาการคโคตวา, อิติ ปฏิตัญญิจกชติ, “จกชฺ อนัตตตา, รุปา
 อนัตตตา. โดตฺ อนัตตตา, สททา อนัตตตา. ฆานิ อนัตตตา, กนจา
 อนัตตตา. ชิวหา อนัตตตา, รตฺตา อนัตตตา. กาโย อนัตตตา, โสฏฐัพพะ
 อนัตตตา. มโน อนัตตตา, ฆมมา อนัตตตาคี.” อิติ อิมตฺ ฤตฺ
 อชตตตคกพาหิเรตฺ อายคเนตฺ อนัตตทานุบตตี วิหริติ. อัย
 วุจจทานันท์ อนัตตตตัญญา. ๗

๓ กตมาจานันท์ อตฺถตตัญญา. อิชานันท์ ภิภักช อิมเมว กายิ อุกช
 ปาทคตา อโห เกตมคตกา, ตจปริยนิตฺ ปุณฺณานันท์ปการตตฺ อตฺถจโน,
 มัจจเวกชติ, “อตถ อมตฺม กายเย เกตฺตา โดมา นชา ทนฺตาค คโจ
 มตฺ นหารุ อฏฐิ อฏฐิมญฺช, วกถฺ หทยิ ยกนฺ กิโตนกฺ มีหกฺ

บับผาส, อนันต์ อนันตคุณ อทริย์ กรัง, บิณฑ์ เสมท์ ปัพ โฟ
โถหิต เสีโท เมโท, อัสส วสา เเซโพ สัฆานิกา. ดัสกา
มุตคณ ค. ” อิติ อิมลัม กายเ อตฺถาณุปัสสี จิหริติ. อัย
วุจฺจคานนัท อตฺถาณฺญา. ๗

๕ กตมาจานนัท อาทนฺวตฺถญา. อิทานนัท ภิกขุ อรัญคโตวา
รุกขมุตคโตวา สญฺญาคารคโตวา, อิติ ปฏฺฐิตญฺจกขติ, “พหุทฺถ โช โช
อัย กายเ พหุอาทนฺวติ.” “อิติ อิมลัม กายเ วิจิธา อापาทา
อุมบรชชนค. เสยฺยตฺถิ. จกฺขโรโค โสตโรโค ขานโรโค จิวฺหาโรโค
กายโรโค, สัสโรโค กณฺณโรโค, มุขโรโค ทนฺตโรโค, กาส
สาโส บินาโส จาโ หโร กุจฺฉโรโค, มุจฺฉา บัคชนทกา
สฺตา วิสฺสุจกา, กุญฺฐ คณฺโฑ กิตาโส สโส อปมาโร.
ทนฺตุ กณฺฑุ กจฺฉุ รชสา วิตฺตจฺฉิกา, โถหิต บิณฑ์ มรเมโ
อัสสา บิพฺพิกา ภคณฺจตา. บิพฺพิตฺถมฺภูฐานา อापาทา, เสมท์ตฺถมฺภูฐานา
อาพาทา, วาสตมฺภูฐานา อापาทา, สันนิปาตีกา อापาทา,
อฺตฺตฺตฺถปรีณามชา อापาทา, วิตฺตมปรีหารชา อापาทา, โอบกฺกมิกกา
อาพาทา, กัมมวิปากชา อापาทา, สติ อุนฺหิ ชิมฺพฉา บิปาสา
อฺจฺจาโร บัสสาโวจิ.” อิติ อิมลัม กายเ อาทนฺวานุปัสสี จิหริติ.
อัย วุจฺจคานนัท อาทนฺวตฺถญา. ๗

๕ กตมาจานนัท ปหานตฺถญา. อิทานนัท ภิกขุ, อุมบณฺน กามุวิตกก
นาชิวาเสติ ปชหติ วิโนเทติ พยฺยนฺตกโรติ อุนภาวํ คเมติ,
อุมบณฺน พยาปาทวิตกกํ นาชิวาเสติ ปชหติ วิโนเทติ พยฺยนฺตกโรติ
อุนภาวํ คเมติ, อุมบณฺน วิทฺถวตฺถกํ นาชิวาเสติ ปชหติ

วิโนเทติ พยัคคโรติ ชนภาว คเมติ, ^{๕๔๖ ๕๔๗} อธิษณนุอธิษเน ปาปเก

อกุสเส ชัมเม นาจิวาเสติ ปชหติ วิโนเทติ พยัคคโรติ

ชนภาว คเมติ. อหิ วุจจทานันต ปทานตัญญา. ๖

๖ กตมาจानันต วิราคตัญญา. อชานันต ภิกขุ อรัญคโคจวา

รุกขมุตคโคจวา ตัญญาคารคโคจวา, อติ ปฏิตัญญิจกขติ, "เอตัง สันตัง

เอตัง ปณัตติ. ยทิตัง สัพพสัชวารตมโก สัพพปชปิณฺณิสสัคโก ตณฺหกขโย

วิราโค นีพพานันต." อหิ วุจจทานันต วิราคตัญญา. ๗

๗ กตมาจानันต นิโรชตัญญา. อชานันต ภิกขุ อรัญคโคจวา

รุกขมุตคโคจวา ตัญญาคารคโคจวา, อติ ปฏิตัญญิจกขติ, "เอตัง สันตัง

เอตัง ปณัตติ. ยทิตัง สัพพสัชวารตมโก สัพพปชปิณฺณิสสัคโก ตณฺหกขโย

นิโรโช นีพพานันต." อหิ วุจจทานันต นิโรชตัญญา. ๘

๘ กตมาจानันต สัพพโตเก ชนภวคตัญญา. อชานันต ภิกขุ, เย โตเก

อุปายูปาทานา เจตโส อชัญญานาภินเวตานุตยา, เต ปชหันโต จิรมติ,

น อุปาทยันโต, อหิ วุจจทานันต สัพพโตเก ชนภวคตัญญา. ๙

๙ กตมาจानันต สัพพสัชวาเรตฺถ อนิจจตัญญา. อชานันต ภิกขุ

สัพพสัชวาเรหิ อชัญญิติ หวายติ อชัญญิติ. อหิ วุจจทานันต

สัพพสัชวาเรตฺถ อนิจจตัญญา. ๑๐

๑๐ กตมาจानันต อานาปานตติ. อชานันต ภิกขุ อรัญคโคจวา รุกขมุต-

คโคจวา ตัญญาคารคโคจวา, นิสิตติ บัดตงกั อวภิชิตฺวา อหิ กายิ

ปณิชาเย ปริมุขัง ตติ อชัญญูปेतฺวา. โส สโตว อตฺตตตติ, สโต บัดตตตติ.

ทิมฺหิ วา อตฺตตตมฺโห "ทิมฺหิ อตฺตตตมฺมิต" ปชานาติ, ทิมฺหิ วา บัดตตตมฺโห

“ทมิ บัดตต้ามิต” ปชานาคิ. รัสต วา อตตตตมโต “รัสต อตตตต้ามิต”
 ปชานาคิ, รัสต วา บัดตตตมโต, “รัสต บัดตตต้ามิต” ปชานาคิ.
 “ตัพพกายปฏิสเวท” “อตตตตต้ามิต” ตักขต, “ตัพพกายปฏิสเวท
 บัดตตตต้ามิต” ตักขต. “บัตตมภย กายตขาร อตตตตต้ามิต” ตักขต,
 “บัตตมภย กายตขาร บัดตตตต้ามิต” ตักขต. บัตตปฏิสเวท
 อตตตตต้ามิต” ตักขต, “บัตตปฏิสเวท บัดตตตต้ามิต, ตักขต.
 ตขปฏิสเวท อตตตตต้ามิต” ตักขต, “ตขปฏิสเวท บัดตตตต้ามิต”
 ตักขต. “จิตตตขารปฏิสเวท อตตตตต้ามิต” ตักขต, “จิตตตขาร—
 ปฏิสเวท บัดตตตต้ามิต” ตักขต. “บัตตมภย จิตตตขาร อตตตตต้ามิต”
 ตักขต, “บัตตมภย จิตตตขาร บัดตตตต้ามิต” ตักขต. “จิตตปฏิสเวท
 อตตตตต้ามิต” ตักขต, “จิตตปฏิสเวท บัดตตตต้ามิต” ตักขต.
 “อภิปโปมทย จิตต อตตตตต้ามิต” ตักขต, “อภิปโปมทย จิตต
 บัดตตตต้ามิต” ตักขต. “ตมาทห จิตต อตตตตต้ามิต” ตักขต.
 “ตมาทห จิตต บัดตตตต้ามิต” ตักขต. “วิโมจย จิตต อตตตตต้ามิต”
 ตักขต, “วิโมจย จิตต บัดตตตต้ามิต” ตักขต. “อนิจจานุบัตต,
 อตตตตต้ามิต” ตักขต “อนิจจานุบัตต บัดตตตต้ามิต” ตักขต
 “วารากานุบัตต อตตตตต้ามิต” ตักขต. “วารากานุบัตต บัดตตตต้ามิต”
 ตักขต. “นิโรชานุบัตต อตตตตต้ามิต” ตักขต, “นิโรชานุบัตต
 บัดตตตต้ามิต” ตักขต. “ปฏินตตคคานุบัตต อตตตตต้ามิต”
 ตักขต, “ปฏินตตคคานุบัตต บัดตตตต้ามิต” ตักขต. อຍ
 “วุจจทานนท อานาปานตติ.

สเจ โข คัง ขานันท คิริมานันทสฺส ภิกฺขุโน อุปตังกมิตฺวา อีมา ทส
 สฺญา ภาเดยฺยชาติ, สุานํ โข ปเนตฺติ วิชฺชติ, ยํ คิริมานันทสฺส ภิกฺขุโน,
 อีมา ทส สฺญา สฺกฺวา, โส อาพาโห สุานโส ปฏิบงฺกมฺเภยฺยชาติ.” ข
 ออกโห อายสฺมา ขานันโท ภควโต สันติเก อีมา ทส สฺญา
 อคฺคเหตฺวา, เยนายสฺมา คิริมานันโท เตนอุปตังกมิ, อุปตังกมิตฺวา
 อายสฺมโต คิริมานันทสฺส อีมา ทส สฺญา อภาติ. ออกโห อายสฺมโต
 คิริมานันทสฺส, อีมา ทส สฺญา สฺกฺวา, โส อาพาโห สุานโส ปฏิบงฺกมฺภิ.
 วุญฺสุหิ จายสฺมา คิริมานันโท คัมहा อาพาธา, คตา ปทฺโน จ
 ปนายสฺมโต คิริมานันทสฺส โส อาพาโห อโหสฺสติ ข

คิริมานันทสฺสคฺคปาโร นิฏฺฐิต.

๑ อิมสฺมิญฺหิ สฺกฺเต “สัพฺพสาเรตฺ อนิจฺจสฺญาติ” เขวํ อยํ
 โปคฺกเกตฺเต เตชากาเรน ทสฺสโต ปาโร ทสฺสติ. สฺขมากาเรน ปน
 อุปปรักขติ วิญฺญํ “อนิจฺจสฺญาติ” วา “อนิฏฺฐสฺญาติ” วา ปเรณ
 ภวตพฺพนค” ปาโรนฺตรปรักขํ โป อุมบํ โน. ยุตฺตคฺครํ หิ อตฺถวณฺณนํ
 สกฺติวา, “อนิจฺจสฺญาติ” วา “อนิฏฺฐสฺญาติ” วา สาเรตฺติ ยุชฺชติ.
 ฐิตสฺญา ทํ ครบ ๘ วา “สัพฺพสาเรตฺ อนิจฺจสฺญา” ในคิริมานันทสฺสคฺครนํ,
 เห็นอยํ ตามทํ จารไว้ ในใบदान ทัง ฉบับ อักษร ขอม อักษรตีพิมพ์ เปน
 “อนิจฺจสฺญา” นน. ก็เมื่อได้ ทัก ส่อง ความ ตามรูปพยัญชนะว่า
 “อนิจฺจสฺญา” ฤา “อนิฏฺฐสฺญา” เชนแน่ แล้ว, จะ ทรงไว้
 ตาม อรรถ จรณานนํ ก็ชอบ ข

ที่ ๒๑ อธิษฐานสุกตปาฐะ

๑ เอวม เม สติ. เอก สมย ภควา, ราชคเห วิหริติ อธิษฐานสูมี
 บัพพะเต. ตตฺร โข ภควา ภิกฺขุ อามนฺเตติ "ภิกฺขโวติ." "ภทฺนเตติ"
 เต ภิกฺขุ ภควโติ บัจจสฺส โสสฺ. ภควา เอกทโวจ, "บัสฺสถ โน
 ตเมห ภิกฺขเว เอก เวภาวํ บัพพตฺต." "เอวมภนฺเต." "เอตสฺส โข
 ภิกฺขเว เวภาวสฺส บัพพตฺส อญฺาถ สมญฺา อโหสิ, อญฺา
 บัญฺคต." ฯ "บัสฺสถ โน ตเมห ภิกฺขเว เอก บันฺทวํ บัพพตฺต."
 "เอวมภนฺเต." "เอตสฺสมี โข ภิกฺขเว บันฺทวสฺส บัพพตฺส อญฺาถ
 สมญฺา อโหสิ, อญฺา บัญฺคต." "บัสฺสถ โน ตเมห ภิกฺขเว
 เอก เวปถสฺส บัพพตฺต." ฯ "เอวมภนฺเต." ฯ "เอตสฺสมี โข
 ภิกฺขเว เวปถสฺส บัพพตฺส อญฺาถ สมญฺา อโหสิ. อญฺา บัญฺคต."
 "บัสฺสถ โน ตเมห ภิกฺขเว เอก คิรัชฺฌกฺขุสฺส บัพพตฺต." ฯ "เอวมภนฺเต." ฯ
 "เอตสฺสมี โข ภิกฺขเว คิรัชฺฌกฺขุสฺส บัพพตฺส อญฺาถ สมญฺา
 อโหสิ, อญฺา บัญฺคต." "บัสฺสถ โน ตเมห ภิกฺขเว อิมํ อธิษฺติ
 บัพพตฺต." ฯ "เอวมภนฺเต." ฯ "อิมสฺส โข ปนฺ ภิกฺขเว อธิษฺติสฺส
 บัพพตฺส เอตว สมญฺา อโหสิ, เอตา บัญฺคต." "ภทฺตปัพพิ
 ภิกฺขเว บัญฺจ บัจเจกพฺทฺชธฺตานิ อสฺมี อธิษฺติสฺมี บัพพะเต จิรนิวาสโน
 อเหตุ. เต อิมํ บัพพตํ ปวตฺตนา, ทิสฺสเนติ, ปวิฏฺฐวา น ทิสฺสเนติ.
 ตเมห มนฺธสา ทิสฺวา เอวมภนฺต, "อโย บัพพโต อิมํ อธิษฺติ คตฺต.
 "อธิษฺติ อธิษฺติเตว" สมญฺา อทฺปาเท. ฯ อจฺกชฺสธฺตานิ ภิกฺขเว
 บัจเจกพฺทฺชานํ นามานิ, กิตฺติยธฺตานิ ภิกฺขเว บัจเจกพฺทฺชานํ นามานิ,
 เทสฺสธฺตานิ ภิกฺขเว บัจเจกพฺทฺชานํ นามานิ. ตํ สุนาถ, สาชุกํ นมสฺสโกโรถ,

ภาตีสต์ต้ามต. ” ข “ เอวมภันเตติ ” โข เต ภิกขุ ภควโต บัจเจตฺตํ โสฬส.
 ภควา เอกทโวจ. อริยฺยํ โยนาม ภิกขเว บัจเจกตฺตมฺพทฺ โข อิมตฺตมฺ
 อตฺตคตฺตมฺ บัพพะเต จรินฺวาตฺติ อโหสิ. ข อปรียฺยํ โยนาม ภิกขเว
 บัจเจกตฺตมฺพทฺ โข อิมตฺตมฺ อตฺตคตฺตมฺ บัพพะเต จรินฺวาตฺติ อโหสิ. ข
 ตคฺวตฺตมฺภาม ภิกขเว บัจเจกตฺตมฺพทฺ โข อิมตฺตมฺ อตฺตคตฺตมฺ บัพพะเต
 จรินฺวาตฺติ อโหสิ. ข ยตฺตตฺตมฺภาม ภิกขเว บัจเจกตฺตมฺพทฺ โข อิมตฺตมฺ
 อตฺตคตฺตมฺ บัพพะเต จรินฺวาตฺติ อโหสิ. ข สทฺตตฺตมฺภาม ภิกขเว
 บัจเจกตฺตมฺพทฺ โข อิมตฺตมฺ อตฺตคตฺตมฺ บัพพะเต จรินฺวาตฺติ อโหสิ. ข
 มียทตฺตมฺภาม ภิกขเว บัจเจกตฺตมฺพทฺ โข อิมตฺตมฺ อตฺตคตฺตมฺ บัพพะเต
 จรินฺวาตฺติ อโหสิ. ข คณฺชาโรนาม ภิกขเว บัจเจกตฺตมฺพทฺ โข อิมตฺตมฺ
 อตฺตคตฺตมฺ บัพพะเต จรินฺวาตฺติ อโหสิ. ข ปีนฺโทโตนาม ภิกขเว
 บัจเจกตฺตมฺพทฺ โข อิมตฺตมฺ อตฺตคตฺตมฺ บัพพะเต จรินฺวาตฺติ อโหสิ. ข
 อปาดโฆนาม ภิกขเว บัจเจกตฺตมฺพทฺ โข อิมตฺตมฺ อตฺตคตฺตมฺ บัพพะเต
 จรินฺวาตฺติ อโหสิ. ข นโถนาม ภิกขเว บัจเจกตฺตมฺพทฺ โข อิมตฺตมฺ
 อตฺตคตฺตมฺ บัพพะเต จรินฺวาตฺติ อโหสิ. ข ตโถนาม ภิกขเว
 บัจเจกตฺตมฺพทฺ โข อิมตฺตมฺ อตฺตคตฺตมฺ บัพพะเต จรินฺวาตฺติ อโหสิ. ข
 สุตฺวานาม ภิกขเว บัจเจกตฺตมฺพทฺ โข อิมตฺตมฺ อตฺตคตฺตมฺ บัพพะเต
 จรินฺวาตฺติ อโหสิ. ข ภาวตฺตคฺโตนาม ภิกขเว บัจเจกตฺตมฺพทฺ โข อิมตฺตมฺ
 อตฺตคตฺตมฺ บัพพะเต จรินฺวาตฺติ อโหสิ. ข
 เย สตฺตคตฺตมฺภาม อนิฆา นิฆาตา บัจเจกเมวชฺชณฺคมฺ สฺสโพิชฺช.
 เตสํ วิตฺตมฺภาม นรตฺตมฺภาม, นามานิ เม ภิกคตฺตมฺภาม สฺสณฺณ. ข
 อริยฺยํ โย อปรียฺยํ โย ตคฺวตฺตมฺภาม ยตฺตตฺตมฺ, สทฺตตฺตมฺ มียทตฺตมฺ ๑ พทฺ โข.
 คณฺชาโร ปีนฺโทโต อปาดโฆ ๑, นโถ ตโถ สุตฺวา ภาวตฺตคฺโต.

สุมโก สุกโก เมถุโต อัญญโม ๑, บังเจกพทชา ภวเนตตชฌนา,
 เทว ชาตโน มุโน อัญญโก ๑, หิงค ๑ หิงโคจ มหามุภาวา. ๒
 อุปเนมิโต เนมิโต สันตจิตโต, อถ โกสโต โส พุทโธ อโธ สพาหุ.
 กภาพกาฬว วิชิตโต ชิตโต ๑, สัจโจ ตโต วิโร บันชิตโต ๑. ๒
 มัสส ชหิ อุปริ ทกขมถ, อังโค ๑ บังโค ๑ กุติจติโต ๑.
 สัตถา ปวตตวา สรมังโต โดมทโต, อุปราชิตโต มารพถ อเชติ. ๒
 มโนมโย มนัจฉิตโต ๑ พันชมา, อัจจคมาโย อสโต ชนาตโต.
 เกตุมพราโค ๑ มาตังโค ชโรโย, ตทาชิมโต วิมโต ๑ เกตมา. ๒
 สัมภโค ทพิโต สุปติฏฐิตโต, อถจจโต อัจจตคามพยามโก.
 ทุรณโย สโย อโถปี อชชโย, อสโยห เวมากรโต ๑ โสโรโต.
 อานนทนนโต อุปนนโต ทวาทถ, อุปโร มนัสโยห อโนมนิกกโม.
 โพิช มหามาโม อโถปี อุตโตโร, ภาททวาโต อนตมเททชาริ.
 ติสสูปติสสา ภวพณชฉฉินทา, เกสสิ สิช สันทโร ภาททวาโช.
 พุทโธ อหุ มังคโต วิตราโต, อุปสัทริ คณทจฉโตปสัทริ. ๒
 สันติ ปท อชฉคณปนีโต, อุตถจฉฉินทา ชาตนิ ทกขมถ.
 เตโช ชยนิโต ปทโม อปโปโต ๑, อโปสโต สันทโร สัจจนาโม. ๒
 มานตถกโธ โสภิตโต วิตราโต, ปทมุตโตโร วิชิตโต บัพพโต ๑.
 เขเตจ อญฺเญจ มหามุภาวา, ก โณห ๑ พุทโธ สวิมุตตจิตโต. ๒
 เต สัพพสังคาชคเต มहेส, บังเจกพทชา ภวเนตตชฌนา.
 ปรินพพเต วันทถ อปโปเมยเยติ. ๒

อธิคตติศคปาโร นิฏฐิตโต
 ทิวศตตสังคหิ ศศิยภาณวาร นิฏฐิตโต.

ที่ ๒๒ อาณานิเวศยสุตฺตปาโล.

๐ เอวมฺ เม สุตฺ. เอกํ สมยํ ภควา, ราชคเห วิหริติ. คิรัชฌกุญฺเ
 บัพพเต. ๖ อถ โช จิตฺตาโร มหาราชา, มหิตฺยา จ ยักฺขเดฺนนาย,
 มหิตฺยา จ คณฺฐพฺพเดฺนนาย, มหิตฺยา จ กุมฺภณฺฑิตเดฺนนาย, มหิตฺยา จ
 นาคเดฺนนาย, จตุทฺติสฺสํ รักริ ฐุเปตฺวา จตุทฺติสฺสํ คุมฺภ ฐุเปตฺวา,
 จตุทฺติสฺสํ โอรุณํ ฐุเปตฺวา, อภิกกนฺตาย วัตตยา อภิกกนฺตวณฺณา,
 เกวตกมฺปิ คิรัชฌกุญฺเ โอรุณเดฺตฺวา, เยน ภควา เตนฺปตฺตังกมฺิสฺสํ,
 อุตฺตังกมฺิตฺวา ภควนฺตี อภิวาเทตฺวา เอกมฺนตํ นิสฺสํ. ๗ เตป
 โช ยักฺขา, อมฺเปกฺจเจ ภควนฺตี อภิวาเทตฺวา เอกมฺนตํ นิสฺสํ. ๘
 อมฺเปกฺจเจ ภควตา สํทฺธิ สํมโมทิสฺสํ, สํมโมทนิยฺย กถิ สํวารณฺย
 วตฺตสาเวตฺวา เอกมฺนตํ นิสฺสํ. ๙ อมฺเปกฺจเจ เยน ภควา
 เตนฺญชตมฺปณามेतฺวา เอกมฺนตํ นิสฺสํ. ๑๐ อมฺเปกฺจเจ นามโคตฺตี
 สํเวตฺวา เอกมฺนตํ นิสฺสํ. ๑๑ อมฺเปกฺจเจ คุณฺหภูตา เอกมฺนตํ นิสฺสํ. ๑๒
 เอกมฺนตํ นิสฺสํ โน โช เวสฺสํวณฺโณ มหาราชา ภควนฺตี เขตฺตโวจ.
 “ สมนฺตี หิ ภนฺเต อูพํวรา ยักฺขา ภควโต อมฺปตฺตํนา, สมนฺตี
 หิ ภนฺเต อูพํวรา ยักฺขา ภควโต ปตฺตํนา, สมนฺตี หิ ภนฺเต
 มชฺฌมา ยักฺขา ภควโต อมฺปตฺตํนา, สมนฺตี หิ ภนฺเต มชฺฌมา
 ยักฺขา ภควโต ปตฺตํนา, สมนฺตี หิ ภนฺเต นัจจา ยักฺขา ภควโต
 อมฺปตฺตํนา, สมนฺตี หิ ภนฺเต นัจจา ยักฺขา ภควโต ปตฺตํนา.
 เขภยฺเยน โช ปน ภนฺเต ยักฺขา อมฺปตฺตํนาเขว ภควโต. ๑๓

กตตบัตต นมตถ,
 อังกรตตต นมตถ,
 โย อิม รัมมมเทเตสิ,
 เยจาบี นัพพตา โถเก,
 เต ธนา อปิตถนา,
 ทิต เทวมนุตถานัน,
 วิชชาจรณถมบณัน,
 ยโต อุกคัจฉตติ สุริโย,
 ยตต จุคคจณมานตต,
 ยตต จุคคเต สุริเย,
 รหโทบี ตตถ คัมภโร,
 เหวนต ตตถ ชานนต,
 อโต สวา ปุริมา ทิสวา,
 ยํ ทิส อภิปาตติ,
 คณรพพาน อธิปติ.
 รมต นจจคเคหิ,
 ปตตตามี ตตต พหโว,
 อตติ ทถ เอโก จ,
 เตจาบี พุทธี ทิสวาน,
 ทูรโตจ นมตตต,
 "นโม เต ปุริตถาญ,

วิบปมตตตต สัพพช.
 สักยปตตตต สิริมโก.
 สัพพทกขาปนุทนี.
 ยถาภท วิบตตต.
 มหันทา วิคตารทา.
 ยํ นมตตตต โคตม.
 มหันท วิคตารท.
 ขาทิจโจ มถนตติ มหา.
 สอวบี นรชตติ.
 "ทิวโลติ" ปวุจจติ.
 สมุทโท สริโคทโก.
 สมุทโท สริโคทโก."
 อติ น อากัจฉติ ชโน.
 มหาราชา ยตตตต.
 "ชตริฐู โฐติ" นามโต.
 คณรพเพหิ ปุรทชโต.
 'เอกนามาติ' เม สติ.
 อันทมานา มหัพพตา.
 พุทธี ขาทิจจพนัน.
 มหันท วิคตารท.
 นโม เต ปุริตตต.

๗

๗

กุสฺสเดณ สฺเมกฺขสฺส,
 สฺสคฺคํ เนคฺคํ อภินฺทโร,
 สฺสํ วนฺทถ โคตมํ,
 วิชฺชาจรณสมฺบํบํ,
 เยน เปตา ปวฺจฺจณฺติ,
 ปาณาติปาติโน สุทฺถา,
 อโศ สํ ทกฺขณา ทิสฺสา,
 ยํ ทิสฺส อภิปาเลติ,
 กุมฺภณฺจาทนํ อจิปติ,
 รมตฺติ นัจฺจคฺเคหิ,
 ปคฺคตาปํ ตสฺสํ พหโว,
 อสฺสคฺคํ ทสฺสํ เฮโก จ,
 เตจายํ พุทฺธํ ทิสฺสวาน,
 ทรโตว นมสฺสํนฺติ,
 นโม เต ปุริสาชฺฌ,
 กุสฺสเดณ สฺเมกฺขสฺส,
 สฺสคฺคํ เนคฺคํ อภินฺทโร,
 สฺสํ วนฺทถ โคตมํ,
 วิชฺชาจรณสมฺบํบํ,
 ยตฺถ โจคฺคจฺฉนฺติ สุริโย,
 ยตฺถ โจคฺคจฺฉนฺตํ,
 ยตฺถ โจคฺคเต สุริเย,

อมฺนุสฺสํดาปํ ตํ วนฺทหนฺติ.
 ตสฺสํมา เขวํ วเทมเส.
 สฺสํ วนฺทถ โคตมํ.
 พุทฺธํ วนฺทถ โคตมํ. ๗
 บิณฺณํ บิณฺณํวิมฺตिका.
 โจรา เนกคิกกา ชนา.
 อิติ นํ อจฺจกฺขติ ชโน.
 มหาราชา ยตฺถสฺสโร.
 'วิโรหิ อิติ' นามโร.
 กุมฺภณฺจาทนํ ปุริสโต.
 'เอกนามาติ' เม สฺสคฺคํ.
 อินฺทมานา มหัพฺพตา.
 พุทฺธํ อจฺจจฺฉนฺตํ.
 มหฺนคฺคํ วิตฺตารทํ.
 นโม เต ปุริสคฺคตม.
 อมฺนุสฺสํดาปํ ตํ วนฺทหนฺติ.
 ตสฺสํมา เขวํ วเทมเส.
 สฺสํ วนฺทถ โคตมํ.
 พุทฺธํ วนฺทถ โคตมํ. ๗
 อจฺจจฺฉ โจ มณฺทคฺคํ มหา.
 ทิวโรปิ นิมฺรฺชณฺติ.
 'สฺสโร' ปวฺจฺจติ.

รหโทบี คตถ คัมภโร,
 เอวณตี คตถ ขานนตี,
 อโธ ธา บัจฉิมา ทิธา,
 ยี ทิส อภิปาเลติ,
 นาคานี อธิปติ,
 รมตี นัจจคเตหิ,
 ปุคฺคาบี คตถ พหโว,
 อตฺติ ทถ เอโก จ,
 เตจาบี พุทฺธิ ทิสฺวาน,
 ทูโรโตว นมตฺตนิตี,
 “นโม เต ปริธาชญ,
 กุตฺเตน ตเมกฺขตี,
 สุตฺต เนตฺ อภินฺโหโต,
 ชินฺนิ วนฺทถ โคตฺม,
 วิชฺชาจฺรณตฺมบฺนฺน,
 เยน อุตฺตรกฺกุ รมฺมา,
 มนฺตฺธา คตถ ขายนตี,
 น เต พฺธิ ปวบฺบตี,
 อกฺกุชฺฐปากิมิ สํถี,
 อกณฺ อถุสฺ สุตฺธิ,
 ตฺนฺนทกฺเว ปจฺจิวาน,

ตมฺทฺโท สฺริโคทโก.
 “ตมฺทฺโท สฺริโคทโก.”
 อิติ นี อวจฺจวตี ขโน.
 มหาราชา ยตฺตฺตฺโต.
 ‘อฺริบฺกฺโขติ’ นามโต.
 นาคเหติ ปุทฺธิโค.
 ‘เอกนามาติ’ เม ตฺต.
 อินฺทมานา มหฺพฺพธา.
 พุทฺธิ อาทจฺจพฺนฺนุ.
 มหฺนตี วิตฺถารท.
 นโม เต ปริธฺตฺตม.
 อมนฺตฺธาบี ตํ วนฺทนตี.
 คตฺตมา เอว วนฺเทมเต.
 ชินฺนิ วนฺทาม โคตฺม.
 พุทฺธิ วนฺทาม โคตฺม.
 มทาเนรฺ สุตฺตฺตฺโน.
 อมมา อปฺริคฺคทา.
 นบี นยฺนตี นิงฺกธา.
 ปฺริกฺกุชฺชนตี มานฺธา.
 สุตฺตฺนฺธิ ตณฺทถบฺผล.
 ตโต กุณฺนฺนตี โภชนฺ.

กาวิ เอกขริ กตวา,

อนุยนต ทิสทิส.

ปง เอกขริ กตวา,

อนุยนต ทิสทิส.

ชิตถิ วาหนิ กตวา,

อนุยนต ทิสทิส.

ปริด วาหนิ กตวา,

อนุยนต ทิสทิส.

กุมาริ วาหนิ กตวา,

อนุยนต ทิสทิส.

กุมาริ วาหนิ กตวา,

อนุยนต ทิสทิส.

เต ยานเ อภิรหิตวา,

สัพพา ทิสสา अनुप्रियन्ति,

ปะจาวา คตติ ราชนิ.

หิตถยานิ ชิตถยานิ,

ทิพพิ ยานิ อัญญุสิค.

ปาดาทา สิวีกาเจว,

มหाराชตติ ยตติโน.

คตติ-๑ นครา อห,

อนัตติกเขต มาปิตา.

อาฏานาฏา กตตินาฏา ปรงกตตินาฏา, นาฏปริยา ปรงกตตินาฏา.

อุกตเวณ กบิวัน โค,

ชโนชมมปเรนจ.

นวงนคติโย อมพรอมพรอติโย, ออฟกมณันทานาม ราชนานิ.

กเวรตติโชน มารีต มหาราชตติ, วิธานานาม ราชนานิ.

คตติมา กเวโร มหาราชา,

“เวตติวณ โนติ” ปวัจจติ.

บัจเจตติ โค ปกาเสนติ,

คโตถว คตติตถา คโตตถา.

โอชติ เตชติ คโตชติ,

สโรราชา อวิฏฐู โช เนมิ.

รหโทปิ คตถิ ชรณนาม,

ยโต เมฆา ปวตติณติ.

วตติสา ยโต ปตายนติ.

สกาปิ คตถิ ภคตวคตนาม,

ยตถิ ยกชา ปยิปาตติ.

คตถิ นัจเจตถา รุกชา,

นานาทชคณายตา

มยุร โภญจาภิรุธา,
 ชิวญ ชิวกฉัทเทตถ,
 กุกกุฏฐกา กุพฺรกา,
 สุกสาถกฉัทเทตถ,
 โสภติ สัพพกาถิ ธา,
 อโศ ธา อุตฺตรา ทิสฺสา,
 ยํ ทิสฺ อภิปาเดติ,
 ยักขานํ อาริปติ,
 รมคิ นัจจคเคหิ,
 ปุตฺตาปิ คสฺส พทโว,
 อสฺสิ ทถฺ เเฮโก จ,
 เตจาปิ พทฺธิ ทิสฺวาน,
 ทฺรโคว นมสฺสเนต,
 นโม เต ปริสาชญ,
 กุณฺเดเน สเมกฺขติ,
 สฺสํ เนตฺ อภินฺทโส,
 ชินํ วันทถ โคตมํ,
 วิชฺชาจรณสมบฺพนํ,

โกกิตาภิ วิคฺคภิ.
 อโศ โภญฺฐวจิตฺตกา.
 วเน โปกฺขรธาตกา.
 ทนฺนทมาณวคามิ จ.
 กุเวเรนพินิ ธทา. ๗
 อิตํ นํ อัจจกฺคิ ชโน,
 มหาราชา ยสฺสํ สฺโส.
 “กุเวโร” อิติ นามโส.
 ยักฺเขหิ ปฺรภักฺชโต.
 ‘เฮกนามาติ’ เม สฺสํ ๗
 อินฺทนามา มหิพฺพธา.
 พทฺธิ อาทิจฺจพฺพนฺ.
 มหฺนคิ วิคฺคสารท.
 นโม เต ปริสฺสํตม.
 อมนุสฺสาปิ คํ วันทเนต.
 คสฺสมา เหวํ วเทมเส.
 ชินํ วันทาม โคตมํ.
 พทฺธิ วันทาม โคตมฺนค.”

อโย โช ธา มาริสฺ อายานาญฺยา รัทฺธา, ภิกฺขุณฺโณ ภิกฺขุณฺโณ อฺปาสกานํ
 อฺปาสกานํ, ศุคฺคิยา รัทฺชาย อวิหิตาย ฉาสฺสูวิหารายาติ. ๗ ยสฺสํกสฺสํจ มาริสฺ
 ภิกฺขุสฺสวา ภิกฺขุณฺนิยวา อฺปาสกสฺสวา อฺปาสกกายวา, อโย อายานาญฺยา
 รัทฺธา สฺสคฺคิธา ภวิสฺสติ, สมฺมคฺคา ปฺรียาปฺตา. คณฺเญเจ อมนุสฺ สฺโส,

ยัก ไชวา ยักขนิวา ยักขโปตโกวา ยักขโปตีกาธา, ยักขมหามัต ไชวา
 ยักขปาริตส์ ไชวา ยักขปจาโรวา. คณรพ โฟวา คณรพพวา คณรพพ—
 โปตโกวา คณรพพโปตีกาธา, คณรพพมหามัต ไชวา คณรพพปาริตส์ ไชวา
 คณรพพปจาโรวา. กุมภณ ไชวา กุมภณชาวา กุมภณชโปตโกวา
 กุมภณชโปตีกาธา, กุมภณชมหามัต ไชวา กุมภณชปาริตส์ ไชวา
 กุมภณชปจาโรวา. นาคไชวา นาคนิวา นาคโปตโกวา นาคโปตีกาธา,
 นาคมหามัต ไชวา นาคปาริตส์ ไชวา นาคปจาโรวา. ปทัญฐิจิต ไช,
 วิกขุวา วิกขนิวา อุปาสกัวา อุปาสกัวา, คัจจนตวา อนคัจเจยัย,
 ฐิตวา อุปคัญฐุยัย, นิตถันนิวา อุปนิตถเทยัย, นินันนิวา อุปนินันชเทยัย. ๓
 น เม ใต้ มาริต อมมุต ใต้ ตเภยัย, คาเมตุวา นิคเมตุวา ตักการวา
 ครุกการวา. น เม ใต้ มาริต อมมุต ใต้ ตเภยัย, ชาฟกมณชชายนาม
 ราชธานียา วัตถุวา วัตถวา. น เม ใต้ มาริต อมมุต ใต้ ตเภยัย,
 ยักขานัน ตมิต คณค. ๓ อมมุต นี มาริต อมมุตตา อนวยหมบ
 นี กเวยัย อวิวยัย. ๓ อมมุต นี มาริต อมมุตตา อคคาหิม ปรปณณาหิ
 ปรปภาดาหิ ปรปภาเตยัย. ๓ อมมุต นี มาริต อมมุตตา รัตตมบ ปรต
 ตีเต นิกกชุยัย. ๓ อมมุต นี มาริต อมมุตตา ตัตตชามมุต มุทช
 ณาเตยัย. ๓ ตันตทิ มาริต อมมุตตา จันชา รุกชา รภดา, เต เนว
 มหาราชานัน อาทยันต, น มหาราชานัน ปรุตถานัน อาทยันต,
 น มหาราชานัน ปรุตถานัน ปรุตถานัน อาทยันต. เตโช เต มาริต อมมุตตา
 มหาราชานัน อวรุกชานาม วุจันต. เตยัยถาบี มาริต รั โย
 มากชัตต วิชเต ไชวา, เต เนว รั โย มากชัตต อาทยันต, น รั โย
 มากชัตต ปรุตถานัน อาทยันต, น รั โย มากชัตต ปรุตถานัน ปรุตถานัน

อาทิยณัต. เตโช เต มาริต มหาโจรา รัโณ มาคธัสส อวรุทธานาม
 วุจันต. เหวเมวโช มาริต, สันติ หิ อมมุตตสา จันธา รุกธา
 รกธา, เต เหว มหาราชาณี อาทิยณัต, น มหาราชาณี ปุริตทานิ
 อาทิยณัต, น มหาราชาณี ปุริตทานิ ปุริตทานิ อาทิยณัต. เตโช เต
 มาริต อมมุตตสา, มหาราชาณี อวรุทธานาม วุจันต. ๗ โยหิ โทจิ
 มาริต อมมุตต ไล, ยัก โชวา ยัก ชนวา ยักชไปตโกวา ยักชไปตกาจว,
 ยักชมหามต ไลวา ยักชปาริตช โชวา ยักชปจาโรวา. คณชัพโพวา
 คณชัพพวา คณชัพพไปตโกวา คณชัพพไปตกาจว, คณชัพพมหามต ไลวา
 คณชัพพปาริตช โชวา คณชัพพปจาโรวา. กุมภณ โชวา กุมภณ ชวา
 กุมภณชไปตโกวา กุมภณชไปตกาจว, กุมภณชมหามต ไลวา
 กุมภณชปาริตช โชวา กุมภณชปจาโรวา. นาค ไลวา นาคินีวา นาคไปตโกวา
 นาคไปตกาจว, นาคมหามต ไลวา นาคปาริตช โชวา นาคปจาโรวา.
 ปทัญฐุจิต ไล, ริกชวา ริกชนีวา อุปาสกัวา, อุปาสกัวา, คจันตวา
 อุนคัจเจยย, ฐิตวา อุปคัญฐุชเยย, นิตันนีวา อุปนิตเตยย, นิบันนีวา
 อุปนิบชเชยย. อิมล ยักชาน มหายักชาน เสนาปตนิ มหาเสนาปตนิ,
 อชฺฐมาเปตัพพิ วิตถกนทตัพพิ วิรวิตัพพิ, “อัย ยัก โช คณหาติ,
 อัย ยัก โช อาวัสติ, อัย ยัก โช เทเชติ, อัย ยัก โช วิเทเชติ,
 อัย ยัก โช หิสติ, อัย ยัก โช วิหิสติ, อัย ยัก โช น มุญจติ.
 กตเมลล ยักชาน มหายักชาน เสนาปตนิ มหาเสนาปตนิ.

อินโท ไลโม วรุโณ จ, ภาวทวาโช ปชวาปติ.
 จันตโม กามเสฏฐิโร จ, ทินนุชณช นินนชช จ.

ปนาโท โอบมโญ จ, เทวสุโต จ มาตติ.
 จิตตเตโน จ คณัรพโพ, นโฬราชา ชโนสโก.
 สาทาคีโร เหมวโต,
 ลิงโก มุจฺจติโน โท จ,
 โทปาโต สุปฺปะเคโร จ,
 บัญฺจาดจัน โท อาฬวโก ปชุนฺโน, สุมโน สุมุโข ทริมุโข.
 มณิ มานิจโร ทิโย, อโก เสวิสโก สห. ข

อิมสึ ยักขานํ มหายักขานํ เสนาปตฺตินํ มหาลเสนาปตฺตินํ, อรุณาเขตฺตัพพิ
 จกกันทตพฺพิ จรวตพฺพิ, “อัย ยักโข คณฺหาติ, อัย ยักโข อาวีสติ,
 อัย ยักโข เทเชติ, อัย ยักโข วิเทเชติ, อัย ยักโข ทิสฺติ, อัย
 ยักโข วิทิสฺติ, อัย ยักโข น มุญฺจติ.” ข อัย โข ส่า มาริสฺ
 อาฏานาฏฺยา รกฺขา, ภิกฺขุณฺโณ ภิกฺขุณฺนี อูปาสกานํ อูปาสิกานํ, กุตฺติยา
 รกฺขาย อวิทฺตาย ฆาตฺวิหารายาติ. ข หนฺท จ ทานิ มยฺ มาริสฺ คัจฉาม,
 พหุภิกฺจา มยฺ พหุภกรณฺยาติ. ข ยสฺสํ ทานิ कुเมฺห มหาราชาโน กาดํ
 มัญฺจลาติ. ข อถ โข จิตฺตาโร มหาราชา อฏฺฐุชฺรายาสฺนา, ภควนฺตํ
 อภิวาเทตฺวา ปทกฺขณํ กตฺวา ตตฺถ เถวณฺตรชายิสฺส. ข เคมฺปิ โข ยักฺขา
 อฏฺฐุชฺรายาสฺนา, อปฺเปกฺกเจ ภาควนฺตํ อภิวาเทตฺวา ปทกฺขณํ กตฺวา
 ตตฺถ เถวณฺตรชายิสฺส อปฺเปกฺกเจ ภาควตา สํทชฺชํ สัมมโหมทิสฺส, สัมมโหมทณฺนํ
 กถํ สํวารณฺนํ วิตฺตสาเรตฺวา ตตฺถ เถวณฺตรชายิสฺส. อปฺเปกฺกเจ เยน
 ภควา เตนฺนุชฺชตมฺปณฺนามेतฺวา ตตฺถ เถวณฺตรชายิสฺส. อปฺเปกฺกเจ นามโศคํ
 ส่าเวตฺวา ตตฺถ เถวณฺตรชายิสฺส. อปฺเปกฺกเจ कुณฺหภควา ตตฺถ เถวณฺตรชายิสฺส.
 อฏฺฐุชฺรายาสฺนํ สุตฺตํ ปุพฺพภาโค นิฏฺฐุโร.

อาฏานาฏิยสุตฺตํ บัณฑิติมภาโค.

๐ อถ โข ภควา, ตัสสา รัตติยา อังคะเน, ภิกขุ อามันเคสิ, “อิม
 ภิกขเว รัตติ จิตตาโร महाराजा, महत्याज यक्षदेवाय, महत्याज
 कनरुपदेवाय, महत्याज कुम्भदेवाय, महत्याज नाकदेवाय,
 जकुत्तस्ति रक्षि शुभेदेवा, जकुत्तस्ति कुम्भ शुभेदेवा, जकुत्तस्ति
 ओवरणि शुभेदेवा, अग्निकनिकाय रत्तिया अग्निकनिकायणा गेवढकम्भि
 किर्णकुम्भि ओषादेदेवा, येनाहि तेनुपसङ्गमित्तु, उपसङ्गमित्त्वा
 म् ओषादेदेवा ऐकमन्ति नित्तस्ति. तेभि โข भิกขवे यक्षा, अप्पेक्खजे
 म् ओषादेदेवा ऐकमन्ति नित्तस्ति. अप्पेक्खजे मम สत्तच्छि दम्मि मोत्तस्ति,
 दम्मि मोत्तम्मि กถि दारान्णि वุตตะวาเรदेवा ऐकमन्ति नित्तस्ति.
 अप्पेक्खजे येनाहि तेनुชत्तम्मिपणाเมत्त्वा ऐकมन्ति นित्तस्ति.
 अप्पेक्खजे นามโคตติ ตาเวदेवा ऐकมन्ति นित्तस्ति. अप्पेक्खजे
 คุณ्हिता ऐकมन्ति นित्तस्ति. ๗ ऐकมन्ति นित्तम्मि โข भิกขवे
 वेत्ตम्मिโน महाराजा, ม् ऐคทโวจ, “ตम्मิต्ति हि ภันเต อพารา
 यक्षा ภควโต अप्पสันนา, ตम्मิต्ति हि ภันเต อพารา यक्षा ภควโต
 ปสันนา. ตम्मิต्ति हि ภันเต. มชฺฌมา ยक्षा ภควโต अप्पสันนา,
 ตम्मิต्ति हि ภันเต. มชฺฌมา ยक्षा ภควโต ปสันนา. ตम्मิต्ति हि
 ภันเต. นินจา ยक्षा ภควโต अप्पสันนา, ตम्मิต्ति हि ภันเต
 นินจา ยक्षा ภควโต ปสันนา. เขภฺยฺเยน โข ปน ภันเต ยक्षा
 अप्पสันนาเขว ภควโต. ๘ ตํ กิस्सํ เหตุ. ๗ ภควา हि ภันเต

ปาณาติปาตา เวรมณียา ชัมมํ เทเจติ, อทินฺนาทานา เวรมณียา
 ชัมมํ เทเจติ, กาเมสุ มิจฺฉาจารา เวรมณียา ชัมมํ เทเจติ,
 มุสาอาทา เวรมณียา ชัมมํ เทเจติ, สุราเมรยมัชชปมาทัฏฐานา
 เวรมณียา ชัมมํ เทเจติ. ฯ เขภฺยเยนโฆ ปน ภันเต ยักขา
 อับบิวิวรตาเยว ปาณาติปาตา, อับบิวิวรตา อทินฺนาทานา, อับบิวิวรตา
 กาเมสุ มิจฺฉาจารา, อับบิวิวรตา มุสาอาทา, อับบิวิวรตา
 สุราเมรยมัชชปมาทัฏฐานา. เคตฺตํคํ โหติ อับบยํ อมฺหาปํ. ฯ
 สันตํ หิ ภันเต ภควโต สํวกา, อรัญฺเณ จนฺตํคํนิ บันตํนิ
 เตนํสํนิ ปฏฺเฐวํติ, อับบิปลํทํทํนิ อับบิปลํคํ โฆสํนิ วิชนวาทํนิ
 มนฺตํสํราหเตยฺยํกํนิ ปฏฺฐิตํสํถานํสํรูปํนิ. ตตฺถ สันตํ อพํวรา
 ยักขา นีวาดีโน, เย อิมํสํมํ ภควโต ปาเวจฺเณ อับบิปลํนํนา.
 เตสํปสํสํทาย, อุกฺคณฺหาตุ ภันเต ภควา อายฺยานาญฺยํ รกฺขํ,
 ภิกฺขุํ ภิกฺขุํนิ อฺปาสํกํนิ อฺปาสํกํนิ, กุตฺติยา รกฺขาย
 อวิหํสํย ฆาตํวิหารายาคิ. อธิวาเตสํ โฆ อหํ ภิกฺขเว ตุนํหิภาเวณ.
 อิตฺโฆ ภิกฺขเว เวสํสํวณํ โน มหาราชา, มม อธิวาตํนิ วิทคฺวา,
 คายํ เวตํยํ อิมํ อายฺยานาญฺยํ รกฺขํ อภาสิ. ฯ

๑ วิบฺบิปลํคํ นมตฺถ,
 สันตํคํ นมตฺถ,
 เวสํสํวณํ นมตฺถ,
 นมตฺถ กุตฺตํนํชํสํ,
 โภจนํคํนํสํ นมตฺถ,
 สันตํคํ นมตฺถ,

จกฺขุมนํคํคํ สิริมโต.
 สัพพภุคฺตานุกมํบิโน,
 นํหาคํคํคํ คบฺบิปลํโน.
 มารเตนํบิปลํคํคํโน.
 พฺราหฺมณํคํคํ วุสํมโต.
 วิบฺบิปลํคํคํคํ สัพพช.

อังกิรตัสส นมัตถุ,

โย อิมิ ชัมมมเทเตสสิ,

เยจาบี นิพพุตา โถเก,

เต ชนา อปัสสะนา,

หิติ เทวมนุสสาณิ,

วิชชาจรณสัมปन्नัง,

ยโต อุกกัจฉติ สุริโย,

ยัสส จุคคัจฉมานัสส,

ยัสส จุคคเต สุริเย,

รหโทบี คตถ คัมภีโร,

เอวณตติ คตถ ชานนตติ,

อิโต ธา ปุริมา ทิสสา,

ยิ ทิส อภิข่าเจติ,

คณชัพพานิ อาชิปติ,

รมตติ นัจจคเตหิ,

ปตตะยาบี คัสส พหโว,

อัสสิ ทส เอโกจ,

เตจาบี พทธี ทิสวาน,

ทรโตว นมัสสันต,

นโม เต ปุสสาริชญ,

กุตเตน สเมกขสิ,

สุตัง เนตติ อภินันโต,

ตักขปุตตัสส สิริมโต.

สัพพทักขาปนุทนี.

ยถาภคิ วิมัสสิตติ.

มหันตานิ วิตถารทา,

ยิ นมัสสันตติ โลกม.

มหันตานิ วิตถารท.

อาทิจโจ มณฺชตติ มหา.

สัวริบี นิรชฌตติ.

“ทิวโตติ” ปวุจจติ.

ตมุตโท สิริโคทโก.

“ตมุตโท สิริโคทโก.”

อิติ นี อาจิกขตติ ชโน.

มหाराชา ยัสส สโต.

‘ชตริยฺโยชิตติ’ นามโต.

คณชัพเพหิ ปุรทชโต.

‘เอกนามาติ’ เม สุตติ.

อินทนามา มหัพพลา.

พทธี อาทิจจพนฺชน.

มหันตานิ วิตถารท.

นโม เต ปุริสคตม.

อมนุสสาบี ตี จนนตติ.”

คัสมา เอว จเทมเต.

ฐินั วนัทถ โคตม,
 วิชชาจรณสัมปนัน,
 เยน เปตา ปวฺจจันต,
 ปาณาติปาติโน สุททา,
 อโศ ธา ทกฺขินา ทิสฺสา,
 ยํ ทิสฺส อภิปาเลติ,
 กุมภณฺฑานํ อาริปฺติ,
 รมคิ นจจคฺเคหิ,
 ปตฺตคฺคาปํ ตสฺสํ พหโว,
 อสฺสํ ทสฺส เอยโกจ,
 เตจาปํ พุทฺธํ ทิสฺสวาน,
 ทูรโตจ นมสฺสํนํ,
 “นโม เต ปุริสาชฺฌ,
 กุสฺสเถน สเมกฺขสฺส,
 สฺสคํ เนคํ อภินฺนํ,
 ฐินั วนัทถ โคตม,
 วิชชาจรณสัมปนัน,
 ยตฺถ โจกฺกจฺฉติ สฺริโย,
 ยตฺถ โจกฺกจฺฉมานสฺส,
 ยตฺถ โจกฺกเต สฺริเย,
 รหโตปํ ตตฺถ คมฺภโร,

ฐินั วนัทถา โคตม.
 พุทฺธํ วนัทถา โคตม.
 ปิสุณฺวา ปิฏฺฐิมฺสสิกา.
 โจรา เนกตฺถา ชนฺว.
 อิติ นํ อัจฉริยคิ ชโน.
 มหาราชา ยตฺถสฺสํ,
 ‘วิรุโฬห’ อิติ นามสฺส.
 กุมภณฺฑาเหหิ ปุริสฺสโต.
 ‘เอกนามาติ’ เม สฺสคํ.
 อินฺทนามา มหัพฺพตา.
 พุทฺธํ อาทิจฺจพนฺธุ.
 มหฺนคิ วิตฺถารท.
 นโม เต ปุริสฺสคฺม.
 อมณฺสํสาปํ ตํ วนัทฺถนํ.”
 สฺสํมา เอวํ วเทมเส.
 ฐินั วนัทถา โคตม.
 พุทฺธํ วนัทถา โคตม.
 อาทิจฺโจ มณฺฑลํ มหา.
 ทิวสฺสํปํ นิรฺชเมติ.
 ‘สฺสวริคิ’ ปวฺจจติ.
 สฺมทํ โท สฺริโตทโก.

เขว้นต์ คัตถ ขานนัต,
 อโค ตา บัจฉิมา ทิสสา,
 ยี ทิส อภิปาเตติ,
 นาคานี อาริปติ,
 รมตี นัจจคเตหิ,
 ปุคคาบี คตัส พทโว,
 อตติ ทส เฮโก จ,
 เคจามี พุทธี ทิสวาน,
 ทร โคว นมัสสันติ,
 นโม เต ปริธำชัญ,
 กุสเถน ตเมกชติ,
 สติ โมติ อภินโหโต,
 ชินิ วันทถ โคตม,
 วิชชาจรณตมบณัน,
 เยน อุตฺตรกรู รมมา,
 มนุสฺสตา คัตถ ขานนัต,
 น เต พิช ปวบับนัต,
 อกฺกุชูปากิมิ สาดิ,
 อกณิ อถส สทธี,
 คุณิจิกิเร ปจิตวาน,
 คาวี เอกชฺร กตฺวา,
 ปสฺสุ เอกชฺร กตฺวา,

“ตมท โท สริโตทโก.”

อติ นี อากิขติ ชโน.

มหाराชา ยลลลลโต.

‘วิรุบักโชติ’ นามโต.

นาเคหิ ปุรกชโต.

‘เอกนามาติ’ เม สุกิ.

อินทนามา มหัพพตา.

พุทธี อากิจจพินชุนิ.

มหนักิ วิตถารท.

นโม เต ปริธตฺตม.

อมนุสฺสตาบี คี วันทนัต.”

คตฺมา เขวี่ วเทมเต.

ชินิ วันทาม โคตม.

พุทธี วันทาม โคตม. ๗

มหาเนรุ สุกตฺสโน.

อมมา อปริคคทา.

นบี นยันติ นังคตา.

ปริภญฺชนติ มานสา.

สฺกนธิ คณทตบผล.

คโต ภญฺชนติ โภชนิ. ๗

อนุยนติ ทิโสทิส.

อนุยนติ ทิโสทิส.

กุกกุฏฐูรกา, กุพิรกา.
 สักกธาดิกถเทคถ,
 โสภติ สัพพกาถ์ ธา,
 อโศ ธา อุตฺตรา ทิธา,
 ยํ ทิถ์ อภิปาเดติ,
 ยักขานํ อชฺชปติ,
 รมติ นจจคเคติ,
 ปุคฺคาเมี ตสฺส พทโธ,
 อสฺส ทถ์ เอโก จ,
 เตจาปี พุทฺธํ ทิสฺวาน,
 ทฺรโตว นมสฺสณฺติ,
 นโม เต ปฺริธาชฺฌ,
 กุสฺเสน ธมฺเมกฺขติ,
 สฺกํ เมคํ อภินฺนํโส,
 ชินํ วนฺตถ โคตมํ,
 วิชฺชาจรณธมฺมณน,

วเน โปกัชรสาตกา.
 ทณฺฑมาณวกาณิจ.
 กุเวรณพินิ ธธา.
 อิติ นํ อัจจกฺขติ ชโน.
 มหาราชา ยถัสฺสโส.
 'กุเวโร' อิติ นามโส.
 ยักฺเขหิ ปุรฺกชฺโต.
 'เอกนามาติ' เม สฺกํ.
 ชินฺทนามา มหัพฺพตา.
 พุทฺธํ อาทิจฺจพินฺชุนํ.
 มหฺนติ วิตฺตารทํ.
 นโม เต ปฺริสฺสฺตม.
 อมฺนสฺสํปี ตํ วนฺตมฺนติ.
 สฺกํมา เอวํ วเทมเส.
 ชินํ วนฺตตาม โคตมํ.
 พุทฺธํ วนฺตวณ โคตมฺนติ. ฯ

อยํ ไช ธา มาวธิ อายฺยานายฺยา รักษา, ภิกฺขุณฺโณ ภิกฺขุณฺโณ
 อปาตฺกานํ อปาตฺกานํ, ศุคฺคิยา รักษาย อวิหฺสํยา ฉาถฺวิหารายาติ. ฯ
 ยถัสฺสกถฺสจฺจ มาวธิ ภิกฺขุสฺสจฺจวา ภิกฺขุณฺยววา อปาตฺกถฺสจฺจวา อปาตฺกถฺยววา,
 อยํ อายฺยานายฺยา รักษา สฺกคฺคิศา ภวิสฺสจฺจติ, สมฺมคฺคา ปฺริยาปฺตา,
 ศญฺเญ อมฺนสฺสํโส, ยัก ไชวา ยัก ชนฺวา ยักช โปต โทวา
 ยักช โปตฺติกาวา, ยักชมฺหามคฺ โทวา ยักชปาริสฺส ไชวา ยักชปฺจาโรวา.

สันติ หิ อมนุตต้า จันฐา รุกษา รภสา, เต เหว มหาราชานี
 อาทยนิค, น มหาราชานี ปุริตทานี อาทยนิค, น มหาราชานี ปุริตทานี
 ปุริตทานี อาทยนิค. เต โช เต มาริต อมนุตต้า, มหาราชานี อวรุกษาม
 วุจันติ. ข โย หิ โทจิ มาริต อมนุตต้า, ยักโชวา ยักชินีวา
 ยักชโปตโกวา ยักชไปตกาวา, ยักชมหามต โตวา ยักชปาริตช โชวา
 ยักชปจาโรวา. คณัพ โฟวา คณัพพวา คณัพพโปตโกวา คณัพพ—
 ไปตกาวา, คณัพพมหามต โตวา คณัพพปาริตช โชวา คณัพพปจาโรวา.
 กุมภณ โชวา กุมภณชวา กุมภณชโปตโกวา กุมภณชไปตกาวา,
 กุมภณชมหามต โตวา กุมภณชปาริตช โชวา กุมภณชปจาโรวา.
 นาคโควา นาคินีนา นาคโปตโกวา นาคไปตกาวา, นาคมหามต โตวา
 นาคปาริตช โชวา นาคปจาโรวา. ปทุฐฐุจิต โค, ริกชัว ริกชุนีวา
 อุปาสกัวา อุปาสกัวา, คจันติ วา อนุกจเณย, ฐิตี วา อุปติฐฐุชเยย,
 นิตินัน วา อุปนิตเณย, นิตินัน วา อุปนิตชเยย. อิเมต ยักชานี
 มหายักชานี เสนาปตินัน มหาเสนาปตินัน, อฐณาเบตัพพ วิกกน ทตัพพ
 วิรจิตัพพ, “อัย ยักโช คณห์หาคิ, อัย ยักโช อาวัดติ, อัย ยักโช
 เทฐุติ, อัย ยักโช วิเทฐุติ, อัย ยักโช ทิตติ, อัย ยักโช วิทิตติ,
 อัย ยักโช น มุญจติค.” กตเมต ยักชานี มหายักชานี เสนาปตินัน
 มหาเสนาปตินัน.

อินโท ไสโม วรุโณ ๑,	ถารทวาโช ปชาปติ.
จันทโน กามเตฐุโช ๑,	กิมุ ชันชุ นิชันชุ ๑.
ปนาโท โอบมัญญโณ ๑,	เทวตุโค ๑ มาตติ.
จิตตเสโน ๑ คณัพ โฟ,	นโพราชา ชโนตโก.

สาทาคิโร เหมวโต, ปุณฺณโก กรติโย คุโฬ.
 สิวโก มุจฺจณฺโฑ โท จ, เวสฺสคามิตฺโต ยุกฺกัณฺโฑ.
 โคปาโด สุมฺบฺเภโธ จ, ทิรเนตฺติ จ มนฺทโย.
 บันฺจาดจันฺโท อาฬวโก ปชฺชนฺโณ, สุมฺโน สุมฺโฆ ทชฺมุโฆ.
 มณฺนิ มาณฺจโร ทิโฆ, อโถ เสวิสฺสโก ตฺห. ๖

อิมฺเต ยักฺขานํ มหายักฺขานํ เสนาปตฺนํ มหาเสนาปตฺนํ, อชฺฌมาเปตฺตัพพํ
 วิคคณฺ ทตฺตัพพํ วิรวคคัพพํ, “อโย ยักฺโข คณฺหาติ, อโย ยักฺโข
 ชาวิสฺสติ, อโย ยักฺโข เทเชตฺติ, อโย ยักฺโข วิเทเชตฺติ, อโย ยักฺโข
 ทิสฺสติ, อโย ยักฺโข วิทิสฺสติ, อโย ยักฺโข น มนฺญจตฺติ.” ๖

อโยโฆ สํ มาริสฺส อชฺฌานาญฺญิยา วิกฺขา, วิกฺขุณฺณํ วิกฺขุณฺณํ อฺปาสกานํ
 อฺปาสกานํ, คุตฺติยา วิกฺขาย อวิทิสฺสาย ฆาตฺตฺวิหฺรยาติ. ๖
 หนฺนทจ ทานิ มโย มาริสฺส คจฺจณฺม, พหุคฺคจฺจา มโย พหุภวณฺณิยาติ. ๖
 ยตฺตีสฺสทานิ คุเมหฺ มหาราชาโน กาดฺ มนฺญถาติ.

อถโฆ วิกฺขเว จตฺตารो มหาราชา อชฺฐุชฺชายาตฺนํ, มํ อภิวาเทตฺตฺวา
 ปทกฺกชฺฌนํ กตฺตฺวา ตตฺตฺเถวณฺตรชายิสฺส. เตะปี โฆ วิกฺขเว ยักฺขา
 อชฺฐุชฺชายาตฺนํ, อปฺเปกฺกเจ มํ อภิวาเทตฺตฺวา ปทกฺกชฺฌนํ กตฺตฺวา
 ตตฺตฺเถวณฺตรชายิสฺส. อปฺเปกฺกเจ มม สทฺธิ สมฺโมทิสฺส, สมฺโมทณฺนียํ
 กถํ สํวารณฺนียํ วิตฺตํวาเรตฺตฺวา ตตฺตฺเถวณฺตรชายิสฺส. อปฺเปกฺกเจ เชนาหํ
 เชนฺณฺยชฺตมฺปณฺนาเมตฺตฺวา ตตฺตฺเถวณฺตรชายิสฺส. อปฺเปกฺกเจ นาม โคตฺตํ
 สวเวตฺตฺวา ตตฺตฺเถวณฺตรชายิสฺส. อปฺเปกฺกเจ คุณฺหนฺนทฺตา ตตฺตฺเถวณฺตรชายิสฺส.
 ยุกฺกคณฺหาถ วิกฺขเว อชฺฌานาญฺญิ วิกฺข, ปริยาปฺณาถ วิกฺขเว
 อชฺฌานาญฺญิ วิกฺข, ชาเวถ วิกฺขเว อชฺฌานาญฺญิ วิกฺข. อตฺตตฺตฺญํ ทิตฺตา

ก็แลมหาสติปัฏฐานสูตร ซึ่งท่านคิดไว้เป็น ฉบับใดฉบับหนึ่ง ๆ
 ภาษานั้น จะเหมือนกันเป็นแบบเดียวกับมหาสติปัฏฐานสูตร ที่ท่านตั้งไว้
 ในมุตปริยายวรรค ในมุตบัตถนาค ในพระคัมภีร์มธุมนิกายก็ไม่เหมือน
 จะเหมือนกัน เป็นแบบเดียวกับมหาสติปัฏฐานสูตร ในมหาวรรคในพระ
 คำภีร์ทมนิกาย ก็ไม่เหมือน พิเคราะห์เห็นว่า พระมหาสติปัฏฐานสูตร
 ซึ่งคิดไว้ ภาษานั้น ท่านผู้ฉลาด ในพระสูตร แดพระอภิธรรม กตบถ
 พยัญจน ที่พระองค์ มาแต่พระสูตร แดพระอภิธรรม ไว้ให้บริบูรณ์ เช่น
 ธรรมวิเศษ ธรรมหนึ่ง นั้น จะคงพิมพ์ไว้ตามธรรมวิเศษนั้น

มหาสติปัฏฐานสูตรคตปาฐุ.

๑ เอวเม สัมม. เอกัง สมยํ ภควา กุรุตุ จิหริติ, กัมมาตัมมม
 นาม กรณํ นิต โม. คัตว โข ภควา ภิกขุ อามันเตติ "ภิกขุโวจิ."
 "ภิกขุโวจิ" เต ภิกขุ ภคว โต บัจจติ โสตุ. ภควา เอกท โวจ.
 "เอกาย โน อยํ ภิกขเว มกฺโข, สัตถานํ วิสทฺธิยา, โสกปริเทวานํ
 สัมตีกกมาย, ทุกฺข โทมนัสฺสานํ อตถกมาย' ญายสฺส อธิคมาย,
 นีพพานสฺส สจฺฉนิกริยาย, ยทิตฺถํ จิตฺตา โร สติปัฏฐานา. กตเม
 จิตฺตา โร. อิง ภิกขเว ภิกขุ กายเ กายานุบฺบสฺสํ จิหริติ, อาคาบิ
 สัมปชา โน สติมา, วิเนยฺย โสเก อภิรฺธมา โทมนัสฺสํ, เวทนาตุ
 เวทนานุบฺบสฺสํ จิหริติ, อาคาบิ สัมปชา โน สติมา, วิเนยฺย โสเก
 อภิรฺธมา โทมนัสฺสํ. จิตฺเต จิตฺตานุบฺบสฺสํ จิหริติ, อาคาบิ สัมปชา โน
 สติมา, วิเนยฺย โสเก อภิรฺธมา โทมนัสฺสํ. ฐัมเมสุ ฐัมมานุบฺบสฺสํ

วิหริติ, อากาบี ตัมปชา โน ตคิมา, วิเนยฺย โดเก
อภิชฺฌมา โทมนัสฺส. ฯ อุกฺกเท โส. ฯ

๐ กถญฺจ ภิกฺขเว ภิกฺขุ กายเย กายานุบฺบตี วิหริติ อช
 ภิกฺขเว ภิกฺขุ อวิญฺช โทวา รุกฺขมุตฺต โทวา สฺตฺยาคารก โทวา,
 นิตฺตคิ บลตงก อากุชิตฺวา อชฺฐ กายํ ปณิทาย, ปริมุข
 สคฺคิ อชฺฐรูเปตฺวา. โส ส โทว อตฺตตฺตคิ. ส โส บุตฺตตฺตคิ ทม
 วา อตฺตตฺตม โส "ทม อตฺตตฺตมค" ปชานาติ, ทม วา
 บุตฺตตฺตม โส "ทม บุตฺตตฺตมค" ปชานาติ. วิตฺถ วา อตฺตตฺตม โส
 "วิตฺถ อตฺตตฺตมค" ปชานาติ, วิตฺถ วา บุตฺตตฺตม โส "วิตฺถ
 บุตฺตตฺตมค" ปชานาติ. "ตฺตพฺพกายปฏฺฐเวทํ อตฺตตฺตตฺตมค"
 ติกฺขต, "ตฺตพฺพกายปฏฺฐเวทํ บุตฺตตฺตตฺตมค" ติกฺขต. "บุตฺตตฺตมกฺข
 กายตฺตชารํ อตฺตตฺตตฺตมค" ติกฺขต. "บุตฺตตฺตมกฺข กายตฺตชารํ
 บุตฺตตฺตตฺตมค" ติกฺขต. เสงฺยถาบี ภิกฺขเว ทกฺโข ภมกาโรวา
 ภมกาโรวาตฺวา, ทม วา อญฺจน โส, "ทม อญฺจนมค" ปชานาติ,
 "วิตฺถ วา อญฺจนม โส" "วิตฺถ อญฺจนมค" ปชานาติ. เสงฺวเมว โส
 ภิกฺขเว ภิกฺขุ ทม วา อตฺตตฺตม โส "ทม อตฺตตฺตมค" ปชานาติ,
 ทม วา บุตฺตตฺตม โส "ทม บุตฺตตฺตมค" ปชานาติ. วิตฺถ วา
 อตฺตตฺตม โส "วิตฺถ อตฺตตฺตมค" ปชานาติ. วิตฺถ วา บุตฺตตฺตม โส
 "วิตฺถ บุตฺตตฺตมค" ปชานาติ. "ตฺตพฺพกายปฏฺฐเวทํ อตฺตตฺตตฺตมค"
 ติกฺขต, "ตฺตพฺพกายปฏฺฐเวทํ บุตฺตตฺตตฺตมค" ติกฺขต. "บุตฺตตฺตมกฺข
 กายตฺตชารํ อตฺตตฺตตฺตมค" ติกฺขต, "บุตฺตตฺตมกฺข กายตฺตชารํ
 บุตฺตตฺตตฺตมค" ติกฺขต. ฯ อคฺค อชฺฌตคฺค วา กายเย กายานุบฺบตี

วิหริติ, พหิตฺธา วา กายเ กายานุบฺลํ วิหริติ, อชฺเมตฺตพหิตฺธา
 วา กายเ กายานุบฺลํ วิหริติ, สํมุตฺตยวชฺชํมา นุบฺลํ วา กายสํม
 วิหริติ, วชฺชํมานุบฺลํ วา กายสํม วิหริติ, สํมุตฺตยวชฺชํมานุบฺลํ วา
 กายสํม วิหริติ. "อตฺถ กอ โยติ" วาปนฺลํ สติ บัจฺจบุฏฺฐิตา
 โหติ' ยาวเทว ญานมตฺตคาย ปตฺติสํตมตฺตคาย. อนนฺตํ โค จ
 วิหริติ, น จกิญฺจ โสเก อฺปาทียติ. เขวมบี ภิกฺขเว ภิกฺขุ
 กายเ กายานุบฺลํ วิหริติ. ๓ อานาปานบัพฺพ. ๓
 ๑ ปนุ จปรํ ภิกฺขเว ภิกฺขุ คจฺจนํ โค วา "คจฺจนมตฺ" ปชานาติ,
 ฐูโค วา "ฐูโคมตฺ" ปชานาติ, นนฺนํ โน วา "นนฺนํ โนมตฺ"
 ปชานาติ, สฺยา โน วา "สฺยา โนมตฺ" ปชานาติ. ยถา ยถา
 วาปนฺลํ กอ โย' ปณฺหิ โค โหติ. ตถา ตถา นมฺปชานาติ.
 อตฺ อชฺเมตฺต วา กายเ กายานุบฺลํ วิหริติ, พหิตฺธา วา กายเ
 กายานุบฺลํ วิหริติ, อชฺเมตฺตพหิตฺธา วา กายเ กายานุบฺลํ วิหริติ.
 สํมุตฺตยวชฺชํมานุบฺลํ วา กายสํม วิหริติ, วชฺชํมานุบฺลํ วา กายสํม
 วิหริติ, สํมุตฺตยวชฺชํมานุบฺลํ วา กายสํม วิหริติ. "อตฺถ กอ โยติ"
 วาปนฺลํ สติ บัจฺจบุฏฺฐิตา โหติ, ยาวเทว ญานมตฺตคาย
 ปตฺติสํตมตฺตคาย. อนนฺตํ โค จ วิหริติ. น จ กิญฺจ โสเก อฺปาทียติ.
 เขวมบี ภิกฺขเว ภิกฺขุ กายเ กายานุบฺลํ วิหริติ. ๓
 อิริยาปถบัพฺพ. ๓

๑ ปนุ จปรํ ภิกฺขเว ภิกฺขุ, อภิกกนฺเต ปฏิกกนฺเต สมนฺปชานการี
 โหติ, อวโธกิตฺเต วิโธกิตฺเต สมนฺปชานการี โหติ, สมนฺมญฺสิตฺเต
 ปสฺวาริตฺเต สมนฺปชานการี โหติ, สจฺจวชิรุตฺตคจฺจวชฺชารणे สมนฺปชานการี

โหติ, อสึเต ปิเต ขายิตะ ฉายิตะ สัมปชานการี โหติ,
 อัจจวรัสสังวากัมเม สัมปชานการี โหติ, คเต จูเตนิตินเน สุกเต
 ชาครเต ภาสึเต ตณห์ภาเว. สัมปชานการี โหติ. อสิ
 อชฌมคต วา กายะ กายา นุปลัสสิ วิหริต, พหิตธา วา กายะ
 กายานุปลัสสิ วิหริต, อชฌมคตพหิตธา วา กายะ กายานุปลัสสิ
 วิหริต. สัมมุททชฌมานุปลัสสิ วา กายัสสมิ วิหริต, วชฌมานุปลัสสิ วา
 กายัสสมิ วิหริต, สัมมุททวชฌมานุปลัสสิ วา กายัสสมิ วิหริต.
 "อตก กา โยคิ" วาปนัสสิ สติ บัจจบุฏฐิตา โหติ, ยาวเทจ
 ญานมคตตาย ปคัสสิคิมคตตาย. อนัสสิโต จ วิหริต, น จ กิญจโถเก
 อปาทิต. เอวัมปิ ภิกขเว ภิกขุ กายะ กายานุปลัสสิ วิหริต. ข
 สัมปชานูปพ. ข

๑ ปุณ อปริ ภิกขเว ภิกขุ, อิมเมว กายิ อุตฺธิ ปาทคตา
 อ โท เกสุมคตกา, คจปรยนต ปุรินนทานูปการัสสิ อสิจ โน,
 บัจจเวกชติ, "อตก อิมสมิ กายะ, เกสา โดมา นชา ทนิตา
 ค โจ, มัสสิ นหาร อฏฐุ อฏฐุมญฺหิ, วักกิ ททยิ ยกนฺ
 กิ โดมกิ ปิหฺกิ บัปฺผาสสิ, อนตฺติ อนตฺตคฺคณฺ อุตฺทริยิ กวีธฺ,
 ปิตตฺติ เตมฺหิ ปุฬ โโพ โถหิตฺติ เตโท เมโท อัสสิ วสา
 เข โฬ สัมมานิกวา ตสิกา มุตตฺตนฺติ." เตยฺยถาปิ ภิกขเว อภ โดมุชา
 มุ โคพิ ปุวา นานาวิหิตัสสิ อญฺฐัสสิ. เตยฺยถา, ฉาถนฺ วิหนฺ
 มุคฺคานํ มาธานํ ติตานํ คณฺฑิตานํ. คเมญฺจิกฺขมา ปริ โธ
 มุญฺจิตวา บัจจเวกฺเชยฺย, "อเม ฉาถ อเม วิ อเม มุคฺคา,
 อเม มาธวา, อเม ติตา, อเม คณฺฑิตา. เอวเมว โช ภิกขเว

ภิกขุ, อิมเมว กายํ อทธี ปาทคตา อ โท เกธมัตถกา,
 ตจฺปริญฺตี ปฺรณฺณานํปการสฺส อสฺสึ โน บัจจเวกฺขติ, “อตถ
 อิมสฺม กายे, เกลา โดมา นชาทนฺตีตา ต โจ, มํสํ นหารุ
 อฏฺฐุ อฏฺฐุมญฺช, วกถ หทยํ ยกนํ กิ โดมกํ บีหกํ บบฺมาสฺ,
 อนตฺ อมตฺคณฺ อทริยํ กริณฺ, มิตฺตํ เสมฺหิ ปุฬ โฟ โถหิตํ
 เส โท เม โท, อสฺสํ วตา เช โฬ สึฆาณิกา สติกา มุตฺตณฺต, ”
 อต อชฺฉมตฺต วา กายเ กายานุบฺตสฺส จิหฺรติ, พหิตฺธา วา กายเ
 กายานุบฺตสฺส จิหฺรติ, อชฺฉมตฺตพหิตฺธา วา กายเ กายานุบฺตสฺส
 จิหฺรติ. สํมทฺยชมฺมานุบฺตสฺส วา กายสฺม จิหฺรติ, วยชมฺมานุบฺตสฺส วา
 กายสฺม จิหฺรติ, สํมทฺยวยชมฺมานุบฺตสฺส วา กายสฺม จิหฺรติ. “อตถ
 กา โยตี” วาปนฺสสฺส สติ บัจจบุฏฺฐิตา โหติ, ยาวเทว ญฺาณมตฺตาย
 ปตฺตสฺสตีมตฺตาย. อนิสฺสํ โค ๑ จิหฺรติ, ๘ ๑ กิญฺจ โดเก
 อฺปาทยติ. เอวํมี ภิกฺขเว ภิกฺขุ กายเ กายานุบฺตสฺส จิหฺรติ. ๒
 ปฏิกกฺกตบฺพ. ๒
 ๑ ปฺน จปฺว ภิกฺขเว ภิกฺขุ, อิมเมว กายํ ยถาฐิตี ยถาปนฺนิหิตํ,
 ธาตุ โถ บัจจเวกฺขติ, “อตถ อิมสฺม กายเ, ปลวฺชาตุ ธา โปธาตุ
 เต โชธาตุ วา โยธาตุติ. “เสยฺยถาปี ภิกฺขเว ทัก โช โคฆาต โกว
 โคฆาตกนฺเตวาสฺสวา, คาวี วชิตฺวา จาคุมฺมหาปเต วิถ โถ ปติวชิตฺวา
 นิสฺนํ โน อสฺส. เอวเมว โชภิกฺขเว ภิกฺขุ, อิมเมว กายํ
 ยถาฐิตี ยถาปนฺนิหิตํ, ธาตุ โถ บัจจเวกฺขติ, “อตถ อิมสฺม
 กายเ, ปฺรวิธาตุ ธา โปธาตุ เต โชธาตุ วา โยธาตุติ. “อต
 อชฺฉมตฺต วา กายเ กายานุบฺตสฺส จิหฺรติ, พหิตฺธา วา กายเ

มหาสติปัฏฐานสูตร

กายานุบัติสู วิหริตฺ, อชฌเมตตพหิทฺธา วา กายเ กายานุบัติสู วิหริตฺ.
 สัมมทขมฺมานุบัติสู วา กายสูม วิหริตฺ, วยขมฺมานุบัติสู วา กายสูม
 วิหริตฺ, สัมมทวยขมฺมานุบัติสู วา กายสูม วิหริตฺ. "อตถ กา โยติ"
 วาปนฺตสู สติ บัจจมฺมูฐิตา โหติ, ยาวเทว ญานมตฺตาย
 ปตฺตสูตมตฺตาย. ขนฺตสูโต จ วิหริตฺ, น จ กิญฺจ โตเก
 อุปาทิยติ. เขวมฺปิ ภิกฺขเว ภิกฺขุ กายเ กายานุบัติสู วิหริตฺ. ฯ
 ชาตบพฺพ ฯ

๑ ปน จปริ ภิกฺขเว ภิกฺขุ, เสยฺยถาปิ บัดฺเดยฺย สรวิ สิวทิกาย
 นททตฺ, เอกาหมตฺวา ทวฺหมตฺวา ตฺหมตฺวา, อทฺธมาตถ วินฺตถ
 วิปพฺพทสาต. โส อิมเมว กายํ อปสฺสฺหริตฺ, "อยมฺปิ โข กา โย
 เขวมฺ โม เขวภาวึ เขวฺ ขนฺตสูโต." ฯ อต อชฌเมตต วา
 กายเ กายานุบัติสู วิหริตฺ, พหิทฺธา วา กายเ กายานุบัติสู วิหริตฺ,
 อชฌเมตตพหิทฺธา วา กายเ กายานุบัติสู วิหริตฺ. สัมมทขมฺมานุบัติสู วา
 กายสูม วิหริตฺ, วยขมฺมานุบัติสู วา กายสูม วิหริตฺ, สัมมทวย-
 ขมฺมานุบัติสู วา กายสูม วิหริตฺ. "อตถ กา โยติ" วาปนฺตสู
 สติ บัจจมฺมูฐิตา โหติ, ยาวเทว ญานมตฺตาย ปตฺตสูตมตฺตาย.
 ขนฺตสูโต จ วิหริตฺ, น จ กิญฺจ โตเก อุปาทิยติ. เขวมฺปิ
 ภิกฺขเว ภิกฺขุ กายเ กายานุบัติสู วิหริตฺ.

๑ ปน จปริ ภิกฺขเว ภิกฺขุ, เสยฺยถาปิ บัดฺเดยฺย สรวิ สิวทิกาย
 นททตฺ, กาเกหิ วา ชฺชชฺมานํ, คิซฺเมหิ วา ชฺชชฺมานํ, กุตเตหิ วา
 ชฺชชฺมานํ, สฺวาเนหิ วา ชฺชชฺมานํ, สิงคาเตหิ วา ชฺชชฺมานํ,
 วิวเขหิ วา ปาณกธาเตหิ ชฺชชฺมานํ. โส อิมเมว กายํ อปสฺสฺหริตฺ,

“อยมบี ไช กาโย เอวัมโม เอวภาวี เอว อนตฺ ไคติ.”

อิตฺ อชฌตคฺ วา กาเย กายานุบฺตํ วิหริติ, พหิตฺธา วา กาเย

กายานุบฺตํ วิหริติ, อชฌตคฺพหิตฺธา วา กาเย กายานุบฺตํ

วิหริติ. สํมุทฺยชัมมานุบฺตํ วา กายสํมิ วิหริติ, วยชัมมานุบฺตํ วา

กายสํมิ วิหริติ, สํมุทฺยวยชัมมานุบฺตํ วา กายสํมิ วิหริติ. “อตถ

กา โยติ” วาปนฺตํ สติ บัจจบุฏฺฐิตา โหติ, ยาวเทว ญาณมตฺตาย

ปตฺตํตมตฺตาย. อนตฺ ไค ๑ วิหริติ, น ๑ กิญฺจ โสเก

อุปาทิยติ. เอวัมบี ภิกฺขเว ภิกฺขุ กาเย กายานุบฺตํ วิหริติ. ๗

๑ ปน ๑ปรํ ภิกฺขเว ภิกฺขุ, เสยฺยถาปี บตฺตเสยฺย สรรี สิวกิกาย

ฉทฺทตฺ, อฏฺฐสฺสชตฺกํ สมนฺตํ โสหิตํ นหารสํพนฺช. โส อิมเมว

กายํ อปตฺทหริติ, “อยมบี ไช กา โย เอวัมโม เอวภาวี

เอว อนตฺ ไคติ.” อิตฺ อชฌตคฺ วา กาเย กายานุบฺตํ วิหริติ.

พหิตฺธา วา กาเย กายานุบฺตํ วิหริติ, อชฌตคฺพหิตฺธา วา

กาเย กายานุบฺตํ วิหริติ. สํมุทฺยชัมมานุบฺตํ วา กายสํมิ วิหริติ.

วยชัมมานุบฺตํ วา กายสํมิ วิหริติ, สํมุทฺยวยชัมมานุบฺตํ วา

กายสํมิ วิหริติ. “อตถ กา โยติ” วาปนฺตํ สติ บัจจบุฏฺฐิตา

โหติ, ยาวเทว ญาณมตฺตาย ปตฺตํตมตฺตาย. อนตฺ ไค ๑

วิหริติ, น ๑ กิญฺจ โสเก อุปาทิยติ. เอวัมบี ภิกฺขเว

ภิกฺขุ กาเย กายานุบฺตํ วิหริติ.

๑ ปน ๑ปรํ ภิกฺขเว ภิกฺขุ, เสยฺยถาปี บตฺตเสยฺย สรรี สิวกิกาย

ฉทฺทตฺ, อฏฺฐสฺสชตฺกํ นิมมตฺ โสหิตมกฺกชตํ นหารสํพนฺช.

โส อิมเมว กายํ อปตฺทหริติ, “อยมบี ไช กา โย เอวัมโม

เอวภาวี เอว อนต ไตติ. อติ อชเมตค วา กายเย กายานุบถดี
 จิหริค, พหิทธา วา กายเย กายานุบถดี จิหริค, อชเมตคพหิทธา
 วา กายเย กายานุบถดี จิหริค. สัมทยชมมานุบถดี วา กายสัม
 จิหริค, วยชมมานุบถดี วา กายสัม จิหริค, สัมทยวยชมมานุบถดี วา
 กายสัม จิหริค. "อติ ทา โยติ" วาปนถดี ตติ บัจจบฏฐิตา
 โหติ, ยาวเทจ ญานมตคตาย ปตีสตคตคตาย. อนิสดี ไค จ
 จิหริค, น จ กัญจ โสเก อปาทิยติ. เขวมปี ภิกขเว
 ภิกขุ กายเย กายานุบถดี จิหริค.

๑ ปน จปร ภิกขเว ภิกขุ, เสยยถาปี มถเสยย ตวี ตวัถกาย
 นชทค, อฏฐตงชตถิ อปคตมถ โสหิต นหารสสัมพนช. โส อิมเมว
 กาย อปถหริค, "อยมปี ไช กา โย เอวชม โม เอวภาวี เอว
 อนต ไตติ." อติ อชเมตค วา กายเย กายานุบถดี จิหริค,
 พหิทธา วา กายเย กายานุบถดี จิหริค, อชเมตคพหิทธา วา
 กายเย กายานุบถดี จิหริค. สัมทยชมมานุบถดี วา กายสัม จิหริค,
 วยชมมานุบถดี วา กายสัม จิหริค, สัมทยวยชมมานุบถดี วา
 กายสัม จิหริค. "อติ ทา โยติ" วาปนถดี ตติ บัจจบฏฐิตา
 โหติ, ยาวเทจ ญานมตคตาย ปตีสตคตคตาย. อนิสดี ไค จ
 จิหริค, น จ กัญจ โสเก อปคทิยติ. เขวมปี ภิกขเว ภิกขุ
 กายเย กายานุบถดี จิหริค,

๑ ปน จปร ภิกขเว ภิกขุ, เสยยถาปี มถเสยย ตวี ตวัถกาย
 นชทค, อฏฐูกาน อปคตนหารสสัมพนชาน ทถาวทถา จภชคตาน,
 อญเณ ทคถฏฐูก, อญเณ ปาทฏฐูก, อญเณ ชงชฏฐูก, อญเณ

อัญญาสูภัง, อัญญาเยน กัญญาสูภัง, อัญญาเยน ปัญญาสูภัง,
อัญญาเยน มาตัญญาสูภัง, อัญญาเยน อัญญาสูภัง, อัญญาเยน พาหุญญาสูภัง,
อัญญาเยน อังคัญญาสูภัง, อัญญาเยน ทิวัญญาสูภัง, อัญญาเยน หณัญญาสูภัง,
อัญญาเยน ทนตัญญาสูภัง, อัญญาเยน สัตถกญาหัง. โส อิมเมว กายั

อุปปลัหริตติ, “อวมมีโข กายโย เอวัมมิโม เอวภาวึ เอว อนตติโตตติ.”

อิตติ อชฌตคตติ วา กายเย กายานุปัสสตี วิหริตติ, พหิตถา วา กายเย

กายานุปัสสตี วิหริตติ, อชฌตคตพหิตถา วา กายเย กายานุปัสสตี

วิหริตติ. สัมมทขมมานุปัสสตี วา กายัสสมิ วิหริตติ, วยขมมานุปัสสตี วา

กายัสสมิ วิหริตติ, สัมมทขวยขมมานุปัสสตี วา กายัสสมิ วิหริตติ. “อติถิ

กาลีโยตติ” วาปนัสสตี สติ บัจจุบญุสูตา โหตติ, ยาวเทย ญาณมตคตกาย

ปตีสตติมตคตกาย. อนิสสิโต จ วิหริตติ, น จ กิญจ โสเก อุปาทิยตติ.

เอวัมปิ ภิกขเว ภิกขุ กายเย กายานุปัสสตี วิหริตติ. ๗

ปน จ ปรั ภิกขเว ภิกขุ, เสยฺยถาปิ บัสสยฺย สรวี สิวกิกาย ฉตทตติ,

อัญญาสูภานิ เตตานิ สังฆวณฺณูปนิภานิ. โส อิมเมว กายั อุปปลัหริตติ,

“อวมมีโข กายโย เอวัมมิโม เอวภาวึ เอว อนตติโตตติ.” อิตติ อชฌตคตติ วา

กายเย กายานุปัสสตี วิหริตติ, พหิตถา วา กายเย กายานุปัสสตี วิหริตติ,

อชฌตคตพหิตถา วา กายเย กายานุปัสสตี วิหริตติ. สัมมทขมมานุปัสสตี วา

กายัสสมิ วิหริตติ, วยขมมานุปัสสตี วา กายัสสมิ วิหริตติ,

สัมมทขวยขมมานุปัสสตี วา กายัสสมิ วิหริตติ. “อติถิ กาลีโยตติ” วาปนัสสตี

สติ บัจจุบญุสูตา โหตติ, ยาวเทย ญาณมตคตกาย ปตีสตติมตคตกาย. อนิสสิโต

จ วิหริตติ, น จ กิญจ โสเก อุปาทิยตติ. เอวัมปิ ภิกขเว ภิกขุ กายเย

กายานุปัสสตี วิหริตติ.

๑ ปุณ จปร ภัทฺชเว ภัทฺช, เสดยถาเปี บัถเสดยย ตริวี่ ตัถกกาย
 ฌททค, อฏฐิกานิ ปุณฺชกิตานิ เตโรวตัสสิกานิ. โส อิมเมว กายิ
 ชุปลัหริ, “อยมบีไซ กายิ เอวธมโม เอวภาวี่ เอว อนตโตติ.”
 อติ อชฌตค ๑ กายเ กายานุบถัสส วิหริ, พหิทฺธา ๑ กายเ
 กายานุบถัสส วิหริ, อชฌตคพหิทฺธา ๑ กายเ กายานุบถัสส วิหริ.
 สมุททยธมมานุบถัสส ๑ กายสมิ วิหริ, วยธมมานุบถัสส ๑ กายสมิ
 วิหริ, สมุททยวยธมมานุบถัสส ๑ กายสมิ วิหริ. “อติ กายิ”
 วาปนถัสส ตติ บัจจบุฏฐิตา โหติ, ยาวเทว ญานมคคทาย ปติสสตีตมคคทาย.
 อนิสสโต ๑ วิหริ, น ๑ กิณฺจ โสเก อปาทิยติ. เอวมีเปี ภัทฺชเว
 ภัทฺช กายเ กายานุบถัสส วิหริ.

๑ ปุณ จปร ภัทฺชเว ภัทฺช เสดยถาเปี บัถเสดยย ตริวี่ ตัถกกาย
 ฌททค, อฏฐิกานิ ปุณฺช จุณฺณกรธาตานิ. โส อิมเมว กายิ ชุปลัหริ,
 “อยมบีไซ กายิ เอวธมโม เอวภาวี่ เอว อนตโตติ.” อติ อชฌตค
 ๑ กายเ กายานุบถัสส วิหริ, พหิทฺธา ๑ กายเ กายานุบถัสส วิหริ,
 อชฌตคพหิทฺธา ๑ กายเ กายานุบถัสส วิหริ, สมุททยธมมานุบถัสส ๑
 กายสมิ วิหริ, วยธมมานุบถัสส ๑ กายสมิ วิหริ,
 สมุททยวยธมมานุบถัสส ๑ กายสมิ วิหริ. “อติ กายิ” วาปนถัสส
 ตติ บัจจบุฏฐิตา โหติ, ยาวเทว ญานมคคทาย ปติสสตีตมคคทาย. อนิสสโต ๑
 วิหริ, น ๑ กิณฺจ โสเก อปาทิยติ. เอวมีเปี ภัทฺชเว ภัทฺช กายเ
 กายานุบถัสส วิหริ. ๗ นวตตัถกกายัพพิ. ๗

กายานุบถัสสนาตคัมภีร์ฐาน

๑ กถณฺจ ภัทฺชเว ภัทฺช เวทนาถุ เวทนานุบถัสส วิหริ. อช ภัทฺชเว

ภิกขุ, สฺขํ เวทนี เวทียมาโน, “สฺขํ เวทนี เวทียามตี” ปชานาติ.
 ทุกฺขํ เวทนี เวทียมาโน, “ทุกฺขํ เวทนี เวทียามตี” ปชานาติ. อทฺกัสมฺสฺขํ
 เวทนี เวทียมาโน, “อทฺกัสมฺสฺขํ เวทนี เวทียามตี” ปชานาติ. สํมิถํ วา
 สฺขํ เวทนี เวทียมาโน, “สํมิถํ สฺขํ เวทนี เวทียามตี” ปชานาติ.
 นิรามิถํ วา สฺขํ เวทนี เวทียมาโน, “นิรามิถํ สฺขํ เวทนี เวทียามตี”
 ปชานาติ. สํมิถํ วา ทุกฺขํ เวทนี เวทียมาโน, “สํมิถํ ทุกฺขํ เวทนี
 เวทียามตี” ปชานาติ. นิรามิถํ วา ทุกฺขํ เวทนี เวทียมาโน, “นิรามิถํ
 ทุกฺขํ เวทนี เวทียามตี” ปชานาติ. สํมิถํ วา อทฺกัสมฺสฺขํ เวทนี
 เวทียมาโน, “สํมิถํ อทฺกัสมฺสฺขํ เวทนี เวทียามตี” ปชานาติ. นิรามิถํ
 วา อทฺกัสมฺสฺขํ เวทนี เวทียมาโน, “นิรามิถํ อทฺกัสมฺสฺขํ เวทนี
 เวทียามตี” ปชานาติ. อตี อธิมตฺตํ วา เวทนาสุ เวทนานุบฺบัสฺสํ
 วิหริตี, พหิทฺธา วา เวทนาสุ เวทนานุบฺบัสฺสํ วิหริตี, อธิมตฺตพหิทฺธา วา
 เวทนาสุ เวทนานุบฺบัสฺสํ วิหริตี. สํมุตฺถยขมฺมานุบฺบัสฺสํ วา เวทนาสุ วิหริตี,
 อวยขมฺมานุบฺบัสฺสํ วา เวทนาสุ วิหริตี, สํมุตฺถยอวยขมฺมานุบฺบัสฺสํ วา เวทนาสุ
 วิหริตี. “อตี ติ เวทนาติ” วาปณฺสํ สติ ปัจจบุญฺญํ สุตา โหตี,
 ชาวเทว ญานณมตฺตํ ตาย ปตฺติสฺสํ ตมิตฺตํ ตาย. อนิสฺสํ สโต ๑ วิหริตี, น ๑ กิญฺจ
 โสเก อปาทิยตี. เอวํ โข ภิกฺขเว ภิกฺขุ เวทนาสุ เวทนานุบฺบัสฺสํ วิหริตี. ข

เวทนานุบฺบัสฺสํมหาสติปัฏฐานํ

๑ กถญฺจ ภิกฺขเว ภิกฺขุ จิตฺเต จิตฺตานุบฺบัสฺสํ วิหริตี. อธิ ภิกฺขเว
 ภิกฺขุ, สฺวาคํ วา จิตฺตํ “สฺวาคํ จิตฺตมนฺติ” ปชานาติ, วิตฺสวาคํ วา จิตฺตํ
 “วิตฺสวาคํ จิตฺตมนฺติ” ปชานาติ. สโตสํ วา จิตฺตํ “สโตสํ จิตฺตมนฺติ”
 ปชานาติ, วิตฺสโตสํ วา จิตฺตํ “วิตฺสโตสํ จิตฺตมนฺติ” ปชานาติ.

มหาสังคยฐานสูตร

สโมหิ वा जित्ति "समोहं जित्तनत्तं" पञ्चानत्ति, वित्तमोहं वा जित्ति
 "वित्तमोहं जित्तनत्तं" पञ्चानत्ति, संखत्तं वा जित्ति "संखत्तं
 जित्तनत्तं" पञ्चानत्ति, वक्खत्तं वा जित्ति "वक्खत्तं जित्तनत्तं"
 पञ्चानत्ति, महत्तत्तं वा जित्ति "महत्तत्तं जित्तनत्तं" पञ्चानत्ति.
 अमहत्तत्तं वा जित्ति "अमहत्तत्तं जित्तनत्तं" पञ्चानत्ति, संयत्तं वा
 जित्ति "संयत्तं जित्तनत्तं" पञ्चानत्ति, अनत्तं वा जित्ति "अनत्तं
 जित्तनत्तं" पञ्चानत्ति, संमाहितं वा जित्ति "संमाहितं जित्तनत्तं"
 पञ्चानत्ति, असंमाहितं वा जित्ति "असंमाहितं जित्तनत्तं" पञ्चानत्ति.
 वियुत्तं वा जित्ति "वियुत्तं जित्तनत्तं" पञ्चानत्ति, अविमुत्तं वा जित्ति
 "अविमुत्तं जित्तनत्तं" पञ्चानत्ति, अत्तं अत्तत्तं वा जित्ते जित्तानुत्तं
 विहरत्ति, पत्तिथा वा जित्ते जित्तानुत्तं विहरत्ति, अत्तत्तत्तं पत्तिथा वा
 जित्ते जित्तानुत्तं विहरत्ति, संभयसम्ममानुत्तं वा जित्तसम्मं विहरत्ति,
 व्यसम्ममानुत्तं वा जित्तसम्मं विहरत्ति, संभयव्यसम्ममानुत्तं वा जित्तसम्मं
 विहरत्ति. "अत्तं जित्तनत्तं" वापनुत्तं संत्तिं भिज्जुत्तं सुत्तां होत्ति,
 यावत्तेव ण्णानम्मत्तया पत्तिंसत्तम्मत्तया. अन्तिंसत्तो १ विहरत्ति, न १ गिण्णं
 होत्ते उपत्तिथत्ति. होत्ति १ गिण्णं १ गिण्णं जित्ते जित्तानुत्तं विहरत्ति.

जित्तानुत्तं महाสังคयฐานं.

ॐ गल्लुत्तं गिण्णं १ गिण्णं सम्भेत्तं सम्भमानुत्तं विहरत्ति. अत्तं गिण्णं १ गिण्णं
 सम्भेत्तं सम्भमानुत्तं विहरत्ति भिज्जुत्तं भिज्जुत्तं, गल्लुत्तं गिण्णं १ गिण्णं
 सम्भेत्तं सम्भमानुत्तं विहरत्ति भिज्जुत्तं भिज्जुत्तं. १ अत्तं गिण्णं १ गिण्णं,
 संत्तं वा अत्तत्तं गामन्नित्तं, "अत्तं मे अत्तत्तं गामन्नित्तं होत्ते"
 पञ्चानत्ति. असंत्तं वा अत्तत्तं गामन्नित्तं, "अत्तं मे अत्तत्तं

ยถา ๑ อุนันนมาย วิจกัจฉาย ปทานํ โหติ, ตัญญุ ๑ ปชานาติ. ยถา ๑ ปตีนาย
 วิจกัจฉาย อายตี อุนันปาโท โหติ, ตัญญุ ๑ ปชานาติ. อิติ อชฌมตคฺคา วา ชัมเมตฺ
 ชัมมานุบฺตํ ๑ วิหริตี, พหิทฺธา วา ชัมเมตฺ ชัมมานุบฺตํ ๑ วิหริตี, อชฌมตคฺคพหิทฺธา
 วา ชัมเมตฺ ชัมมานุบฺตํ ๑ วิหริตี. สมฺภยชัมมานุบฺตํ ๑ วา ชัมเมตฺ วิหริตี,
 วยชัมมานุบฺตํ ๑ วา ชัมเมตฺ วิหริตี, สมฺภยวยชัมมานุบฺตํ ๑ วา ชัมเมตฺ
 วิหริตี. “อติถ ชัมมาติ” วาปมฺตํ ๑ ตติ บัจฺจบุฏฺฐิตา โหติ,

ยาวเทว ญานมตคฺคาย ปตีสตฺติมตคฺคาย. อนิสฺสโต ๑ วิหริตี, น ๑ กิณฺญิ
 โตเก อปฺ ทียตี. เอวมฺปิไซ ภิกฺขเว ภิกฺขุ ชัมเมตฺ ชัมมานุบฺตํ ๑
 วิหริตี, บัจฺจตุ นีวรณตฺ. ๒ นีวรณบัพฺพิ ๒

๑ ปน ๑ปวฺ ภิกฺขเว ภิกฺขุ ชัมเมตฺ ชัมมานุบฺตํ ๑ วิหริตี, บัจฺจตุ
 อปาทานกฺขนเจตฺ. กถญฺญ ๑ ภิกฺขเว ภิกฺขุ ชัมเมตฺ ชัมมานุบฺตํ ๑
 วิหริตี, บัจฺจตุ อปาทานกฺขนเจตฺ. อชฺ ภิกฺขเว ภิกฺขุ อติ รุบฺ, อติ
 รุบฺตํ ๑ สมฺภโย, อติ รุบฺตํ ๑ ตถกโม. อติ เวทนา, อติ เวทนาย
 สมฺภโย, อติ เวทนาย ๑ ตถกโม. อติ สญฺญา, อติ สญฺยาย
 สมฺภโย, อติ สญฺยาย ๑ ตถกโม. อติ สจฺจาวา, อติ สจฺจาวานํ สมฺภโย
 อติ สจฺจาวานํ ๑ ตถกโม. อติ วิญฺญาณํ, อติ วิญฺญาณตฺตํ สมฺภโย
 อติ วิญฺญาณตฺตํ ๑ ตถกโมติ.” อติ อชฌมตคฺคา วา ชัมเมตฺ ชัมมานุบฺตํ ๑
 วิหริตี, พหิทฺธา วา ชัมเมตฺ ชัมมานุบฺตํ ๑ วิหริตี, อชฌมตคฺคพหิทฺธา วา,
 ชัมเมตฺ ชัมมานุบฺตํ ๑ วิหริตี. สมฺภยชัมมานุบฺตํ ๑ วา ชัมเมตฺ วิหริตี,
 วยชัมมานุบฺตํ ๑ วา ชัมเมตฺ วิหริตี, สมฺภยวยชัมมานุบฺตํ ๑ วา ชัมเมตฺ
 วิหริตี. “อติถ ชัมมาติ” วาปมฺตํ ๑ ตติ บัจฺจบุฏฺฐิตา โหติ
 ยาวเทว ญานมตคฺคาย ปตีสตฺติมตคฺคาย. อนิสฺสโต ๑ วิหริตี, ๑ น กิณฺญิ

โตเก อุปาทยติ. เอวมมีโร ภิกขเว ภิกขุ ชัมเมสุ ชัมมานุบัสสึ วิหริตี,
มัญญัง อุปาทานกัสมเฐ. ๒ ขนรปพพ. ๓

๐ ปน จปร ภิกขเว ภิกขุ ชัมเมสุ ชัมมานุบัสสึ วิหริตี, ฉตุ
อธมกคกพาหิเรสุ อายตเนสุ. กตัญญัง ภิกขเว ภิกขุ ชัมเมสุ ชัมมานุบัสสึ
วิหริตี, ฉตุ อธมกคกพาหิเรสุ อายตเนสุ. อธิ ภิกขเว ภิกขุ
จกขุญญัง ปชานาติ. รูปे จ ปชานาติ. ยัญญัง ตกทภยं ปฏิจัง อัมบัสสั
สั โฉชนัสสั, ตัญญัง ปชานาติ. ยถา จ อัมบัสสัสสั สั โฉชนัสสั
อัมบปาโท โหติ, ตัญญัง ปชานาติ. ยถา จ อัมบัสสัสสั สั โฉชนัสสั
ปทานัง โหติ, ตัญญัง ปชานาติ. ยถา จ ปหีนัสสั สั โฉชนัสสั
อายคิ อัมบปาโท โหติ, ตัญญัง ปชานาติ. โสตัญญัง ปชานาติ.
สัทเท จ ปชานาติ. ยัญญัง ตกทภยं ปฏิจัง อัมบัสสั สั โฉชนัง, ตัญญัง
ปชานาติ. ยถา จ อัมบัสสัสสั สั โฉชนัสสั อัมบปาโท โหติ, ตัญญัง
ปชานาติ. ยถา จ อัมบัสสัสสั สั โฉชนัสสั ปทานัง โหติ, ตัญญัง
ปชานาติ. ยถา จ ปหีนัสสั สั โฉชนัสสั อายคิ อัมบปาโท โหติ,
ตัญญัง ปชานาติ. ฆานัญญัง ปชานาติ. คัมมहे จ ปชานาติ. ยัญญัง ตกทภยं
ปฏิจัง อัมบัสสั สั โฉชนัง, ตัญญัง ปชานาติ. ยถา จ อัมบัสสัสสั
สั โฉชนัสสั อัมบปาโท โหติ, ตัญญัง ปชานาติ. ยถา จ อัมบัสสัสสั
สั โฉชนัสสั ปทานัง โหติ, ตัญญัง ปชานาติ. ยถา จ ปหีนัสสั
สั โฉชนัสสั อายคิ อัมบปาโท โหติ, ตัญญัง ปชานาติ. ชิวหัญญัง
ปชานาติ. รเส จ ปชานาติ. ยัญญัง ตกทภยं ปฏิจัง อัมบัสสั สั โฉชนัง,
ตัญญัง ปชานาติ. ยถา จ อัมบัสสัสสั สั โฉชนัสสั อัมบปาโท
โหติ, ตัญญัง ปชานาติ. ยถา จ อัมบัสสัสสั สั โฉชนัสสั ปทานัง

โหติ, คัญจ ปชานาคิ. ยถา ๑ ปหีนันต์ ๑ โฉยมนันต์ ๑ อายคิ
 อมนุษย์ปาโท โหติ, คัญจ ปชานาคิ. กายัญจ ปชานาคิ. โฉยรัฐพีเท ๑
 ปชานาคิ. ยัญจ ตทภย ปฏิจจ อมนุษย์ชรีติ ๑ โฉยมนันต์, คัญจ ปชานาคิ.
 ยถา ๑ อมนุษย์มนันต์ ๑ โฉยมนันต์ อมนุษย์ปาโท โหติ, คัญจ ปชานาคิ.
 ยถา ๑ อมนุษย์มนันต์ ๑ โฉยมนันต์ ปทาน โหติ, คัญจ ปชานาคิ.
 ยถา ๑ ปหีนันต์ ๑ โฉยมนันต์ อายคิ อมนุษย์ปาโท โหติ, คัญจ
 ปชานาคิ. มนัญจ ปชานาคิ. ชัมเม ๑ ปชานาคิ. ยัญจ
 ตทภย ปฏิจจ อมนุษย์ชรีติ ๑ โฉยมนันต์, คัญจ ปชานาคิ. ยถา ๑
 อมนุษย์มนันต์ ๑ โฉยมนันต์ อมนุษย์ปาโท โหติ, คัญจ ปชานาคิ. ยถา ๑
 อมนุษย์มนันต์ ๑ โฉยมนันต์ ปทาน โหติ, คัญจ ปชานาคิ. ยถา ๑
 ปหีนันต์ ๑ โฉยมนันต์ อายคิ อมนุษย์ปาโท โหติ, คัญจ ปชานาคิ.
 อติ อชณคคิ วา ชัมเม ชัมมานันต์ ๑ วิหริติ, พหิตชา วา ชัมเม
 ชัมมานันต์ ๑ วิหริติ, อชณคคพหิตชา วา ชัมเม ชัมมานันต์ ๑
 วิหริติ. ตมทชชัมมานันต์ ๑ วา ชัมเม วิหริติ. วชชัมมานันต์ ๑ วา ชัมเม
 วิหริติ, ตมทชวชชัมมานันต์ ๑ วา ชัมเม วิหริติ. อติ ชัมมาติ
 วาปนันต์ ๑ คิ มจจบุฐฐิตา โหติ, ยาวเทว ฌาณมัตตาย
 ปตีสตมัตตาย อนันต์ ๑ โหติ ๑ วิหริติ, น ๑ กัญจ โดเก อปาทยคิ.
 เอวมบไซ ภิกชเว ภิกช ชัมเม ชัมมานันต์ ๑ วิหริติ, ๑
 อชณคคกพาหิเรสุ อายคเนสุ. ๒ อายคมนุษย์. ๒

๑ ปน จปร ภิกชเว ภิกช ชัมเม ชัมมานันต์ ๑ วิหริติ, สัตต
 โพธณังเคสุ. กถัญจ ภิกชเว ภิกช ชัมเม ชัมมานันต์ ๑ วิหริติ,
 สัตต โพธณังเคสุ. อช ภิกชเว ภิกช ตมควา อชณคค สัตต โพธณังค,

บัดนี้ทชดม โพษณังโคต” ปชานาคิ. อตนิควา อชณคค บัดนี้ท ช—
 ดม โพษณังค, “นคถ เม อชณคค บัดนี้ท ชดม โพษณังโคต” ปชานาคิ.
 ยถา ๑ อหุบบันนัสส บัดนี้ทชดม โพษณังคัสส อหุปาโท โทติ, คัญจ
 ปชานาคิ. ยถา ๑ อหุบบันนัสส บัดนี้ทชดม โพษณังคัสส ภาวณาปาริบริ
 โทติ. คัญจ ปชานาคิ. ๒ สันคิ วา อชณคค สมาริตม โพษณังค,
 “อคถ เม อชณคค สมาริตม โพษณังโคต” ปชานาคิ. อตนิควา
 อชณคค สมาริตม โพษณังค, “นคถ เม อชณคค สมาริตม โพษณังโคต”
 ปชานาคิ. ยถา ๑ อหุบบันนัสส สมาริตม โพษณังคัสส อหุปาโท โทติ,
 คัญจ ปชานาคิ. ยถา ๑ อหุบบันนัสส สมาริตม โพษณังคัสส ภาวณาปาริบริ
 โทติ, คัญจ ปชานาคิ. ๒ สันคิ วา อชณคค อเปกขาดม โพษณังค
 “อคถ เม อชณคค อเปกขาดม โพษณังโคต” ปชานาคิ.
 อตนิควา อชณคค อเปกขาดม โพษณังค, “นคถ เม
 อชณคค อเปกขาดม โพษณังโคต” ปชานาคิ. ยถา ๑
 อหุบบันนัสส อเปกขาดม โพษณังคัสส อหุปาโท โทติ, คัญจ
 ปชานาคิ. ยถา ๑ อหุบบันนัสส อเปกขาดม โพษณังคัสส ภาวณาปาริบริ
 โทติ. คัญจ ปชานาคิ. ๒ อคิ อชณคควา ชมเมสุ ชมมานุบัสส
 จิหริ, พหิททชาวา ชมเมสุ ชมมานุบัสส จิหริ, อชณคคพหิททชาวา
 ชมเมสุ ชมมานุบัสส จิหริ. สมุททยชมนานุบัสสวา ชมเมสุ จิหริ,
 วุชชมนานุบัสสวา ชมเมสุ จิหริ, สมุททยวุชชมนานุบัสสวา ชมเมสุ จิหริ.
 “อคถ ชมมาต” วาปนัสส อคิ บัจจบัญญัติทา โทติ, ยาวเทว
 ญาณมัตตาย ปคัสสคิมัตตาย. อนิสสิโค ๑ จิหริ, น ๑ คัญจ โดเก

อุปาทิตฺติ. เอวมมีชฺชเ ภิกขเว ภิกขุ ชัมเมตฺถ ชัมมานุบฺบัตฺตี วิหริตฺติ,
ธตฺตคตฺถ โพรธมฺังเคตฺถ. ฯ โพรธมฺังคัมภีฬฺหิ. ฯ ปฐุมภานวาโร. ฯ

๑ ปณ จปรี ภิกขเว ภิกขุ ชัมเมตฺถ ชัมมานุบฺบัตฺตี วิหริตฺติ, จตฺตุ
อริยสัจฺเจตฺถ. กตมฺญฺจ ภิกขเว ภิกขุ ชัมเมตฺถ ชัมมานุบฺบัตฺตี วิหริตฺติ,
จตฺตุ อริยสัจฺเจตฺถ. อิทฺถ ภิกขเว ภิกขุ "อิตฺถ ทกฺขณต" ยถาภูตํ ปชานาตฺติ,
"อิตฺถ ทกฺขณมท โยตฺติ" ยถาภูตํ ปชานาตฺติ, "อิตฺถ ทกฺขณโรโรชิต"
ยถาภูตํ ปชานาตฺติ, "อิตฺถ ทกฺขณโรชคามินี ปฏิปทาคี" ยถาภูตํ ปชานาตฺติ. ฯ

กตมฺญฺจ ภิกขเว ทกฺขณ อริยสัจฺจ. ชาตึปปี ทกฺขา, ชรามี ทกฺขา,
มรณมมปี ทกฺข. โสภปริเทวทกฺขโทมนสฺสตีปายาสามี ทกฺขา.
อุมมียะหิ สัมปโยโค ทกฺโข, มียะหิ วิมฺปโยโค ทกฺโข, ยมฺบจฺฉิ น ตภตฺติ
คัมมปี ทกฺข. สจฺจวตฺเตน มฺญฺจปาทานกฺขณฺชา ทกฺขา. ฯ กตมา จ
ภิกขเว ชาตฺติ. ยา เคตฺถ เคตฺถ ธตฺตทานํ คมฺห คมฺห ธตฺตคณิกายะ, ชาตฺติ
ธตฺตชาตฺติ โสภกณต, นีฬพคต, อภานฬพคต ชนฺชานํ ปาตุภาโว,
ชಾಯตฺนานํ ปฏิธาโก, อิตฺถ วุจฺจติ ภิกขเว ชาตฺติ. ฯ กตมาจ ภิกขเว ชรามี.
ยา เคตฺถ เคตฺถ ธตฺตทานํ คมฺห คมฺห ธตฺตคณิกายะ, ชรามี ชีรณตา, ชนฺชจจ
ปาตฺติจจํ วตฺตจตา, ชายโน สฺหานํ, อินฺทริยานํ ปรีปาโก, อิตฺถ วุจฺจติ
ภิกขเว ชรามี. ฯ กตมฺญฺจ ภิกขเว มรณํ. ยา เคตฺถ เคตฺถ ธตฺตทานํ คมฺหา
คมฺหา ธตฺตคณิกายา, จตฺติ จวนตา, เกโท อินฺทริยานํ, มจฺจ มรณํ
กาตกริยา, ชนฺชานํ เกโท, กเพ็ววตฺต นิกฺเขโป, ชวตฺตทริยสฺส อุมฺมจเโต,
อิตฺถ วุจฺจติ ภิกขเว มรณํ. ฯ กตโม จ ภิกขเว โสโก. โยโช
ภิกขเว อัญชรญฺชเรน พยฺสเนน สมนํนาคคตฺต, อัญชรญฺชเรน
ทกฺขชัมเมน มฺญฺจวตฺต, โสโก โสจนา โสจิตคตฺต, อนิ โสโสโก

มหาสติปัฏฐานสูตร

อัม โทปริได้โก, อัม วุจฺจติ ภิกฺขเว ได้โก. ฯ กตโม จ ภิกฺขเว ปรีเทโว.
 โย โช ภิกฺขเว อัญฺจวณฺณ เวณฺณ สมนฺนาคตฺตํ, อวฺจวณฺณ
 ทฺกฺขมฺเมณ มฺจฺจฺจํ, อาเทโว, ปรีเทโว, อาเทวนา ปรีเทวนา,
 อาเทเวตฺตํ ปรีเทเวตฺตํ, อัม วุจฺจติ ภิกฺขเว ปรีเทโว. ฯ
 กตมฺญํจ ภิกฺขเว ทฺกฺขมฺ. ยํ โช ภิกฺขเว กายิกํ ทฺกฺขมฺ กายิกํ อสํสํ,
 กายสมฺมตฺตํ ทฺกฺขมฺ อสํสํ เวทียํ, อิทํ วุจฺจติ ภิกฺขเว ทฺกฺขมฺ. ฯ
 กตมฺญํจ ภิกฺขเว โทมนตฺตํ ยํ โช ภิกฺขเว เจตสิกํ ทฺกฺขมฺ เจตสิกํ อสํสํ,
 เจโตสมฺมตฺตํ ทฺกฺขมฺ อสํสํ เวทียํ, อิทํ วุจฺจติ ภิกฺขเว
 โทมนตฺตํ. ฯ กตโมจ ภิกฺขเว อฺปายาได้. โย โช ภิกฺขเว
 อัญฺจวณฺณ เวณฺณ สมนฺนาคตฺตํ, อัญฺจวณฺณ ทฺกฺขมฺเมณ
 มฺจฺจฺจํ, อายาได้ อฺปายาได้, อายาตฺตํ อฺปายาตฺตํ, อัม วุจฺจติ
 ภิกฺขเว อฺปายาได้. ฯ กตโมจ ภิกฺขเว อมฺบเยหิ สมฺบโยโค ทฺกฺ โช. อช
 ภิกฺขเว ยตฺตํ เต โหนฺติ, อมฺบิฐา อกฺนิตา อมฺนาปา, ฐปา สํททา คณฺชา
 รธา โมญฺฐพฺพา, เยวํปนตฺตํ เต โหนฺติ, อนตฺถกามา อหิตกามา อฆาตฺกามา
 อโยคกฺเขมกามา, ยา เตหิ สํคฺติ สมากโม สโมชานํ มิสฺสํภาโว,
 อัม วุจฺจติ ภิกฺขเว อมฺบเยหิ สมฺบโยโค ทฺกฺ โช. ฯ กตโมจ ภิกฺขเว
 มฺบเยหิ สมฺบโยโค ทฺกฺ โช. อช ภิกฺขเว ยตฺตํ เต โหนฺติ, อมฺบิฐา กณฺชา
 มฺนาปา, ฐปา สํททา คณฺชา รธา โมญฺฐพฺพา, เยวํปนตฺตํ เต โหนฺติ,
 อตฺถกามา หิตกามา ฆาตฺกามา โยคกฺเขมกามา, มาตาจฺวา มิตฺตาจฺวา, มาตาจฺวา
 ภคินีจฺวา, มิตฺตาจฺวา อมฺจฺจาจฺวา ญาคิตฺตาจฺวา, ยาเตหิ สํคฺติ สมากโม
 สโมชานํ อมฺิสฺสํภาโว, อัม วุจฺจติ ภิกฺขเว มฺบเยหิ สมฺบโยโค ทฺกฺ โช. ฯ
 กตมฺญํจ ภิกฺขเว ยมฺบจฺจํ น สภาติ ตมฺบิ ทฺกฺขมฺ. ชาตฺตมฺมานํ ภิกฺขเว

มหาตคัมภีร์ฐานสูตร

ดัตตทานิ เหว อัจฉา อุมบรัชต, "อโห วต มยํ น ชาตัมมา อตฺถํ,
 น จ วต โน ชาติ อากัจเจยฺยชาติ," นโฆปนตํ อัจฉาย บคคพพ. อทมบ
 ยมบจณํ น ตภติ คมบิ ทกฺข. ชาตัมมานํ ภิกฺขเว ดัตตทานิ เหว อัจฉา
 อุมบรัชต, "อโห วต มยํ น ชาตัมมา อตฺถํ, น จ วต โน
 ชาวา อากัจเจยฺยชาติ," นโฆปนตํ อัจฉาย บคคพพ. อทมบ
 ยมบจณํ น ตภติ คมบิ ทกฺข. พยาธมมานํ ภิกฺขเว ดัตตทานิ เหว
 อัจฉา อุมบรัชต, "อโห วต มยํ น พยาธมมา อตฺถํ, น จ
 วต โน พยาธิ อากัจเจยฺยชาติ," นโฆปนตํ อัจฉาย บคคพพ.
 อทมบ ยมบจณํ น ตภติ คมบิ ทกฺข. มรณมมานํ ภิกฺขเว ดัตตทานิ เหว
 อัจฉา อุมบรัชต, "อโห วต มยํ น มรณมมา อตฺถํ, น จ วต โน มรณ
 อากัจเจยฺยชาติ," นโฆปนตํ อัจฉาย บคคพพ. อทมบ ยมบจณํ น ตภติ
 คมบิ ทกฺข. โสภปริเทวทุกฺขโทมนสฺสูปายาสํมานํ ภิกฺขเว ดัตตทานิ เหว
 อัจฉา อุมบรัชต, "อโห วต มยํ น โสภปริเทวทุกฺขโทมนสฺสูปายาสํมา
 อตฺถํ, น จ วต โน โสภปริเทวทุกฺขโทมนสฺสูปายาสํ อากัจเจยฺยชาติ,"
 นโฆปนตํ อัจฉาย บคคพพ. อทมบ ยมบจณํ น ตภติ คมบิ ทกฺข. อ
 กตเมจ ภิกฺขเว สํริตเตน บัญฺจปาทานกฺขนฺธา ทกฺขา. เตยฺยถทํ.
 รูปปาทานกฺขนฺ โธ, เวทนูปาทานกฺขนฺ โธ, สัมปปาทานกฺขนฺ โธ,
 สํชาโรปาทานกฺขนฺ โธ, วิญฺญานูปาทานกฺขนฺ โธ. อิมเ วุจฺจนต ภิกฺขเว สํริตเตน
 บัญฺจปาทานกฺขนฺธา ทกฺขา. อ อทํ วุจฺจติ ภิกฺขเว ทกฺขํ อริยสัจฺจํ อ
 กตมัญฺจ ภิกฺขเว ทกฺขํมุตโย อริยสัจฺจํ. ยายํ คณฺหา
 โปโนพฺภวิกา นนฺ ทราตสํหคตา คตฺตรตตราภนฺน ทนฺ, เตยฺยถทํ,
 กามคณฺหา ภวคณฺหา วิภวคณฺหา. อ สํโฆ ปเนถา ภิกฺขเว คณฺหา

มหาศคัมภีร์ฐานศต

กคถ อับบชชมานา อับบชชต, กคถ นิวัดมานา นิวัดติ. ย โถเก
บียรัมป์ ล่าครุมป์. เอก์เถถ่า คณหา อับบชชมานา อับบชชต. เอก์ถ
นิวัดมานา นิวัดติ. ๗ กัญจ โถเก บียรัมป์ ล่าครุมป์.

๓ จกขุ โถเก บียรัมป์ ล่าครุมป์. เอก์เถถ่า คณหา อับบชชมานา
อับบชชต, เอก์ถ นิวัดมานา นิวัดติ.

โลต โถเก บียรัมป์ ล่าครุมป์, เอก์เถถ่า คณหา อับบชชมานา อับบชชต,
เอก์ถ นิวัดมานา นิวัดติ.

ฆาน โถเก บียรัมป์ ล่าครุมป์, เอก์เถถ่า คณหา อับบชชมานา
อับบชชต, เอก์ถ นิวัดมานา นิวัดติ.

ชิวหา โถเก บียรัมป์ ล่าครุมป์, เอก์เถถ่า คณหา อับบชชมานา
อับบชชต, เอก์ถ นิวัดมานา นิวัดติ.

กาโย โถเก บียรัมป์ ล่าครุมป์, เอก์เถถ่า คณหา อับบชชมานา
อับบชชต, เอก์ถ นิวัดมานา นิวัดติ.

มโน โถเก บียรัมป์ ล่าครุมป์, เอก์เถถ่า คณหา อับบชชมานา
อับบชชต, เอก์ถ นิวัดมานา นิวัดติ.

๒ รุปา โถเก บียรัมป์ ล่าครุมป์, เอก์เถถ่า คณหา อับบชชมานา
อับบชชต, เอก์ถ นิวัดมานา นิวัดติ.

ลัททา โถเก บียรัมป์ ล่าครุมป์, เอก์เถถ่า คณหา อับบชชมานา
อับบชชต, เอก์ถ นิวัดมานา นิวัดติ.

คณหา โถเก บียรัมป์ ล่าครุมป์, เอก์เถถ่า คณหา อับบชชมานา
อับบชชต, เอก์ถ นิวัดมานา นิวัดติ.

รดา โดเก บียรูบี่ ส่าตรูบี่, เขตฺเถถ่า คณฺหา อุมบขฺชมานา
อุมบขฺชต, เขตฺถ นวฺธมานา นวฺธต.

โยถฺฐีพพา โดเก บียรูบี่ ส่าตรูบี่, เขตฺเถถ่า คณฺหา อุมบขฺชมานา
อุมบขฺชต, เขตฺถ นวฺธมานา นวฺธต.

ชัมมา โดเก บียรูบี่ ส่าตรูบี่, เขตฺเถถ่า คณฺหา อุมบขฺชมานา
อุมบขฺชต, เขตฺถ นวฺธมานา นวฺธต.

๓ จักขุวิญญาณํ โดเก บียรูบี่ ส่าตรูบี่, เขตฺเถถ่า คณฺหา อุมบขฺชมานา
อุมบขฺชต, เขตฺถ นวฺธมานา นวฺธต.

โธตวิญญาณํ โดเก บียรูบี่ ส่าตรูบี่, เขตฺเถถ่า คณฺหา อุมบขฺชมานา
อุมบขฺชต, เขตฺถ นวฺธมานา นวฺธต.

ฆานวิญญาณํ โดเก บียรูบี่ ส่าตรูบี่, เขตฺเถถ่า คณฺหา อุมบขฺชมานา
อุมบขฺชต, เขตฺถ นวฺธมานา นวฺธต.

จีวฺหา วิญญาณํ โดเก บียรูบี่ ส่าตรูบี่, เขตฺเถถ่า คณฺหา อุมบขฺชมานา
อุมบขฺชต, เขตฺถ นวฺธมานา นวฺธต.

กขยวิญญาณํ โดเก บียรูบี่ ส่าตรูบี่, เขตฺเถถ่า คณฺหา อุมบขฺชมานา
อุมบขฺชต, เขตฺถ นวฺธมานา นวฺธต.

มโนวิญญาณํ โดเก บียรูบี่ ส่าตรูบี่, เขตฺเถถ่า คณฺหา อุมบขฺชมานา
อุมบขฺชต, เขตฺถ นวฺธมานา นวฺธต.

๔ จักขุสมฺมตฺส โธ โดเก บียรูบี่ ส่าตรูบี่, เขตฺเถถ่า คณฺหา อุมบขฺชมานา
อุมบขฺชต, เขตฺถ นวฺธมานา นวฺธต.

โธตสมฺมตฺส โธ โดเก บียรูบี่ ส่าตรูบี่, เขตฺเถถ่า คณฺหา อุมบขฺชมานา
อุมบขฺชต, เขตฺถ นวฺธมานา นวฺธต.

ขานต์มผัสได้ โดเก บียรบี ฉ่าครบี, เขตเถถ่า คณหา อับบชชมานา
อับบชชต, เขตถ นวตมานา นวตติ.

ชิวหาต์มผัสได้ โดเก บียรบี ฉ่าครบี, เขตเถถ่า คณหา อับบชชมานา
อับบชชต, เขตถ นวตมานา นวตติ.

กายต์มผัสได้ โดเก บียรบี ฉ่าครบี, เขตเถถ่า คณหา อับบชชมานา
อับบชชต, เขตถ นวตมานา นวตติ.

นโมต์มผัสได้ โดเก บียรบี ฉ่าครบี, เขตเถถ่า คณหา อับบชชมานา
อับบชชต, เขตถ นวตมานา นวตติ.

๕ จกขต์มผัสได้ชา เวทนา โดเก บียรบี ฉ่าครบี, เขตเถถ่า คณหา
อับบชชมานา อับบชชต, เขตถ นวตมานา นวตติ.

โสดนต์มผัสได้ชา เวทนา โดเก บียรบี ฉ่าครบี, เขตเถถ่า คณหา
อับบชชมานา อับบชชต, เขตถ นวตมานา นวตติ.

ขานต์มผัสได้ชา เวทนา โดเก บียรบี ฉ่าครบี, เขตเถถ่า คณหา
อับบชชมานา อับบชชต, เขตถ นวตมานา นวตติ.

ชิวหาต์มผัสได้ชา เวทนา โดเก บียรบี ฉ่าครบี, เขตเถถ่า คณหา
อับบชชมานา อับบชชต, เขตถ นวตมานา นวตติ.

กายต์มผัสได้ชา เวทนา โดเก บียรบี ฉ่าครบี, เขตเถถ่า คณหา
อับบชชมานา อับบชชต, เขตถ นวตมานา นวตติ.

มโนต์มผัสได้ชา เวทนา โดเก บียรบี ฉ่าครบี, เขตเถถ่า คณหา
อับบชชมานา อับบชชต, เขตถ นวตมานา นวตติ.

๖ รูปต์ญว โดเก บียรบี ฉ่าครบี, เขตเถถ่า คณหา อับบชชมานา
อับบชชต, เขตถ นวตมานา นวตติ.

ธัมมวิตกโก โดเก ปิยรुပ္ปํ สํวาทรुပ္ปํ, เขตฺถเกสํ คณฺหา อุมฺบชฺชมานา
อุมฺบชฺชตฺติ, เขตฺถ นิวฺธมานา นิวฺธตฺติ.

๓๐ รูปวิจาร์ โดเก ปิยรुပ္ปํ สํวาทรุပ္ปํ, เขตฺถเกสํ คณฺหา อุมฺบชฺชมานา
อุมฺบชฺชตฺติ, เขตฺถ นิวฺธมานา นิวฺธตฺติ.

สัททวิจาร์ โดเก ปิยรुပ္ปํ สํวาทรุပ္ปํ, เขตฺถเกสํ คณฺหา อุมฺบชฺชมานา
อุมฺบชฺชตฺติ, เขตฺถ นิวฺธมานา นิวฺธตฺติ.

คณฺหวิจาร์ โดเก ปิยรุပ္ปํ สํวาทรุပ္ปํ, เขตฺถเกสํ คณฺหา อุมฺบชฺชมานา
อุมฺบชฺชตฺติ, เขตฺถ นิวฺธมานา นิวฺธตฺติ.

รสวิจาร์ โดเก ปิยรุပ္ปํ สํวาทรุပ္ปํ, เขตฺถเกสํ คณฺหา อุมฺบชฺชมานา
อุมฺบชฺชตฺติ, เขตฺถ นิวฺธมานา นิวฺธตฺติ.

โณฏฺฐัพฺพวิจาร์ โดเก ปิยรุပ္ปํ สํวาทรุပ္ปํ, เขตฺถเกสํ คณฺหา อุมฺบชฺชมานา
อุมฺบชฺชตฺติ, เขตฺถ นิวฺธมานา นิวฺธตฺติ.

ธัมมวิจาร์ โดเก ปิยรุပ္ปํ สํวาทรุပ္ปํ, เขตฺถเกสํ คณฺหา อุมฺบชฺชมานา
อุมฺบชฺชตฺติ, เขตฺถ นิวฺธมานา นิวฺธตฺติ.

อิทํ วุจฺจติ ภิกฺขเว ทุคฺคธมฺมทุกโย อริยสัจฺจ. ๗

กตมญฺจ ภิกฺขเว ทุคฺคนิโรโร อริยสัจฺจ. โย ตสฺสํวเยว คณฺหาย
อเสสํวิราคนิโรโร จาโค ปญฺนิสฺสคฺโค มุคฺติ อมาตโย. ๗ สํวโร ปเนสํ
ภิกฺขเว คณฺหา กตฺถ ปหิยฺยมานา ปหิยฺยตฺติ, กตฺถ นิมฺรฺชณฺมานา
นิมฺรฺชณฺตฺติ. ยํ โดเก ปิยรุပ္ปํ สํวาทรุပ္ปํ, เขตฺถเกสํ คณฺหา ปหิยฺยมานา
ปหิยฺยตฺติ, เขตฺถ นิมฺรฺชณฺมานา นิมฺรฺชณฺตฺติ. กิณฺจ โดเก ปิยรุပ္ปํ สํวาทรุပ္ปํ.

มหาตคิบัญญัติฐานตุคร

๓	จักรุ	โตเก	บียรูบ	สาครูบ,	เขตต์เถสา	คณหา	ปหิยมานา ปหิยติ, เขตต์ นิร์ชฌมานา นิร์ชฌติ.
	โสด	โตเก	บียรูบ	สาครูบ,	เขตต์เถสา	คณหา	ปหิยมานา ปหิยติ, เขตต์ นิร์ชฌมานา นิร์ชฌติ.
	ชาน	โตเก	บียรูบ	สาครูบ,	เขตต์เถสา	คณหา	ปหิยมานา ปหิยติ, เขตต์ นิร์ชฌมานา นิร์ชฌติ.
	ชิวหา	โตเก	บียรูบ	สาครูบ,	เขตต์เถสา	คณหา	ปหิยมานา ปหิยติ, เขตต์ นิร์ชฌมานา นิร์ชฌติ.
	กาโย	โตเก	บียรูบ	สาครูบ,	เขตต์เถสา	คณหา	ปหิยมานา ปหิยติ, เขตต์ นิร์ชฌมานา นิร์ชฌติ.
	มโน	โตเก	บียรูบ	สาครูบ,	เขตต์เถสา	คณหา	ปหิยมานา ปหิยติ, เขตต์ นิร์ชฌมานา นิร์ชฌติ.
๒	รูปา	โตเก	บียรูบ	สาครูบ,	เขตต์เถสา	คณหา	ปหิยมานา ปหิยติ, เขตต์ นิร์ชฌมานา นิร์ชฌติ.
	ตัททา	โตเก	บียรูบ	สาครูบ,	เขตต์เถสา	คณหา	ปหิยมานา ปหิยติ, เขตต์ นิร์ชฌมานา นิร์ชฌติ.
	คณชา	โตเก	บียรูบ	สาครูบ,	เขตต์เถสา	คณหา	ปหิยมานา ปหิยติ, เขตต์ นิร์ชฌมานา นิร์ชฌติ.
	รดา	โตเก	บียรูบ	สาครูบ,	เขตต์เถสา	คณหา	ปหิยมานา ปหิยติ, เขตต์ นิร์ชฌมานา นิร์ชฌติ.
	โณฏฐัพพา	โตเก	บียรูบ	สาครูบ,	เขตต์เถสา	คณหา	ปหิยมานา ปหิยติ, เขตต์ นิร์ชฌมานา นิร์ชฌติ.

- คณชคณหา โดเก บียรูบิ์ ฉาตรูบิ์, เขตต์เถถ่า คณหา ปหิยฺยมาณา
ปหิยฺยติ, เขตต์ถ นิร์ชฌมาณา, นิร์ชฌติ.
- รตคณหา โดเก บียรูบิ์ ฉาตรูบิ์, เขตต์เถถ่า คณหา ปหิยฺยมาณา
ปหิยฺยติ, เขตต์ถ นิร์ชฌมาณา นิร์ชฌติ.
- โณฏฐัพพคณหา โดเก บียรูบิ์ ฉาตรูบิ์, เขตต์เถถ่า คณหา ปหิยฺยมาณา
ปหิยฺยติ, เขตต์ถ นิร์ชฌมาณา นิร์ชฌติ.
- ชมพคณหา โดเก บียรูบิ์ ฉาตรูบิ์, เขตต์เถถ่า คณหา ปหิยฺยมาณา
ปหิยฺยติ, เขตต์ถ นิร์ชฌมาณา นิร์ชฌติ.
- ๘ รูปวิคกโก โดเก บียรูบิ์ ฉาตรูบิ์, เขตต์เถถ่า คณหา ปหิยฺยมาณา
ปหิยฺยติ, เขตต์ถ นิร์ชฌมาณา นิร์ชฌติ.
- ๙ สททวิคกโก โดเก บียรูบิ์ ฉาตรูบิ์, เขตต์เถถ่า คณหา ปหิยฺยมาณา
ปหิยฺยติ, เขตต์ถ นิร์ชฌมาณา นิร์ชฌติ.
- คณชวิคกโก โดเก บียรูบิ์ ฉาตรูบิ์, เขตต์เถถ่า คณหา ปหิยฺยมาณา
ปหิยฺยติ, เขตต์ถ นิร์ชฌมาณา นิร์ชฌติ.
- รตวิคกโก โดเก บียรูบิ์ ฉาตรูบิ์, เขตต์เถถ่า คณหา ปหิยฺยมาณา
ปหิยฺยติ, เขตต์ถ นิร์ชฌมาณา นิร์ชฌติ.
- โณฏฐัพพวิคกโก โดเก บียรูบิ์ ฉาตรูบิ์, เขตต์เถถ่า คณหา ปหิยฺยมาณา
ปหิยฺยติ, เขตต์ถ นิร์ชฌมาณา นิร์ชฌติ.
- ชมนวิคกโก โดเก บียรูบิ์ ฉาตรูบิ์, เขตต์เถถ่า คณหา ปหิยฺยมาณา
ปหิยฺยติ, เขตต์ถ นิร์ชฌมาณา นิร์ชฌติ.
- ๓๐ รูปวิจโร โดเก บียรูบิ์ ฉาตรูบิ์, เขตต์เถถ่า คณหา ปหิยฺยมาณา
ปหิยฺยติ, เขตต์ถ นิร์ชฌมาณา นิร์ชฌติ.

สัททวิจาร์ โดเก บิยรุมป์ ล่าครุมป์, เขตต์เถสา คณฺหา ปหิยฺยมาณา
 ปหิยฺยติ, เขตต์ถ นิร์ชณฺมาณา นิร์ชณฺติ.
 คณฺวิจาร์ โดเก บิยรุมป์ ล่าครุมป์, เขตต์เถสา คณฺหา ปหิยฺยมาณา
 ปหิยฺยติ, เขตต์ถ นิร์ชณฺมาณา นิร์ชณฺติ.
 รลวิจาร์ โดเก บิยรุมป์ ล่าครุมป์, เขตต์เถสา คณฺหา ปหิยฺยมาณา
 ปหิยฺยติ, เขตต์ถ นิร์ชณฺมาณา นิร์ชณฺติ.
 โฉฏฐัพพวิจาร์ โดเก บิยรุมป์ ล่าครุมป์, เขตต์เถสา คณฺหา ปหิยฺยมาณา
 ปหิยฺยติ, เขตต์ถ นิร์ชณฺมาณา นิร์ชณฺติ.
 ชัมมวิจาร์ โดเก บิยรุมป์ ล่าครุมป์, เขตต์เถสา คณฺหา ปหิยฺยมาณา
 ปหิยฺยติ, เขตต์ถ นิร์ชณฺมาณา นิร์ชณฺติ.

อิตํ วุจฺจติ ภิกฺขเว ทกฺขณโรโช อริยสัจฺจ. — ๗

๑ กตมญฺจ ภิกฺขเว ทกฺขณโรชคามินฺนํ ปฏิปตา อริยสัจฺจ. อยเมว
 อริโย อฏฺฐังคิกโก มคฺโค ๗ เสงฺยถกฺกํ, สัมมาทิฏฺฐิ สัมมาสังกัปปํ โป,
 สัมมาวาจา สัมมากัมมมฺโหโค สัมมาอาชีโว, สัมมาวาจาโม สัมมาจิตฺติ
 สัมมาสมาธิ. กตมาจ ภิกฺขเว สัมมาทิฏฺฐิ. ยํโช ภิกฺขเว ทกฺกเช
 ญาณํ, ทกฺกชสมุทฺทเย ญาณํ, ทกฺกขณโรเช ญาณํ, ทกฺกขณโรชคามินฺนํ ปฏิปทาย
 ญาณํ. อयํ วุจฺจติ ภิกฺขเว สัมมาทิฏฺฐิ. กตโมจ ภิกฺขเว สัมมาสังกัปปํ โป.
 เนกขมมสงฺกมฺโป อพฺภาปาทสงฺกมฺโป อวิหีสาสงฺกมฺโป. อยํ วุจฺจติ ภิกฺขเว
 สัมมาสังกัปปํ โป. กตมาจ ภิกฺขเว สัมมาวาจา. มุสาวาตา เวรมณฺนี,
 บิสุณาย วาจาเย เวรมณฺนี, มรฺุสาเย วาจาเย เวรมณฺนี, สัมณบปฺตาปา
 เวรมณฺนี. อยํ วุจฺจติ ภิกฺขเว สัมมาวาจา. กตโมจ ภิกฺขเว สัมมากัมมมฺโหโค.
 ปาณาติปาตา เวรมณฺนี, อทินฺนาทานา เวรมณฺนี, กาเมสุ มิจฺฉาจารา เวรมณฺนี.

ตมาชัมบตังชั ทคยิ ฉานํ อุปสัมบรัช วิหริติ. ปคยาจ วิราคา,
 อเปกขโก จ วิหริติ, สโตจ สัมปชาโน, สัจญัง ภาเยน ปฏิตเวเทติ,
 ยนัค อริยา อจิกขณติ "อุปกัชโก สติมา สขวิหริติ," ตคยิ
 ฉานํ อุปสัมบรัช วิหริติ. สัจฉังจ ปหานา ทุกขสังข ปหานา,
 ปุพเพว โสมนัสสโทมนัสสังขมํ อตถกมา, สทุกขมตังชั อเปกขาสติปาริสัทธังชั,
 จตคถ ฉานํ อุปสัมบรัช วิหริติ. อยํ วุจจติ ภิกขเว สัมมาสมาริ.
 อถ วุจจติ ภิกขเว ทุกขนิโรธคามินี ปฏิปทา อริยสังขัง. ฯ

๑ อติ อชฉตควา ชัมเมตฺตํ ชัมมานุบตังสํ วิหริติ, พหิททชาวา ชัมเมตฺตํ
 ชัมมานุบตังสํ วิหริติ, อชฉตคพหิททชาวา ชัมเมตฺตํ ชัมมานุบตังสํ วิหริติ.
 สมุตทชชัมมานุบตังสวา ชัมเมตฺตํ วิหริติ, วชชัมมานุบตังสวา ชัมเมตฺตํ วิหริติ,
 สมุตทวชชัมมานุบตังสวา ชัมเมตฺตํ วิหริติ. "อติถ ชัมมาต" วาปนัสสํ
 สติ บัจจัญญังสุตา โทติ, ชาเวทว ญานมคตชเช ปตีสสคิมคตาย,
 อนิสสํโต จ วิหริติ, น จ ทิณฺณิ โธเก อุปาทิยติ. เสงฺวิไซ ภิกขเว
 ภิกขุ ชัมเมตฺตํ ชัมมานุบตังสํ วิหริติ, จตุตฺตํ อริยสังขัง. ฯ สัจจปพพิ ฯ

๑. โยหิ โทจิ ภิกขเว อิม จตฺตาริ สติบฺภูฐานเ เสงฺ ภาเวยฺย
 สตคต วตฺตังนิ. คตฺตัง ทวินันนํ ผตถานํ อัญฺจวํ ผตฺตํ ปาฏิกงฺขัง,
 ทัญฺจเรว ชัมเม อัญฺญา, สติวา อุปาทิเตเต อุนาคามิตา.
 คัญฺจุนฺนํภุ ภิกขเว สตคต วตฺตังนิ, โยหิ โทจิ ภิกขเว อิม จตฺตาริ
 สติบฺภูฐานเ เสงฺ ภาเวยฺย น วตฺตังนิ. คตฺตัง ทวินันนํ ผตถานํ
 อัญฺจวํ ผตฺตํ ปาฏิกงฺขัง, ทัญฺจเรว ชัมเม อัญฺญา, สติวา อุปาทิเตเต
 อุนาคามิตา. คัญฺจุนฺนํภุ ภิกขเว น วตฺตังนิ, โยหิ โทจิ ภิกขเว
 อิม จตฺตาริ สติบฺภูฐานเ เสงฺ ภาเวยฺย บัญฺจ วตฺตังนิ.

สติวา อุปาทิเสสเส อนาคามิตา. ตัญญุสตฺถุ ภิกขเว ะญฺจ มาตฺวานิ,
 โยหิ โภจฺจิ ภิกขเว อิมเ จตฺตารโ สติปัฏฐานเ เหว ภาวะยฺย จตฺตาริ
 มาตฺวานิ. คตฺตํ ทวณฺณํ ฆตฺตานิ อญฺจวํ ฆตฺตํ ปาฏิกงฺขํ, ทัญญุสฺสว ชัมเม
 อญฺญา, สติวา อุปาทิเสสเส อนาคามิตา. ตัญญุสตฺถุ ภิกขเว จตฺตาริ มาตฺวานิ,
 โยหิ โภจฺจิ ภิกขเว อิมเ จตฺตารโ สติปัฏฐานเ เหว ภาวะยฺย คตฺตนิ
 มาตฺวานิ. คตฺตํ ทวณฺณํ ฆตฺตานิ อญฺจวํ ฆตฺตํ ปาฏิกงฺขํ, ทัญญุสฺสว ชัมเม
 อญฺญา, สติวา อุปาทิเสสเส อนาคามิตา. ตัญญุสตฺถุ ภิกขเว คตฺตนิ มาตฺวานิ,
 โยหิ โภจฺจิ ภิกขเว อิมเ จตฺตารโ สติปัฏฐานเ เหว ภาวะยฺย เทว
 มาตฺวานิ. คตฺตํ ทวณฺณํ ฆตฺตานิ อญฺจวํ ฆตฺตํ ปาฏิกงฺขํ, ทัญญุสฺสว ชัมเม
 อญฺญา, สติวา อุปาทิเสสเส อนาคามิตา. ตัญญุสตฺถุ ภิกขเว เทว มาตฺวานิ,
 โยหิ โภจฺจิ ภิกขเว อิมเ จตฺตารโ สติปัฏฐานเ เหว ภาวะยฺย มาตฺ.
 คตฺตํ ทวณฺณํ ฆตฺตานิ อญฺจวํ ฆตฺตํ ปาฏิกงฺขํ, ทัญญุสฺสว ชัมเม
 อญฺญา, สติวา อุปาทิเสสเส อนาคามิตา. ตัญญุสตฺถุ ภิกขเว มาตฺ,
 โยหิ โภจฺจิ ภิกขเว อิมเ จตฺตารโ สติปัฏฐานเ เหว ภาวะยฺย อิทฺถมาตฺ.
 คตฺตํ ทวณฺณํ ฆตฺตานิ อญฺจวํ ฆตฺตํ ปาฏิกงฺขํ, ทัญญุสฺสว ชัมเม
 อญฺญา, สติวา อุปาทิเสสเส อนาคามิตา. ตัญญุสตฺถุ ภิกขเว อิทฺถมาตฺ,
 โยหิ โภจฺจิ ภิกขเว อิมเ จตฺตารโ สติปัฏฐานเ เหว ภาวะยฺย สตฺตทานิ.
 คตฺตํ ทวณฺณํ ฆตฺตานิ อญฺจวํ ฆตฺตํ ปาฏิกงฺขํ, ทัญญุสฺสว ชัมเม อญฺญา,
 สติวา อุปาทิเสสเส อนาคามิตา. ๖ “เอกายโน อญฺ ภิกขเว มคฺโค,
 สตฺตทานิ วิสุทฺธิชยา, โสภปฺริเทวานํ สมตฺตีกกมาย, ทุกฺขโทมนสฺสदानิ
 อตฺตงฺคมาย, ญายตฺตํ อธิคมาย, นีพฺพานตฺตํ สจฺจฉิกฺกริยาย, ยทิตฺ

จิตตาโร สติบัญญัติ.” อติ ยนต์ วัตถุ, อติเมต ปฏิจจ วัตถุค. ”

อติมโวจ ภควา. อติคมนา เค ภิกขุ ภควโต ภาสิต อภินันตุนต. ข

มหาสติบัญญัติฐานสุคตปาฐุ นิธิฐิต.

มหาสติบัญญัติฐานสุตท ๑๖

๑ จะ แดงคง ปาฐุ ซึ่ง ยัง เกิดอน คตตาท กน อยู่ ปาฐุใน สี่วถิกายัพพ ทั้ง ๘

“อยมบีโร กาโย เอวจมี โม เอวภาวี เอว อนตโต” นั้น,

ในฉบับศัพท์ เปน เอก์ อนตโต” นั้นบ้าง, แต่หา ยัง ยืน เปน แบบ

เดี่ยวไม่. ใน สี่วถิกายัพพ ที่ ๒ “กาเทหิชา ชชชมานัน กิชาเมหิชา

ชชชมานัน กุตเตหิชา ชชชมานัน” ในฉบับศัพท์ ไว้กำกับ “กาเทหิ

เปนที่ ๓ “กุตเตหิ” เปนที่ ๒, “กิชาเมหิ” เปนที่ ๓ นั้น. “สุวาเนหิ

ฉบับศัพท์ เปน “สุปาเนหิ” นั้น. ใน สี่วถิกายัพพ ที่ ๒

อปคตนิหารสัมพนชานัน” นั้น ฉบับศัพท์ เปน “อปคตสัมพนชานัน” บ้าง,

“อปคตสัมพนชานัน” บ้าง, ต่อไป “หตถฐฐิกิ ปาทฐฐิกิ ชงฆฐฐิกิ

อฐฐฐฐิกิ กฐฐฐฐิกิ บัญฐฐิกิณญกฐฐฐฐิกิ ฆาสฐฐฐฐิกิ อฐฐฐฐิกิ พาหุฐฐฐฐิกิ

อัสฐฐฐฐิกิ คิวฐฐฐฐิกิ หนุฐฐฐฐิกิ ทนคฐฐฐฐิกิ สัสถฐฐฐฐิกิ” ในฉบับศัพท์

มีแค่ ๗ คือ หตถฐฐฐิกิ ปาทฐฐฐิกิ ชงฆฐฐฐิกิ อฐฐฐฐิกิ กฐฐฐฐิกิ

บญฐฐฐฐิกิณญก สัสถฐฐฐฐิกิ” เท่านั้น ในฉบับศัพท์ มีแค่ ๗ ประการ เท่านั้น

ใน มหา สติบัญญัติฐาน ทั้ง ทชฌนิกาย มชฌนิกาย และ กายคตาคติสูตร.

เพราะเหตุ เห็น ว่า อีก ๗ ประการ “ฆาสฐฐฐฐิกิ” เปนต้น ไปถึง

“ทนคฐฐฐฐิกิ” นี้ จะ เฉพาะ มีแค่ ใน สุตคตวิเศษนี้ เท่านั้น

เขตฺถเกสา คณฺหา อุมฺบชฺชมานา อุมฺบชฺชติ, เขตฺถ นวิถฺตมานา นวิถฺตติ.

๓ จักขุวิญฺญาณํ โสเก ปิยรुํ สํคฺคหํ, โสทวิญฺญาณํ โสเก ปิยรुํ สํคฺคหํ,
ฆานวิญฺญาณํ โสเก ปิยรुํ สํคฺคหํ, ชิวฺหาวิญฺญาณํ โสเก ปิยรุํ สํคฺคหํ,
กายวิญฺญาณํ โสเก ปิยรุํ สํคฺคหํ, มโนวิญฺญาณํ โสเก ปิยรุํ สํคฺคหํ,
เขตฺถเกสา คณฺหา อุมฺบชฺชมานา อุมฺบชฺชติ, เขตฺถ นวิถฺตมานา นวิถฺตติ.

๔ จักขุสมฺมตฺตํ โส โสเก ปิยรุํ สํคฺคหํ, โสทสมฺมตฺตํ โส โสเก ปิยรุํ สํคฺคหํ,
ฆานสมฺมตฺตํ โส โสเก ปิยรุํ สํคฺคหํ, ชิวฺหาสมฺมตฺตํ โส โสเก ปิยรุํ สํคฺคหํ,
กายสมฺมตฺตํ โส โสเก ปิยรุํ สํคฺคหํ, มโนสมฺมตฺตํ โส โสเก ปิยรุํ สํคฺคหํ,
เขตฺถเกสา คณฺหา อุมฺบชฺชมานา อุมฺบชฺชติ, เขตฺถ นวิถฺตมานา นวิถฺตติ.

๕ จักขุสมฺมตฺตํสา เวทนา โสเก ปิยรุํ สํคฺคหํ,
โสทสมฺมตฺตํสา เวทนา โสเก ปิยรุํ สํคฺคหํ,
ฆานสมฺมตฺตํสา เวทนา โสเก ปิยรุํ สํคฺคหํ,
ชิวฺหาสมฺมตฺตํสา เวทนา โสเก ปิยรุํ สํคฺคหํ,
กายสมฺมตฺตํสา เวทนา โสเก ปิยรุํ สํคฺคหํ,
มโนสมฺมตฺตํสา เวทนา โสเก ปิยรุํ สํคฺคหํ,

เขตฺถเกสา คณฺหา อุมฺบชฺชมานา อุมฺบชฺชติ, เขตฺถ นวิถฺตมานา นวิถฺตติ.

๖ รูปตฺตํญา โสเก ปิยรุํ สํคฺคหํ, สทฺทตฺตํญา โสเก ปิยรุํ สํคฺคหํ,
คณฺชตฺตํญา โสเก ปิยรุํ สํคฺคหํ, รตฺตํญา โสเก ปิยรุํ สํคฺคหํ,
โณฏฺฐุทฺตํญา โสเก ปิยรุํ สํคฺคหํ, ธมฺมตฺตํญา โสเก ปิยรุํ สํคฺคหํ,
เขตฺถเกสา คณฺหา อุมฺบชฺชมานา อุมฺบชฺชติ, เขตฺถ นวิถฺตมานา นวิถฺตติ.

๗ รูปตฺตํญฺเจตนา โสเก ปิยรุํ สํคฺคหํ, สทฺทตฺตํญฺเจตนา โสเก ปิยรุํ สํคฺคหํ,
คณฺชตฺตํญฺเจตนา โสเก ปิยรุํ สํคฺคหํ, รตฺตํญฺเจตนา โสเก ปิยรุํ สํคฺคหํ,

โผฏฐัพพสังญเจตนา โตเก บิยรัมมํสาครุมํ, ขัมมสังญเจตนา โตเก บิยรัมมํสาครุมํ,
 เขตเตธํสา คณฺหา อุมบชชํมานา อุมบชชติ, เขตถ นิวัดํมานา นิวัดติ.
 ๘ รูปคณฺหา โตเก บิยรัมมํสาครุมํ, สทฺทคณฺหา โตเก บิยรัมมํสาครุมํ,
 คณฺชคณฺหา โตเก บิยรัมมํสาครุมํ, รตคณฺหา โตเก บิยรัมมํสาครุมํ,
 โผฏฐัพพคณฺหา โตเก บิยรัมมํสาครุมํ, ขัมมคณฺหา โตเก บิยรัมมํสาครุมํ,
 เขตเตธํสา คณฺหา อุมบชชํมานา อุมบชชติ, เขตถ นิวัดํมานา นิวัดติ.
 ๙ รูปวักโก โตเก บิยรัมมํสาครุมํ, สทฺทวักโก โตเก บิยรัมมํสาครุมํ,
 คณฺชวักโก โตเก บิยรัมมํสาครุมํ, รตวักโก โตเก บิยรัมมํสาครุมํ,
 โผฏฐัพพวักโก โตเก บิยรัมมํสาครุมํ, ขัมมวักโก โตเก บิยรัมมํสาครุมํ,
 เขตเตธํสา คณฺหา อุมบชชํมานา อุมบชชติ, เขตถ นิวัดํมานา นิวัดติ.
 ๑๐ รูปวิจาโร โตเก บิยรัมมํสาครุมํ, เขตเตธํสา คณฺหา อุมบชชํมานา
 อุมบชชติ, เขตถ นิวัดํมานา นิวัดติ.
 สทฺทวิจาโร โตเก บิยรัมมํสาครุมํ, เขตเตธํสา คณฺหา อุมบชชํมานา
 อุมบชชติ, เขตถ นิวัดํมานา นิวัดติ.
 คณฺชวิจาโร โตเก บิยรัมมํสาครุมํ, เขตเตธํสา คณฺหา อุมบชชํมานา
 อุมบชชติ, เขตถ นิวัดํมานา นิวัดติ.
 รตวิจาโร โตเก บิยรัมมํสาครุมํ, เขตเตธํสา คณฺหา อุมบชชํมานา
 อุมบชชติ, เขตถ นิวัดํมานา นิวัดติ.
 โผฏฐัพพวิจาโร โตเก บิยรัมมํสาครุมํ, เขตเตธํสา คณฺหา อุมบชชํมานา
 อุมบชชติ, เขตถ นิวัดํมานา นิวัดติ.
 ขัมมวิจาโร โตเก บิยรัมมํสาครุมํ, เขตเตธํสา คณฺหา อุมบชชํมานา
 อุมบชชติ, เขตถ นิวัดํมานา นิวัดติ.

๑ จักขุ, โสค, ขาน, ชิวหา, กาโย,
 มโน โดเก บิยรูบี ลาครูบี, เขตฺเถถสา คณฺหา อุมฺบชฺชมานา
 อุมฺบชฺชติ, เขตฺถ นิวัดฺมานา นิวัดฺติ.

๒ ฐา, สัทธา, คณฺหา, รัสสา, โฉฐฐัพพทา,
 ฐมฺมา โดเก บิยรูบี ลาครูบี, เขตฺเถถสา คณฺหา อุมฺบชฺชมานา
 อุมฺบชฺชติ, เขตฺถ นิวัดฺมานา นิวัดฺติ.

๓ จักขุวิญญานํ, โสควิญญานํ, ขานวิญญานํ, ชิวหาวิญญานํ,
 กายวิญญานํ, มโนวิญญานํ โดเก บิยรูบี ลาครูบี, เขตฺเถถสา คณฺหา
 อุมฺบชฺชมานา อุมฺบชฺชติ, เขตฺถ นิวัดฺมานา นิวัดฺติ.

๔ จักขุสมฺมตฺส โส, โสคสมฺมตฺส โส ขานสมฺมตฺส โส, ชิวหาสมฺมตฺส โส,
 กายสมฺมตฺส โส, มโนสมฺมตฺส โส โดเก บิยรูบี ลาครูบี, เขตฺเถถสา คณฺหา
 อุมฺบชฺชมานา อุมฺบชฺชติ, เขตฺถ นิวัดฺมานา นิวัดฺติ.

๕ จักขุสมฺมตฺสสา เวทนา, โสคสมฺมตฺสสา เวทนา, ขานสมฺมตฺสสา เวทนา,
 ชิวหาสมฺมตฺสสา เวทนา, กายสมฺมตฺสสา เวทนา, มโนสมฺมตฺสสา เวทนา,
 โดเก บิยรูบี ลาครูบี, เขตฺเถถสา คณฺหา อุมฺบชฺชมานา อุมฺบชฺชติ,
 เขตฺถ นิวัดฺมานา นิวัดฺติ.

๖ ฐปฺตญฺญา, สัททญฺญา, คณฺชตฺตญฺญา, รัสตฺตญฺญา, โฉฐฐัพพตฺตญฺญา,
 ฐมฺมตฺตญฺญา, โดเก บิยรูบี ลาครูบี, เขตฺเถถสา คณฺหา อุมฺบชฺชมานา
 อุมฺบชฺชติ, เขตฺถ นิวัดฺมานา นิวัดฺติ.

๗ ฐปฺตญฺเเจตนา, สัททญฺเเจตนา, คณฺชตฺตญฺเเจตนา, รัสตฺตญฺเเจตนา,
 โฉฐฐัพพตฺตญฺเเจตนา, ฐมฺมตฺตญฺเเจตนา โดเก บิยรูบี ลาครูบี,

เขตฺเถสา คณฺหา ออบบชฺชมานา ออบบชฺชติ, เขตฺถ นิวฺธฺมานา นิวฺธฺติ.
๘ รูปคณฺหา, สทฺทคณฺหา, คณฺชคณฺหา, วธฺคณฺหา, โณฏฺฐูปฺพคณฺหา,
ชมฺมคณฺหา โลกเก ปิยรुပ္ปํ สํวคฺคํ, เขตฺเถสา คณฺหา ออบบชฺชมานา
ออบบชฺชติ, เขตฺถ นิวฺธฺมานา นิวฺธฺติ.

๙ รูปวิตกฺโก, สทฺทวิตกฺโก, คณฺชวิตกฺโก, วธฺวิตกฺโก,
โณฏฺฐูปฺพวิตกฺโก, ชมฺมวิตกฺโก, โลกเก ปิยรุပ္ปํ สํวคฺคํ,
เขตฺเถสา คณฺหา ออบบชฺชมานา ออบบชฺชติ, เขตฺถ นิวฺธฺมานา นิวฺธฺติ.
๑๐ รูปวิจาโร, สทฺทวิจาโร, คณฺชวิจาโร, วธฺวิจาโร, โณฏฺฐูปฺพวิจาโร,
ชมฺมวิจาโร โลกเก ปิยรุပ္ปํ สํวคฺคํ, เขตฺเถสา คณฺหา ออบบชฺชมานา
ออบบชฺชติ, เขตฺถ นิวฺธฺมานา นิวฺธฺติ.

แบบนั วิชเป็ยยาต ๑

ถึงใน นิตฺเทสฺส แห่งนโรชฺสจฺจ ก็แบบนั อย่างเดียวกัน, ต่างแต่ในที่นั้นเป็น
“เขตฺเถสา คณฺหา ปหิยฺยมานา ปหิยฺยติ, เขตฺถ นิวฺธฺมานา นิวฺธฺติ” เท่านั้น
อนึ่ง ในทํายพระสุคฺคฯ แดงคอง อามิสฺสงฺขฯ แห่ง สติปัฏฺฐาน ภาวณา กำหนดกาล
๗ ปี, ๒ ปี, ๕ ปี, ๔ ปี, ๓ ปี, ๒ ปี, ๑ ปี, ๗ เดือน ๖,
๕, ๔, ๓, ๒, ๑ เดือน, ถึง เดือน ๗ วัน เปนที่สุคฺคณฺนํเถา,
ก็สง พิมพฺ ใจ พิศตาร ๑๖ วาร ทําน ผู้จะเดาบุณฺ สวดใน อารามแต่ในราชกิจ
นิมนต์ ควร จะสวด เป็ยยาต สถานใดนั้น จะจัดไว้ ให้เป็นแบบ

โยหิ โภจฺจิ ภิกฺขเว อิมเ จิตฺตาโร สติปัฏฺฐานเ เอวฺ ภาเวยฺย
สํคตฺต วธฺสํนิ, สํคตฺต ทวฺนํนํ ฆตฺตานิ อญฺญคฺคํ ฆตฺตํ ปาฏิกงฺขํ,
ทิวฺชฺเชว ชมฺมเม ๕๖๖ อญฺญา, สติวา อธิปาเสเส อเนคามิตฺตา.
คิฏฺฐุนฺตํ ภิกฺขเว สํคตฺต วธฺสํนิ. โยหิ โภจฺจิ ภิกฺขเว อิมเ จิตฺตาโร

สติบัญญัติฐาน เอว ภาเวย ฌ จัสตานิ., บัญจ จัสตานิ., จัตตาริ
 จัสตานิ., ตินิ จัสตานิ., เทว จัสตานิ., เอก จัสต, ตัสต
 ทวินัน ฆตานิ อัญคร ฆต ปาฏิกงข, ทัญเรว ชัมเม อญา, สติวา
 อุปาทิเสเต อเนคามิตา. ตัญชุต ภาทชเว เอก จัสต. โยหิ โภจิ ภาทชเว
 อิมะ จัตตาริ สติบัญญัติฐาน เอว ภาเวย สัตต มาตานิ, ตัสต
 ทวินัน ฆตานิ อัญคร ฆต ปาฏิกงข, ทัญเรว ชัมเม อญา,
 สติวา อุปาทิเสเต อเนคามิตา. ตัญชุต ภาทชเว สัตต มาตานิ. โยหิ โภจิ
 ภาทชเว อิมะ จัตตาริ สติบัญญัติฐาน เอว ภาเวย ฌ มาตานิ., บัญจ
 มาตานิ., จัตตาริ มาตานิ., ตินิ มาตานิ., เทว มาตานิ.,
 มาต., อทชมาต, ตัสต ทวินัน ฆตานิ อัญคร ฆต ปาฏิกงข,
 ทัญเรว ชัมเม อญา, สติวา อุปาทิเสเต อเนคามิตา. ตัญชุต
 ภาทชเว อทชมาต. โยหิ โภจิ ภาทชเว อิมะ จัตตาริ สติบัญญัติฐาน
 เอว ภาเวย สัตตาท, ตัสต ทวินัน ฆตานิ อัญคร ฆต ปาฏิกงข,
 ทัญเรว ชัมเม อญา, สติวา อุปาทิเสเต อเนคามิตา.

วิธีเป็ยยาตนี้ สวดใน อาราม แดใน ราชกิจนิมนต์ ก็ได้

๐ อธิง ใน ทักขณจจนทเทต . แจก 'ขัมบัจฉิ นตกติ' ทุกข บท
 "พยาชชัมมาน" นน, ในฉบับเดิมไม่มีพดสาร, จึงได้ अनुमान ให้สง
 พิมพ์ว่า "น จ วัต - โน พยาช อาศจเฉยยนิต" ตามอย่างในอาคันจ
 สันญญาว่า "อติ อิมตัม กายะ วิจชา อพาราชา ออบบชชนต" เปน
 เกทาเปกษ, ฤาจะเปน สาขาจาเปกษว่า "น จ วัต โน พยาช อาศจเฉยยยาต"
 ๕ ตาม ขวา, มรณ" ถ้าทับเดียวกัน ตามแต่ท่านผู้วิญ จะ เห็น ควร
 แก่ยุคคินน เทอญ. จบพิจารณาในมหาสติบัญญัติฐานสุตร แต่เท่านั้น.

เริ่ม ทำวัตรพระ บอกวัตร

๐ แค้นจะแต่งตั้งกิจกถาวัตร ซึ่งสยามรัฐภิกษุสงฆ์สมณมณฑล
 ได้คิดจัดเรียบเรียงดั่งไว้เป็นแบบแล้วนำตีพิมพ์ไว้ตามฉบับ
 ซึ่ง พระธรรมวโรดม บรมญาณอดุลยสุนทรนายก ศรีปภูกุณาธิการภิกษุ
 ทักษิณทศคุณฤๅชวรสังฆารามคามวาสี สถิตยณวัดสุทัศน์เทพวราราม
 วรวิหาร พระอารามหลวง ได้พิจารณาตลอดที่ควรลด เพิ่ม ที่ควรเพิ่ม
 เปลี่ยนแปลง ที่ควร เปลี่ยนแปลง แล้วส่งมานั้น เพื่อให้ท่านผู้มีประโยชน์
 ได้อ่าน แลลอกคัดเอาไปนจำทรง ตามปรารถนา. ๗

ทำวัตรพระ

- ๐ นโม คัสส ภควโต อรหโต สัมมาสัมพุทธัสส.
- นโม คัสส ภควโต อรหโต สัมมาสัมพุทธัสส.
- นโม คัสส ภควโต อรหโต สัมมาสัมพุทธัสส.

๐ โย สันนินันโน วรโพธิมุตเต, มารุ สเสนุ สุกิตฺติ วิเชยฺย
 สัมโพธิมาคัจฉิ อนันตญาโณ, โลกุตตโม ตปณนามิ พุทฺธิ
 เย จ พุทฺธา อคิตฺตา จ, เย จ พุทฺธา อนาคตา
 บัจจันนา จ เย พุทฺธา, อหิ วันตานิ สัพพทา.

อิตฺติปิโส ภควา อรหํ สัมมาสัมพุทฺโธ, วิชฺชาจรณสมันนินโน สุกโต
 โลกวิทู, อนุตฺตโร ปุริสทมมสารถิ สัตถา เทวมนุสฺसानํ พุทฺโธ ภควาติ. ๗

พุทฺธิ สุจิตฺติ ยาวนัพฺพานํ สรรณํ กัจฉามิ.

มตฺถิ เม สรรณํ อญฺญิ, พุทฺโธ เม สรรณํ วรํ.
 เอเตน สัจจวาโรเชน, โทศุ เม ชยมัจฉถิ. ๗

อุตฺตมมังเคน วัณเฑฬิ, ปาทบัสสู วัรตฺตมมိ.
 พุทฺเธ โย ขตฺติโค โทโส, พุทฺธิโร ชมฺมกุ ตํ มมฺ. ๑ กราบที่ ๓

๐ อัญฺจุงฺกโก อริยปโก ชนามํ, โมกฺกชบฺบเวสํย อชฺชจ มคฺคโค.
 ชมฺโม อยฺ สันตฺติกโร ปณฺนโต, นิชฺชยามิโก ตํ ปณฺนมามิ ชมฺมมฺ.
 เย จ ชมฺมา อคฺคตา จ, เย จ ชมฺมา อนาคตา.
 บัจฺจชบฺบณฺนา จ เย ชมฺมา, อหํ วัณฺทามิ สัพฺพทา. ๒
 สํวากฺกธาโต ภคฺวตา ชมฺโม สันตฺติจฺจฺจโก อภาติโก เอหิขฺตฺตโก
 โอปนยโก บัจฺจชตฺต เวทิตฺตโป วิญฺญหิตฺติ. ๒

ชมฺมมฺ ชีวตฺติ ยาวณิพฺพานํ สรรณํ คจฺจนามิ.
 นคฺคิ เม สรรณํ อัญฺญ, ชมฺโม เม สรรณํ วั.
 เอเคน สจฺจจฺจวชฺเชน, โทศุ เม ชยมํจฺจตฺ. ๒
 อุตฺตมมังเคน วัณเฑฬิ, ชมฺมมญฺจ ทฺวิชฺช วั.
 ชมฺเม โย ขตฺติโค โทโส, ชมฺโม ชมฺมกุ ตํ มมฺ. ๒ กราบที่ ๓

๐ สํโฆ วิสฺสุทฺธิโร วัรทกฺกขณฺณโย, สันตฺตนิทฺทโร สัพฺพมตฺตบฺบหิโน.
 กุณฺเณหิเนเกหิ สมิทฺธิชบฺบตฺโต, อนาสโว ตํปณฺนมามิ สํฆํ.
 เย จ สํฆา อคฺคตา จ, เย จ สํฆา อนาคตา.
 บัจฺจชบฺบณฺนา จ เย สํฆา, อหํ วัณฺทามิ สัพฺพทา. ๒
 อัญฺจชบฺบณฺโน ภคฺวโต สํวกฺกสํโฆ, อชฺชชบฺบณฺโน ภคฺวโต สํวกฺกสํโฆ
 ญายชบฺบณฺโน ภคฺวโต สํวกฺกสํโฆ, สํมจฺจชบฺบณฺโน ภคฺวโต สํวกฺกสํโฆ,
 ยทิกํ จตฺตาริ ปุริสฺสยฺกามิ อัญฺจชฺช ปุริสฺสชคฺคตา. เอตฺถ ภคฺวโต สํวกฺกสํโฆ.
 อาหุณฺณโย ปทฺทหุณฺณโย ทกฺกขณฺณโย อัญฺจชตฺตกรณฺณโย ออนุตฺตคฺคริ
 ปุณฺณกเชตฺตํ โถกสํสํตติ. ๒

เกวตานิบี ปาปานี,
 ครหกถาทัน,
 ชนติ ธีรต์ตังกาโร,
 ชนติ พถว ยตัน,
 ชนติโก เมตตวา ตาภ,
 บิโย เทวมนุสฺสทาน,
 อตตโนบี ปเรตฺตญ,
 สักคโมกฺกชคม มัคค,
 สักกโน วจโนวาท,
 ปรมาย จ ปุชาย,
 ทุตตภญจ มนุสฺสตต,
 ทุตตภา ชนตมบตต,
 สฺโร พุทฺธานมฺบปาท,
 สฺวา สฺมตฺต ตำนคต,
 สฺโร วิเวโก คุญฺชุตฺต,
 อพฺยาบฺรณ สฺริ โธเก,
 สฺวา วิราคตา โธเก,
 อตฺมมานสฺส วินโย,
 กิจฺโธ มนุสฺสปฏิตาโก,
 กิจฺฉิ สฺทชมมตฺตจนิ,
 อมฺปมาโต อมตฺปท,
 อมฺปมตฺตา น มนฺยชนติ,

ชนติ มถฺ นิกนฺตติ.
 มถฺ ชนติ ชนติโก.
 ชนติ ตโป ตบฺสฺสโน.
 ชนติ หิตฺตฺตวหา.
 ยตฺตฺต สฺวตฺตวา.
 มนาโป โหติ ชนติโก.
 อตฺถาวโหว ชนติโก.
 อารุโพทฺ โหติ ชนติโก.
 กโรติเชว ชนติโก.
 ชนฺ ปุเชติ ชนติโก. ๗
 พุทฺธมฺปาท จ ทุตตโก.
 สฺทชมฺ โม ปรมทุตตโก.
 สฺวา สฺทชมฺมเทตฺนา.
 สฺมคฺคานํ ตโป สฺโร.
 สฺทชมฺมตฺต บตฺตโค.
 ปาณภุเตตฺ สฺญโม.
 กามานํ สฺมตฺกโก.
 เขตฺ เว ปรมํ สฺริ. ๗
 กิจฺฉิ มจฺจาน ชฺวตฺ.
 กิจฺโธ พุทฺธานมฺบปาท. ๗
 ปมาโต มจฺจโน ปท.
 เข ปมตฺตา ยถา มตา.

เอก วิเสสโต ญัตวา,
 อปมาเท ปโมทนตี,
 เต ฌายโน สาคคิกวา
 มุณตี ฐา นีพพาน,
 สัตถุโน สัทธมม สุตวา,
 กบปานี สุตสหัสสานิ,
 ปัพเพเนห ปิตทปาตญจ,
 ปโทเส ภูทชอุวาที,
 บัจเจส คเต กาเต,
 เอเต ญญิวเช กิจเจ,
 กุกกุเญ คัพภวาโส จ,
 สุตเต ราชสัมปตตี,
 กุกกุเญ สัพพะญ พุท ธิ,
 นีพพานคมนี สัมเป,
 โอกกน โคจ คุรวารตี,
 สัมพุท ธิ พทชวารตี,
 อาสาพหปณณ โมกกน โค,
 วิสาขปณณมีสัมพุท ธิ,
 นีพพุเต โลกนาถมตี,
 ปญฺญา โพธิรักขา จ,
 จตราสคสหัสส—
 อคคบบปวตคณญฐาน,

อปมาทมตี ฆณชทา.
 อริยานิ โคจเร ฐตา.
 นิจจ ทัพพปรักกมา.
 โยคกเขมิ อนุตตร.
 สัพพสมิ ฐินสาธเน.
 ทคคค ใส นคจคค.
 ตายเนห ฐมมเทสนี.
 อชคคคคเต เทวบุญหนี.
 ภูพพาภัพเพ วิไลกนี.
 วิไลเชติ มนิบุงคโวติ.
 โสเนจทรนิกขมิ.
 สเส ปัพพชโต ฐิน.
 คคค จกคค ปวตคย.
 สหสส บัญจ มลิก.
 สุกกรเวจ นิกขมิ.
 องคาเร ปรีนัพพโต.
 วิสาขเยว นิกขมิ.
 วิสาเช ปรีนัพพโต.
 สัมพุทเช อคคปคคเต.
 กปา จ ฐินชาคโย.
 ฐมมกคคค ฐเทสตา.
 ฐูปีคา โหนตี ปาณนี.

จตุตถคาริกานี เทว สัจฉนรตสังานี เอहेต. อิมตัม บัจจบบหนกาเด
 มังกรสัจฉนเร เหมนตอคมหิ มาชมาเต ชนหบกเช บันณรตียา
 คติย วิจวาเร. อนาคเต กาเด ติมาสาริก-อตตคตตสังฉฉนรตตร-
 บัญจตคาริกานี เทว สัจฉนรตสังานี ภวตสันต.

๑ ศิริศัมมัตต พระพุทธศาสดนกาถ, นับจาเดิมแต่วันตัมเตจพระบรมตักขมุนี
 ศิริตรรพเพช พุทธเจ้านัน เอตตคตบชนช ปรีนพพานมา, ตังว แตว ๒๔๒๓
 พรรษา, เคช นับ แต่น่า วัน โป ศาชบรณ มีมา ๘ เดือน ด้วย อานาจิ บ
 มอชกมาศ กับเคช ๒๘ วัน จะกตาวกาตบตยบพวนหนงบตณ บมโรงนักษตร
 โทศก, เหมนตอตุ เตือน ๓ ชน ๓๕ คำ วัน อาทคย เปน บัจจบบหนวาร
 ยัง พระพุทธ ศาสดนกาถ ส่วน อนาคต ซึ่ง กำหนดว่าจะไป ณเบองน่านัน
 อีก ๒๕๗๖ พรรษา เคช กอน แตกาดที่ วัน โป ศาชบรณ มีจะ มา ยังอีก ๓
 เดือน ถวน รวม พระพุทธศาสดนกาถ ๓ ส่วน ประมวน ณต เคชว กณ,
 จึงจะ บรรจบ ครบ ๕๐๐๐ พรรษา

๑ ในบักนพศก ๑๒๔๘, วันเดารี เตือน ๓ ชน ๓๕ คำ บอกศักราช ว่า
 “อกาส สิริตักขมุนีตัพพญพุทธตต ปรีนพตทิวตโต บัญราย,
 เอกนตตตทิวตตตร-อัญชูมาตาริก-ตมตตตตสังฉฉนรตตร-จตุตถคาริกานี เทว
 สัจฉนรตสังานี เอहेต. อิมตัม บัจจบบหนกาเด วราหสัจฉนเร
 เหมนตอคมหิ มาชมาเต ชนหบกเช บันณรตียา คติย โสรวาเร.
 อนาคเต กาเด ติมาสาริก-อตตคตตสังฉฉนรตตร-บัญญัติคาริกานี เทว
 สัจฉนรตสังานี ภวตสันต.

๑ ศิริศัมมัตต พระพุทธศาสดนกาถ นับจาเดิมแต่วัน ตัมเตจ พระบรมตักข
 มุนี ศิริตรรพเพช พุทธเจ้านัน เอตตคตบชนช ปรีนพพาน มา,

สวดแล้ว ๒๕๓๐ พรรษา เคษนับแต่วันไฟคำบรมนมีมา ๘ เดือนกับ ๒๘ วัน
 จะ กล่าว กาด บัศยบัน วัน หนึ่ง บดิน บัคน นัก ษคร นพศก, เหมัน ตฤตุ
 เดือน ๓ ๓๕ คำ วัน เตาร์ เหม บัศยบันนวาร. ยัง พระพุทช ศำถนกาถ
 ถ้วน อนาคต ซึ่ง กำหนด ว่า จะ เบน ไป เณ เบนอง นำนัน, อีก ๒๕๖๘ พรรษา
 เคษก่อน แต่ กาดถ้วนไฟคำบรมนมีจะมา ยังอีก ๓ เดือนถ้วน รวมพระพุทช
 ศำถนกาถ ๓ ถ้วน ประมวณณที่เดียวกัน, จึงจะบรรจบครบ ๕๐๐๐ พรรษา

๐ วันทามิ พุทธิ ภวปารตีณณิ, คีโลกเกตุ คิมเวกนาถิ.
 โย โลกเชฐุโร สกถิ กิเดธ, เณควาน โพเรตี ชนั อนันตี.
 ยั นัมมทาย นทिया ปุติเน จ ตีเว, ยั สัจจพนัชครเก สุมนาจถคเค
 ยั ศคถ โยนกปเว มนิโน จ ปาทิ, คั ปาทถัญชนมหิ สิวธา นนามิ.
 สัวณันมาติเก สัวณันบัพพะเต, สุมนกุเญ โยนกปเว นัมมทาย นทिया
 บัญญาปาทวรึ ฐานั, อหิ วันทามิ ทูโรโค. ๓
 อัจเจวมัจจนตนมัสสะเนยยั, นมัสสะมาโน รตนัตถยั ยั
 ปญญาภิสันที วิปถิ อตคถิ, ศัสสะณภาเวน หตนิศราโย.
 อามันตยามิ โว ภิกขเว, ปญฺเวยทยามิ โว ภิกขเว, ขยวยชัมมา สัซาร้า,
 อับปมาเทน สัมปาเทถาคิ. ๓

๐ แคนันจะ แดตง ปาฐุ พระวินัย พระสูตร พระปริมรต ตั้งเขปที่ ท่าน ศคมา
 รวมไว้ ให้ พระสงฆ์ เต่า บัน จำทรงไว้ สวดใน สัจจคตเทศนานั้น ตามถำดับช

พระวินัย

๐ ยันเคน ภควตา ชานตา บัธัสตา อรหตา สัมมาสัมพุทเธน
 ปฐุมิ ปาราชิกิ กคถ บัญคตนิค. เวธำถยั บัญคตนิค. กิ อารพภาติ.

สัตินันท์ กตันทปภัก อารพภาส. กตัม วจตตมณต. สัตินโน กตันท-
 ปุคโต ปราณากุตยกาย เมถุนุ ฐมม ปคเสจ, กตัม วจตตมณต. ข
 เคน ฐมเยน พทโร ภควา เวรญุชชาย วิหตติ นเพรปจิมันทมเด
 มหตา ภิกขุสัฆเณ สัทธิ บัญจมคเคหิ ภิกขุสัเคหิ. อตฺถ ใสตฺถโ
 เวรญุ โส พราหฺมโณ "สุมโณ ชตุ โภ โศคโม สักยปคโต สักยกุตา
 บัพพชโต, เวรญุชชาย วิหตติ นเพรปจิมันทมเด, มหตา ภิกขุสัฆเณ
 สัทธิ บัญจมคเคหิ ภิกขุสัเคหิ. ตโฆปน ภควันตํ โศคมํ เหว
 กตยาโณ กตตสัทโท อพภกคโต "อคฺขิ ใส ภควา อรหํ สัมมา-
 สัมพทโร วิชชาจรณสมบฺบโน สุกโค โสภจิตฺต อนคฺคโร ปุริสทมม-
 สารถิ สัตถา เทวมนุสฺसानํ พทโร ภควาติ. ใส อิมํ โลกํ สเทวํ สมารกํ
 สพรหมกํ สัสสมณพราหฺมณํ ปชํ สเทวมนุสฺสํ สยํ อภิญญา สัจฉิกคฺวา
 ปเวเทติ, ใส ฐมมํ เทเสติ ยาทิกตฺถยานํ มชฺฌเมกตฺถยานํ ปรีโยสาน-
 กตฺถยานํ, สาคถิ สพยญฺชนํ เลวตปรีปนฺณํ ปรีสุทฺถํ พรหมจรียํ ปกาเสติ.
 สจฺจโฆปน ตถารูปานํ อรหตํ ทสฺสณํ โหติตฺ." ข จบพระวิชัย ข

พระสูตร

๑ เขวมเม สุตํ. เอกํ สมยํ ภควา อนัตตราจ ราชคหํ อนัตตราจ
 นาดนทํ อทธานมคคปฏฺฐนํ โน โหติ มหตา ภิกขุสัฆเณ สัทธิ บัญจ-
 มคเคหิ ภิกขุสัเคหิ. สุมฺบิโยมิโห ปรีพพาสโก อนัตตราจ ราชคหํ
 อนัตตราจ นาดนทํ อทธานมคคปฏฺฐนํ โน โหติ, สัทธิ อนคฺควาเสนา
 พรหมทคเคน มาณเวณ. ข ตตฺถ สุตํ สุมฺบิโย ปรีพพาสโก

อเนกปริยาเยน พทชธต อวณณิ ภาตติ ชมมธต อวณณิ ภาตติ สชธต
 อวณณิ ภาตติ. สบับยธต ปน ปรีพพาทธต อนเตวาทิ พรหมทต ไท
 มาณโว, อเนกปริยาเยน พทชธต วนณิ ภาตติ ชมมธต วนณิ ภาตติ
 สชธต วนณิ ภาตติ. อิตท เต อโก อจกรยณเตวาทิ อญมญธต
 อชวบัจจนิกวาทา ภควณตี บิฏฐูโต บิฏฐูโต อนุพนชา โหนตี
 ภิกขุธมญจ. ๗ จบ พระสูตร ๗

พระอภิธรรม พระสังคณี

๑ กุสลา ชมมา, อกุสลา ชมมา, อพฺยาถตา ชมมา, กตเม ชมมา
 กุสลา. ยถมม สมเย กามาวจร กุสลา จิตติ อธิปฺปณี โหติ สอมนธต—
 สหคตํ ญานธมฺปยุคตํ, รูปารมมณฺวา สททารมมณฺวา, คณฺชารมมณฺวา
 รธารมมณฺวา, โณฏฐูปพพารมมณฺวา ชมมารมมณฺวา ยํ ยํ วาปนารพภ,
 ศธมม สมเย นธ สโต โหติ, อวิกฺเขโป โหติ, เย วาปน ศธมม สมเย
 อญฺเฏปํ อตติ ปฏิจจสมฺมุปฺปนฺนา อธิปฺโป ชมมา, อิม ชมมา กุสลา. ๘
 พระสังคณี จบ

พระวิภังค

๑ มญฺจกชฺชชา, ฐภกชฺช ไซ, เวทนาภกชฺช ไซ สญฺญาภกชฺช ไซ, สจฺจวาทิ—
 ชฺช ไซ, วิญฺญาณภกชฺช ไซ. คตถ กตโม ฐภกชฺช ไซ. ยํกญฺจ ฐภ
 ชฺชิตานาคคตมฺจฺจบบนฺนํ, อชฺชตตฺวา พหิตฺชชาวา, โยพาริกฺวา สจฺจมฺวา,
 หินฺนฺวา ปณฺนิตฺวา, ยํ ทเววา สนฺนคเทวา, คเทกชฺชณิ อภิสญฺญิตฺวา
 อภิสจฺจชฺชิตฺวา ๒๕๖๖ อธิ - วุจฺจติ ฐภกชฺช ไซ. ๘ พระวิภังค จบ ๗

พระธาตุกถา

๐ สังคโห, อสังคโห. สังคหิเตน อสังคหิต, อสังคหิเตน สังคหิต,
สังคหิเตน สังคหิต, อสังคหิเตน อสังคหิต. สัมปโยโค, วิปโยโค.
สัมปยุตเตน วิปยุตติ. วิปยุตเตน สัมปยุตติ, อสังคหิต. ฯ

พระธาตุกถา จบ

พระปกคตบัญญัติ

๐ น บัญคคโย, ขนรบญคค, อายคณบญคค, ธกคบญคค,
สังขบญคค, อนท ทรบญคค, ปกคตบญคค. กิตตาวตทา ปกคตทานิ
ปกคตบญคค. สมยวิมุตโต อสมยวิมุตโต, กุบปชัมโม
อกุบปชัมโม, ปรีหณชัมโม อปรีหณชัมโม, เจตนาภพ โภ
อนรทชนาภพ โภ, ปถชชโน โคตรภู, ภยปรโต อภยปรโต,
ภพพาคมนโน อภพพาคมนโน, นียโต อนียโต ปฏิบัตินโน ฆเต, ฐิตโต,
อรทา อรทิตตาย ปฏิบัตินโน. ฯ

พระปกคตบัญญัติ จบ

พระกถาวัตถุ

๐ ปกคโค อปถพภต สังคคตถปรมตเถนาติ. อามันตา. ฯ โย สังคคโค
ปรมตโค ตโต โส ปกคโค อปถพภต สังคคตถปรมตเถนาติ. นเหว
วัตตพเพ. อาชานาหิ นิคคหิ, หนุจ ปกคโค อปถพภต สังคคตถ—
ปรมตเถน, เตน วต เระ วัตตพเพ โย สังคคโค ปรมตโค
ตโต โส ปกคโค อปถพภต สังคคตถปรมตเถนาติ. มิจฉา. ฯ

พระกถาวัตถุ จบ

พระยมก

๑ เยเกจ กุสตา ชัมมา, สัพเพ เต กุสุมตา. เย วาปน กุสุมตา,
สัพเพ เต ชัมมา กุสตา. เยเกจ กุสตา ชัมมา, สัพเพ เต กุสุมเตน
เอกมตา. เย วาปน กุสุมเตน, เอกมตา, สัพเพ เต ชัมมา กุสตา. ๒

พระยมก จบ

พระมหาบัญชราน

๑ เหตุบัญชรโย	ชารมมณบัญชรโย	อิริยบัญชรโย	อนันตรบัญชรโย
สมนันตรบัญชรโย	สหชาตบัญชรโย	อญมญบัญชรโย	นิสสัยบัญชรโย
อุปนิสสัยบัญชรโย	ปุเรชาตบัญชรโย	บัจฉาชาตบัญชรโย	อาเสวนบัญชรโย
กัมมบัญชรโย	วิปากบัญชรโย	อาหารบัญชรโย	อินทฺรบัญชรโย
ฌานบัญชรโย	มคคบัญชรโย	สัมปยคตบัญชรโย	วิปฺปยคตบัญชรโย
อิตฺถบัญชรโย	นตฺถบัญชรโย	วิคตบัญชรโย	อวิคตบัญชรโยติ. ๒

พระมหาบัญชราน จบ

จบ สวด แฉง เท่านั้น

บอกนิกัเขปคาถาแด่ดวง ๒๗ นักษัตร

คาถา มี บท เบื้อง ต้น ว่า "อัสสยฺ โส" มี ที่ จบ ว่า "สัสสาธกวิสันถตตา"
ณ, ๓ คาถา นั้น ตามฉบับ อภฺธานบปทบทา ซึ่ง ลงพิมพ์ ไว้ ด้วย อักษรดีศัพท์,
จัด โดยการเรียบ. ผู้จะเข้ามา จำทรงคิด เนื้อความยาก จะ แด่ดวง โดยคาถา เต่ามัน
จำง่ายไว้ ของ หลง ๓ คาถา นั้น อีก ว่าร หนึ่ง.

๐ อัสสยโธ ภรณิ จ,
 มิคสิริ อัทธา ปณัพ—
 อติเตสา จ มาชัญญ,
 หิต โถ จิตตา อโถ สฺวาติ,
 อนุราชา ตโต เรญฺฐา,
 ปัพพาเจวคฺตราสาพฺหา,
 ดาวโณ จ ธนินฺฐา จ,
 ปัพพาเจวคฺตรา ภาทท—
 จันทสฺสายน—นภชคตา,

กตติกา อถ โรหิณี.
 พสฺส ปัสสิญฺจ อฏฺฐุมิ.
 ปัพพาเจวคฺตราสคฺคณิ.
 วิสาขายว โสฬสฺ.
 มถา อิจฺจุนวิสฺติ.
 ทเว วิเสถวิสฺมา.
 สคฺคปภิสฺสชวฺหโย.
 ปทา เรวคฺติยา สห.
 กมโต สคฺคตวิสฺติ.

๗

คาถา จตุ เทียน ไชย

ในพระราชพิธี สัมพันธนิมิต्त แดพระราชพิธีอื่น ๆ

๐ พุทฺโธ สัพพัญญุตญาณ,
 สโฆ มคฺคสมตฺถุ โธ จ,
 เขตฺตสฺส อานุภาเวน,
 อนฺตรายา จ นสฺสณฺท,

จมิ โม โฉกคฺคโร จโร.
 อิจฺเจตฺ รตนคฺคย.
 สัพพทกฺกา อุตฺทกฺกา.
 สัพพโสคฺคิ ภวณฺทเต.

๗

คาถา ตับ เทียน ไชยทุกพระราชพิธี

๐ นตฺถิ เม สฺรณิ อญฺิ,
 เอเคน สัจจวฺชเชน,
 นตฺถิ เม สฺรณิ อญฺิ,
 เอเคน สัจจวฺชเชน,

พุทฺโธ เม สฺรณิ วรี.
 โหตุ เต ชยมัจฺจตฺ.
 จมิ โม เม สฺรณิ วรี.
 โหตุ เต ชยมัจฺจตฺ.

คาถาจุดเทียนไชยพระราชพิธีพืชมงคล

๑ พุทฺธิ โส สัพพัญญุตญาณ, ชัมโม โลกุตฺตโร วโร
 สัมโม มัคคผลภูริ ๑, อัจเจตฺติ รัตนตตยิ.
 เขตต์ตฺติ อานุกาเวน, เทโว วัฏฏคฺคฺคาตโต.
 วัฏฏคฺคฺคาตโต มเหตฺตฺติ, สัพพโสคตฺติ ภวณฺตฺติ โน.

คาถาสวดพระราชพิธีพืชมงคล

สวดต่อท้ายสวดมนต์ตามกำหนดวัน

๑ ภคฺวา อรหํ สัมมา	สัมพุทฺธิ โส ฉายินฺนํ วโร
อตุคฺคโม อธิรมันตานิ,	สत्ตเตตฺตวาภิทยาตฺตโก.
สํวตฺตยเมกทาเจตฺต,	พุทฺธิ โส เขตฺตวเน วัฏ.
อนาถปฺปณฺติการามะ,	วัฏฏคฺคฺคาตโต อห.
คทา ทุพฺพุตฺตฺติฐิยา สุกฺกชา,	สัพฺพา โภคตฺตมฺมโย.
มหนฺตมาตฺติ ทุพฺพุตฺต,	ทูกฺก มหาชมนฺต ๑.
ปฺปณฺตาย ๑ ปวิตฺต,	ภคฺวณฺตฺติ ตฺตํ ตฺตํ.
วัฏฏ วัฏฏสาปณฺตถาย,	อภิชายิ มหาชโน.
คตฺตมฺม ปฏิจฺจ การุณฺ,	พุทฺธิ โส เขตฺตวณฺ คโต.
สุกฺกชาย ปกฺกชวณฺ,	คเว ฐิตฺโต นหายิตฺ.
นิวาเสตฺตวา ตตฺตเถเกณ,	อนฺเตโนทกฺกถาญก.
เอเกณ ๑ ปารุบฺบิตฺวา,	โสปาณะ ภคฺวา ฐิตฺโต.
อถ บัชฺชิตฺตมาย ทิสาย,	มหาเมโฆ สุมฺมฺมฺมฺม.
คโต คาว วัฏฏ วัฏฏ,	ยาวตฺติ โถ อตฺติ ปุริโต.

๓๓๓ เคนานุภาเวน,
 เทโว ๓๓๓๓ ภาณ,
 มหาการุณโก นาโถ,
 ปุเรตวา ปารมี ๓๓๓,
 เอเตน ๓๓๓๓๓,
 มหาการุณโก นาโถ,
 ปุเรตวา ปารมี ๓๓๓,
 เอเตน ๓๓๓๓๓,
 มหาการุณโก นาโถ,
 ปุเรตวา ปารมี ๓๓๓,
 เอเตน ๓๓๓๓๓,
 สุกโต ๑ มหาเถโร;
 นิตถันโน มหาเตโช,
 ฉินฺนา เม กุฎฐกา สุขา นีวาตา,
 จิตฺตํ เม สุตฺตมาหิตํ วิมุตฺตํ,
 ออนุสฺสริตฺวา สุตํ ๓๓๓,
 อกาถี ๓๓๓๓,
 ยโต สรามิ อุตฺตานิ,
 นาภิษานามิ ๓๓๓๓,
 เอเตน ๓๓๓๓๓,
 อภิกถนยํ ปชฺฌณเณ,
 กากํ โสถาย ๓๓๓,

๓๓๓๓ เคนานุภาเวน,
 สมิทธี เนตุ เมทนี. ๓
 อุตฺตาย ๓๓๓๓,
 ๓๓๓๓ ๓๓๓๓ ๓๓๓๓,
 เทโว ๓๓๓๓ ๓๓๓๓,
 หิตาย ๓๓๓๓,
 ๓๓๓๓ ๓๓๓๓ ๓๓๓๓,
 เทโว ๓๓๓๓ ๓๓๓๓,
 สุตฺตาย ๓๓๓๓,
 ๓๓๓๓ ๓๓๓๓ ๓๓๓๓,
 เทโว ๓๓๓๓ ๓๓๓๓. ๓
 มหากาโย มโหทธโร.
 ๓๓๓๓๓๓ ๓๓๓๓,
 ๓๓๓๓๓๓ ๓๓๓๓๓,
 อตาปํ วิหรามิ ๓๓๓๓ ๓๓๓๓. ๓
 ๓๓๓๓๓๓ ๓๓๓๓๓,
 ยํ โสเก ๓๓๓๓๓,
 ยโต ๓๓๓๓๓๓ ๓๓๓๓,
 เอกปาณมยํ ๓๓๓๓,
 ๓๓๓๓๓๓ ๓๓๓๓๓,
 นีริ - กาก๓๓๓๓ ๓๓๓๓,
 ๓๓๓๓๓๓ ๓๓๓๓ ๓๓๓๓,

โตกต์ต๋ ทักขมวชยัย สัขัปไตยั,	โตกักคณาถมคต๋ สัรธา นามิ.
พยามบปภาวถยจวรสัรันทจาบ,	อณเณารุรัสัวิรัสัชตวิรัสัชาต.
ชมมมพวภู สุรนิตมิตสาธตัสต,	ตัพพญูเมฆมนนั สัรธา นามิ.
ปาโปปตาปนปรนนปรนตบันค,	อจจณคตัตถชนนิ ชนนิ ชนคค.
ตัมภคคตัพพปทัก สัรณญัชานน,	ตัพพะภิกุ ทถพถ สัรธา นามิ.
ตักตมมิตพทัชั โถกนาถ นมิตวา,	กุงถมปจติ ยันเตน เคชตัสตเทน.
วิตยมนุยนต ไรคทัพภักชทุกขา,	วิปุตตัตถชารา วตัสโน โหนตุ เมฆา.

คาถา พิธี มงคล

สวดต่อท้าย สวด มนต์ ใน วัน พระราช พิธี ๑๖๓ พระนังคต.

๐ นโม ตัสส ภควโต,	ตุนิพพุตัสส คาทโน.
ตัมมา วิรุพหชัมมัสส,	ถาวกานิ ปรมัปรา.
ตัสส ปารมิเตเชน,	ตัทธมโม อมตบมโธ.
เกตตัสสตาบัจจเนหิ,	โตเก รหติ ชานโต.
คัง โข พุทัง ภควันค,	ตัสสัทธมมิม สธาวก.
อภวันทย ปุเชตวา,	ตุเชตเต รตนตคเย.
โรเปม ปญพิชานิ,	ญานัสส ถาวกานิ โน.
โตเก ทักขตัสส โลกมทา	ตัมมา นิสตารณัสส จ.
นानบปกาโรปการ—	ผถานิ ยตคกาทโต.
ทัญชูชัมเม สัมปราย,	อปราปริเยบี จ.
ยัญเจตถ ทัญชูชัมมัสมิ,	ผถานิ สัมปทายก.
ปวคตัง ปญวชิ ย,	เทตุ ตัง อจจณคตบผต.

กาเถ ตัมมา วิรุหนตุ,
 ปัพพณณาปรณณวีชานิ,
 ยานิ อิมลัม ปวตฺตานิ,
 ภาสึคิ พุทฺธเสฏฺฐเรณ,
 “ตฺถา พฺชึ คโป วุฏฺฐิ,
 หิริ อีสา มโน โยคฺคิ,
 ภายคุตฺโต วุจฺจคุตฺโต,
 สัจฺจ กโรมิ นีหํทามิ,
 วิริยํ เม ชฺรโชรยฺหิ,
 ตจฺจนฺต อนิวตฺตณฺต,
 เขวมเสสา กถิ กญฺฐา,
 เขตฺติ กถิ กถิตฺวาน,
 เขเตน สัจฺจวชฺเชน,
 ปัพพณณาจาปรณณาจ,
 ราชาณกเขตฺตกฺคตลัม,
 ปบฺเบการผลบฺเบเนติ—
 ภาสึตา จ ยีมา คาถา,
 “คาโว ตลลฺล ปชายนฺติ,
 วุตฺตานิ มถมฺลลฺลนาติ,
 วิรุฬฺหมถลลฺลนํ,
 อมิตฺตา นบฺปตฺตหฺนติ,
 เขเตนจาเป สัจฺจเณ,

มา วิมฺลลฺลนฺต สัพฺพโส.
 อิมานิ อิตฺถานิ จ.
 สยามวิฏฺฐเร คหิ คหิ.
 สัจฺจ โลกคฺคกฺวทินา.
 ปญฺญา เม ยุกฺคนังกถ.
 สติ เม ผาตปาจน.
 อาหาเว อุตฺเตเว ยโต.
 สโรจฺจ เม ปโมจน.
 โยคฺคกฺเขมาชิวาหน.
 ยตฺถ คณฺตวา น สโรจติ.
 ตา โหติ อมตบฺเบตฺตา.
 สัพฺพทกฺกา ปมฺจจฺจตติ.”
 ปวตฺตตา พิชฺชชาติโย.
 วิรุหนตุ คหิ คหิ.
 สัพฺพคถ ภาวณฺชเต.
 ชรา โหนฺตเวว สัพฺพโส.
 มุคฺคกฺเกน สตฺตนา.
 เขตฺเตเต วุตฺต วิรุฬฺหิต.
 โย มิตฺตานิ น ทฬฺภติ.
 นิโคโรชมิว มาตฺโต.
 โย มิตฺตานิ น ทฬฺภติ.”
 ปวตฺตตา พิชฺชชาติโย.

สวดมนต์ อย่าง ธรรมยุติกนิกาย

ปุพฺพณฺณาจาปรณฺณาจ,
 ราชาณกเขตตภคตฺถม,
 ตมฺปนฺณา ผตฺตปฺเปหิ,
 อมฺหากญฺจ มหาราชา,
 ฐฺฐู ตมฺมาภิปาเดมฺ โค,
 ราชาณกเขตตภคตฺถม,
 ตฺถเพตฺถมปิ นฺวาตฺถม,
 ตฺถว ฐฺฐมฺม ฐฺฐ บคฺเตค,
 เขเตนจาปิ ตฺถเจเน,
 ปุพฺพณฺณาจาปรณฺณา จ,
 ราชาณกเขตตภคตฺถม,
 ตมฺปนฺณา วิปฺตา โหนฺต,

วิรฺหํคฺคฺ คหิ คหิ.
 ตฺถพฺพตถ ภฺรณฺณชฺเต.
 ปชายนฺเตจฺว ตฺถพฺพโต.
 ปรมิณฺ โท ปทิตฺตํ.
 ตมฺพทฺชตฺถมฺปิ ตาตฺถม.
 ตถเต มหิมณฺชชฺเต.
 ปาณินฺ ฐฺฐกามินฺ.
 เวปตฺถญฺจานุปฺพโต.
 ปวคฺคตา พิชชชชชโย.
 วิรฺหํคฺคฺ คหิ คหิ.
 ตฺถพฺพตถ ภฺรณฺณชฺเต.
 ตมฺบชฺชชชชจฺว ตฺถพฺพโต.

๗
 ๗
 ๗

- ๑. ฮิตฺ ปริ, ฐมฺมยุตฺติกนิกายิกเถรวานุเถเรหิ ปวคฺคตคกตฺถยานวตฺต—
 จริยายํ ปฏิบคฺคตมคคคปริยาโย , ทตฺถตฺถยเต.
- ๑. แต่ นจจะแสดง ปฏิบคฺคต มรรค ปริยาย ซึ่งพระเถรา นเถร ในคณธรรม
 ยุตฺติกนิกาย ได้ ปฏิบัติให้ เบนไป โดย ตมณ กตฺถยาน วตฺต,
 ตาม ตำคัม

นมการปาฐุ นมิตฺถการ พระพุทฺธ รัตน

- ๑. นโม ตตฺถ ภคฺวโต อรหโต ตมฺมาตมฺพทฺชตฺถ.
- ๑. นโม ตตฺถ ภคฺวโต อรหโต ตมฺมาตมฺพทฺชตฺถ.
- ๑. นโม ตตฺถ ภคฺวโต อรหโต ตมฺมาตมฺพทฺชตฺถ.

ธรรมคณปาฐะ

- ๑ พุทฺธิ ธรรม คัจฉามิ. ขมฺม ธรรม คัจฉามิ.
- ๒ สัมมิ ธรรม คัจฉามิ. ทตฺตมฺปิ พุทฺธิ ธรรม คัจฉามิ.
- ๓ ทตฺตมฺปิ ขมฺม ธรรม คัจฉามิ. ทตฺตมฺปิ สัมมิ ธรรม
- ๔ คัจฉามิ. ทตฺตมฺปิ พุทฺธิ ธรรม คัจฉามิ. ทตฺตมฺปิ
- ๕ ขมฺม ธรรม คัจฉามิ. ทตฺตมฺปิ สัมมิ ธรรม คัจฉามิ.

คำสมาทานศีลห้าบท ๕

- ๑ ปาณาติปาตา เวรมณี สิกฺขาปทํ สฺมาทียามิ.
- ๒ อทินฺนาทานา เวรมณี สิกฺขาปทํ สฺมาทียามิ.
- ๓ กาเมสุ มิจฺฉาจารา เวรมณี สิกฺขาปทํ สฺมาทียามิ.
- ๔ มุสาอาทา เวรมณี สิกฺขาปทํ สฺมาทียามิ.
- ๕ สุราเมรยมัชชปมาทัญญูนา เวรมณี สิกฺขาปทํ สฺมาทียามิ. ๖

คำสมาทานอุโบสถม็องค์ ๘ ประการ

- ๑ ปาณาติปาตา เวรมณี สิกฺขาปทํ สฺมาทียามิ.
- ๒ อทินฺนาทานา เวรมณี สิกฺขาปทํ สฺมาทียามิ.
- ๓ อพฺรหฺมจารียา เวรมณี สิกฺขาปทํ สฺมาทียามิ.
- ๔ มุสาอาทา เวรมณี สิกฺขาปทํ สฺมาทียามิ.
- ๕ สุราเมรยมัชชปมาทัญญูนา เวรมณี สิกฺขาปทํ สฺมาทียามิ.
- ๖ วิกาตโกชณา เวรมณี สิกฺขาปทํ สฺมาทียามิ.

คำปัจจัยเจกัชนของคอุโบสถ

๗ ปัจจัยคควาทิตวิธกตัสถนา มาตาคณังวิเรปนหารณ-
มณัทานวิภังนัญชานา เวรมณิ สิกขาปที ตมาทยามิ.

๘ อัจจาตยนมหาคตยนา เวรมณิ สิกขาปที ตมาทยามิ. ข
อิมิ อัญชังคตมณนาคคิ พุทธรูปยัตติ อูโปสถิ, อิมัญจ รัตติ.
อิมัญจ ทิวสสิ, ตมมเทว อภรทชติ ตมาทยามิ.

คำปัจจัยเจกัชนของคอุโบสถทั้ง ๘

๑ ยาวชิว อรหันโต, ปาณาติปาตํ ปหาย, ปาณาติปาตา ปฏิวิรตา,
นิหิตทณทา นิหิตตคตา, ตชช ทยาบันนา, สัพพปาณภุคหิตานุกัมปิ วิหรนติ.

อหัมบชช อมัญจ รัตติ อิมัญจ ทิวสสิ, ปาณาติปาตํ ปหาย, ปาณาติปาตา
ปฏิวิรโต, นิหิตทณ โท นิหิตตค โถ, ตชช ทยาบัน โน, สัพพปาณภุคหิตานุกัมปิ
วิหรามิ. อิมินาปิ อังเคน อรหคํ อนุกโรมิ. อูโปสถโถ จ เม อปวุตติ โถ ภวิสสติ. ข

๒ ยาวชิว อรหันโต, อทินนทานา ปหาย, อทินนทานา ปฏิวิรตา,
ทินนทานายิ ทินนปาฏิกงช, อเถเนน สัจจเคน อตคณา วิหรนติ. อหัมบชช
อิมัญจ รัตติ อิมัญจ ทิวสสิ, อทินนทานา ปหาย, อทินนทานา ปฏิวิรโต,
ทินนทานายิ ทินนปาฏิกงช, อเถเนน สัจจเคน อตคณา วิหรามิ. อิมินาปิ
อังเคน อรหคํ อนุกโรมิ. อูโปสถโถ จ เม อปวุตติ โถ ภวิสสติ. ข

๓ ยาวชิว อรหันโต, อพพรหมจริยํ ปหาย, พพรหมจาว อาราวาริ, วิรตา
เมถุนา कामชมมา. อหัมบชช อมัญจ รัตติ อิมัญจ ทิวสสิ, อพพรหมจริยํ
ปหาย, พพรหมจาว อาราวาริ, วิรโต เมถุนา कामชมมา. อิมินาปิ
อังเคน อรหคํ อนุกโรมิ. อูโปสถโถ จ เม อปวุตติ โถ ภวิสสติ. ข

๔ ยาวชิว อรหันโต, มุตาจาทํ ปหาย, มุตาจาทา ปฏิวิรตา, สัจจวาที
สัจจตมธา, เสฐา บัจจยิกา, อวิตวากกา โถกตัส. อหัมบชช อิมัญจ

รตตี อิมัญจ ทิวส์, มุสาจาท, ปหาย, มุสาจาทา ปฏิวิโรโค.

สัจจวาที สัจจันนีโช เสโต บัจจโยโก, อวิสวาทโก โถกัสส.

อิมินาบี อังเคน อรหคิ อนุกโรมิ. อุโปสโต จ เม อุปวุคโต ภวิสสตี. ๓

๕ ยาวชิว อรหันโต, สุราเมรยมัสสปมาทฐูฐานิ ปหาย, สุราเมรยมัสสป-

ปมาทฐูฐานา ปฏิวิโรคา อหิมบัสช อิมัญจ รตตี อิมัญจ ทิวส์,

สุราเมรยมัสสปมาทฐูฐานิ ปหาย, สุราเมรยมัสสปมาทฐูฐานา ปฏิวิโรโค.

อิมินาบี อังเคน อรหคิ อนุกโรมิ. อุโปสโต จ เม อุปวุคโต ภวิสสตี. ๓

๖ ยาวชิว อรหันโต, เอกภคตีกา รตตุปรคา, วิโรคา วิกาตโภชนา.

อหิมบัสช อิมัญจ รตตี อิมัญจ ทิวส์, เอกภคตโก รตตุปรโค,

วิโรโค วิกาตโภชนา. อิมินาบี อังเคน อรหคิ อนุกโรมิ.

อุโปสโต จ เม อุปวุคโต ภวิสสตี.

๗ ยาวชิว อรหันโต, นัจจคตวาทคตวิสกกทสสันนา มาตาคนัชเวเตปนชาารณ-

มณัชนวิภุสณูฐานา ปฏิวิโรคา. อหิมบัสช อิมัญจ รตตี อิมัญจ ทิวส์,

นัจจคตวาทคตวิสกกทสสันนา มาตาคนัชเวเตปนชาารณมณัชนวิภุสณูฐานา

ปฏิวิโรโค, อิมินาบี อังเคน อรหคิ อนุกโรมิ. อุโปสโต จ เม อุปวุคโต ภวิสสตี. ๓

๘ ยาวชิว อรหันโต, อัจจาสยนมมหาสยนิ ปหาย, อัจจาสยนมมหาสยนา

ปฏิวิโรคา, นัจเจยยิ กบเปนิคิ, มัญจเกวา คินสันนักรเกวา. อหิมบัสช

อิมัญจ รตตี อิมัญจ ทิวส์, อัจจาสยนมมหาสยนิ ปหาย อัจจาสยนมมหาสยนา

ปฏิวิโรโค, นัจเจยยิ กบเปนิคิ, มัญจเกวา คินสันนักรเกวา. อิมินาบี

อังเคน อรหคิ อนุกโรมิ. อุโปสโต จ เม อุปวุคโต ภวิสสตี. ๓

๑ สัตวิ พิง เตวามัน แตสวัต โดย บท พยัญจน เปน อิตถตงคพาทย์.

๕ ๒๖๑๓ ๒๕๕๕
จระยกชนแสดงแก่ บท แปรตงใน ๘ ชลคันน ตามลำดับ ๑ ปฏิวิโรคา นิตทณัชทา

นิตตลคคา ดชฺชน ทยาบมฺมา สัพพชานภคคคณกมฺม ๒ ปฏิวัตรตา ทินฺนา—
 ทายนฺ ทินฺนปาฏิกงฺขน ๓ ปฏิวัตรตา พรหมจริยํ อารยวณฺณวตฺตา ๔ ปฏิวัตรตา
 สัจจวาทีนํ สัจจสันชา เสฐตา มัจฉยกา อวิถวาทิกกา ๕ ปฏิวัตรตา
 ๖ เอกภคคคา วัคคูปวตา จิตฺตา ๗ ปฏิวัตรตา ๘ ปฏิวัตรตา
 แปลก แต่ เท่านั้น, นอกนี้ไม่ แปลก.

จบคำ บัจจเวกฺขนของคํ อโบตถเท่านั้น

๑ นมัสการ พระเจดีย์ พระสถูป พระพุทธรูป ๒ เวตา เข้า ๓ เย็น ๓ เป็น
 เวตา รุกดถึงคุณพระรัตนตรัย ให้เจริญ ความเชื่อ ความเต็มใจ บำเพ็ญ
 ภาวนามยบุญ นมัสการ เวตาเช้า พุทฺธภิกฺขิ, ชัมมภิกฺขิ, สัมมาภิกฺขิ.
 คัง นโม ๓ ทนแล้ว สวด พุทฺธภิกฺขิ, คัง นโม
 โยโส ตถาคโค อรหํ สันมาสัมพุทฺโธ. วิชฺชาจรณสมุปฺพันฺโน สุกโค
 โลกวิทู. ออนุตฺตโร ปุริสทมฺมสารถิ สัตถโว เทวมนุสฺสเจวนํ พุทฺโธ ภควา.
 โย อิมํ โลกํ สเทวํ สมารกํ สพัทฺทมกํ สัสสมณพราหฺมณํ ปชํ
 สเทวมนุสฺสํ, สยํ อภิญญา สัจจิกฺคิ วา ปาเจเตสิ, โย ชัมมํ เทเสสิ ชาติกคิเตยานํ
 มชฺฌนคคิเตยานํ ปรีโยสานคคิเตยานํ, สาคคํ สัพพัญญูสนํ เทวตปรีโยณฺณํ
 ปรีสุทฺธํ พรหมจริยํ ปกาเสสิ, คมหํ ภควนฺตํ อภิปุชฺยามิ, คมหํ ภควนฺตํ
 สิวธา นมามิ, ๗ กรายตงฺทน ๓ แล้ว สวด ชัมมาภิกฺขิ คัง นโม
 โยโส สวากฺขาโต ภควตา ชัมโม. สันติญฺสุโก อภทฺธโก เขหิขฺสฺสโก,
 โอปนยโก บัจจคคิ เวทิตฺตํ โย วิญฺญูหิ. คมหํ ชัมมํ อภิปุชฺยามิ.
 คมหํ ชัมมํ สิวธา นมามิ. ๗ กรายตงฺทน ๓ แล้วว่า สัมมาภิกฺขิ คัง นโม
 โยโส สุปฺพิงฺนํ โน ภควโต สวากฺขโธ. ออุปฺพิงฺนํ โน ภควโต สวากฺขโธ.
 ญาเยปฺพิงฺนํ โน ภควโต สวากฺขโธ. อามฺปิปฺพิงฺนํ โน ภควโต สวากฺขโธ. ยทิทํ

จัตตาริ ปริตฺตยคานิ, อัญฺฐู ปริตฺตปุกฺกตา. เอตฺ ภาควโต ตาวกสฺสโม, อาหุเนยฺ โย
ปาทุเนยฺ โย ทักขิเนยฺ โย อัญฺชติกรณฺโณ, อนุกฺตริ ปุณฺณิเขตฺติ
โตกสฺส. คมทํ สัมมิ อภิปฺรชามิ, คมทํ สัมมิ ตีรสา นมามิ. ข กราบตงหน ๑
แต่ฯ มีฯ ฝนฯ ปรกติฯ แต่ฯ สอดฯ คทาฯ ประณามพระรัตนตรัยฯ ดังนี้

พุทฺโธ โย อุตฺตมํ โย ภาวนามหณฺณโว, โย จจฺจนตฺตํ กุชฺชปฺพรญาณโตจโน.
โตกสฺสํ โย ปาปุปฺปิเตสฺสฆาตโก, วันทามิ พุทฺธํ อหมาทเรน ตํ.
สัมโม โย ปทํ โย วิชิตฺตํ สัตฺตโน, โย มคฺคปาทกามตเกททินฺนโก.
โตกสฺสโร โย จ ตทตฺตทปโน, วันทามิ สัมมํ อหมาทเรน ตํ.
สโม โย สุตฺตคตฺตาริเขตฺตสฺสญฺโโต, โย ทิฏฺฐุสฺสํ โย สุกตานุโพชโก.
โตกสฺสํ โย อริโย โย สุนฺนโส, วันทามิ สัมมิ อหมาทเรน ตํ.
อจฺเจวเนกนทปฺรชเนยฺยํ, วัตถุคฺคยํ วันทยตฺตาทิสฺสํ.

บุญฯ มยาฯ ยี่ฯ มมฯ สัพพบุตฺตทวา, มา โหนฺตุ เว ตสฺสํ ปภาวสฺสํ ชิยา. ข
ถ้า เวตาฯ มีให้ฯ สวดฯ สวดปริกคฺคณปาฐคฺคํไป แต่ปาฐุนี้ ภาษุสวดตามที.
ถ้าสามเนรต “ภิกขุณฺโณ สิกฺขาธาธาธาธาธา” ออกเสียง เมื่อ สวดพร้อม
กับภิกษุถึงบทตตเขาสามเนรตนี้ด้วย พนมทนนแล้วสวดคฺคํไป. แต่ทคฤทฺษส
สวดคฺคํนี้ จะบตก บท แปลกไว้เบื้องหลัง ข สวดปริกคฺคณปาฐุ ดังนี้

๑ อธิ คทาโค โดเก อปฺปมฺโน อรหํ สัมมาสัมพุทฺโธ, สัมโม จ
เทสฺสโต นิชฺยานิโก อปฺปสฺมิโก ปรีนิพฺพานิโก สัมมิโพชคามิ สุตฺตปฺป-
ปเวทิตฺโต. มยฺหนคํ สัมมํ สุตฺตวา เหว ชานาม, “ชาติปฺปํ ทักขา ชราปฺปํ
ทักขา มรณมฺปํ ทักขํ. โดกปริเทวทักขโทมนสฺสํ ปายาสาปํ ทักขา. อปฺปมฺเยหิ
สम्मปฺโยโค ทักโข. นิชฺยหิ วิมฺบปฺโยโค ทักโข. ยมฺปิ จนิ น อกฺกิ,
คัมปิ ทักขํ. สจฺจตฺเตน ปุณฺณิจฺจปาทานกชฺชชา ทักขา. เสยฺยถคํ รูปปาทานก-

ตั้งเวทปริกคิตนปาฐ

ชน โธ เวทนปาทานกชน โธ ตั้งปาทานกชน โธ ตั้งชารูปาทานก—
 ชน โธ วิद्याนปาทานกชน โธ. เยถ ปริญา, ชรมาโน โธ ภควา,
 เอว พหุถ สาเว วิเนติ, เอวภาคา จ ปนัสส ภควโต สาเวเกสุ
 อนุสาสนี, พหุตา ปวัตตติ, “ รุเป อนิจจา เวทนา อนิจจา, ตั้งญา
 อนิจจา, ตั้งชารา อนิจจา, วิद्याน อนิจจา, รุเป อนัตตา, เวทนา
 อนัตตา, ตั้งญา อนัตตา, ตั้งชารา อนัตตา, วิद्याน อนัตตา.
 ตั้งเพ ตั้งชารา อนิจจา, ตั้งเพ ชมมา อนัตตาติ.” เค มย, “ โอคินณามห
 ชาคิยา ชรามรณน, โถเกหิ ปริเทเวหิ ทกขหิ โทมนัสเสหิ อปายาเสหิ,
 ทุก โอคินณา ทุกชปเรตา, อิมเปวนามมัสส เกวตัสส ทกชกชนรสส
 อนตกริยา บัญญาเยถาติ, จิรปริณพพคปิ ต ภควนต อุกทิสส
 อรหนต สัมมาสัมพทช, ตั้งชา อकारังมา อนคาริย บัพพชตา,
 ตสม ภควต พรหมจริย จราม, ภิกขุณี ตั้งชาธาชาวัธมาบพนา.
 ต โน พรหมจริย, อิมัสส เกวตัสส ทกชกชนรสส อนตกริยาย ตั้งวัตตค.
 ๑ กฤหิยตั้งวัตตมาตังแต่ “ อช ตถาคโต ” จนถึง “ บัญญาเยถาติ ”
 แล้วตั้งวัตตงน “ จิรปริณพพคปิ ต ภควนต สรรณ คตา, ชมมญจ ภิกขุตั้งชญจ.
 ตั้งส ภควโต สาสนี, ยถาสติ ยถาพถ มนสิกโรม, อนุปฏิบชชาม, ตา ตา
 โน ปฏิบชติ, อิมัสส เกวตัสส ทกชกชนรสส อนตกริยาย ตั้งวัตตค. ข
 อนิงถาสตครตั้งวัตต “ เค มย ” นน ให้แปลงเป็น “ ตา มย ” ข
 ขทว่า “ ปริณพพานโก ” มีในฉบับศัพท์เป็น “ ปริณพพายโก ” ฉนทุกแห่ง ข
 เวถาเยน, เวถาคา, มีกาลเวถามาก, พิง นมัสการ พทชาภคิต,
 ชมมาภคิต, ตั้งชาภคิต, มีอนุตั้งสรณาปาฐ อยู่เบื้องตน ตั้ง น โม ๑ หน
 แล้ว ว่าพทชานตั้งคินยปาฐ คังนี้

คโฆปน ภควันตี เอวักตยาโน กิตติตัทโท อพภคคโต "อติบ
โธลควา อรหิ สัมมาสัมพุทโธ, วิชชาจรรณสัมมัโน สุกโต โดกวิท,
อนุตตโร ปริตัทมมสารถิ สัตถา เทวมนุสสานิ พุทโธ ภควาติ."
หุยฺครรภคความ ตามที่มานใน ปาฐที่จามา ย่อฎาพิสคาร ตามควรแล้ว
สวดพุทธานุสส คังนี้

พุทฺธวารหิณควรคาคคณาภยคฺ โค,	สุทฺธธาภิ ญาณกรรณาหิ สมากคคฺ โค.
โพเชติ โย สุตฺตคฺ กมถว สฺโร,	วันทามหิ คมรณํ สิริธวา ชินนัท. ฯ
พุทฺธโธ โย สัพพปาณินิ,	สรณํ เขมมุตฺตมม.
ปฐฺมานุสสคฺกุฐานิ,	วันทามิ คํ สิริเรนหิ,
พุทฺธสสสาหิสัมมาทาโสว,	พุทฺธโธ เม สามิกิสสโร.
พุทฺธโธ ทุภิสสส สฆาตา จ,	วิฆาตา จ หิติสส เม.
พุทฺธสสสาหิ นียยาเทมิ,	สริวณฺชวคณฺจัท.
วันทนฺ โคหิ จริสสามิ,	พุทฺธสสเสว สฺโพริคิ
นิตถ เม สรณํ อญฺ,	พุทฺธโธ เม สรณํ วริ,
เฮเตน สจจวชฺเชน,	จัทเคยฺยํ สคฺถุ สาดฺเน.
พุทฺธํ เม วันทมาเนน,	ยํ ปญฺญํ ปสฺสคํ อช.
สัพเพมิ อนนตรายา เม,	นहेสุ คสสส เคชสา.

จบคาถานี้ แล้ว กราบลง หน ๑ หมอบลง ว่า

กาเยน วาจาเยน จ เจตสา วา, พุทฺธเช กุคัมมํ ปกคํ มายายิ.
พุทฺธโธ ปญฺญคคณฺนคค อจจยมคค, กาดนคเร สจจริคฺว พุทฺธเช.
จบแล้ว นัง ว่า สัมมาอนุสสคคินยปาฐคังนี้

สวากขาโต ภควาตา สัมโม, สันทิฏฐิโก อภาติโก เอหิพัสสโก,
โอปนยโก มัจฉคคิ เวทคัพโพ วิญญูคคิ. ฯ หุยฺครรภคความ

ตามที่มาในปาฐะที่ว่ามา บ่อฤทธิพิศดารตามควรแล้ว สวดธรรมมาภคิต์ ดังนี้
 สักขาตคาทิกคุณ โยคนเสน เดย์ โย, โย มัคคปากบรียตติว โมภกเกโท.
 ชัม โโม กุโถกปตนา ตทชาริชาวี, วันทามหิ สมหิ วรชัมเมต.

ชัม โโม โย สัพพปาณินิ, สรรณิ เขมมุตตม.

ทุคิยานุสสังคิฏฐานิ, วันทามิตติเรณหิ.

ชัมมตสาหสิมิ ทาโสว, ชัม โโม เม สามีกิสโสโร.

ชัม โโม ทุกชตติ สวาทาจ, วิชิตาจ ทิตตติ เม.

ชัมมตส่าหิ นียยาเทมิ, สรรณิ ชิวคณิ จิต.

วันทมิ โตหิ จริตส่ามิ, ชัมมตเสว สุชัมมต.

นคถิ เม สรรณิ อัญ, ชัม โโม เม สรรณิ วุ

เอเคน สัจจวัชเชน, วัชเคมยยิ สัตถุ ส่าตเน.

ชัมมิ เม วันทมาเนน, ยิ ปญฺญิ ปสฺสตี อธิ.

สัพเพมิ อนัตตราชา เม, มहेตฺถุ ตสฺสตี เคชสา.

จบคาถาอันแล้ว กราบลงหน้ ๓ หมอบลงว่า

กาเยน วาจาเยน วา เจตสา วา, ชัมเม กุกกัมมิ ปกคิ มยา ยิ.
 ชัม โโม ปฏุกคณเหตุ อัจจยนิตติ, กาสมิตเว สัวริตฺถุ ชัมเม.

จบแล้วว่าดีมานุสสังคินยปาฐะ ดังนี้

สุปฏิบันโน ภควโต ส่าวกสฺสโฆ. อสุปฏิบันโน ภควโต ส่าวกสฺสโฆ.
 ญายปฏิบันโน ภควโต ส่าวกสฺสโฆ. ส่ามิจปฏิบันโน ภควโต
 ส่าวกสฺสโฆ. ยทิตติ จิตฺตาริ ปุริสฺยุคานิ, อัญญุ ปุริสฺยุคคตา. เอต
 ภควโต ส่าวกสฺสโฆ, อ่าหุเนยฺโย ป่าหุเนยฺโย ทกฺกขเนยฺโย
 อัญชติกรณิโย, อนุตฺตริ ปุญฺญกเขตติ โลกสฺสสาติ. ๗๖

สรวณคมนาฬสรวณคาถา

๐ อหิ พทชญจ ชัมมญจ,	อัมมญจ สรวณิ ค โค.
อุปาถกคคิ เทเสถิ,	ภิกขุอัมมสส อัมมชชา.
เขตติ เม สรวณิ เขมิ,	เขตติ สรวณมุตคัม.
เขตติ สรวณมากम्म,	อัมมพทกขา ปมจจเย.
ยถาพถิ จะเวรียาหิ,	อัมมมาถัมพทชธาดัน.
ทกขนิสสรวณสเสวา,	ภากิ อสส อนาคเต.

สรวณิ เต่า บ่น แด่ สรวณิ แปลก อย่าง นี้ อัมมญจสรวณิ คตา, อุปาถกคคิ เทเสถิ.
 ภากนิสสรวณิ อนาคเต.

โมกข์ขุปายคาถา

๐ อัมมพทกคคัม นคิชา	พทช ชัมม กณคคย.
เชกจถกายมจจจันนิ	โมกข์ขุปายิ วทามิหิ.
ปาติ โมกข์ชิ ปุเรคัพพิ,	อ โถ อิมทริยสว โร.
ชาชิวสส อ โถ สุตติ,	อ โถ บัจจยนิสสสิค.
จาคุปาริสุตติ สสสิ,	กาคัพพิว สุนิมมต.
การณากภเนเหว,	ภิกขุณา โมกข์เมตตินา.
พทชานสสสิคิ เมคคตา จ,	อสมภิ มรณสสสิค.
อจจมา จตุรารกขา,	กาคัพพิวา จ วิบถัตตนา.
วิสุตติชัมมมถันตนา โน,	อนุตตวราย โพธิยา.
โยค โค จ ป โโพธา จ,	“พทช โช พทช ไรคิ” ญายเต.
นรานรคทจถาน—	ภกตา สคคตา เสชถิ โน.

สัพเพปิ สฺขโน โหนตุ,	สุตฺตคฺคา จ เขมิ โน.
เกสฺ โดมาทิจฺฉานํ,	อฺยเมว สฺมุตฺตโย.
กา โย สัพ โภมิ เขตุจฺ โฉ,	วณฺณาทิ โค ปฏิกฺกฺโก โค.
ชฺวคฺคนท รุชฺชจฺเจท-	สํชาตมรณํ สียา.
สัพเพสฺส ปาณินิ,	คณฺหิ ชฺว น ชฺวิตฺ.
อวิชฺชาทฺหิ สัมมุตฺตา,	‘รฺบุญฺจ เวทนา ตถา.
อ โถ สฺญา จ สํชารา,	วิญฺยานญฺจาทิ บัญฺจเม.
อฺปฺบชฺชนคฺ นรฺชณนคฺ,	เขวํ หุตฺวา อถาว โค.
ปฺนบฺปนํ ปพฺตคฺคา,	อฺปฺปาเทน วเขนฺธ.
เค ทุกฺขาว อนิจฺจา เย,	อถ สันตคฺคตาทิ โค.
วเส อวคฺคตนาเขว,	อคฺคตวักขณาว โค.
สฺมุคฺคตสฺสํกคฺคา จ,	เค อนคฺคตาทิ ญายเว.
เขวํ สันเต จ เค ธมฺมา	นิพฺพินฺทคฺคพฺพภาว โค.
ททฺตมฺเคหสฺมาเขว,	อถ โมกฺขํ คเวสฺสิตุ.
บญฺจกฺขณธมฺมํ ทุกฺขิ,	คณฺหา สฺมุทโย ภเว.
คฺคสฺสา มิโร โช นิพฺพานํ,	มคฺ โค อัญฺจุงฺกการิ โย,
เอคฺคกานฺปิ ปาฐานํ,	อคฺคํ ญตฺวา ยถารหิ,
ปฏฺิบฺชฺเขต เมชาจฺ,	บคฺคํ สํชารนิพฺพตฺตนิคฺ.

โคตมกเจติยธัมมปริยาโย

๑ อภิญญา โช โส ภควาธมฺมํ เทเสติ โน อนภิญญา, สนิทานํ ธมฺมํ
เทเสติ โน อนิทานํ, สันปาฏิหาริยํ ธมฺมํ เทเสติ โน สันปาฏิหาริยํ.

อุตตตยาทีสุเวคคาถา ตีตักขณาทีศาถา

คัสสั โขปน ภคว โค, อภิญาย รัมมึ เทสย โค โน อนภิญาย, อนิทานั รัมมึ
เทสย โค โน อนิทานั, สัมปาฏิหาริย์ รัมมึ เทสย โค โน สัมปาฏิหาริย์,
กรณั โย โอวา โท, กรณัยา อนุสาสนั. อตัญญั ปน โน คุญริยา, อต
อิตตมมตาย, อต โสมนัสสา, "สัมมาสัมพุทธั โธ ภควา, สัมวาक्ขา โค
ภควา รัมมึ โม, สุปุณฺณั โน สั โสติ." ๖๕

อุตตตยาทีสุเวคคาถา

๐ อธิ วัสสั วัสสั สัมมิ,	อธิ เหมนตคิมหัตถั.
อติ พว โธ วิจันเคติ,	อนัตตราชั นุ พุทฺธมคิ.
ปุบฺบานัเทว ปจันนัต,	พยายตตมมต นร,
อิตตคเขว กามะ,	อนัต โโก กุรเต วส.
น สันต ปตฺตา ตาณาย,	น ปิตา นบี พนฺธวา.
อนคเกนารูปนัสส,	นตถ ญาตัสส ตาณค.
เขตมตถวส ญุตวา,	บณฺฑิ โค สัสสั ว โค.
นิพฺพานคมนั มคค,	วิปฺปเมว วิ โสธเย.

ตีตักขณาทีศาถา

๐ 'สัพเพ สัฆาราอนิจฺจาติ'	ยทา ญาณาย รัสสัค.
อถ นพฺพนทติ ทุกฺเข,	เอธ มค โค วิสทริยา.
'สัพเพ สัฆารา ทุกฺขาติ'	ยทา ญาณาย รัสสัค.
อถ นพฺพนทติ ทุกฺเข,	เอธ มค โค วิสทริยา.
'สัพเพ รัมมา อนคตจติ'	ยทา ญาณาย รัสสัค.
อถ นพฺพนทติ ทุกฺเข,	เอธ มค โค วิสทริยา.

การตั้งคทาภา สวรรคาภา

อับปกา เต มนุสเสตฺ,
อถายํ อิตรา ปชา,
เย จ ไร สัมมตฺกขาเต,
เต ชนา ปารเมสฺสณตฺ,
กณฺ्हํ ฐมฺมํ วิปฺปทาย,
โอกา อโนกมาคฺมม,
คตฺราภรตฺมาเจยฺย,
ปวี โยทเปยฺย อิตฺตานํ,
เขตฺ สัม โพรยงฺเคตฺ,
ชาทานปฏินิสฺสคฺเค,
ฉินฺนาสฺวา ฐตฺมมํ โต,

เย ชนา ปารคามิ โน.
คฺกรเมวานุชาวติ.
ฐมฺเม ฐมฺเมนุวตฺติ โน.
มจฺจุเจยฺย สฺสทตฺตริ.
สฺสูกฺคิ ภาเวถ บณฺขิ โต.
วิเวเก ยตฺถ ทรมํ.
หิตฺวา กามे อภิญฺจโน.
จิตฺตเกตฺเตหิ บณฺขิ โต.
สम्मมา จิตฺติ สฺสกาวิตฺ.
อนุปาทาย เย รัตว.
เต โสเก ปรีนัพฺพตฺติ.

๗๖

การตั้งคทาภา

๑ ภารวํ หเว บณฺญจกฺขณฺชา,
ภาราทานํ ทุกฺขํ โสเก,
นิกฺขบฺบิตฺวา คริ ภารํ,
สฺมุตฺ ตณฺ्हํ อพฺพพฺท,

ภารหา โร จ ปุคฺค โต.
ภารนิกฺกเชปนํ สฺสขํ.
อญฺญํ ภารํ อนาทย.
นิจฺฉา โต ปรีนัพฺพโตติ.

๗๖

สวรรคาภา

๑ สฺสภานุบฺบตฺตฺจฺหวรณตฺ,
โภจนมฺห อมตฺตณฺ,
ตํเว ปสฺสทฺติ มา โร,
อตฺสภานุบฺบตฺตฺ จฺหวรณตฺ,

อินฺทริเยตฺ อตฺตฺวตฺ.
กฺลตฺตํ หนฺวริย.
วา โต รุกฺขํว ทฺพพตฺ.
อินฺทริเยตฺ สฺสตฺตฺวตฺ.

ปุณฺณ คคฺถ สุกฺเตน สฺว ภาเวมฺ,

เตเชน คคฺถสฺส สฺทามิ สฺวคฺคิ โหตุ.

โยเจช ชมฺมวณฺณมฺหิ ปมาณญฺ โค,

โถกฺคฺตฺราภิสฺม โย นฺย โค สฺโพธฺม.

คคฺถ โสปนิสฺสยจฺยาช ยมฺมปิ โหตุ,

วัตถุคฺคเต ปฺริจฺโศ สฺปสาทกาโร.

บัตติทานคาถา

๑ ขา เทวตา สมนฺติ วิหารวาสนิ

อุเป ชเว โพธิชเว คหิ คหิ.

ตา ชมฺมทาเนน ภวณฺตุ ปุชฺธา,

โสคฺคิกโรนฺเคชฺวิหารมณฺฑิตเต.

เดวา จ มชฺฌมา นวตฺวา ภิกฺขโว,

สํรามิกกา ทานปตฺติ อฺปาสากา.

คามาจ เทสา นิคมาจ อีสฺสธา,

สฺปปาณญฺจ สฺวคฺคา ภวณฺตุเต.

ชลาพฺุชา เยปิ จ อณฺฑสฺมภวา,

สฺสเดทชาตา ชถ โวปปาติกา.

นฺยยานิกิ ชมฺมวโร ปฺริจฺจ เต,

สฺพเพสิ ทฺกฺชสฺส ก โรนฺตุ สฺชย.

ฐาคฺจิริ สคฺ ชมฺโม,

ชมฺมทชฺวา จ ปุคฺคกา.

สฺ โฆ โหตุ สฺมคฺ โคว,

อตฺถาย จ ทิตฺตาย จ.

อเมท วักขตุ สทฺชมฺ โน,

สฺพเพสิ ชมฺมจาริ โน.

วชฺคฺมิ สฺมปาปญฺเณยฺยาม,

ชมฺเม อรยบฺบเวทิตเต. ๖

สี่สุทเทสปาฐ อู ไปสถาวสานเน สฺชฌายิตฺพ โฟ.

๑ ภาตฺติมิตฺติ เคน ภควตา ชานตา บถฺสคฺคา อรหตา สมนฺมา—

สฺมพุทฺทเชน, “ สมนฺนสฺสตา ภิกฺชเว วิหฺรต สมนฺนปาติ โมกฺขา,

ปาติ โมกฺขสฺสวรสฺสวคา วิหฺรต ชาจาว โคจฺรสฺมบฺนฺนา, อณฺมคฺคเตสฺส วิชฺเชสฺส

ภยทสฺสสาวิ สฺมาทาย สิกฺขต สิกฺขาปเทสฺส. ” คคฺมาตฺติเมทฺหิ สิกฺขตพฺพ,

“ สมนฺนสฺสตา วิหฺริสฺสํ สมนฺนปาติ โมกฺขา, ปาติ โมกฺขสฺสวรสฺสวคา

วิหริตฺถาม อาจาร โคจรตมบพณา, อนนัตเตตฺตํ วชฺเชตฺตํ ภัยทสฺสํว
ธมาทาย สิกฺขิตฺถาม สิกฺขาปเทตฺตํ. ” เอวญฺหิ โน สิกฺ ขคพฺพ. ” ะ

ตายนคาถา

ฉินฺท โสคํ ปฏกกมฺม,	กาเม ปนฺท พฺราหฺมณ.
นํปฺปหาเย มุนิ กาเม,	เนกคตมปฺบชฺชติ.
กยฺรา เจ กยฺราเถนํ,	ทพฺพเมนํ ปฏกกเม.
สิจฺฉิตฺโต หิ ปวิพฺพา โส,	ภย โย อากิรเต รชฺ.
อกคํ ทุกกญฺจฺ เสงฺย โย,	บํจฺฉา ตปฺปติ ทุกกญฺ.
กตญฺจฺ สุกคํ เสงฺย โย,	ยํ กตฺวา นานตปฺปติ.
กุ โส ยถา ทคฺคหิ โท,	ทคฺคเมวานกนฺตติ.
ธามญฺจํ ทปฺปรามตฺต,	นริยยายปฏกตมตติ.
ยกญฺจฺ สิจฺฉิตํ กมฺม,	สิกฺขิตฺถํญฺจฺ ยํ วคํ.
สํกตฺตํ พฺรหฺมจฺริยํ,	น ตํ โทติ มหฺตปฺพณตฺต. ” ะ

ที่ “ สิจฺฉิตฺโต, สิจฺฉิต ” นั้น, ปาฐูในฉบับ สหฬ เป็น ‘ สิจฺฉิตฺโต ’ สิจฺฉิตฺตํ คฺฉิ น

กายคตาสติภาวนาปา โส

๐ อโย โส เม กาโย, อทฺธิ ปาทคตฺตา, อ โส เกตฺตมคฺคกกา, คจฺปริยํ โท,
ปุโร นานํปการสฺสํ อสฺสิจฺฉิโน. อคฺคิ อมตฺตํ กาเย, เกตฺตา โธมา
นชา ทนฺตา ต โจ, มตฺตํ นหารุ อญฺจฺ อญฺจฺมญฺจ. วกฺกํ ททย
ยกนํ กิ โธมกํ ปิหํ นํปฺปณตฺต, อนนตํ อนนตคฺคณํ อทฺธิยํ กวฺตํ.
ปิตฺตํ เสงฺมํหํ ปุพฺ โท โธคิตํ เสงฺโท, เมโท, อสฺสํ วตฺตาเช โไฟ อิงฆานิกกา
ตตฺตกา มุคฺคํ. ” ะ มุคฺคํ ตตฺตกา อิงฆานิกกา เช โไฟ วตฺตา อสฺสํ, เมโท เสงฺโท

วิปัสสนานายปาสู

โธหิตัง ปุฬ โฬ เสม्हัง ปิตัก. กรังถัง อุตริยัม อนัตตคณัม อนัตต
 บัมมาสสัน, ปิหัง กิโตมกัม. ยกนัม หทยัม วักกัม, อฏฐัมมัญจัม อฏฐัม
 น्हารุ มังสั, ต โจ ทนฺตนา นชา โธมา เกธ่า. ๖ อตถิ อิมสัสม
 กาเย, เกธ่า โธมา นชา ทนฺตนา ต โจ, มังสั น्हารุ อฏฐัม
 อฏฐัมมัญจัม, วักกัม หทยัม ยกนัม กิโตมกัมปิหัง บัมมาสสัน, อนัตต
 อนัตตคณัม อุตริยัม กรังถัง. ปิตักัง เสม्हัง ปุฬ โฬ โธหิตัง เสโท เมโท,
 อตฺถัง วธ่า เข โฬ สังฆานิกกา ตตฺถิกา มุตฺตัง. เหวมยัม เม กาโย, อุตฺถัง
 ปาทคตฺตา, อโร เกธัมตฺถกา, คจฺปริญฺนํ โค, ปุโร นานุปปการังสั อตฺถัง โนติ.

สูปฺปพทฺธัง ปพฺพชณฺณํ,	ตฺถา โสคตมธาวกา.
เยถํ ทิวาจ วตฺตํ โคจ,	นิจฺจํ กายคตฺตา ตฺติ
ยญฺหิ กิจฺจํ ตทปวิทฺธัง,	อภิจฺจํ ปน กรียติ.
อุนฺนพฺพานิ ปมตฺตทานิ,	เคถํ วิชตฺตมฺนํ ติ อาสวํ.
เยถญฺจํ สุตฺตนาทฺธา,	นิจฺจํ กายคตฺตา ตฺติ.
อภิจฺจํ เค น เสวณฺติ,	กิจฺเช สํตจฺจการิ โน.
ตฺตานิ สัมปชานานิ,	อตถิ คจฺจณฺติ อาสวตฺติ ฯ

วิปัสสนานายปาสู

๑ รุบี อตฺตานาคตฺตบฺจจุบบนฺนํ, อนิจฺจํ สํชตํ ปฏิจฺจตฺตมฺบฺนํ, ขยชมนํ
 วยชมนํ วิราคชมนํ นิโรชชมนํ. เวทนา อตฺตานาคตฺตบฺจจุบบนฺนา,
 อนิจฺจา สํชตา ปฏิจฺจตฺตมฺบฺนนา, ขยชมนมา วยชมนมา วิราคชมนมา
 นิโรชชมนมา. ตฺถา อตฺตานาคตฺตบฺจจุบบนฺนา, อนิจฺจา สํชตา ปฏิจฺจ-

โองาตปาติ โมกข์ชาติปาฐ

สัมมุขัณเฑาะฐา ขยชัมมา วยชัมมา วิราคชัมมา นิโรชชัมมา. อังคารา
 อคตทานาคคตบัจจุมุขณเฑาะฐา, อนิจจา สังขตา ปฏิจัจจสัมมุขัณเฑาะฐา,
 ขยชัมมา วยชัมมา วิราคชัมมา นิโรชชัมมา. วิญญาณั อคตทานาคคต—
 บัจจุมุขณเฑาะฐา, อนิจจัง สังขตัง ปฏิจัจจสัมมุขัณเฑาะฐัง, ขยชัมมัม วยชัมมัม
 วิราคชัมมัม นิโรชชัมมัม. สัพเพ อังคารา อนิจจา ทุกขา วิปริณามชัมมา.
 ตัง กเตตถ สัพภา. “ยมนัง ชาตัง ญุตัง สังขตัง ปโลกชัมมัม, ตัง วต มา
 ปตฺตชชต,” เนตัง ชฺรามา วิชชตติ. อโห วต เม, อิมินา วตวตเตน วต ตม ทเวณ,
 อายูบิ ชยติ, ชิวตัง อปรุชชตติ. พหุภาโว เม บัจจยา มรณัสสั, อชฌตตถาญ
 พาหิราญ. เตน เตน เม อัสสั กาสกรिया. โส โส มนัสสั
 อนัตตราโย. อโห พุทฺโธ, อโห ชัมโม, อโห สัมโม. สารา พุทฺธัสสุ โพชิตา,
 สารา ชัมมัสสุชัมมตทา, สารา สัมมัสสุปฏิปัตตติ. ๗

๑ สัตตคณัน ภควันตานิ,	สัมพุทฺธานัน มहेตฺตนิ.
โองาตปาติ โมกข์ชัสส,	อุกฺกเทสฺสคเตน ทสฺสั สิตา.
มหาปทานัสสัคคณันเต,	คิสฺสั โส คาสาติ โน สุตัง.
คิหิ สิกฺขาหิ สังขตัง,	ยาสุ พุทฺธาน สาสณัน.
คาสัมปกาธกั ชัมม—	ปริยายัน ภณาม เส. ๗

โองาตปาติ โมกข์ชาติปาฐ

๑ อุกฺกทิจฺจุ โข เตน ภควตารานตา บัสสัตา อรหตา สัมมาสัมพุทฺทเทณ,
 โองาตปาติ โมกข์ คิหิ คาสาหิ.
 ชนตัง ปรมัง ค โป คิตฺติกา, นิพฺพานัน ปรมัน วตฺตนิ พุทฺธา.
 นหิ บัพฺพชฺ โค ปุပ္ฺพชชตัง, สมน โณ โทติ ปรั วิเหฐยัน โท.

โองวาทปาดิ โนมกัชาทปายู

เอวโฆ เหฏฐิเมเน ปริยาเยน, สุมาริ สัมมัททักขา โต ภควดา. กถญัจ
 อูปริเมเน ปริยาเยน, สุมาริ สัมมัททักขา โต ภควดา. อิช ภักขุ วิวัจเจว
 กามเทหิ วิวัจเจ อุกุสเสหิ ชัมเมหิ, สัวิตถักกั สัวจาริ วิเวกขัม บคัสสุ
 ปฐุมิ ฉานิ อูปสัมบชช วิหริติ. วิตักกัวจารานิ รุปัสมา, อชฉมคค
 สัมบัสาทนั เจตโส เอ โภทิกภาวึ อวิตักกั อวิจาริ, สุมาริชัม บคัสสุ ทุคิย
 ฉานิ อูปสัมบชช วิหริติ. ปัตติยาจ วิรเวกา, อูเปช โภจ วิหริติ ส โตจ
 สัมปชา โน, สัชญัจ กายเนน ปฐิสัเวเทหิ, ยันคิ อริยา อัจจกขณค
 “อูเปช โภ สติมา สัชวิหริติ,” ตคิย ฉานิ อูปสัมบชช วิหริติ. สัชสัสจ
 ปหานา ทุกัชสัสจ ปทานา, ปัพเพว สัสมนัสสัโทมนัสसानิ อตถะรคมา,
 อทุกัชมสัช อูเปชาสติปาริสัทธิ อิจ จตุคคิ ฉานิ อูปสัมบชชวิหริติ.
 เอวโฆ อูปริเมเน ปริยาเยน, สุมาริ สัมมัททักขา โต ภควดา. ๗
 กถญัจ บัญญา สัมมัททักขาตา ภควดา. เหฏฐิเมเนปิ ปริยาเยน, บัญญา
 สัมมัททักขาตา ภควดา. อูปริเมเนปิ ปริยาเยน, บัญญา สัมมัททักขาตา
 ภควดา. กถญัจ เหฏฐิเมเน ปริยาเยน, บัญญา สัมมัททักขาตา ภควดา.
 อิช อริยสาวโก บัญญา โหติ, อุกุทตัถคามินิยา บัญญา สัมมัททักขา โต,
 อริยาย นัพเพชกาย สัมมาทุกัชกขยคามินิยาติ. เอวโฆ เหฏฐิเมเน
 ปริยาเยน, บัญญา สัมมัททักขาตา ภควดา. กถญัจ อูปริเมเน ยริยาเยน,
 บัญญา สัมมัททักขาตา ภควดา. อิช ภักขุ ‘อชั ทุกัชณคิ ยถาภค
 ปชานาติ. ‘อัย ทุกัชสมุท โยติ’ ยถาภคิ ปชานาติ. ‘อัย ทุกัชนิ โร โชติ’
 ยถาภคิ ปชานาติ. ‘อัย ทุกัชนิ โรชคามินิ ปฐิปทาคิ’ ยถาภคิ ปชานาติ.
 เอวโฆ อูปริเมเน ปริยาเยน, บัญญา สัมมัททักขาตา ภควดา. ๘

สัตตปริภาวโต ตมาธิ, มหิมโต โทติ-มหานิสฺสํ โส. ตมาธิปริภาวตา บัญญา,
 มหิมตวา โยสิ มหานิสฺสํ. บัญญา ปริภาวตี จิตฺตี สัมมเทจ ชาตเวหิ
 วิมุจฺจติ. เสยฺยถิตฺ. กามาสาธา ภวาสาธา อวิชฺชาสาธา. ภาสิตกา โขปน ภคฺวา
 ปรินิพฺพานสมเย อธิ บัจจมาจจา, “หมฺกทวํ ธิกฺขเว อามนฺตยามิ โว,
 วยสมฺมา สํชารา, อธิปมาเทน สัมปาเทถาติ.” ภาสิตญฺจิตฺ ภคฺวา,
 “เสยฺยถาปิ ธิกฺขเว ยานิกานฺนิจิ ชฺชกตานิ ปาณานิ ปทชาตานิ, สัพฺพานิ
 ตานิ หิตฺตปเท สโมชานํ คจฺจนฺต, หิตฺตปทํ เคสํ อคฺคณิกชายคฺ, ยทิตฺ
 มนฺตคฺเตน. เอมเวจฺ โย ธิกฺขเว เยเกจิ กุสฺสตา ชฺชมา, สัพฺเพ เต
 อธิปมาทมจฺกา อธิปมาทสฺ โมจฺรณา, อธิปมา โท เคสํ อคฺคณิกชายคฺ.”
 สุตฺตมาตฺตเหมหิ สิกฺขชพฺพ, “คัพฺพาเปจฺวา ภวตฺตํ, อธิสฺส—
 สิกฺกชาตฺตมาทาเน, อธิจตฺตคฺคิกฺชาตฺตมาทาเน, อธิบญฺญาตฺติกฺชาตฺตมาทาเน.
 อธิปมาเทน สัมปาเทตฺตํมาติ.” เอวญฺญํ ติ โน สิกฺกชพฺพ.

๑ วิเนตา สุตฺตคฺคตฺตํ,	เวเนยฺเย วิญญํ มุนิ.
อกรญฺยบิพฺพานาย,	กรญฺยกรณาย จ.
ยํ สุตฺตคฺคตฺตํ อภาสิตฺต,	เวเทหฺมุนิโน จรํ.
สุตฺตวา ตถานุการาย,	คํ สุตฺตคฺคตฺตํ ภณาม เต.

กรณียากรณียสูตรปาฐ ๒

๑ เขวํ เม สุตฺ. เอกํ สมยํภคฺวา, สวตฺถิยํ วิหริตี, เขตฺตเว
 อนาถบิณทกิตฺตํ ชารามे. อถ โย ชายสฺมา อานนํ โท เยน ภคฺวา
 เตนฺปตฺตํกมิ. อธิสฺจกมิตฺวา ภคฺวณฺตี อภวาเทตฺตวา เอกมนฺตํ นิสฺสํ.
 เอกมนฺตํ นิสฺสนํ โย ชายสฺมนฺตํ อานนํ ติ ภคฺวา เอกท วจฺ, “เอกํเสนาหํ

กรรมยากรรมยต์คตปาฐ

ชานนท อกรรมย วทามิ, กายทุจฺจวิตฺ วุจฺจฺจวิตฺ ม โนทฺจฺจวิตฺนต.
 ยมิตฺ ภาณเต ภคฺวตา เขกฺกเถน อกรรมย อกฺขาคฺ, กายทุจฺจวิตฺ วุจฺจฺจวิตฺ
 ม โนทฺจฺจวิตฺ, ตสฺมि อกรรมเย กยฺรมาเน, โภ อาทินฺ โว ปาฏิกงฺ ไซติ.
 ยมิตฺ ชานนท มยา เขกฺกเถน อกรรมย อกฺขาคฺ, กายทุจฺจวิตฺ วุจฺจฺจวิตฺ
 ม โนทฺจฺจวิตฺ, ตสฺมิ อกรรมเย กยฺรมาเน, อยฺ อาทินฺ โว ปาฏิกงฺ ไซ.
 อตฺตปาป อตฺตทานิ อปฺวทติ, ออนุวฺจฺจ วิญฺ ทรหนฺต, ปาป โภ กิตฺตสฺสทฺ ทอ
 อพฺภกฺคจฺฉต, สัมมํโพทฺ กาลํ กโรติ, กายสฺส เภทา ปรมฺมรณฺา,
 อปายํ ทุคฺคตฺ วิณฺปาตํ นรยํ อปฺบรัชฺติ. ยมิตฺ ชานนท มยา เขกฺกเถน
 อกรรมย อกฺขาคฺ, กายทุจฺจวิตฺ วุจฺจฺจวิตฺ ม โนทฺจฺจวิตฺ, ตสฺมิ อกรรมเย
 กยฺรมาเน, อยฺ อาทินฺ โว ปาฏิกงฺ ไซ. ฯ

เขกฺกเถนาหํ ชานนท กรรมย วทามิ, กายสุจฺจวิตฺ วุจฺจฺจวิตฺ ม โนสุจฺจวิตฺนต.
 ยมิตฺ ภาณเต ภคฺวตา เขกฺกเถน กรรมย อกฺขาคฺ, กายสุจฺจวิตฺ วุจฺจฺจวิตฺ
 ม โนสุจฺจวิตฺ, ตสฺมि กรรมเย กยฺรมาเน, โภ อานิสฺโส ปาฏิกงฺ ไซติ.
 ยมิตฺ ชานนท มยา เขกฺกเถน กรรมย อกฺขาคฺ, กายสุจฺจวิตฺ วุจฺจฺจวิตฺ
 ม โนสุจฺจวิตฺ, ตสฺมิ กรรมเย กยฺรมาเน, อยฺ อานิสฺโส ปาฏิกงฺ ไซ.
 อตฺตปาป อตฺตทานิ น อปฺวทติ, ออนุวฺจฺจ วิญฺ ปสฺสณฺต, กตฺถยา โน
 กิตฺตสฺสทฺ ทอ อพฺภกฺคจฺฉต, สัมมํโพทฺ กาลํ กโรติ, กายสฺส เภทา
 ปรมฺมรณฺา, สุกฺคํ สุกฺคํ โลกํ อปฺบรัชฺติ. ยมิตฺ ชานนท มยา เขกฺกเถน
 กรรมย อกฺขาคฺ, กายสุจฺจวิตฺ วุจฺจฺจวิตฺ ม โนสุจฺจวิตฺ, ตสฺมิ กรรมเย
 กยฺรมาเน, อยฺ อานิสฺโส ปาฏิกงฺ ไซติ. ฯ อิทมฺโวจ ภคฺวา. อตฺตมฺโน
 อายสฺมา อานนฺ โท ภคฺวโต ภาสิตํ อภินนฺทต. ฯ

กรรมยากรรมยต์คตปา ฐู นิฐู ฐู โท.

๐ สัมพุทธ ไซ ทิปทเสฐ ไซ,	มหาการุณ โภ มุณี.
ธามคณิ ทสเสตวาน,	ปทาเพ ภาวนายจ.
ธัมมานุปยุบตยตถ,	ยิ สุตตณต อภาสยิ
ธตวา ตถานการาย,	คิ สุตตณต ภาณาม เต.

ปทานภาวนาสุตต

๐ เอวมี เม สุต. เอกิ ธมยิ ภควา, ธาวคณิ วิหริ, เขตวนเน
 ธนาถปณทกสธ อาราม. ตตว ไซ ภควา ภิกขุ อามนเคต "ภิกข โวติ."
 "ภทนเคต" เต ภิกขุ ภคว โส บัจจส โสธ. ภควา เอกท โวจ, "อกุสธ
 ภิกขเว ปชทธ, สักกา ภิกขเว อกุสธ ปชหิตุ. โนเจต ภิกขเว
 สักกา อภวิสธ อกุสธ ปชหิตุ, นาทิ เอว วเทยยิ, "อกุสธ ภิกขเว
 ปชทธาติ." ยธมาจ ไซ ภิกขเว สักกา อกุสธ ปชหิตุ, ตธมาหิ เอว
 วทามิ, "อกุสธ ภิกขเว ปชทธาติ." อกุสธญจหิ ภิกขเว ปห็น
 อหิตาย ทกขาย สวตเคยย, นาทิ เอว วเทยยิ, "อกุสธ ภิกขเว
 ปชทธาติ." ยธมาจ ไซ ภิกขเว อกุสธ ปห็น หิตาย สขาย สวตคค,
 ตธมาหิ เอว วทามิ, "อกุสธ ภิกขเว ปชทธาติ." ข กุสธ ภิกขเว
 ภาเวถ. สักกา ภิกขเว กุสธ ภาเวต, โนเจต ภิกขเว สักกา อภวิสธ
 กุสธ ภาเวต, นาทิ เอว วเทยยิ, "กุสธ ภิกขเว ภาเวธาติ."
 ยธมาจ ไซ ภิกขเว สักกา กุสธ ภาเวต, ตธมาหิ เอว วทามิ,
 "กุสธ ภิกขเว ภาเวธาติ." กุสธญจหิ ภิกขเว ภาเวต อหิตาย
 ทกขาย สวตเคยย, นาทิ เอว วเทยยิ, "กุสธ ภิกขเว ภาเวธาติ."

ยัดมาจโ ไภ กักขเว กุสธั ภาวภ ใคยา ยชาย สัจตคต, ศธัมาหิ
อวิ วทามิ, "กุสธั ใภักขเว ภาเวถาติ." อัทมไวจ ภควา. อัทคมนา
เต ใภักขุ ภควโต ภาลคั อภันนัทนค.

นฏฐคั ปทานภาวนาสคั.

๑ โถเกกคัคคตคธั,	ยลลั วากยิ อนคคั.
อัทคธัญ ใคจาว จ,	-อนคคัเถ เถคฆาต โน.
เตน ใภยากเต ฐมเม,	อ โถมี อใภยากเต.
ใญนั ใญานจาวนั,	ธัมมา ใวปปริกขคั.
สัทธาปธัาทลัททคธ,	ทุวิเช เต ภาณาม เถ.

พยางคตาพยางคตฤ

๑ อคคโ ไค เตน ภควตา ฆานตา บลลัตา อรหตา สัมมาธัมพทัเชน,
 พยางคานั จ วจลนั อพยากตานั จ วจลนั, ฆานั ภคว โค ลัจเกหิ
 คคคเตเนอ ฆนรคัพพาน. กคญจ อพยากคั ภควตา. "ลลลลโค โถโกคิ"
 อพยากคเมคั ภควตา "ลลลลโค โถโกคิ" อพยากคเมคั ภควตา.
 "อนคควา โถโกคิ" อพยากคเมคั ภควตา. "อนนคควา โถโกคิ"
 อพยากคเมคั ภควตา. "คัชวคั สัรรนค" อพยากคเมคั ภควตา.
 "อญ ชว อญ สัรรนค" อพยากคเมคั ภควตา. "โหคิ คถาคโค
 ปรมัมรณาคิ" อพยากคเมคั ภควตา. "น โหคิ คถาคโค ปรมัมรณาคิ"
 อพยากคเมคั ภควตา. "โหคิจ นจ โหคิ คถาคโค ปรมัมรณาคิ"
 อพยากคเมคั ภควตา. "เนอ โหคิ น น โหคิ คถาคโค ปรมัมรณาคิ"
 อพยากคเมคั ภควตา. ฆอวิ โช อพยากคั ภควตา. กธัมา ฆอคั อพยากคั
 ภควตา. น เหคั อคคธัญหคั นวคัพพหัมจรัยคั, น นัพพทาย น ใวาคาย

น นิโรธาย น อุปสมาย น อภิญาย น สัมโพธาย น นิพพานาย
 สัตตคติ. ตัสมา เจต อพยากตํ ภควตา. ข กถัญจ พยากตํ
 ภควตา. “อิตํ ทุกขนฺต” โข พยากตเมตํ ภควตา. “อຍ
 ทุกฺขສມුທ โยຕີ” โข พยากตเมตํ ภควตา. “อຍ ทุกฺขນິโรธຕີ” โข
 พยากตเมตํ ภควตา. “อຍ ทุกฺขນິโรธคามินී ปฏูปทาຕී” โข พยากตเมตํ
 ภควตา. ข กถัญจ ทุกฺขํ พยากตํ ภควตา. ชาคิเปีํ ทุกฺขา. ขราเปี
 ทุกฺขา. มรณํเปีํ ทุกฺขํ. โสภปริเทเวทุกฺขํ โทมนัสສຸປາຍາສາเปีํ ทุกฺขา. อเปีํเปีເຍ
 ສັມປໂຍໂຕ ທຸກໆ ໂຂ. ມີເຍ ວິປັປໂຍໂຕ ທຸກໆ ໂຂ. ຍມິປັຈນີ - ນອກຕີ
 ຕມິປີ ທຸກໆ. ສັວຕເຕນ ມັງຈຸປທານາໝັອາ ທຸກໆ, ເອວິ ໂຂ ທຸກໆ
 ພຶຍາກຕີ ກາວຕາ. ຂ ກຸດຽຈ ທຸກໆສມຸທໂຍ ພຶຍາກໂຕ ກາວຕາ. ຍາຍ
 ຕັນໂຫ ໂປໂນພັກວິກາ ນັນທຳກສັກສາ ຕສວຕກາກັນນ ທນ. ເສຍັດຕັ.
 ກາມຕັນໂຫ ກວຕັນໂຫ ວິກວຕັນໂຫ. ເອວິ ໂຂ ທຸກໆສມຸທໂຍ
 ພຶຍາກໂຕ ກາວຕາ. ຂ ກຸດຽຈ ທຸກໆນິໂຣໂອ ພຶຍາກໂຕ ກາວຕາ.
 ໂຍ ຕັສັສາເຍວ ຕັນໂຫຍ ອເສສັວິກາຕີໂຣໂອ ຈາໂຕ ບຸນິສັສັໂຕ
 ມຸຕັຕີ ອນາດໂຍ. ເອວິ ໂຂ ທຸກໆນິໂຣໂອ ພຶຍາກໂຕ ກາວຕາ. ຂ ກຸດຽຈ
 ທຸກໆນິໂຣຫາມິນີ ປຸນິປທາ ພຶຍາກຕາ ກາວຕາ. ອຍເມວ ອຣິ ໂຍ
 ອັງຊຸງຕີ ໂກ ມັກໂຕ ເສຍັດຕັ. ສັມມາທັງຊື ສັມມາສັງຄັປໂປ,
 ສັມມາວາຈາ ສັມມາກັນມັນໂຕ ສັມມາອາຊິໂວ, ສັມມາວາຍາໂມ ສັມມາສັຕີ
 ສັມມາສັມາຣີ. ເອວິ ໂຂ ທຸກໆນິໂຣຫາມິນີ ປຸນິປທາ ພຶຍາກຕາ ກາວຕາ. ຂ
 ເອວິ ໂຂ ພຶຍາກຕີ ກາວຕາ. ກັສມາເຈຕີ ພຶຍາກຕີ ກາວຕາ.

29/03/2565

ธัมมนิยามสูตร

อติถตฺตญ หคญเฑหคฺ อาทิพฺรหฺมจฺริยกํ, นิพฺพิทาย วิราคาย นิโรชาย
 อปฺสํมาย อภิญฺมาย ตมฺ โปชาย นิพฺพานาย ตํวคคคฺ. ตสฺมา
 เจคฺ พฺยาคคฺ ภคฺวตา. ข คคฺร ยํ ภคฺวตา อพฺยาคคฺ, คํ อพฺยาคคฺโต
 ชาเรตพฺพ. ยํ ภคฺวตา พฺยาคคฺ, คํ พฺยาคคฺโต ชาเรตพฺพ. วุคคฺญเฑหคฺ
 ภคฺวตา, “อติ ยํ ภิกฺขเว มยา อพฺยาคคฺ, คํ อพฺยาคคฺโต ชาเรต
 ยํ มยา พฺยาคคฺ, คํ พฺยาคคฺโต ชาเรตติ.”

พฺยาคคฺตาพฺยาคคฺวคคฺญทวฺยํ นิฏฺฐํ จิตฺ.

ยํ เว นิพฺพานญฺยานํตํ,	ญฺยานํ ปุทฺธเพ ปวคคฺเต.
คคฺตํ วิคคฺยภคฺตา,	ยายํ ธมฺมนิยามตา.
อนิจฺจตา ทุกฺขตา จ,	ตํพฺเพตํ จ อนคคฺตา.
คคฺตํ ปกาถคํ ตคฺคํ,	ยํ ตมฺพุทฺธเชน ภาสิตํ.
ตํชฺฐํ ญฺยานจาเรน,	ยถา พุทฺธเชน เทติตํ.
โยนิโต ปฏฺฐิตยคคฺ,	คํ ตคฺคคคฺคํ ภนาม เต.

ธัมมนิยามนิสฺสํ

๑ เอวํ เม ตคฺ. เอกํ ตมฺยํ ภคฺวา, ตํวคคฺญํ วิหริตฺ, เชตฺวเน
 อนาถบิณฺฑิตคคฺตํ อวามะ. คคฺร โข. ภคฺวา ภิกฺขุ อามนฺเตตํ
 “ภิกฺขโวติ.” “ภทฺนเตต” เต ภิกฺขุ ภคฺวโต นัจจตํ โสตํ. ข
 ภคฺวา เขตทโวจ, “อูปฺปาทวา ภิกฺขเว ตถาคคฺทานํ อนูปฺปาทวา
 ตถาคคฺทานํ, จิตฺวา ตํ ชาคฺ, ธมฺมญฺ จิตฺตา ธมฺมนิยามตา, “ตํพฺเพ
 ตํชารา อนิจฺจติ.” คํ ตถาคคฺโต อภิสมฺพุชฺฌติ อภิสเมติ.

อภิสัมพัชฌิตวา อภิสัมเมตวา, อัจฉริยเตเสติ, บัญเปติ บัญฐเปติ,
จิวรติ วิภชติ อุตตานิกโรติ, “ตัพเพ ตังขารว อนิจจาติ.”

อุมปาทาวา ภิกขเว ตถาคทานิ อุมปาทาวา ตถาคทานิ, จูตาวา
ถา ชาติ ขมมัญจูตคา ขมมนิยามคา “ตัพเพ ตังขารว ทุกฺขาติ.”

คิ ตถาคโต อภิสัมพัชฌิตวา อภิสัมเมตวา, อภิสัมพัชฌิตวา อภิสัมเมตวา,
อัจฉริยเตเสติ, บัญเปติ บัญฐเปติ, จิวรติ วิภชติ อุตตานิกโรติ,
“ตัพเพ ตังขารว ทุกฺขาติ.” อุมปาทาวา ภิกขเว ตถาคทานิ

อุมปาทาวา ตถาคทานิ, จูตาวา ถา ชาติ ขมมัญจูตคา ขมมนิยามคา,
“ตัพเพ ขมมา อนตฺตาติ.” คิ ตถาคโต อภิสัมพัชฌิตวา

อภิสัมเมตวา, อภิสัมพัชฌิตวา อภิสัมเมตวา, อัจฉริยเตเสติ,
บัญเปติ บัญฐเปติ จิวรติ วิภชติ อุตตานิกโรติ, “ตัพเพ

ขมมา อนตฺตาติ.” อิทมโวจ ภควา. อตฺตมมา เต ภิกขุ

ภควโต ภาตฺติ อภินกฺกนฺต. ๗
ที่ “บัญญัติ” นั้น เป็น “บัญญัติ” บ้าง

ขมมนิยามสังคห นิจฺจํ

- ๑ อับนฺณกบปกาตี โย, โดกตโมนุโท มุนิ.
- ขมฺเม อับนฺณเก นาม, อเทเสสิ หิเตสโก.
- วิญฺญํ ขมฺมกามินิ, ตกฺกจจํ โดตฺตมิจฺฉนฺติ
- ภาตฺติ เตน พุทฺธเชน, อับนฺณกํ ภณาม เส.

อับจนณกตทัตถ์

เอวม์ เม สัตถ์ เอกัง สมยํ ภควา, อังวตัญญิ วิหริติ, เขตวเน
อนาถบิณทักสสัง อารามे. ตตฺร โข ภควา ภิกขุ อามันเตติ
“ภิกขุ โหติ.” “ภทฺธิเตติ” เต ภิกขุ ภควโต บัจจสํ โสติ.

ภควา เอกค โวจ, “คหิ ภิกขเว ชมเมหิ สมันนาคโต ภิกขุ,
อับจนณกปฏิปทํ ปฏิบันฺโน โหติ, โยนิ จัสส อารทฺธา โหติ
อาถวามํ ขยาย. กตเมหิ คหิ. อช ภิกขเว ภิกขุ อินทริเยสฺสุ,

ศุคคทวาโร โหติ, โปชนे มตฺตญุ โหติ, ชาครियมนุยฺสโต โหติ.
กถญฺจ ภิกขเว ภิกขุ อินทริเยสฺสุ ศุคคทวาโร โหติ. อช
ภิกขเว ภิกขุ, จกขฺมา รุปี ทสฺวา, น นมตคคคาหิ โหติ นานุพฺพยญฺชนคคาหิ.

ยตฺวาชิกฺกรณเมณํ จกขฺมท รมมสฺวตํ วิหริณฺตี, อภิกขฺมา โทมณฺสสฺสา
ปาปกา อกฺกสฺสา ชมมา อนฺวาตสฺสเวยฺย. คสฺสํ สํวราย ปฏิบชฺชติ.
รกชติ จกขฺมท รม, จกขฺมท รมเย สํวริ อปชฺชติ. โสเตน

สทฺถิ สุตฺวา, น นมตคคคาหิ โหติ, นานุพฺพยญฺชนคคาหิ ยตฺวา—
ชิกฺกรณเมณํ โสติณฺท รมมสฺวตํ วิหริณฺตี, อภิกขฺมา โทมณฺสสฺสา ปาปกา
อกฺกสฺสา ชมมา อนฺวาตสฺสเวยฺย. คสฺสํ สํวราย ปฏิบชฺชติ.

รกชติ โสติณฺท รม โสติณฺท รมเย สํวริ อปชฺชติ. ขานเน
คณฺธิ ขายตฺวา, น นมตคคคาหิ โหติ นานุพฺพยญฺชนคคาหิ. ยตฺวาชิกฺกรณ—
เมณํ ขานนฺท รมมสฺวตํ วิหริณฺตี, อภิกขฺมา โทมณฺสสฺสา ปาปกา

อกฺกสฺสา ชมมา อนฺวาตสฺสเวยฺย. คสฺสํ สํวราย ปฏิบชฺชติ.
รกชติ ขานนฺท รม, ขานนฺท รมเย สํวริ อปชฺชติ. ชิวฺหาย รตฺ

สยิตฺวา, น นมตคคคาหิ โหติ นานุพฺพยญฺชนคคาหิ ยตฺวาชิกฺกรณเมณํ
ชิวหนฺท รมมสฺวตํ วิหริณฺตี, อภิกขฺมา โทมณฺสสฺสา ปาปกา อกฺกสฺสา

ชัมมา อโนวาสสังเขย. ศัสสัง สักราย ปฏิบัตติ. รัทตติ

ชวหนท รัย ชวหนท รัย สักร ออบชชติ. กาเยน โฆฏุ รัพพิ

มุตติวา, น นิมิตตคคกาทิ โหติ นานุพพญชนคคกาทิ ยตวาจกรณเมเน

กายนท รัยมสังวค วิทรมค, อภิมมาโทมนสังสา ปาปกกา อกตดา

ชัมมา อโนวาสสังเขย. ศัสสัง สักราย ปฏิบัตติ. รัทตติ

กายนท รัย, กายนท รัย สักร ออบชชติ. มนสา ชัมม

วิญาย, น นิมิตตคคกาทิ โหติ นานุพพญชนคคกาทิ. ยตวาจกรณเมเน

มนนท รัยมสังวค วิทรมค, อภิมมาโทมนสังสา ปาปกกา อกตดา

ชัมมา อโนวาสสังเขย. ศัสสัง สักราย ปฏิบัตติ. รัทตติ

มนนท รัย, มนนท รัย สักร ออบชชติ. เหว โจ รัทชเว

รัทช โอนท รัยสัง กตตทวาโร โหติ. ๗ กถัญจ รัทชเว

รัทช โทชเน มคคญ โหติ. อช รัทชเว รัทช, ปฏิสังขา

โยนิโส อหาร อหารเวติ, เนว ทวาย, น มทาย, นมณทนาย,

น วิภังนาย, ยาวเทจ อิมสัง กายสัง ฐิตยา, ยาบนาย,

วิหังปรตยา, พรหมจريا, นคคหาย. "อติ บราณัญจ เวทนี

ปฏิสังขามิ, นวัญจ เวทนี น อูปปาเทตสังามิ. ยาครา ๑ เม ภวิสังติ,

อนวัชชตา ๑ ยาสุงวิหาโร จาติ." เหว โจ รัทชเว รัทช โทชเน

มคคญ โหติ. ๗ กถัญจ รัทชเว รัทช ๗ ครियมนนคโค

โหติ. อช รัทชเว รัทช, ทัง จังกเมน นิตชชาย,

อวารณเยหิ ชัมเมหิ จิตติ ปริ โสเชติ. รัทตยา ปฐุม ยาม,

จังกเมน นิตชชาย, อวารณเยหิ ชัมเมหิ จิตติ ปริ โสเชติ.

รัทตยา มชณม ยาม, ทกชเนน มตเจเน สหเสยย กปเปติ,

สรุปพัฒนาหตุศร

ปาเทม ปาท์ อัจจาชาย, ตโต ตัมปชาโน อัญฐานตั้ง
 มนสิกริตวา. รัตตยา บัจฉิมิ ยามิ บัจฉูรูชาย, จังกเมน
 นิตฺชชาย, อาวรณิเยหิ ชัมเมหิ จิตฺตํ ปรีโสเชติ. เอวํ โข
 ภิกฺขเว ภิกฺขุ ชาติริยมนุสฺสํ โท โหติ. ฯ อิมเหิ โข ภิกฺขเว
 คีหิ ชัมเมหิ ตัมมํ นาคโต ภิกฺขุ อปฺปณฺณกปฏิปทํ ปฏิปฺปํ โน
 โหติ, โยนิ จตฺตํ อารทฺธา โหติ ชาติวานํ ขยายาติ." อิทมโวจ
 ภควา. อิตตมมา เต ภิกฺขุ ภควโต ภาสิตํ อภินิพฺพุตํ. ฯ

อปฺปณฺณกตฺตํ นิฏฐิตํ

๑ บัญคติกุสโต นาโก ตาคฺเถเลว นโยชนโน.
 สุกาถํ ตัมปเวเทนํ โท, กตฺถยาเนเนว เทตฺถิ.
 คตฺถนํ ทปกตฺตคณฺทํ, ยํ ตัมพทฺเชน เทตฺถิ.
 ตาฐุนํ อตฺถกตฺถชตฺถํ, ตํ สุตฺตคณฺทํ ภณฺวมเส. ฯ

สรุปพัฒนาหตุศตํ

๑ เขวมํ เม สุตํ. เขกํ สมยํ ภควา, ตาวตฺถิยํ วิหริตฺถิ,
 เชตวเน อนาถปณฺทิกตฺถํ อารามे. ตตฺถโร โข ภควา ภิกฺขุ
 อามนฺเตตฺถิ "ภิกฺขโวจ." "ภทฺถนํเตตฺถิ." เต ภิกฺขุ ภควโต
 บัจฉิตฺถํ โสสุ. ภควา เขตฺทโวจ, "เย ภิกฺขเว สุตฺตา ปุพฺพพัฒนาหตุสมยํ
 กาเยน สุตฺตํ จรณฺทํ, วาจาเย สุตฺตํ จรณฺทํ, มนสา
 สุตฺตํ จรณฺทํ. สุปฺพพฺ โฉนฺทํ ภิกฺขเว เตสํ สุตฺตทานํ. เย
 ภิกฺขเว สุตฺตา มชฺฌนํ ตกฺกสมยํ กาเยน สุตฺตํ จรณฺทํ, วาจาเย
 สุตฺตํ จรณฺทํ, มนสา สุตฺตํ จรณฺทํ. ตัมมชฺฌนํ โท ภิกฺขเว
 เตสํ สุตฺตทานํ. เย ภิกฺขเว สุตฺตา ตายันฺพัฒนาหตุสมยํ กาเยน สุตฺตํ

จรมติ,	วาจาย	สุจรัต	จรมติ,	มนตา	สุจรัต	จรมติ.
สุธาย โนน	ภิกขเว	เตส	สัตตทานน ต.	ข	อิทมโวจ	ภควา.
อิท	วตวาน	สุคโต,	อถาปร	เอตทโวจ	สัตถา.	

“สูนุกชคต	สูมัจจต,	สุปภาต	สูหุจฐิต.
สูชโณ	สูมหคโต จ,	สูยฐฐ	พรหมจาวิต.
ปทกชณ	กายกम्म,	วาจากम्म	ปทกชณ.
ปทกชณ	มโนกम्म,	ปณช	เต ปทกชณา.
ปทกชณานิ	กตวาน,	ตณนคตเถ	ปทกชเน.
เต	อถกถทชา	สูชิตา,	วิรพทา
อโรคา	สูชิตา	โถถ,	สูท
ที่	“สูหุจฐิต”	นี้	เปน
	“สูวฐฐิต”	บ้าง.	

สรุปพัฒนาหตุศต นิจฐิต.

๑	สัมพท	โช	ทิปทเดญ	โร,	มหาการุณโก	มุณี.
	เอกายน	มคคนาม,	เวเนยยาม	อเทตย.		
	กิตฐฐฐิต	สัตตทาน,	จิตตเกิด	สูท	ชยา.	
	โสگان	ปริเทวาน,	อติกกมาย	สูพพโส.		
	ทกขาน	โทมนตทาน,	อตถงคมาย	อฐฐ	ฐิต.	
	ญายต	เตวาชคมาย,	นิพพาน	ตถา	ภท	คยา.
	ตติบฐ	ฐานนาม,	วิตสูท	วิช	ตถ	เน.
	จิตตเกิด	สูท	ค	มคค	นต	มภณามเส.

๖

๖

สติปัฏฐานปา ไช

๑ อตฺถิโช เคน ภคจตา ชานตา มิตฺถตา อรหตว สัมมาตัมพทฺธเณ,
 เอกายโน อญฺ มคฺ โค สัมมทกฺขาโต, สกฺขานํ วิสุทฺธิยา, โสภปฺปิเทวานํ
 สัมตีกกมาเย, ทุกฺขโทมนสฺสตาณํ อตถางฺกมาเย, ญายสฺส อธิกมาเย,
 นีพฺพานสฺส สจฺฉกริยาย. ยทฺทํ จตฺตาโร สติปัฏฐานา. กคเม จตฺตาโร.
 อธิ ภิกฺขุ กายเย กายานุบฺบตฺถิ วิหริติ, อาตาปํ สัมปชาโน สติมา วิเนยฺย
 โสเก อภิชฺฌมาโทมนสฺสสฺ. เวทนาถํ เวทนานุบฺบตฺถิ วิหริติ, อาตาปํ สัมปชาโน
 สติมา วิเนยฺย โสเก อภิชฺฌมาโทมนสฺสสฺ. จิตฺเต จิตฺตานุบฺบตฺถิ วิหริติ, อาตาปํ
 สัมปชาโน สติมา วิเนยฺย โสเก อภิชฺฌมาโทมนสฺสสฺ. ฆมฺเมถํ ฆมฺมานุบฺบตฺถิ
 วิหริติ, อาตาปํ สัมปชาโน สติมา วิเนยฺย โสเก อภิชฺฌมาโทมนสฺสสฺ ฯ
 กถญฺจ ภิกฺขุ กายเย กายานุบฺบตฺถิ วิหริติ. อธิ ภิกฺขุ อชฺฌเมตฺตวา
 กายเย กายานุบฺบตฺถิ วิหริติ, พหิตฺถาชาวา กายเย กายานุบฺบตฺถิ วิหริติ,
 อชฺฌเมตฺตพหิตฺถาชาวา กายเย กายานุบฺบตฺถิ วิหริติ. สัมมทฺยฆมฺมานุบฺบตฺถิ วา
 กายสฺมิ วิหริติ, วยฆมฺมานุบฺบตฺถิ วา กายสฺมิ วิหริติ, สัมมทฺยวยฆมฺมานุบฺบตฺถิ วา
 กายสฺมิ วิหริติ. “อตฺถิ กายโยติ” วา ปนฺสสฺ สติ ปัจฺจุปัฏฺฐิจฺฉิตฺตา โหติ,
 ยาวเทว ญานมตฺตาย ปฏฺฐิสฺสติมตฺตาย. อนิสฺสิโตจ วิหริติ; น จ
 กิณฺจ โสเก อฺปาทียติ. เอวํโช ภิกฺขุ กายเย กายานุบฺบตฺถิ วิหริติ. ฯ
 กถญฺจ ภิกฺขุ เวทนาถํ เวทนานุบฺบตฺถิ วิหริติ. อธิ ภิกฺขุ อชฺฌเมตฺตวา
 เวทนาถํ เวทนานุบฺบตฺถิ วิหริติ, พหิตฺถาชาวา เวทนาถํ เวทนานุบฺบตฺถิ
 วิหริติ, อชฺฌเมตฺตพหิตฺถาชาวา เวทนาถํ เวทนานุบฺบตฺถิ วิหริติ. สัมมทฺยฆมฺมา
 นุบฺบตฺถิ วา เวทนาถํ วิหริติ, วยฆมฺมานุบฺบตฺถิ วา เวทนาถํ วิหริติ,
 สัมมทฺยวยฆมฺมานุบฺบตฺถิ วา เวทนาถํ วิหริติ. “อตฺถิ เวทนาถ” วา ปนฺสสฺ

ตติบัญญัติฐานปาฐ

ตติ บัจจุบัญญัติฐานปาฐ โหติ, ยาวเทว ญาณมัตตตาย ปฏิตฺตติมัตตตาย.
อนิสฺสโต จ วิหริติ, น จ กิญฺจ โสเก อุปาทิยติ. เอวํ โห ภาทฺฐ เวทนาสุ,
เวทนานุบฺบิสฺส วิหริติ. ฯ

กถญฺจ ภาทฺฐ จิตฺเต จิตฺตานุบฺบิสฺส วิหริติ. อธิ ภาทฺฐ อธิมคตฺวา จิตฺเต
จิตฺตานุบฺบิสฺส วิหริติ, พหิตฺทชาวา จิตฺเต จิตฺตานุบฺบิสฺส วิหริติ, อธิมคตฺพหิตฺทชาวา
จิตฺเต จิตฺตานุบฺบิสฺส วิหริติ. ตมฺททยชฺมมานุบฺบิสฺสวา จิตฺตํ มํ วิหริติ,

วชฺชชฺมมานุบฺบิสฺสวา จิตฺตํ มํ วิหริติ, ตมฺททยวชฺชชฺมมานุบฺบิสฺสวา จิตฺตํ มํ
วิหริติ. "อติถ จิตฺตํ" วาปนฺตฺส ตติ บัจจุบัญญัติฐานปาฐ โหติ, ยาวเทว
ญาณมัตตตาย ปฏิตฺตติมัตตตาย. อนิสฺสโต จ วิหริติ, น จ กิญฺจ

โสเก อุปาทิยติ. เอวํ โห ภาทฺฐ จิตฺเต จิตฺตานุบฺบิสฺส วิหริติ. ฯ
กถญฺจ ภาทฺฐ ชฺมเมตฺต ชฺมมานุบฺบิสฺส วิหริติ. อธิ ภาทฺฐ
อธิมคตฺวา ชฺมเมตฺต ชฺมมานุบฺบิสฺส วิหริติ, พหิตฺทชาวา ชฺมเมตฺต

ชฺมมานุบฺบิสฺส วิหริติ, อธิมคตฺพหิตฺทชาวา ชฺมเมตฺต ชฺมมานุบฺบิสฺส
วิหริติ, ตมฺททยชฺมมานุบฺบิสฺสวา ชฺมเมตฺต วิหริติ, วชฺชชฺมมานุบฺบิสฺสวา
ชฺมเมตฺต วิหริติ, ตมฺททยวชฺชชฺมมานุบฺบิสฺสวา ชฺมเมตฺต วิหริติ.

"อติถ ชฺมมาติ" วาปนฺตฺส ตติ บัจจุบัญญัติฐานปาฐ โหติ, ยาวเทว.
ญาณมัตตตาย ปฏิตฺตติมัตตตาย. อนิสฺสโต จ วิหริติ, น จ กิญฺจ
โสเก อุปาทิยติ. เอวํ โห ภาทฺฐ ชฺมเมตฺต ชฺมมานุบฺบิสฺส วิหริติ

อโย โห เตน ภาวตา ชานฺทา ปัสสตา อรหตา ตมฺมาตมฺพฺทฺเชน,
เอกายโน มคฺ โส ตมฺมทกฺทชาโต, ติตฺตานํ วิตุทฺทริยา, โสภปริเทวานํ

อริยวงศ์กัณฑ์

สมติกกมาย, ทักขโทมนัสจ้าน อคตังคมาย, ญายัสส อชคมาย,
นัพพานัสส สัจฉิกกรยาย. ยทท จัตตาโร สติบัญญัติ. ๖

เอกายนุ ชาตชยนคทสส มคค ปชานาติ หิตานกัมป.

เอเคน มคเคน ตวิสุ ปัพพะ, ตวิสสเว เจว ครนติ โฉกนติ.

๑ พุทธา บัจเจกถัมพุทธา, อโกปปี พุทชธาวกา.

เกถธารหิ อเนคตตา, สัพ.พ อริยธัมมตา.

เศส วิธาคิ อกขาทา, เย ชัมมา สุกเคเวธา.

เศธัมปกาธคิ สุกิ ยิ ธัมพุทเธน ภาสิคิ.

ธาชูนิ อคตธทชคคิ, คิ สุกคินติ ภาณาม เต.

อริยวงศ์กัณฑ์

๑ อวมเม สุกิ. เอกิ ธมยิ ภควา, ธาวคถियิ วิหริคิ, เซตวเน

อนาถบณชกสส อารามะ. คคฺวโร ภควา ภิกขุ อามันเตสิ "ภิกขโวติ."

"ภทมนเตสิ" เต ภิกขุ ภควโต บัจจสส สสสิ. ภควา เอตทโวจ,

"จัตตาโรเม ภิกขเว อริยวิธสา, อคคเญา รัตตญา วิธญา

โปราณา, อสสิณฺณา สสสิณฺณปัพพา, น สกियนติ น สกियสสสินติ,

อัมปติกุญฺฐา ธมฺเณหิ พฺราหฺมเณหิ วิญฺญหิ. ภคเม จัตตาโร.

อิช ภิกขเว ภิกขุ สันคฺยุโร โหติ อิตริตเวณ จิวเวณ,

อิตริตจิวรสันคฺยุสุยาจ วัฒนฺวาที, น จ จิวเวเน อเนธน

อัมปฏุมฺบิ อามชชคิ, อถททา จ จิวเว น นวติสสสิ, สททา จ

จิวรี อครโต อมฺจฺฉโต อนฺชฌาปนฺโน อาทินฺวทฺธํสาวิ นิสฺสรณบฺโง
 ปรีภุญฺชติ. คาย ๑ ปน อิตฺตฺรจิวรณฺคฺญฺฐิยา, เนวตฺตานุกฺกํเสติ
 โน ปรี วมฺเภติ. โย หิ ตตฺถ ทกฺโข อนนฺโต สัมปชาโน
 ปตฺติสฺสโต. อยฺมฺ วุจฺจติ ภิกฺขเว ภิกฺขุ โปราณ อคฺคญฺเ
 อริยวํเส ฐิตฺ.

ปุน ๑ปรี ภิกฺขเว ภิกฺขุ สันคฺญฺฐิโร โหติ อิตฺตฺเรน
 ปีนฺชปาเตน. อิตฺตฺรปีนฺชปาตสันคฺญฺฐิยา ๑ วมฺณวาที, น ๑
 ปีนฺชปาตเหตุ อนนฺตํ อปฺปฏฺฐบฺ อามฺชฺชติ, อตฺทชา ๑ ปีนฺชปาต
 น ปรีตฺติสฺสติ, ตฺทชา ๑ ปีนฺชปาต อครโต อมฺจฺฉโต อนฺชฌาปนฺโน
 อาทินฺวทฺธํสาวิ นิสฺสรณบฺโง ปรีภุญฺชติ. คาย ๑ ปน
 อิตฺตฺรปีนฺชปาตสันคฺญฺฐิยา, เนวตฺตานุกฺกํเสติ โน ปรี วมฺเภติ.
 โย หิ ตตฺถ ทกฺโข อนนฺโต สัมปชาโน ปตฺติสฺสโต, อยฺม
 วุจฺจติ ภิกฺขเว ภิกฺขุ โปราณ อคฺคญฺเ อริยวํเส ฐิตฺ. ๗

ปุน ๑ปรี ภิกฺขเว ภิกฺขุ สันคฺญฺฐิโร โหติ อิตฺตฺเรน เณนํ
 อิตฺตฺรเณนํสันคฺญฺฐิยา ๑ วมฺณวาที, น ๑ เณนํเหตุ อนนฺตํ
 อปฺปฏฺฐบฺ อามฺชฺชติ, อตฺทชา ๑ เณนํ น ปรีตฺติสฺสติ, ตฺทชา ๑
 เณนํ อครโต อมฺจฺฉโต อนฺชฌาปนฺโน อาทินฺวทฺธํสาวิ
 นิสฺสรณบฺโง ปรีภุญฺชติ. คาย ๑ ปน อิตฺตฺรเณนํสันคฺญฺฐิยา
 เนวตฺตานุกฺกํเสติ โน, ปรี วมฺเภติ. โย หิ ตตฺถ ทกฺโข
 อนนฺโต สัมปชาโน ปตฺติสฺสโต, อยฺม วุจฺจติ ภิกฺขเว ภิกฺขุ,
 โปราณ อคฺคญฺเ อริยวํเส ฐิตฺ. ๗

ปุณฺ ๑ปรํ ภิกฺขเว ภิกฺขุ ภาวนารโม โหติ ภาวนารโต.
 ปทานารโม โหติ ปทานรโต, ตาย ๑ ปน ภาวนารามตายน
 ภาวนารตिया, ปทานารามตายน ปทานรตिया, เหวตฺตานุกฺกัณฺเฑติ โน
 ปรํ วมฺเภติ. โย หิ ตตฺถ ทกฺโข อนนฺโต สัมปชานน
 ปตฺติสฺสโต, อปฺป วุจฺจติ ภิกฺขเว ภิกฺขุ โปราณ- อคฺคเณ
 อริยวเส รุโธ, อิมเช ภิกฺขเว จตฺตารอ อริยวสา, อคฺคญฺา
 รตฺตญฺา วตฺตญฺา โปราณา, อสฺกิณฺเณนา อสฺกิณฺเณนปพฺพา, น
 สฺกยณฺติ น สฺกยิสฺสณฺติ, อปฺปปฏิภุจฺจา สมนเณี พฺรหฺมเณณี วิญฺญูหิ. ๗
 อิมเณี ๑ ปน ภิกฺขเว จตฺตี อริยวเสหิ สมนฺนาคโค ภิกฺขุ,
 ปุรตฺถกมาย เจปฺปี ทิสาย วิหริตฺติ, เสวว อรตฺติ สหติ, น ตํ
 อรตฺติ สหติ. บัจฉิมาย เจปฺปี ทิสาย วิหริตฺติ, เสวว อรตฺติ
 สหติ, น ตํ อรตฺติ สหติ. อคฺคตฺราย เจปฺปี ทิสาย วิหริตฺติ.
 เสวว อรตฺติ สหติ, น ตํ อรตฺติ สหติ. ทกฺขณาย เจปฺปี ทิสาย
 วิหริตฺติ, เสวว อรตฺติ สหติ, น ตํ อรตฺติ สหติ. ตํ กิสฺส
 เหนตฺ. อรตฺติสฺสโต หิ ภิกฺขเว ชีโรติ.” ๗ อิทมวโจ ภควา,
 อิทํ วตฺตวาน สุตฺโต, อถาปรํ เอตทวโจ สตฺถกา.

“นารตฺติ สหติ ชีรํ,	นารตฺติ ชีรํ สหติ.
ชีโรจ อรตฺติ สหติ.	ชีโร หิ อรตฺติสฺสโต.
สัพพกम्मวิหายินํ,	ปนฺณณฺโณ โภ นิวารเย.
เนกขํ ชมฺ โพนทสฺเสว,	โภ ตํ นินฺนํทิตฺตุมรหติ.
เทวามิ นํ ปสฺสณฺติ	พฺรหฺมณามิ ปสฺสณฺโตติ. ๗

อริยวชิรสูตรํ นิฏฺฐูริตํ.

๐ อนุบับันนาคานัน เว,	อนุบับันนาคานัน อาทิตโต.
อนุบับันนาคานัน ปทานาย,	โยนิโส ปฏิบัตติยา.
มุณินโท ยัม วิภาเวติ,	อุบายปฏิเสณัน.
วิญญัน อคตคามานัน,	ตตถตตถานุกาตเว.
สุตวาจ ขารยิตวาจ,	โยนิโส สมนเวกัชนัน.
คตัมปกาตกัม ชัมม-	ปริยายัม ภณาม เส.

จตุรวิชัยวิชัยเวกัชนปาฐ

๐ จคตาโรเม วิชัยยา ภควตา อญญาตา, จิวรวิชัย มินัชปาโต จ
 เสนาถันญัจ คิตานวิชัยภตตชชปรักขาโรจ. เย สัพเพเน สัพพิ
 อับปฏิเสณวิยมานา, เอกัจจันนี อาตวานัน อนุบับันนาคานัน อนุบับันนาคานัน
 อนุบับันนาคานัน ภिय โยภาวาย สวัตตคณต. อโยนิโส ปฏิเสณวิยมานาปิ,
 เอกัจจันนี อาตวานัน อนุบับันนาคานัน อนุบับันนาคานัน อนุบับันนาคานัน
 ภिय โยภาวาย สวัตตคณต. ตตมา เต จคตาโร วิชัยยา, ปฏิเสณาย
 โยนิโส ปฏิเสณวิคัพพา, อนุบับันนาคานัน อาตวานัน อนุบับันนาคานัน,
 อนุบับันนาคานัน อาตวานัน ปทานาย. ปฏิคคทเธเนปิ ปริโกเคปิ,
 โยนิโส วิชัยเวกัชคัพพิ. ปฏิคคทเธเน ตาว, ชาติโสวา ปฏิกกุตโตวา
 วิชัยเวกัชคัพพิ. ยถาวิชัยยัม ปวัตตมานัน ชาติมัตตเมเวตัม ยทิตัม
 จิวร. ตทูปภญชโก จ ปคักโต ชาติมัตตโก นิสัสตโต นิชชิว
 สุนญ. อิตติ จิวเร ชาติโส วิชัยเวกัชคัพพิ. ยถาวิชัยยัม ปวัตตมานัน
 ชาติมัตตเมเวตัม ยทิตัม มินัชปาโต. ตทูปภญชโก จ ปคักโต
 ชาติมัตตโก นิสัสตโต นิชชิว สุนญ. อิตติ มินัชปาเต.

ชาติโต ปัจเจกชคัพพ. ยถาปัจจัย ปวัตตมานิ ชาตุมัตตเมเวค
 ยทท เสนาสนิ. ตทปภุญชโก จ ปุคคโต ชาตุมัตตโก นิสสัคโต
 นิสสัคโต สุตโต. อิติ เสนาสนเ ชาตโต ปัจเจกชคัพพ.
 ยถาปัจจัย ปวัตตมานิ ชาตุมัตตเมเวค ยทท คิตานปัจจัยภตชชปรักชาโร.
 ตทปภุญชโก จ ปุคคโต ชาตุมัตตโก นิสสัคโต นิสสัคโต สุตโต.
 อิติ คิตานปัจจัยภตชชปรักชาโร ชาตโต ปัจเจกชคัพพ. ตัพพ
 ปนท จิวริ อชคัจฉนนิย, อิมิ ปติกายิ มตวา อตวิย
 ชคัจฉนนิย ชายติ. อิติ จิวเร ปฏิกกุตโต ปัจเจกชคัพพ.
 ตัพพ โภปนายิ มินชปาโต อชคัจฉนนิโย, อิมิ ปติกายิ มตวา
 อตวิย ชคัจฉนนิโย ชายติ. อิติ มินชปาเต ปฏิกกุตโต
 ปัจเจกชคัพพ. ตัพพ ปนท เสนาสนิ อชคัจฉนนิย, อิมิ ปติกายิ
 มตวา อตวิย ชคัจฉนนิย ชายติ. อิติ เสนาสนเ ปฏิกกุตโต
 ปัจเจกชคัพพ. ตัพพ โภปนายิ คิตานปัจจัยภตชชปรักชาโร อชคัจฉนนิโย,
 อิมิ ปติกายิ มตวา อตวิย ชคัจฉนนิโย ชายติ. อิติ คิตานปัจจัย—
 ภตชชปรักชาโร ปฏิกกุตโต ปัจเจกชคัพพ. ๗ ปริโกเคปน
 คชณิกทมตถิตาย ปัจเจกชคัพพ. ปฏิสชา โยนิโต จิวริ ปฏิสชามิ,
 ยาวเทว ตัตตัสส ปฏิมาย, อุน्हัสส ปฏิมาย, จัตมกต—
 วาตคป สิริตป สัมมตตทานิ ปฏิมาย, ยาวเทว หิริโกปนิ—
 ปฏิจฉาทนตถ. อิติ จิวเร คชณิกทมตถิตาย ปัจเจกชคัพพ.
 ปฏิสชา โยนิโต มินชปาติ ปฏิสชามิ, เณ ทวาย, น มทาย,
 น มินชนาย, น วิภุชนาย, ยาวเทว อิมตต กายตต สุตติยา.
 ยานาย, วิหิตุปรติยา, พรหมจரியานคคทาย. อิติ ปุราณัญจ

เวทนี ปฏิหังขามิ, นวัญญุ เวทนี น อุบปาเทตส์ถามิ, ยาศ์รา จ
 เม ภวิตส์ถิ, อนวัชชทา จ ฉาส์วิหาโร จาคิ. อิติ ปีนทปาเท
 ค์ชณิเกทหมค ติตาย บัจจเวก ติตพพ. ปฏิธชา โยนิโส เสนาสน์
 ปฏิเสวามิ, ยาวเทว สัตส์ถ ปฏิมาคาย, อุณห์สส์ ปฏิมาคาย
 ทัง มกส วาตาคป สิริตป สัมมตส์ถาน์ ปฏิมาคาย, ยาวเทว อุตุปริธส์ถย—
 วิโนทนี ปฏิธตส์ถานารามคค. อิติ เสนาสน์เน ค์ชณิเกทหมค ติตาย
 บัจจเวก ติตพพ. ปฏิธชา โยนิโส คิตานบัจจยเกตส์ชชปริกขาริ
 ปฏิเสวามิ, ยาวเทว อุบป็นันัน เวยยาพาชิกาน์ เวทนาน์
 ปฏิมาคาย, อพิยาบรณปรนกาย. อิติ คิตานบัจจยเกตส์ชชปริกขาร
 ค์ชณิเกทหมค ติตาย บัจจเวก ติตพพ. ข สเจ ปริโกเค อุบัจจเวก ติต
 โทติ, อถ บัจฉา ทตเทว, อคเตทหมค ติตาย บัจจเวก ติตพพ.
 อชช มยา อุบัจจเวก ติตวา ยั จิวริ ปริภุคคิ, คิ ยาวเทว สัตส์ถ
 ปฏิมาคาย, อุณห์สส์ ปฏิมาคาย, ทัง มกส วาตาคป สิริตป—
 สัมมตส์ถาน์ ปฏิมาคาย, ยาวเทว หิริโกป็นปฏิฉณาทหนคค. อิติ
 จิวเร อคเตทหมค ติตาย บัจจเวก ติตพพ. อชช มยา อุบัจจเวก ติตวา
 โย ปีนทปาโต ปริภุคโต, โส เหว ทวาย, น มทาย, น มันทนาย,
 น วิภส่นาย, ยาวเทว อิมตส์ถ กายตส์ถ ฐิตียา, ยาปนาย,
 วิหิส์ปรคียา, พหิมจริยานุคคหาย “อติ ปุราณัญญุ เวทนี ปฏิหังขามิ,
 นวัญญุ เวทนี น อุบปาเทตส์ถามิ, ยาศ์รา จ เม ภวิตส์ถิ, อนวัชชทา จ
 ฉาส์วิหาโร จาคิ.” อิติ ปีนทปาเท อคเตทหมค ติตาย บัจจเวก ติตพพ.
 อชช มยา อุบัจจเวก ติตวา ยั เสนาสน์ ปริภุคคิ, คิ ยาวเทว
 สัตส์ถ ปฏิมาคาย, อุณห์สส์ ปฏิมาคาย, ทัง มกส วาตาคป สิริตป—

จตุรปัปมัญญาปาฐ

สัมมัตถานัน ปฏิมาทาย, ยาวเทว อตุปริสัสยวิโนทน์ ปฏิสัสตานา—
 รัมตถ. อุตติ เณนาดเน อตเตทมกั ฌตาย บัจจเวกั ฐตัพพ
 อชช มยา อบัจจเวกั ฐตวา โย คิตานบัจจยเกตัสชปรักัชาโร ปรักัโต,
 โด ยาวเทว อุนุบับันนานิ เวยยาพาชิกานัน เวทนานัน ปฏิมาทาย,
 อพยายบชฌปรมตาย. อติ คิตานบัจจยเกตัสชปรักัชาเว อตเตทมกั ฌตาย
 บัจจเวกั ฐตัพพ. เขว เตะ ฐตทารอ บัจจยา, ปฏิสัสชาย โยนินโด
 ปฏิสัสเวกั ฐตัพพ, อุนุบับันนานิ อาสวานัน อุนุบับาทาย, อุนุบับันนานิ
 อาสวานัน ปทานายาคิ. ๗

จตุบัจจยบัจจเวกั ฐตปาฐุ นิฏฐิตุ.

- ๑ ยาสัมปมาณกา สัตตา, ภาวนานัน ทิ โคจโร.
- คัพพาทาสัมปมาณาคิ, ตา ภาวนา สุตัสสตา.
- เวยาปาทเวเตธานัน, อรคยา ปฏิมัสส จ.
- สัมมเทว ปทานาย, สัตตัตนติ ยถากกม.
- ตาสัมปกาตถิ ฐมม— ปรัยายัน ภณาม เต.

จตุรปัปมัญญาปาฐุ.

- ๑ อตถิโฆ เตน ภคจตา ฐานตา มัสสตา อรคตา, สัมมาสัมพทัเชน,
- จตุส โด อุนุบับัญญาโย สัมมทกัชาตา. อช ภักช เมตตาสทคเตน
- เจตสา เอกกั ทิส สริตวา วิหริติ, ตถา ทตีย ตถา ตตีย
- ตถา จตุตถ. อติ อุกัสมโฆ คิริย สัพพช สัพพคตตาย
- สัพพาวนติ โถกั. เมตตาสทคเตน เจตสา, ฐปเตน มทกัคเตน

จตุรปัปมัญญาปาฐ

อับปมาเนน อเวเรน อพยาบชเณน ฌรตฺวา วิหฺรติ. กรุณาถฺหคเตน
 เจตฺสา, เขกั ทิถึ ฌรตฺวา วิหฺรติ. ตถา ทฺคฺยิ ตถา
 ตฺคฺยิ ตถา จตฺตถิ. อิติ อุตฺทมโช ตฺริยิ สัพฺพิ สัพฺพตฺตตาย
 สัพฺพาวันติ โถกั, กรุณาถฺหคเตน เจตฺสา, วิปฺเตน มหฺคคเตน
 อับปมาเนน อเวเรน อพยาบชเณน ฌรตฺวา วิหฺรติ. มุทิตาถฺหคเตน
 เจตฺสา, เขกั ทิถึ ฌรตฺวา วิหฺรติ, ตถา ทฺคฺยิ ตถา ตฺคฺยิ
 ตถา จตฺตถิ. อิติ อุตฺทมโช ตฺริยิ สัพฺพิ สัพฺพตฺตตาย
 สัพฺพาวันติ โถกั, มุทิตาถฺหคเตน เจตฺสา, วิปฺเตน มหฺคคเตน
 อับปมาเนน อเวเรน อพยาบชเณน ฌรตฺวา วิหฺรติ. อฺเปชาถฺหคเตน
 เจตฺสา, เขกั ทิถึ ฌรตฺวา วิหฺรติ, ตถา ทฺคฺยิ ตถา
 ตฺคฺยิ ตถา จตฺตถิ. อิติ อุตฺทมโช ตฺริยิ สัพฺพิ สัพฺพตฺตตาย
 สัพฺพาวันติ โถกั, อฺเปชาถฺหคเตน เจตฺสา, วิปฺเตน มหฺคคเตน
 อับปมาเนน อเวเรน อพยาบชเณน ฌรตฺวา วิหฺรติ. อิมโช
 เตน ภคฺวตา ชานตา มัถฺสตา อรฺหตา สัมมาถฺมพฺพทฺเรน จตฺตถิ ไถ
 อับปมัญญาโย สัมมทกฺขาตาคิ. ฯ จตุรปัปมัญญาปาฐุ นิฏฺฐิ จูโต. ฯ
 คาถาขตฺมมฺอรตฺตวณฺนาว่า “อับปมาเนกา หิ สุตฺตา, ยาถึ ภาวนา
 โภจโร อารมฺมณิ. ตฺพฺพาหฺสา ตังการณา, ตา ภาวนา
 ‘อับปมัญญา’ อิติ วิสฺตฺตา, ยถากกมฺ วิยาปาทวิเหถานํ อรฺตฺยา
 ปฏฺฐิมสฺสจ สัมมเทว. มฺหานาย สวฺตฺตนิตฺติ. ตาถึ ปกาถกั
 ขมฺมปริยายํ ภณาม เถ. ฯ ตตฺถ ‘ยาถํอับปมาเนกาตี’ ยาถึ อับปมาเนกา.
 ‘ตฺพฺพาหฺสาอับปมัญญาตี’ ตฺพฺพาหฺสา อับปมัญญา อิติ ปทฺจเจโต.” ฯ

จตุรนามปาฐ

มจกคณ ๐ เขตต์ สุกาวิตตคทา เว, สัมมา จิตต สมาหิต.
 กณจ จตตาทานนิ ฌานานิ, กิตตทานิธ สาดเน.
 มจกคณค สัมมาตมาชภูคานิ, ปาทกานิ วิบัตตโน.
 มจกคณคเค เตตัมปกาตัก ฌัมม_ ปริยายิ ภณาม เต.

มจกคณค

จตุรนามปาฐ

๐ อคตโฆ เคน ภคจทา ชานตา บัตตคทา อรหตา สัมมาตัมพทฺชเณ,
 จตตาร ฌานานิ ตัมมทกฺชานานิ. อช ภิกฺขุ วิวัจเจว กาเมหิ
 วิวัจเจ อคตเตหิ ฌัมเมหิ, สวิตกัก สจิตฺตาริ วิเวกชัมม บิตตชัม
 ปจฺจัม ฌานัม อปตัมบรช วิหริติ. วิตักกวิจฺจารานัม วปตฺมา, อชฌมตต
 ตัมปตฺวานัม, เจตโต เอโกทิกภาจํ อวิตกัก อจิตฺตาริ, สมาริชัม
 บิตตชัม ทตฺตียม ฌานัม อปตัมบรช วิหริติ. นุตฺตยา อ วิราคา,
 อเปวโก วิหริติ. สโต สัมปชาโน, สชฌนุค กณเยน บิตตเจเวเตหิ,
 ยนิตฺต อริยา อลลิกชัมมิตฺต อเปวโก สติมา สชวิหริติ. นุตตียม
 นุตตยานัม อปตัมบรช วิหริติ. สชชิตฺต ปทกนค ทกชชิต
 ปทานา, ปพเพว สโตมุตตโต โทมมุตตตานัม อตตงฺคมา, อทกชมุตตช
 อเปวชคตปารตทช, จตตณ ฌานัม อปตัมบรช วิหริติ. อิมาน ๑๒- เคน
 ภคจทา ชานตา บัตตคทา อรหตา สัมมาตัมพทฺชเณ, จิตตาริ
 ฌานานิ ตัมมทกฺชานานินิ. อช ภิกฺขุ วิวัจเจว กาเมหิ

จตุรนามปาฐ นิมฺมิตฺต.

อภิณหปัจเจกขณปาฐ

๑ ยานิว บัญญัติฐานานิ,	บัญญัตินิมิตโตจโน.
เวเนยยานิ ปกาเสติ,	อภิณหปัจเจกขณิ.
สัมมานกริยมานานิ,	สัตตกสาสนการิกิ.
คตติ อตถวตติ สัมมา,	สาขยนิติ ยถารหิ.
เตตัมปกาสะกั รัมม	ปริยายิ ภณาม เติ.

อภิณหปัจเจกขณปาฐุ

๑ อตติโฆ เตน ภคจตา ชานตา บัดตตา อรหตา สัมมาสัมพทฺเชน,
 บัญจ ฐานานิ สัมมทกชาตานิ. ยานิว อภิณหปัจเจกขณิ อตถิยาจวา
 ปุริเสนวา คหัญญูเรนวา บัพพชเตนวา. กตมานิ บัญจ. "ชราชม โนมทิ ชริ
 ธนคิโตคิ," อภิณหปัจเจกขณิ อตถิยาจวา ปุริเสนวา คหัญญูเรนวา
 บัพพชเตนวา. "พยาชชม โนมทิ พยาช ธนคิโตคิ," อภิณหปัจเจกขณิ
 อตถิยาจวา ปุริเสนวา คหัญญูเรนวา บัพพชเตนวา. "มรณชม โนมทิ มรณ
 ธนคิโตคิ," อภิณหปัจเจกขณิ อตถิยาจวา ปุริเสนวา คหัญญูเรนวา
 บัพพชเตนวา. "ตพเพทิ เม ปิเยทิ มนาเปทิ นานาภาโว จินาภาโวคิ,"
 อภิณหปัจเจกขณิ อตถิยาจวา ปุริเสนวา คหัญญูเรนวา
 บัพพชเตนวา. "กम्मตตโกมทิ กम्मทายาโท กम्मโยนิ กम्मพนช
 กम्मปฏิสสรโน, ยิ กम्मิ กวิตตัมมิ กตฺถิยานิวา ปาปกวา คตต
 ทายาโท กวิตตัมมิ," อภิณหปัจเจกขณิ อตถิยาจวา
 ปุริเสนวา คหัญญูเรนวา บัพพชเตนวา. อิมานิโฆ เตน ภคจตา
 ชานตา บัดตตา อรหตา สัมมาสัมพทฺเชน, บัญจ ฐานานิ
 สัมมทกชาตานิ ยานิว อภิณหปัจเจกขณิ อตถิยาจวา

อภิณหปัจเจกชนปาฐ

ปุริเสณวา คหัญเชนวา บัพพิเตนวา. ฯ คัสส มาตทเมหิ เอว อภิณห
 ปัจเจกชตัพพ, “ชราธม โมหมิ ชรั อนตโต. พยาธธม โมหมิ
 พยาธิ อนตโต. มรณธม โมหมิ มรณ อนตโต, สัพเพหิ
 เม บีเยหิ มนาเปหิ นานาภาโว จินาภาโว. กัมมัสสโกมฺหิ
 กัมมทายาโท กัมมโยนิ กัมมพฺพชฺช กัมมปฏิสรโณ, ยํ กัมมํ
 กวิสฺสามิ กถยาณฺวา ปาปกํวา คัสส ทายาโท กวิสฺสามิตฺ.” ๒
 ตโต อุตฺตวบี ปัจเจกชตัพพ “นโฆปนาทเมว ชราธม โโมหมิ
 ชรั อนตโต. อถโฆ ยาวตา สัตฺตทานํ อากตฺติ คตฺติ จุตฺติ อูปบตฺติ,
 สัพเพ สัตฺตา ชราธมมา ชรั อนตฺตา. ตํ กุเตตฺถ สัพฺภา
 นโฆปนาทเมว พยาธธม โโมหมิ พยาธิ อนตโต อถโฆ ยาวตา
 สัตฺตทานํ อากตฺติ คตฺติ จุตฺติ อูปบตฺติ, สัพเพ สัตฺตา พยาธธมมา
 พยาธิ อนตฺตา. ตํ กุเตตฺถ สัพฺภา. นโฆปนาทเมว มรณธม โโมหมิ
 มรณ อนตโต. อถโฆ ยาวตา สัตฺตทานํ อากตฺติ คตฺติ จุตฺติ
 อูปบตฺติ, สัพเพ สัตฺตา มรณธมมา มรณ อนตฺตา. ตํ
 กุเตตฺถ สัพฺภา. นโฆ ปน มยฺหเมว สัพเพหิ บีเยหิ มนาเปหิ
 นานาภาโว จินาภาโว. อถโฆ ยาวตา สัตฺตทานํ อากตฺติ คตฺติ
 จุตฺติ อูปบตฺติ, สัพเพ สัตฺตทานํ บีเยหิ มนาเปหิ นานาภาโว
 จินาภาโว. ตํ กุเตตฺถ สัพฺภา. นโฆปนาทเมว กัมมัสสโกมฺหิ
 กัมมทายาโท กัมมโยนิ กัมมพฺพชฺช กัมมปฏิสรโณ, ยํ กัมมํ
 กวิสฺสามิ กถยาณฺวา ปาปกํวา คัสส ทายาโท กวิสฺสามิ.

ชกโช ยาวทา สัตฺตทานิ อาศติ คติ จติ อุปบัตฺติ, สัพฺเพ
 สัตฺตทา กัมมัสสกา กัมมทายาทา กัมมโยนิ กัมมพฺพชฺช กัมมปฏิสฺรณา,
 ยํ กัมมํ กโรสฺสํคตํ กตฺถยานํวา ปาปกํวา สัตฺตํ ทายาทา
 กวสฺสํคตํ. ตํ กุเคตฺถ สัพฺภาติ.”

๑๑ คตฺถาคโค พดฺบับฺบตฺโต, โดเก อับฺปฏิปคฺคโค.
 เยสํ สฺภาวิคฺคตาโช, สัม โภทฺชฺช ปฏิบํนํโก.
 ชมฺเม สัมพฺชฺชเมเต สัมมา, เกตฺตนิทฺทาย พฺชฺชเมติ.
 เตสํปกาธกํ สัตฺตํ, ยํ โสชฺชโน อเทสฺย.
 มํกคตฺถาย สัพฺเพสํ, ตํ สุตฺตํคตํ ภณาม เต.

๑๒ เอวมฺ เม สุตฺตํ เอกํ สมยํ ภควา, สํวตฺถิยํ วิหริติ, เซตวเน
 อนาถมณฺเฑนํกสฺส อารามे. คตฺถโช ภควา ภิกฺขุ อามันเคตฺติ
 “ภิกฺขโวติ.” “ภทฺถเคตฺติ” เต ภิกฺขุ ภควโค บุจฺจสฺส โสสฺ.
 ภควา เอตทโวจ, “บุญฺจมานิ ภิกฺขเว พถานิ. กตฺมานิ
 บุญฺจ. สत्ถชาพตฺติ วิริยพตฺติ สติพตฺติ สมาชิพตฺติ บุญฺยาพตฺติ. กตฺมญฺจ
 ภิกฺขเว สत्ถชาพตฺติ. อิชฺช ภิกฺขเว อริยสํวโก สत्ถโช โทติ,
 สत्ถทฺทติ ตถาคตฺสสฺส โพรหิ, “อิตฺถิปี โส ภควา อรหํ สัมมาสัมพทฺติ โช,
 วิชฺชาจฺจรณสํบํนํ โน สุตฺโต โลกวิทฺถุ, อนุตฺตโร ปริสทํมมสํวริ
 สัตฺตภา เทวมนุสฺสํทานิ พทฺติโช ภควาติ.” อิทํ วุจฺจติ ภิกฺขเว
 สत्ถชาพตฺติ. กตฺมญฺจ ภิกฺขเว วิริยพตฺติ อิชฺช ภิกฺขเว อริยสํวโก
 อารทฺทวิโย วิหริติ, ชกฺกสฺสทานิ ชมฺมานิ ปหานาย, กุสฺสทานิ

ชัมมานิ อุปสัมปทาย, ถามวา ทพฺหปรกฺกโม อนิกฺขิตฺตชฺโร
 กุสฺสเดสฺสุ ชัมเมสฺ. อิทํ วุจฺจติ ภิกฺขเว วิริยพฺถ. กตมญฺเญ
 ภิกฺขเว สติพฺถ. อิทํ ภิกฺขเว อริยสํวโก สติมา โหติ,
 ปรเมณ สติเนบฺกเกณ สมนฺนาคโต, จิรกตมฺปิ จิรภาสิตมฺปิ สริตา
 ชนุสฺสริตา. อิทํ วุจฺจติ ภิกฺขเว สติพฺถ. กตมญฺเญ ภิกฺขเว
 สมาริพฺถ. อิทํ ภิกฺขเว อริยสํวโก วิวิจฺเจว กามเมหิ วิวิจฺจ อกุสฺสเดหิ
 ชัมเมหิ, สวิตกฺกํ สวิจาร์ วิเวกชัมมิตฺตํ ปชฺฌนํ ฌานํ อุปสัมปชฺช
 วิหริติ. วิตกฺกวิจาร์ณํ วุปลมา, อสฺสมตฺตํ สัมปสาทนํ เจตโส
 เขโกทภาวํ อวิตกฺกํ อวิจาร์, สมาริชมฺมิตฺตํ ทุตฺติยํ ฌานํ
 อุปสัมปชฺช วิหริติ. ปิตฺติยา จ วิราตา, อเปชโกจ วิหริติ
 สโตจ สัมปชาโน, สุตฺตญฺเญ กายเนน ปญฺโญวเทติ, ยนฺตํ อริยา
 อจกฺขณต “อเปชโก สติมา สุตฺตวิหริติ,” ตุตฺติยํ ฌานํ
 อุปสัมปชฺช วิหริติ. สุตฺตํ จ ปทานา ทกฺขิตฺตํ จ ปทานา,
 ปุพฺเพว โสมนสฺสโตมนสฺสตาณํ อตฺถงคมา, อทุกฺขมสฺสุ อเปชาตฺติ
 ปาริสฺสทฺธิ, จตฺตํ ฌานํ อุปสัมปชฺช วิหริติ. อิทํ วุจฺจติ
 ภิกฺขเว สมาริพฺถ. กตมญฺเญ ภิกฺขเว ฐญาพฺถ. อิทํ ภิกฺขเว
 อริยสํวโก ฐญา โหติ, อทุกฺขตถคามินฺยา ฐญาย สมนฺนาคโต,
 อริยาย นีพฺเพชกาย สมนฺนาคกฺขกฺขชยคามินฺยา. อิทํ วุจฺจติ ภิกฺขเว
 ฐญาพฺถ. อิมานิ โช ภิกฺขเว ฐญฺเญ พถานต. ” อิทมโวจ ภควา.
 อตฺตมณา เต ภิกฺขุ ภควโต ภาสิตํ อภินฺนทฺนฺติ

พจนานุกรม นิรุกติศาสตร์.

ฉัพภวิทยาปาฐ

๕ ทัพเพน จกขฺมา วิสฺสํเขน อตฺถกํกนฺตมานุสํเกน, สุตฺเต บัณฑิติ
 จวมานเ อุปบํชชฺชมานเ, ทิเน ปณฺเฑ สฺวณฺเณ ทพฺพณฺเณ
 สุกฺเต ทุกฺคเต, ยถากมฺมุเปเต สุตฺเต ปชานาติ "อิมเ วต โภณฺ โค
 สุตฺตา, กายทฺสุจฺริเตน สมนฺนาคตา วจฺสุจฺริเตน สมนฺนาคตา
 มโนทฺสุจฺริเตน สมนฺนาคตา, อริยานํ อุปวาทกา มิจฺฉาทิฏฺฐูริกา
 มิจฺฉาทิฏฺฐูริกมฺมสฺมาทานา. เต กายสฺส เภทา ปรี มรณา, อปายํ
 ทุกฺคตํ วิเนปาคํ นิรยํ อุปบํชฺชานา. อิมเ วาปน โภณฺ โค สุตฺตา,
 กายสฺสุจฺริเตน สมนฺนาคตา วจฺสุจฺริเตน สมนฺนาคตา มโนสฺสุจฺริเตน
 สมนฺนาคตา, อริยานํ ออุปวาทกา สมนฺนาคติฏฺฐูริกา สมนฺนาคติฏฺฐูริกมฺมสฺมาทานา.
 เต กายสฺส เภทา ปรี มรณา, สุกฺติ สุกฺคํ โลกํ อุปบํชฺชานาติ." อติ
 ทัพเพน จกขฺมา วิสฺสํเขน อตฺถกํกนฺตมานุสํเกน, สุตฺเต บัณฑิติ จวมานเ
 อุปบํชฺชฺชมานเ, ทิเน ปณฺเฑ สฺวณฺเณ ทพฺพณฺเณ สุกฺเต
 ทุกฺคเต, ยถากมฺมุเปเต สุตฺเต ปชานาติ.
 ๖ อาตฺวานํ ขยา อนาสวณฺเญโตวิมุตฺติ บัณฺฑาวิมุตฺติ, ทิฏฺฐูเรว
 ชมฺเม สยํ อภิญญา สจฺฉนฺคควา อุปตมฺบชฺช วิหริติ.
 อีมาไซ เตน ภคฺวตา ชานตา บัณฑิตฺวา อรหฺตา สมนฺนาคติทฺสุเขน,
 ๗ อภิญญาโย สมนฺนาคติชานาติ. ๗

ฉัพภวิทยาปาฐ นิฏฐูริโค.

- ๐ โถเกกุกฺคตมภคฺสฺส,
- อนคฺตเวหิ ชมฺเมภิ,
- อนเนกขา วิภคฺเตภิ,
- อนคฺตวตฺถวายโน.
- สุตฺตมทฺเชหิ สัพฺพโส.
- สมนฺนาคติ มเหตฺติโน.

อนัตตปริยสูตร

ปาตภาวาว โลกัสมี,
 ยานิ นานัตตปริยานิ
 ตทูป โภกิสตตามิ,
 สเทวกัสส โลกัสส,
 เคตัมปกาตัง สัตตัง,
 เทวานิ มนุชานัญจ,
 จิตตบปัสวาทูปปาทตัง,

จิเรน ปาตภาวโน.
 สทตตภาณิ อัญญา.
 อัญชธานี วิสท ขยา.
 ปาตภาตานิ สัพพะโส.
 ยิ สัมพทเทเนน ภาสิตัง.
 อนัตตปริยตถกามินิ.
 ตัง สัตตคณตัง ภาณาม เต.

อนัตตปริยสูตรัง

๑ เขวม เม สตัง. เอกัง สมยัม ภควา, สัตตัง ยิม วิหริตติ,
 เขตวเน อณาตบณังจกัสส อารามเ. ตตฺร โช ภควา ภาทัง
 ขามันเคตติ "ภาทัง โวต." "ภทณเคตติ" เค ภาทัง ภาทว โต
 บัจจัสส โสตัง ภควา เขตทโวจ, "ณียมานิ ภาทังเว อนัตตปริยานิ.
 กตมานิ น. ทตตังนทานัตตปริยัม สัตตังนทานัตตปริยัม, ตาภานัตตปริยัม สิกขานัตตปริยัม,
 ปาวิจฺจปริยานัตตปริยัม อนัตตังตทานัตตปริยัม. กตมัญจ ภาทังเว ทตตังนทานัตตปริยัม,
 อช ภาทังเว เอกัง โจ, หิต ธรตณมมปิ ทตตังนทาน คัจฉตติ,
 อตตังนทานมมปิ ทตตังนทาน คัจฉตติ. มณิรตณมมปิ ทตตังนทาน คัจฉตติ.
 อัจจาวจํ วาปน ทตตังนทาน คัจฉตติ. สมนนฺวา พหิมมณฺวา
 มัจฉาททฺธิวํ มัจฉาปฏฺฐันนํ ทตตังนทาน คัจฉตติ. อตเตตัง ภาทังเว
 ทตตังนํ, เนตัง นตัง คตติ วทานิ. ตัญจ โช เอกัง ภาทังเว
 ทตตังนํ หินํ คัมมํ โปถุชชณิกัง อนริยัม อนัตตังนํ หิตัง,
 น นิพพิททาย น วิราททาย น นิโรชทาย น อปัสสมาย น อภิญญาย
 น สัมโพชทาย น นิพพานาย สัตตังคตติ. โย จ โช ภาทังเว ตถาคตฺวา

คณาณคตถาวกัฉวา ทตถันนาย คัจฉต, นวิฏฐุสถัท ไช นวิฏฐุเปโม
เอกนคคโค อภิปปสัน โน. เขตทานุศตริย ภาทชเว ทตถันนาย
ตตคานัน วิตุทชยา, โสภปริเทวานัน ตมคิกกมาย, ทุกชโทมนตถัน
อตถงคมาย, ญายตถ อชคมาย, นัพพานตถ ตจ ฉกรยาย.

ยทท คณาณคตถาวกัฉวา ทตถันนาย คัจฉต, นวิฏฐุสถัท ไช
นวิฏฐุเปโม เอกนคคโค อภิปปสัน โน. อิท วุจจติ ภาทชเว
ทตถันนายศตริย. อติ ทตถันนายศตริย.

ตถันนายศตริยญจ กถ โหติ. อช ภาทชเว เอกจ โจ, เกวตททมบ
ตถันนาย คัจฉต, วจนาคททมบ ตถันนาย คัจฉต. คคตททมบ

ตถันนาย คัจฉต, อจจาวจ วาปน ตถันนาย คัจฉต. ตมตถตถวา
พราหมันตถวา มัจฉาทฎฐุสถตถมัจฉาปฏบัตถตถมตถันนายคัจฉต. อตถเอค

ภาทชเว ตถัน, เนค นตถคคทามิ. คญจไช เขต ภาทชเว ตถัน,
ทม คมมิ ปอตุชชนิก อนุย อนุตถตถญทต, น นัพพทาย น วิราคาย

น นโรชาย น อปตถมาย น อภินาย น ตม โพงาย น นัพพานาย ตถตถติ.
ไช จ ไช ภาทชเว คณาณคตถตถวา คณาณคตถาวกัฉตถวา ตมตถันนาย

คัจฉต, นวิฏฐุสถัท ไช นวิฏฐุเปโม เอกนคคโค อภิปปสัน โน.
เขตทานุศตริย ภาทชเว ตถัน, ตตคานัน วิตุทชยา, โสภปริเทวานัน

ตมคิกกมาย, ทุกชโทมนตถัน อตถงคมาย, ญายตถ อชคมาย
นัพพานตถ ตจ ฉกรยาย. ยทท คณาณคตถตถวา คณาณคตถาวกัฉตถวา

ตมตถันนาย คัจฉต, นวิฏฐุสถัท ไช นวิฏฐุเปโม เอกนคคโค
อภิปปสัน โน. อิท วุจจติ ภาทชเว ตถันนายศตริย. อติ

ทตถันนายศตริย ตถันนายศตริย, ฐ

ตามานุคฺตศรียญฺจ กถํ โหติ. อธิ ภิกฺขเว เอกจฺใจ, ปุคฺตตถาภมฺบี
ตภาติ, ทวารตถาภมฺบี ตภาติ, ขนตถาภมฺบี ตภาติ, อูจฺจาวจํ วาปน ตภาติ,
ตมณฺเฒวา พฺราหฺมณฺเฒวา มิจฺฉาทิฏฺฐิเก มิจฺฉาปฏิบํหานฺเฒ ตทฺธิ
ปฏิตภาติ. อคฺคเตสํ ภิกฺขเว ตาโภ, เหนโส นคฺคตติ วทามิ.

โส จ โข เอโส ภิกฺขเว ตาโภ, หีนํ คมฺโม โปถุชฺชนิกอ
อนริโย อนคฺคตตฺถญฺหิตอ, น นีพฺพิททาย น วิราคทาย น นิโรชทาย
น อปฺสํมาย น อภิญญาย น ตมฺโพชทาย น นีพฺพานาย ตํวคฺคตติ. โย จ โข

ภิกฺขเว ตถาคเตวา ตถาคคตฺถาวเกวา ตทฺธิ ปฏิตภาติ, นินฺนิจฺฐิตฺโธ โข
นินฺนิจฺฐิตฺเพโม เอกนคฺคตโต อภิปฺปตฺถนํ โน. เขตตามานุคฺตศรียํ ภิกฺขเว
ตาทานํ, ตตฺถาทานํ วิตุทฺธิชยา, โสภปริเทวานํ ตมตฺถิกกมมาย,
ทกฺขโทมนสฺสํตํ อคฺคตคมาย, ญายสฺส อชคมาย, นีพฺพานสฺส

ตจฺจตกริยาย. ยทฺธิ ตถาคเตวา ตถาคคตฺถาวเกวา ตทฺธิ ปฏิตภาติ,
นินฺนิจฺฐิตฺโธ โข นินฺนิจฺฐิตฺเพโม เอกนคฺคตโต อภิปฺปตฺถนํ โน. อิทํ วุจฺจติ
ภิกฺขเว ตามานุคฺตศรียํ. อิติ ทสฺสํตามานุคฺตศรียํ ตํวตามานุคฺตศรียํ ตามานุคฺตศรียํ. ข

ตักขานุคฺตศรียญฺจ กถํ โหติ. อธิ ภิกฺขเว เอกจฺใจ, หิตํตมฺมมฺบี
ตักขาคิ, อตฺถตมฺมมฺบี ตักขาคิ, ตมฺมตมฺมมฺบี ตักขาคิ, อูจฺจาวจํ วาปน
ตักขาคิ, ตมณฺสฺสวา พฺราหฺมณฺสฺสวา มิจฺฉาทิฏฺฐิเกสฺส มิจฺฉาปฏิบํหานฺสฺส
ตักขาคิ, อคฺคเตสํ ภิกฺขเว ตักขา, เหนสา นคฺคตติ วทามิ.

สา จ โข เหนสา ภิกฺขเว ตักขา, หินา คมฺมา โปถุชฺชนิกอ
อนริยา อนคฺคตตฺถญฺหิตา, น นีพฺพิททาย น วิราคทาย น นิโรชทาย
น อปฺสํมาย น อภิญญาย น ตมฺโพชทาย น นีพฺพานาย ตํวคฺคตติ.
โย จ โข ภิกฺขเว ตถาคคตฺถเวทิตเต ชมฺมวินเย, อชิตฺตมฺบี ตักขาคิ,

พญาปาโท จิตต์ ปริยาทาย ฐิตตัตติ.' เมตฺ ฐานํ วิษชติ.
 นิสฺสรณญฺเอย्हตฺ อากุโส พญาปาทตฺส, ยททํ เมตฺตา เจโตวิมุตฺติ. ข
 ๒ อช ปน ภิกขเว ภิกขุ เอวํ วเทยฺย 'กรุณา ทิ โช เม
 เจโตวิมุตฺติ, ภาวิตา พหุตฺถกา ยานิกฺคา วัตถุกฺคา อญฺญูฐิตา
 ปริจฺจตา สุตฺตมารทฺธา. อถจปน เม วิเหสา จิตฺตํ ปริยาทาย
 คิฏฐิตฺติ.' โส 'มาเหวนฺติ' สฺส วจฺนโย, 'มา อายสฺมา
 เอวํ อวจ. มา ภควนฺตํ อพฺภากฺกช. น ทิ ตาญฺ ภควโต
 อพฺภกฺขานํ. น ทิ ภควา เอวํ วเทยฺย. อญฺฐานเมตฺ อากุโส
 อนวกาโส, ยํ กรุณาย เจโตวิมุตฺติยา, ภาวิตาย พหุตฺถกาย
 ยานิกฺคาย วัตถุกฺคาย อญฺญูฐิตาย ปริจฺจตายน สุตฺตมารทฺธายน,
 อถจปนสฺส วิเหสา จิตฺตํ ปริยาทาย ฐิตตัตติ.' เมตฺ ฐานํ
 วิษชติ. นิสฺสรณญฺเอย्हตฺ อากุโส วิเหสาย, ยททํ กรุณา
 เจโตวิมุตฺติ.

๓ อช ปน ภิกขเว ภิกขุ เอวํ วเทยฺย, 'มุตฺตา ทิ โช
 เม เจโตวิมุตฺติ, ภาวิตา พหุตฺถกา ยานิกฺคา วัตถุกฺคา
 อญฺญูฐิตา ปริจฺจตา สุตฺตมารทฺธา. อถจปน เม อรติ จิตฺตํ
 ปริยาทาย คิฏฐิตฺติ.' โส 'มาเหวนฺติ' สฺส วจฺนโย
 'มา อายสฺมา เอวํ อวจ. มา ภควนฺตํ อพฺภากฺกช น ทิ
 ตาญฺ ภควโต อพฺภกฺขานํ. น ทิ ภควา เอวํ วเทยฺย
 อญฺฐานเมตฺ อากุโส อนวกาโส, ยํ มุตฺตายน เจโตวิมุตฺติยา,
 ภาวิตาย พหุตฺถกาย ยานิกฺคาย วัตถุกฺคาย อญฺญูฐิตาย ปริจฺจตายน

สุดมารัทธาย, อถจปนัสส อรติ จิตตํ ปริยาทาย ฐิตจิตตํ
เนตํ ฐานํ วิชชติ. นิสสรณญเฐตํ อากุโล อรติยา, ยททํ
มุกตา เจโตวิมุตติ.

๔ อธิ ปน ภิกขเว ภิกขุ เอวํ วเทยย, 'อเปชา ทิ โช
เม เจโตวิมุตติ, ภาวิตา พหุลกตา ยานิกตา วัตถุกตา

อนัญฐิตา ปรัจิตา สุดมารัทธา. อถจปน เม ราโค จิตตํ
ปริยาทาย ฐิตจิตต.' โส 'มาเหวนต' สส วจนีโย, 'มา

ชายัสมา เอวํ อจ. มา ภควนตํ อพภากข. น ทิ ฐาขุ
ภควโต อพภากขานํ. น ทิ ภควา เอวํ วเทยย. อัญฐานเมตํ

อากุโล อนวภาโส, ยํ อเปชาย เจโตวิมุตติยา, ภาวิตาย
พหุลกตาย ยานิกตาย วัตถุกตาย อนัญฐิตาย ปรัจิตาย

สุดมารัทธาย, อถจปนัสส ราโค จิตตํ ปริยาทาย ฐิตจิตต.
เนตํ ฐานํ วิชชติ. นิสสรณญเฐตํ อากุโล ราคัสส, ยททํ

อเปชา เจโต วิมุตติ.
๕ อธิ ปน ภิกขเว ภิกขุ เอวํ วเทยย, 'อนิมิตตา ทิ โช

เม เจโตวิมุตติ, ภาวิตา พหุลกตา ยานิกตา วัตถุกตา อนัญฐิตา
ปรัจิตา สุดมารัทธา. อถจปน เม นิมิตตานุสारी วิญานํ โหตติ.'

โส 'มาเหวนต' สส วจนีโย, 'มา ชายัสมา เอวํ อจ.
มา ภควนตํ อพภากข, น ทิ ฐาขุ ภควโต อพภากขานํ.

น ทิ ภควา เอวํ วเทยย. อัญฐานเมตํ อากุโล อนวภาโส,
ยํ อนิมิตตาย เจโตวิมุตติยา, ภาวิตาย พหุลกตาย ยานิกตาย

29/03/2565

เทศน์ประกาศกั สุตต์.

ศตวรรษานุกรณ,

สารานุกรม อรรถกถา,

ยัมพท์เรน ภาตติ

ยกา พท์เรน เทตติ.

ตี สุตตนต์ ภาณาม เต.

สารานุกรมธรรม

๑ เขวม เม สุต. เอก สมน ภควา, สวตถย วิหริ,

เชตวเน อนาถบิณทิกสดี อาราม ตครโข ภควา ภิกขุ

ชามนเตติ "ภิกขโวติ." "ภทนต์ติ" เต ภิกขุ ภควโต

บัจจตี สุต. ภควา เขตทโวจ, "ณยเม ภิกขเว ชัมมา

สารานุกรม บียกรณา ครุกรณา, สังคหาย อวิวาทาย สัมคคยา

เอกภาวาย สุตตนต์. กตเม น.

๒ อช ภิกขเว ภิกขุโน, เมตตี กายกम्म บัจจภูริ

โหติ. สพรหมรังสี อาวิเจว รโหจ. อยมบี ชัมโม

สารานุกรม บียกรโน ครุกรโน, สังคหาย อวิวาทาย

สัมคคยา เอกภาวาย สุตตนต์.

๓ ปนจปร ภิกขเว ภิกขุโน, เมตตี วิจกम्म บัจจภูริ

โหติ, สพรหมจาร์สี อาวิเจว รโหจ. อยมบี ชัมโม

สารานุกรม บียกรโน ครุกรโน, สังคหาย อวิวาทาย สัมคคยา

เอกภาวาย สุตตนต์.

๔ ปนจปร ภิกขเว ภิกขุโน, เมตตี มโมกम्म บัจจภูริ

โหติ, สพรหมจาร์สี อาวิเจว รโหจ. อยมบี ชัมโม

สารานุกรม บียกรโน ครุกรโน, สังคหาย อวิวาทาย สัมคคยา

เอกภาวาย สุตตนต์.

ตำราเขียนหม่อมสุดคร

๕ ปนจปร ภัทชเว ภัทช, เย เต ตาภา ชมมิตา ชมมิตทชา,
อินตม ไต้ บัตตปรียาบันนหมตตม ป, ตถารุเปหิ ตาเกหิ อปป์ปฏี...
วิภคต โภคิ โหติ, สัตถวันเตหิ สัพพหัมจารหิ ตาชาารณ โภคิ.

อยมบี ชม โม ตารานโย ปียกรโน ครุกรโน, สังคหาย
อวิวาทาย สามคคยา เอกภวาวาย สัตถคตติ. ๗

๕ ปนจปร ภัทชเว ภัทช, ยานิ ตานิ สัตถานิ อชณันทานิ
อนิททานิ อสัพทานิ อกมมาสนานิ, ภุชิสถานิ วิญญู ปสสัตถานิ
อปรามคถานิ สมาริสัตถคณิกานิ, ตถารุเปสฺส สัตถสฺส สัตถสามญญคโต
วิหริตติ, สัพพหัมจารหิ อวิเวจ รโหจ. อยมบี ชม โม

ตารานโย ปียกรโน ครุกรโน สังคหาย อวิวาทาย สามคคยา
เอกภวาวาย สัตถคตติ. ๗

๖ ปนจปร ภัทชเว ภัทช, ยายิ ทัญญู อริยา นียยานิกา,
นียยาคิ ตกกรสสฺส สมนมาทกชกชยาย, ตถารูปาย, ทัญญูริยา
ทัญญูริยาสามญญคโต วิหริตติ, สัพพหัมจารหิ อวิเวจ รโหจ, อยมบี

ชม โม ตารานโย ปียกรโน ครุกรโน สังคหาย อวิวาทาย
สามคคยา เอกภวาวาย สัตถคตติ.

อิมเช ภัทชเว อ ชมมา ตารานยา ปียกรณา ครุกรณา,
สังคหาย อวิวาทาย สามคคยา เอกภวาวาย สัตถคตติ. ๗

อัทมโวจ ภควา. อตตมณา เต ภัทช ภควโต ภาสตี
อภานนทน ค. ๗

บทพยัญชนะว่า “ตถารุเปตฺถํ สํเรตฺถํ” ฉนฺ, อัมพ ในกรุงเทพฯ
แต่ฉบับพิมพ์เป็น “ตถารุเปตฺถํ สํเรตฺถํ” บาง “ตถารุเปตฺถํ สํเรตฺถํ” บาง
ให้ท่าน ผู้ฉน พิจารณาโดย ยกคฺฉน เทชณ.

สาราณชรมมฺลคคฺ. นิจฺฉิตฺ

๑ อพฺงคฺเปชตฺถุ โค,
อินฺท ทรยารกฺช โฉนปายํ,
อาทินวํ สปะทเปตฺถวา,
ปริยายํญมเทเสตฺถ,
คถเว ปญฺญ บคฺยคคฺ,

ตฺถัพโป สํวคฺฉนฺทโร,
สํวคานํ วิภาวโย,
อาณิสํสมนุคฺคโร,
พหุณฺนํ ทกฺขณาตฺถโน,
ปริยายนคฺมภณามเส.

สํวตฺถินิทานํ อาทิตตปริยายสูตรํ

๑๐๐๐๐๐

๑ เอวมํ เม สคฺ. เอกํ สมนํ ภคฺวา, สํวตฺถินํ วิหริคฺ,
เชตฺตวเน อนาถบิณฺฑทกฺคตฺถ อาราเม. คคฺโร โช ภคฺวา ภิกฺขุ
ชฺวามนฺเตตฺถ “ภิกฺขุ โวคฺ.” “ภทฺถนเตตฺถ” เต ภิกฺขุ ภคฺว โค
บิํจฺจตฺถ สคฺ. ภคฺวา เอตฺถ โวจ, “อาทิตตปริยายํ โว ภิกฺขเว
ชรมมปริยายํ เทสิตฺถ สามี คคฺ สคฺนมาถ สํวคํ มนสิคฺโรค
ภคฺคตฺถ สํวค.” “เอวมภทฺถนเตตฺถ” โช เต ภิกฺขุ ภคฺว โค บิํจฺจตฺถ สคฺ.
ภคฺวา เอตฺถ โวจ, “กคฺโมจ ภิกฺขเว อาทิตตปริยาโย ชรมมปริยาโย.

๑ วรํ ภิกฺขเว คคฺตตาย อโยสํสทากาย อาทิตตตาย สมนบิํชฺชิตตาย
ตฺถุ โชคฺภคฺตาย จกฺขนฺท ทรโย สมนปติมฺฉุ ฐุ, นเตว จกฺขเวญฺเยเยตฺถ
รฺเปตฺถ อนุพยัญชนะตฺถ นิมคคคฺสกา โห นิมคคคฺสกาเทชคคฺวา ภิกฺขเว

ชาติคตปริยายตฺร

๑ ญาณัน คิฏฐุมาณัน คิฏฐุเชยย. อนุพยัญชนตฺสาเทคชิตฺวา. ศตฺมญฺเจ
 ตฺมเย กาลัน กเรยฺย, ฐานเมตฺ วิชฺชติ, ยํ ทวณฺณํ คคฺนํ อญฺตรํ
 คคฺ คจฺเจยฺย นิริยฺวา ตริจฺฉาน โยนิจฺวา. อิมํชฺวาหิ ภิกฺขเว
 ชาทินวํ ทิสฺวา เอวํ วทามิ.

๒ ๑วํ ภิกฺขเว ติเณหน อโยสังกนา อชาติคเตน ตมบฺชชตเตน
 ตญฺ ไซคิภูเตน โถคินทํ ทรียํ ตมปตฺตมฏฐุ, นเตว โถควิญฺเษเยตฺ
 ตทเทตฺ อนุพยัญชนตฺ นิมตฺตคคคาโ. นิมตฺตตฺสาเทคชิตฺวา ภิกฺขเว
 ญาณัน คิฏฐุมาณัน คิฏฐุเชยย อนุพยัญชนตฺสาเทคชิตฺวา. ศตฺมญฺเจ

ตมเย กาลัน กเรยฺย, ฐานเมตฺ วิชฺชติ, ยํ ทวณฺณํ คคฺนํ
 อญฺตรํ คคฺ คจฺเจยฺย นิริยฺวา ตริจฺฉาน โยนิจฺวา. อิมํชฺวาหิ
 ภิกฺขเว ชาทินวํ ทิสฺวา เอวํ วทามิ.

๓ ๑วํ ภิกฺขเว ติเณหน นชฺเจตฺเตน อชาติคเตน ตมบฺชชตเตน
 ตญฺ ไซคิภูเตน ฆานินทํ ทรียํ ตมปตฺตมฏฐุ, นเตว ฆานวิญฺเษเยตฺ
 คคฺเชตฺ อนุพยัญชนตฺ นิมตฺตคคคาโ. นิมตฺตตฺสาเทคชิตฺวา ภิกฺขเว
 ญาณัน คิฏฐุมาณัน คิฏฐุเชยย อนุพยัญชนตฺสาเทคชิตฺวา. ศตฺมญฺเจ

ตมเย กาลัน กเรยฺย, ฐานเมตฺ วิชฺชติ, ยํ ทวณฺณํ คคฺนํ
 อญฺตรํ คคฺ คจฺเจยฺย นิริยฺวา ตริจฺฉาน โยนิจฺวา. อิมํชฺวาหิ
 ภิกฺขเว ชาทินวํ ทิสฺวา เอวํ วทามิ.

๔ ๑วํ ภิกฺขเว ติเณหน ชฺเรน อชาติคเตน ตมบฺชชตเตน
 ตญฺ ไซคิภูเตน ชิวหนทํ ทรียํ ตมปตฺตมฏฐุ, นเตว ชิวหาวิญฺเษเยตฺ
 ฐเตตฺ อนุพยัญชนตฺ นิมตฺตคคคาโ. นิมตฺตตฺสาเทคชิตฺวา ภิกฺขเว
 ญาณัน คิฏฐุมาณัน คิฏฐุเชยย อนุพยัญชนตฺสาเทคชิตฺวา. ศตฺมญฺเจ

อิทเมว มนสิกโรมิ, อิติ โสคติ อนิจฺจํ, สักทา อนิจฺจา
 โสทวิญฺญาณํ อนิจฺจํ, โสทสมฺมตฺสโต อนิจฺ ใจ ยมบพิ
 โสทสมฺมตฺสโตบัจจยา ออบบชชติ เวทยติ, สุขฺวา ทกฺขฺวา
 อทุกฺขมสุขฺวา, คมปิ อนิจฺจํ. ฯ ตัญฺชุตฺตํ คาว, ติณฺเฬน
 นชฺชเณทเนน อาทิตฺเตน สัมบชชตฺเตน สญฺ ไซตฺถิกเตน ชานนฺทํ วย
 สัมปติมญฺจฺ. หนฺทาหํ อิทเมว มนสิกโรมิ, อิติ ชานนํ
 อนิจฺจํ คณฺชา อนิจฺจา, ชานวิญฺญาณํ อนิจฺจํ ชานสมฺมตฺสโต
 อนิจฺ ใจ, ยมบพิ ชานสมฺมตฺสโตบัจจยา ออบบชชติ เวทยติ สุขฺวา
 ทกฺขฺวา อทุกฺขมสุขฺวา, คมปิ อนิจฺจํ. ฯ ตัญฺชุตฺตํ คาว,
 ติณฺเฬน ชเรน อาทิตฺเตน สัมบชชตฺเตน สญฺ ไซตฺถิกเตน
 ชว หนฺทํ วย สัมปติมญฺจฺ. หนฺทาหํ อิทเมว มนสิกโรมิ,
 อิติ ชวทา อนิจฺจา, วธา อนิจฺจา, ชวทวิญฺญาณํ อนิจฺจํ,
 ชวทสมฺมตฺสโต อนิจฺ ใจ, ยมบพิ ชวทสมฺมตฺสโตบัจจยา ออบบชชติ
 เวทยติ, สุขฺวา ทกฺขฺวา อทุกฺขมสุขฺวา, คมปิ อนิจฺจํ. ฯ
 ตัญฺชุตฺตํ คาว, ติณฺเฬน สัตตคยา อาทิตฺตคยา สัมบชชตฺตคยา
 สญฺ ไซตฺถิกคยา กายนฺทํ วย สัมปติมญฺจฺ. หนฺทาหํ อิทเมว มนสิ-
 กโรมิ, อิติ กาโย อนิจฺ ใจ, โฉนฺชุตฺตํ อนิจฺจา, กายวิญฺญาณํ
 อนิจฺจํ. กายสมฺมตฺสโต อนิจฺ ใจ, ยมบพิ กายสมฺมตฺสโตบัจจยา
 ออบบชชติ เวทยติ, สุขฺวา ทกฺขฺวา อทุกฺขมสุขฺวา, คมปิ
 อนิจฺจํ. ฯ ตัญฺชุตฺตํ คาว โสคติ. หนฺทาหํ อิทเมว มนสิกโรมิ,
 อิติ มโน อนิจฺ ใจ, ชมฺมา อนิจฺจา, มโนวิญฺญาณํ อนิจฺจํ,
 มโนสมฺมตฺสโต อนิจฺ ใจ, ยมบพิ มโนสมฺมตฺสโตบัจจยา ออบบชชติ

เวทียคิ, ^{๑๑๑๑} สขวา ^{๑๑๑๑} ทกขวา ^{๑๑๑๑} อทกขมสขวา, ^{๑๑๑๑} คตมบ ^{๑๑๑๑} อนิจจ. ๗
^{๑๑๑๑} เอว ^{๑๑๑๑} มสส ^{๑๑๑๑} ภักชเว ^{๑๑๑๑} สขวา ^{๑๑๑๑} อริยสวโก, ^{๑๑๑๑} จกขตมบ ^{๑๑๑๑} นพพนทค,
^{๑๑๑๑} รเปตม ^{๑๑๑๑} นพพนทค, ^{๑๑๑๑} จกชวญาณม ^{๑๑๑๑} นพพนทค, ^{๑๑๑๑} จกขตมผลตม ^{๑๑๑๑}
^{๑๑๑๑} นพพนทค, ^{๑๑๑๑} ยมบที ^{๑๑๑๑} จกขตมผลตมปัจจยา ^{๑๑๑๑} ออบบชชค ^{๑๑๑๑} เวทียคิ,
^{๑๑๑๑} สขวา ^{๑๑๑๑} ทกขวา ^{๑๑๑๑} อทกขมสขวา, ^{๑๑๑๑} คตมบ ^{๑๑๑๑} นพพนทค. ๗ ^{๑๑๑๑} โสคตมบ
^{๑๑๑๑} นพพนทค, ^{๑๑๑๑} สทเทตม ^{๑๑๑๑} นพพนทค, ^{๑๑๑๑} โสคตวญาณม ^{๑๑๑๑} นพพนทค,
^{๑๑๑๑} โสคตมผลตม ^{๑๑๑๑} นพพนทค, ^{๑๑๑๑} ยมบที ^{๑๑๑๑} โสคตมผลตมปัจจยา ^{๑๑๑๑} ออบบชชค
 เวทียคิ, ^{๑๑๑๑} สขวา ^{๑๑๑๑} ทกขวา ^{๑๑๑๑} อทกขมสขวา, ^{๑๑๑๑} คตมบ ^{๑๑๑๑} นพพนทค. ๗
^{๑๑๑๑} ฆานตมบ ^{๑๑๑๑} นพพนทค, ^{๑๑๑๑} คมเชตม ^{๑๑๑๑} นพพนทค, ^{๑๑๑๑} ฆานวญาณม ^{๑๑๑๑}
^{๑๑๑๑} นพพนทค, ^{๑๑๑๑} ฆานตมผลตม ^{๑๑๑๑} นพพนทค, ^{๑๑๑๑} ยมบที ^{๑๑๑๑} ฆานตมผลตมปัจจยา
^{๑๑๑๑} ออบบชชค ^{๑๑๑๑} เวทียคิ, ^{๑๑๑๑} สขวา ^{๑๑๑๑} ทกขวา ^{๑๑๑๑} อทกขมสขวา, ^{๑๑๑๑} คตมบ
^{๑๑๑๑} นพพนทค. ๗ ^{๑๑๑๑} ชิวหายม ^{๑๑๑๑} นพพนทค, ^{๑๑๑๑} รเตตม ^{๑๑๑๑} นพพนทค,
^{๑๑๑๑} ชิวหาวญาณม ^{๑๑๑๑} นพพนทค, ^{๑๑๑๑} ชิวหาตมผลตม ^{๑๑๑๑} นพพนทค, ^{๑๑๑๑} ยมบที
^{๑๑๑๑} ชิวหาตมผลตมปัจจยา ^{๑๑๑๑} ออบบชชค ^{๑๑๑๑} เวทียคิ, ^{๑๑๑๑} สขวา ^{๑๑๑๑} ทกขวา ^{๑๑๑๑} อทกขม—
^{๑๑๑๑} สขวา, ^{๑๑๑๑} คตมบ ^{๑๑๑๑} นพพนทค. ๗ ^{๑๑๑๑} กายตมบ ^{๑๑๑๑} นพพนทค, ^{๑๑๑๑} โนญฐัพเพตม ^{๑๑๑๑}
^{๑๑๑๑} นพพนทค, ^{๑๑๑๑} กายวญาณม ^{๑๑๑๑} นพพนทค, ^{๑๑๑๑} กายตมผลตม ^{๑๑๑๑} นพพนทค,
^{๑๑๑๑} ยมบที ^{๑๑๑๑} กายตมผลตมปัจจยา ^{๑๑๑๑} ออบบชชค ^{๑๑๑๑} เวทียคิ, ^{๑๑๑๑} สขวา ^{๑๑๑๑} ทกขวา
^{๑๑๑๑} อทกขมสขวา, ^{๑๑๑๑} คตมบ ^{๑๑๑๑} นพพนทค. ๗ ^{๑๑๑๑} มนตมบ ^{๑๑๑๑} นพพนทค,
^{๑๑๑๑} ษมเมตม ^{๑๑๑๑} นพพนทค, ^{๑๑๑๑} มโนวญาณม ^{๑๑๑๑} นพพนทค, ^{๑๑๑๑} มโนตมผลตม ^{๑๑๑๑}
^{๑๑๑๑} นพพนทค, ^{๑๑๑๑} ยมบที ^{๑๑๑๑} มโนตมผลตมปัจจยา ^{๑๑๑๑} ออบบชชค ^{๑๑๑๑} เวทียคิ,

ติจฉิวูปริหานิยธัมมสังคห

สังขวา ทักขวา อทุกขมสังขวา, ศัสสมบี นัพ พนทคิ, นัพ พนท
 วัชชคิ, วัชชคิ วัชชคิ, วัชชคิ (วัชชคิ) ญาณิ โหติ
 'ชฌนา ชาติ,' วุสสิทัง พรหมจริย, กตัง กรณีย, นاپริ อิตถคตยาชาติ'
 ปชานาติ. อโย โส ภาชเว อาทคตปริยาโย ธัมมปริยาโยติ." ข
 อิทมโวจ ภควา. อตตมนา เต ภิกขุ ภควโต ภาสสิทัง อภินันตุนติ. ข
 สวาคัง กนทานิ อาทคตปริยาโยสังคคัง นิฏฐิสุงคัง.

สังขมสังกตราชูนัง,	ตัมมคคิยานุปาตินัง,
เย ชมมา เคน นานา,	เทสสา วุชชมยวหา'
อญเฐสาชปตทนมบี,	เตสุ ตัมมานุวัตตนิ.
คิตทตถปัสสทชคค,	คัง สุตตนิคัง ภณาม เต.

ติจฉิวูปริหานิยธัมมสังคคัง.

๑ เอวมมี เม สุงคัง. เอกัง ตมยัม ภควา, เวธัสสิยัม วิหวคิ, สวารันทเท
 เจติเย. อถ โส ตัมพหุตา ติจฉิวี เยเน ภควา เตนปัสสังกมิมัง,
 อปัสสังกมิตวา ภควันคิ อภิวาเทตวา เอกมณคัง นิสสังคัง. เอกมณคัง
 นิสสังคัง โส เต ติจฉิวี ภควา เขตทโจ, "สคตโต ติจฉิวี อปริหานิเย
 ธัมเม เทเสธัสสามิ, คัง สุงนากัง สวารุงคัง มนสิคโรถ ภาสสิธัสสามิ."
 "เอวมมภนเตติ" โส เต ติจฉิวี ภควโต บัจจิสัง โสสังคัง. ภควา
 เขตทโจ, "กคเมจ ติจฉิวี สคต อปริหานิยา ชมมา. ข
 ๓ ยาวกัวญญัง ติจฉิวี วัชชัง, อภินันตุนนัพปาทา ภวสังคัง ค
 สนิ นัพปาทพหุตา, วุชชมยเว ติจฉิวี วัชชัง ปาฏิกังชา โน ปริหานิ. ข

ดิฉันขอประทานยชมมัคร

๒ ยาวกวญจ ดิจฉว วรช, ตมคคา สนนปคตตตต, ตมคคา
วญฐุหตตต, ตมคคา วรชกรณยาน กรตตต, วุทตมเยว
ดิฉฉว วรชชนี ปาฏิกงชา โน ปรีหานิ.

๓ ยาวกวญจ ดิจฉว วรช, อบัญญัติ น บัญเปตตตต, บัญตค
น ตมจตตตตตต, ยถาบัญญัติเต โปราเจน วรชชมเม ตมาทจย
วตตตตต, วุทตมเยว ดิจฉว วรชชนี ปาฏิกงชา โน ปรีหานิ. ฯ

๔ ยาวกวญจ ดิจฉว วรช, เย เต วรชชนี วรชชมหตตกา, เต
ตกกรตตตต ตกรกรตตตต ตาเนตตตตต ปุเชตตตต, เตตตญจ
โตคพพิ มญตตตต, วุทตมเยว ดิจฉว วรชชนี ปาฏิกงชา โน ปรีหานิ. ฯ

๕ ยาวกวญจ ดิจฉว วรช, ยา ตา กุตตตโย กุตตมารโย,
ตา น โอกกตตต ปตยห วาเตตตตต, วุทตมเยว ดิจฉว วรชชนี
ปาฏิกงชา โน ปรีหานิ. ฯ

๖ ยาวกวญจ ดิจฉว วรช, ยานี ตานี วรชชนี วรชชเจตยานี
อพนนตรานี เจว พาทรานี จ, ตานี ตกกรตตตต ตกรกรตตตต
ตาเนตตตตต ปุเชตตตต, เตตตญจ ทินนปพพิ กตปพพิ ชมมก

พตี โน ปรีหาเปตตตต, วุทตมเยว ดิจฉว วรชชนี ปาฏิกงชา
โน ปรีหานิ. ฯ

๗ ยาวกวญจ ดิจฉว วรชชนี, อรหันเตตุ ชมมการกชาวรนคตต
ตตตตตต กวตตตต, กนตต ตนาตตา จ อรหันโต วรชต อากจเฉยย,
ชากตา จ อรหันโต วรชเต มาตตี วิหเรยยต, วุทตมเยว

ดิฉฉว วรชชนี ปาฏิกงชา โน ปรีหานิ.

ภิกขุอุปทานิยขัมมสังค

ยาวกัจฉัย จิตฺตํ อิมํ สํคตํ อุปทานิยา ขัมมา วรชชํ ฐิตํ สมนํ,
 อิมํ จ สํคตํ อุปทานิเยสํ ขัมเมสํ วรชชํ สมนํ ทตฺตํ สมนํ,
 วุฑฺฒเยว จิตฺตํ วรชชํ ปาฏิกงฺขา โน ปริหานํ.” ข อิทมโวจ
 ภควา. อตฺตมณา เต จิตฺตํ ภควโต ภาตํ อภินนฺทนํ.

จิตฺตํอุปทานิยขัมมสังคํ นิฏฺฐํ ฐิตํ.

๑	มหาการุณิโก พุทฺโธ,	ดาวกานํ หิตตํโก.
	วุฑฺฒํ อากงฺขมาโนว,	ขัมเม สมนํ พุทฺธเตสํ.
	ภิกขุณํ สมนํ ทกฺขาติ,	ขัมเม อุปทานิเย.
	ตํ ความปฏฺยคยตํ,	ตํ สมนํ ภาณาม เต.

ภิกขุอุปทานิยขัมมสังคํ.

๑ เอวํ เม สํคํ. เอกํ สมนํ ภควา, ราชคเห วิหริติ, ภิรณฺกญเ
 บัพฺพเต. ตตฺร โข ภควา ภิกขุ อามนฺเตติ, “สํคํ โว ภิกขเว
 อุปทานิเย ขัมเม เทเตสํ สมนํ. ตํ สฺณาถ ดาวกํ มนสิกโรถ ภาตํ สมนํ”
 “เอวมนฺเต” โข เต ภิกขุ ภควโต บัจจสํ โสสํ. ภควา เอตทโวจ,
 “กตเมจ ภิกขเว สํคตํ อุปทานิยา ขัมมา. ข

๓ ยาวกัจฉัย ภิกขเว ภิกขุ, อภินนฺตํ นปาทา ภวตฺตํ สมนํ
 สมนํ นปาทพฺพตา, วุฑฺฒเยว ภิกขเว ภิกขุณํ ปาฏิกงฺขา โน ปริหานิ. ข

๒ ยาวกัจฉัย ภิกขเว ภิกขุ, สมนํคคา สมนํ นปตฺตํ สมนํ, สมนํคคา
 วุฑฺฒํ สมนํคคา, สมนํคคา สมนํกรณฺยานิ ภวตฺตํ สมนํ, วุฑฺฒเยว

ภิกขเว ภิกขุณํ ปาฏิกงฺขา โน ปริหานิ. ข

ภิกขุอุปปริทานยชัมมัตถ

๓ ยาวกัณฐิก ภิกขเว ภิกขุ, อบัญญัติ น บัญเปตต์ถนิต บัญคต
น สัมภังคินทลลนิต, ยถาบัญญัติเตสุ ลิกขาปเทสุ สมาทาย วตคตลลนิต,
วุฑฒิเยว ภิกขเว ภิกขุณี ปาฏิกังขา โน ปริทานิ. ฯ

๔ ยาวกัณฐิก ภิกขเว ภิกขุ, เย เต ภิกขุ เถวา รัตตณ
จิรบัพพชตา, สัมปัตโร สัมปรินายกา, เต ลิกกกรลลนิต ครุกรลลนิต
ธานลลนิต ปุเชลลนิต, เตลลนิต โสคัพพิ มณฺเฑลลนิต, วุฑฒิเยว
ภิกขเว ภิกขุณี ปาฏิกังขา โน ปริทานิ. ฯ

๕ ยาวกัณฐิก ภิกขเว ภิกขุ, อปมณนาย ตณฺหาโย โปโนพภิกาย
โน วลล คจฺฉลลนิต, วุฑฒิเยว ภิกขเว ภิกขุณี ปาฏิกังขา
โน ปริทานิ. ฯ

๖ ยาวกัณฐิก ภิกขเว ภิกขุ, อารญฺเฐ เตนาถเนตฺถ ธาเปชา
ภวลลนิต, วุฑฒิเยว ภิกขเว ภิกขุณี ปาฏิกังขา โน ปริทานิ. ฯ

๗ ยาวกัณฐิก ภิกขเว ภิกขุ, บจฺจคตญฺเวย ลลิตฺถ อบัญญัติเปตต์ถนิต,
กนตฺถ อนาคตาจ เปตฺถา ลลพฺรหมจาริ อคจฺฉญฺเยยฺย, อคคตาจ
เปตฺถา ลลพฺรหมจาริ ฉาลลฺล วิหเรยฺยุนฺนิต, วุฑฒิเยว ภิกขเว
ภิกขุณี ปาฏิกังขา โน ปริทานิ. ฯ

ยาวกัณฐิก ภิกขเว อิมํ ลลิตฺถ ปริทานิยา ชมฺมา ภิกขุ
ลลนิต, อิมํ ลลิตฺถ อปริทานิเยลล ชมฺเมลล ภิกขุ ลลนิตลลนิต,
วุฑฒิเยว ภิกขเว ภิกขุณี ปาฏิกังขา โน ปริทานิต. ฯ

อิตมวโจ ภควา. อตฺตมณา เต ภิกขุ ภควโต ภาสิตํ อภินนฺทุนฺนิต. ฯ

ภิกขุอุปปริทานยชัมมัตถนิต นินฺนิต.

ใน ๒ พระสูตรนี้ บทว่า 'วุตถม' เป็น 'วุตถิ' บางที 'บัญญัติสันติ'
เป็น "บัญญัติสันติ" บาง.

๑	พรหมจารี นมค โคโส,	อสมโฆเวกปคคโค.
	สัพพโส สุตตสันตนา,	อโฆวโน ชิโน.
	สัคค เมถนสังโยค,	พรหมจารี โยปฆาตเน.
	ยสม สัคคเต ปกาเสตี,	กิงชิโน ปจจโค ปุเร.
	ตารุณี อตถสทชตถ,	ค สัคคสันติ ภณามเส.

สัคคัพพิชเมถนสังโยคสูตร.

๑ เอวเม สัค. เอกิ สมย ภควา, สāvāṅgī vīhāri,
 เขตวเน- อฆาตปณชกสส อวราเม. อถไซ ชาณสโสณิ พราหฺมโณ
 เยน ภควา เตนปลังกมิ. อปลังกมิตวา ภควตา สทธี สมิโมท.
 สมิโมทนิยิ กถิ สวารณยิ วตสาเรตวา เอกมณต นิสท. เอกมณต
 นิสิน โนไซ ชาณสโสณิ พราหฺมโณ ภควันติ เขตทโวจ,
 "ภวมิบโน โคตโม พรหมจารี ปฐิขานาตค." ๗ ยิ ทิ ค
 พราหฺมณ สมิมา วทมาโน วเทยย, "อชณท อจณท
 อสพล อกมมาตสิ ปริปนณนิ ปริสทธี พรหมจริยิ จรตค,
 มเมว คิ พราหฺมณ สมิมา วทมาโน วเทยย. อหณท พราหฺมณ
 อชณท อจณท อสพล อกมมาตสิ ปริปนณนิ ปริสทธี
 พรหมจริยิ จรามค. ๗ กิมปน โท โคตม พรหมจริยสส ชณชมบ
 ฉททมบ สพลมบ กมมาตสิมบค.

๑ อช พราหฺมณ เอกจ โจ สมิโนวา พราหฺมโณวา, สมิมา พรหมจารี

ปฏิธานมาน, นเหวโช มาตุคามเน สัทธิ ทวชนทวชตมาบตติ
 ตมาบตติ. อปิจโช มาตุคามสัง อัจฉาถนั ปริมัททนั นหาปนี สัมพาหนิ
 สาทียติ, โส ตทตสสาเทติ คณนิกามาติ เตน จ วิคต อापชชติ.
 อทมบโช พรหมมณ พรหมจริยสัง ชนทมบ นททมบ สพตมบ
 กมมาตมบ. อยิ วุจจติ พรหมมณ อปรตัทธิ พรหมจริยิ จรติ,
 สยุต โส เมถุนสังโยเคน, “น ปริมุจจติ ชาติยา ชรามมณน,
 โสเกหิ ปริเทเวหิ ทุกเขหิ โทมณตเสหิ อุปายาเสหิ, น ปริมุจจติ
 ทุกชตมาติ” วทามิ. ๗

๒ ปนจปริ พรหมมณ อิชกัจโจ สมนโนวา พรหมมโนวา,
 สัมมา พรหมจาริ ปฏิธานมาน, นเหวโช มาตุคามเน สัทธิ
 ทวชนทวชตมาบตติ ตมาบชชติ, นบี มาตุคามสัง อัจฉาถนั ปริมัททนั
 นหาปนี สัมพาหนิ สาทียติ. อปิจโช มาตุคามเน สัทธิ
 สยชคตติ สักพิติ สเกถายติ, โส ตทตสสาเทติ คณนิกามาติ เตน
 จ วิคต อापชชติ. อทมบโช พรหมมณ พรหมจริยสัง
 • ชนทมบ นททมบ สพตมบ กมมาตมบ. อยิ วุจจติ พรหมมณ
 อปรตัทธิ พรหมจริยิ จรติ, สยุต โส เมถุนสังโยเคน, “น ปริมุจจติ
 ชาติยา ชรามมณน, โสเกหิ ปริเทเวหิ ทุกเขหิ โทมณตเสหิ
 อุปายาเสหิ, น ปริมุจจติ ทุกชตมาติ วทามิ. ๗

๓ ปนจปริ พรหมมณ อิชกัจโจ สมนโนวา พรหมมโนวา,
 สัมมา พรหมจาริ ปฏิธานมาน, นเหวโช มาตุคามเน สัทธิ
 ทวชนทวชตมาบตติ ตมาบชชติ, นบี มาตุคามสัง อัจฉาถนั ปริมัททนั

นหาปณิ สัมปาหนิ สาทิยคิ. นบี มาตุคามเน สัทธิ สันญชคชต
 สักกพิคิ สักกตยาตคิ. อปปีจโร มาตุคามสัง สักกชานา สักกช
 ชปนินชฌายคิ เปกชคิ, โส ตพสสังเทตคิ คณินกาเมตคิ เตน จ วิคตคิ
 อามชชต. อทมมบโร พราหมณ พหมจรายสัง ชณทมมบ
 สกททมมบ สพตมมบ กมมาตมมบ. อยิ วุจจคิ พราหมณ อปรัดททธิ
 พหมจรายิ จรคิ, สยัคโค เมถุนสังโยเคน, “น ปริมุจจคิ ชาตिया
 ชรามรณน, โสเกหิ ปริเทเวหิ ทุกชหิ โทมมสังเดหิ อปายาเสหิ,
 น ปริมุจจคิ ทุกชตมาต” วทามิ. ฯ
 ๕ ปนจปรี พราหมณ อเชกจโจ สมโนวา พราหมโนวา,
 สัมมา พหมจาริ ปฐชานมาโน, นเหวโร มาตุคามเน สัทธิ
 ทวชนทวชนตมาตคต สัมมาชชตคิ, นบี มาตุคามสัง อจจาทนนิ ปริมททนนิ
 นหาปณิ สัมปาหนิ สาทิยคิ, นบี มาตุคามเน สัทธิ สันญชคชต
 สักกพิคิ สักกตยาตคิ, นบี มาตุคามสัง สักกชานา สักกช ชปนินชฌายคิ
 เปกชคิ. อปปีจโร มาตุคามสัง สัทท สันนาตคิ, ตโรกชททวา
 ตโรปาภาวโร, พนคยาวา ภณนคยาวา คายนคยาวา โรทนคยาวา.
 โส ตพสสังเทตคิ คณินกาเมตคิ เตน จ วิคตคิ อามชชต. อทมมบโร
 พราหมณ พหมจรายสัง ชณทมมบ สกททมมบ สพตมมบ กมมาตมมบ.
 อยิ วุจจคิ พราหมณ อปรัดททธิ พหมจรายิ จรคิ, สยัคโค
 เมถุนสังโยเคน, “น ปริมุจจคิ ชาตिया ชรามรณน, โสเกหิ
 ปริเทเวหิ ทุกชหิ โทมมสังเดหิ อปายาเสหิ, น ปริมุจจคิ
 ทุกชตมาต” วทามิ. ฯ

๕ ปุณฺณปรํ พราหฺมณ อชฺเชกฺข ใจ สมนโณวา พราหฺมโณวา,
 ตมฺมา พหฺมจาวี ปุชฺชานมาโน, นเหวโช มาตฺตคาเมน ตํทํชฺช
 ทวฺยนทวฺยสํมาปตฺตํ ตํมาบชชติ, นบี มาตฺตคามสฺสํ อจฺฉาถนํ
 ปริมทฺถนํ นหาปนํ ตมฺพาทนํ ตาทิยติ, นบี มาตฺตคาเมน ตํทํชฺช
 ตํญฺชคฺคตํ ตํกํพิกิ ตํเกถายติ, นบี มาตฺตคามสฺสํ จกฺขุมา
 จกฺขุ อุนนิชฺฌายติ เปกฺกชฺชติ, นบี มาตฺตคามสฺสํ ตํทํทํ ตํณาคิ
 ตโรกฺขทํทวา ตโรปกากรวา, หตฺถนํคยาวา ภณฺณคยาวา คายนํคยาวา
 โรทนํคยาวา. อมฺปิจโช ยานิสฺสํ ตานํ ปุพฺเพ มาตฺตคาเมน
 ตํทํชฺช หตฺถสทฺตปํทกํพตฺตานิ, ตานํ อนุสฺสํวติ. โส ตทตฺตํสาเทติ ตนํ นกาเมติ
 เตน จ วิตติ อามบชชติ. อิทมฺปิโช พราหฺมณ พหฺมจวฺยสฺสํ
 ชนฺทมบ ฌททมบ ตํพตฺตมบ กมฺมาตมฺบ. อยํ กุจฺจติ พราหฺมณ
 อปฺริสฺสทํจํ พหฺมจวฺยสฺสํ จวติ, สยฺยตํ โค เมถุนสฺสํโยเคน, “น ปริมุจฺจติ
 ชาตฺติยา ชรามรเณน, โสเกหิ ปริเทเวหิ ทุกฺเขหิ โทมนสฺสํเสหิ
 อญายาเสหิ, น ปริมุจฺจติ ทุกฺขสฺสํมาติ” อิทามิ. ๓

๖ ปุณฺณปรํ พราหฺมณ อชฺเชกฺข ใจ สมนโณวา พราหฺมโณวา,
 ตมฺมา พหฺมจาวี ปุชฺชานมาโน, นเหวโช มาตฺตคาเมน ตํทํชฺช
 ทวฺยนทวฺยสํมาปตฺตํ ตํมาบชชติ, นบี มาตฺตคามสฺสํ อจฺฉาถนํ
 ปริมทฺถนํ นหาปนํ ตมฺพาทนํ ตาทิยติ, นบี มาตฺตคาเมน ตํทํชฺช
 ตํญฺชคฺคตํ ตํกํพิกิ ตํเกถายติ, นบี มาตฺตคามสฺสํ จกฺขุมา จกฺขุ
 อุนนิชฺฌายติ เปกฺกชฺชติ, นบี มาตฺตคามสฺสํ ตํทํทํ ตํณาคิ ตโรกฺขทํทวา

ติโรปากาวา, หสนันตยาวา ภณันตยาวา คายนันตยาวา โรทันตยาวา,
 นบี ขานันตัต คานิ ปุพเพ มาตุคามเน สัตถิ หลิตตบิตกพิทานิ,
 คานิ อมุตตัตติ. อปปัจจ โข บัตตัตติ คหปคิฉวา คหปคิปปคิตวา,
 บัญจติ กามคฺเคนหิ สัมมบิตติ สัมมังกิภตติ ปริจจรายมานัน. โส
 ตทตตเตเตเตติ คณนกาเมติ เตน จ วิตติ อายชชติ. อิทมปิโซ
 พฺรหฺมณ พฺรหฺมจฺริยตตต ชณชมปิ อิททมปิ สพตมปิ กมมาตมปิ
 อยฺ วุจฺจติ พฺรหฺมณ อปริตฺตํชํ พฺรหฺมจฺริยํ จรติ สยฺตํโค
 เมถุนตั้ง โยเคน, “น ปริมุจฺจติ ชาติยา ชรามรเณน, โสเกหิ ปริเทเวหิ
 ทุกฺเชหิ โทมนตเตหิ อูปายาเตหิ, น ปริมุจฺจติ ทุกฺชตฺตมาติ” วทามิ. ๗
 ๗ ปุณฺจปํ พฺรหฺมณ อิคฺเชจฺจ โจ สมนโณวา พฺรหฺมณโณวา,
 สัมมา พฺรหฺมจฺริ ปฏิจจามานโน, นเทโวโซ มาตุคามเน สัตถิ
 ทวฺยนทวฺยตฺตมาบตติ สมาบชชติ, นบี มาตุคามตตต อจฺฉาทนํ ปริมททนํ
 นหาปนํ สัมพาหนํ ตาทิยติ, นบี มาตุคามเน สัตถิ สตฺยชคชติ
 สกพิตติ สกเถยติ, นบี มาตุคามตตต จภฺชณา จภฺชํ อุนนิชณมายติ
 เปกชติ, นบี มาตุคามตตต สททํ สุนาติ ติโรกุชชิตวา ติโรปากาวา,
 หสนันตยาวา ภณันตยาวา คายนันตยาวา โรทันตยาวา, นบี
 ขานันตัต คานิ ปุพเพ มาตุคามเน สัตถิ หลิตตบิตกพิทานิ,
 คานิ อมุตตัตติ, นบี บัตตัตติ คหปคิฉวา คหปคิปปคิตวา, บัญจติ
 กามคฺเคนหิ สัมมบิตติ สัมมังกิภตติ ปริจจรายมานัน. อปปัจจ โข อัญฺจ
 เทวณิกายํ ปณฺชาย พฺรหฺมจฺริยํ จรติ, “อิมินาหํ สเดณวา วเคนวา
 ตเปณวา พฺรหฺมจฺริเยณวา, เทโววา ภวีสฺสํมิมิ เทวัญฺจโรวาติ.”

โธ คทลัธสาเทติ ตันนิกาเมติ เตน จ วิคต อามชชติ. อิทัมปิโช

พราหฺมณ พหฺมจริยธลัธ ฐณทมปิ นิตทมปิ สพตมปิ กัมมาธมปิ.

อภี วุจฺจติ พราหฺมณ อปริธุทฺธิ พหฺมจริย จริติ, ลัยฺกฺโค

เมถุนตั้งโยเคน, “น ปริมุจฺจติ ชาติยา ชรามรณน, โธเกหิ ปริเทเวหิ

ทุกฺเขหิ โทมนธลัธเหหิ อฺปายาเสหิ, น ปริมุจฺจติ ทุกฺชธมาติ” วทามิ. ข

ยาวกัวญฺจาหิ พราหฺมณ, อิมลลัธิตตฺตํ เมถุนตั้งโยคานํ,

อญฺจว เมถุนตั้งโยคํ อตตนิ อภิปทํ สมนุปลลัธ. เณว คาวาหิ

พราหฺมณ, สเทวเก โธเก สมารเก สพหฺมเก, ลลัธสมณพราหฺมณียา

ปชาย สเทวมนุปลลัธาย, อนุคฺคว สัมมาธมํ โพัชฺช อภิสสมพุทฺโธ

บัจจญฺจาติ. ยโธจโช อหิ พราหฺมณ, อิมลลัธิตตฺตํ เมถุนตั้งโยคานํ,

อญฺจว เมถุนตั้งโยคํ อตตานิ อภิปทํ น สมนุปลลัธ, อกาหิ

พราหฺมณ, สเทวเก โธเก สมารเก สพหฺมเก, ลลัธสมณ

พราหฺมณียา ปชาย สเทวมนุปลลัธาย, อนุคฺคว สัมมาธมํ โพัชฺช

อภิสสมพุทฺโธ บัจจญฺจาติ. ญานญฺจปน เม ทลลัธนิ อทปาติ,

“อกุบฺปา เม จิมุคฺคิ, อยมนิตฺตมา ชาติ, นิตถทานิ ปุณฺพภาโวติ. ข

เอวํ วุคฺคเต ชาณุสเสธนิ พราหฺมโณ ภควันตํ เอกทโวจ,

“อภิกกนตํ โภ โคตม, อภิกกนตํ โภ โคตม.เสยฺยถาปิ โภ

โคตม, นิกุชชิตฺวา อุกฺกุชเชยฺย, ปญฺจธนนฺวา จิวเรยฺย,

มุพทลลัธวา มคฺคิ อจิกฺกเชยฺย, อนฺชกาเววา เตลปฺชโชคํ ชาเรยฺย,

“จกฺขมนฺ โค รูปานิ ทกฺขณตค.” เอวเมว โภตา โคตเมน

อนเกปริยาเยน อิมํ โน ปกาสิโธ. เอธาหิ ภควันตํ โคตมํ

มคฺควิภังคสูตร

ธรรณํ คัจฉามิ, ชมฺมญฺจ ภิกฺขุสฺสญฺจ. อฺปาสกํ มํ ภวํ โคตโม
ชาเรตฺ, อสฺสชตฺตเค ปาณเปตํ ธรรณํ คตฺนํติ."

ธตฺตพฺพชเมตฺตนฺตํ โยคสฺสทตํ นิฏฺฐิตํ.

๑	สเทวโก อยํ โดโก,	ธมฺวโร ธพฺพทมฺโก.
	ยมมคคฺ อปฺปชานนํ โค,	ธพฺพทกฺกา นมฺมจฺจติ.
	มคคกฺขายนฺมคฺ โค โส,	ภคฺวา มคคโกวโท.
	คํ เว มคคํ อภิญญา,	ทกฺกชธฺชยคามินิ.
	ธยํ เตเนว คนฺตวาน,	บํบํ โค โพชฺชนุตฺตรํ.
	ธมฺมานุปฺปฏิบตฺตยคค,	ธตฺตทานํ โพชฺชคามินิ.
	นानาวิเชหฺปาเยภิ,	ปจฺเจเทสิ ทิเคสฺสโก.
	คณฺมคคทปถํ ธตฺตํ,	ยํ ธมฺมพฺพชเนน ภาสิคํ.
	วตฺตคฺคตเย ปถนฺนํ,	ธารณํ ชมฺมกามินิ.
	ภยํ โย ปถาทุบฺปาเทน,	ทิจฺฐํ โสฺฐกรเนนจ.
	ธวตฺตํ ธาเรนฺตถบิ,	คํ ธตฺตคณฺตํ ภณฺนาม เส.

มคฺควิภังคสฺสทตํ.

๑ เอวฺมํ เม ธตฺ. เขกํ ธมฺมํ ภคฺวา, ธาวตฺถลยํ วิหริติ, เขตฺตเว
อนาถบิณฺฑิตกสฺส อารามเ. คตฺตรโฆ ภคฺวา ภิกฺขุ อามนฺเตสิ
"ภิกฺขุโวติ." ภทฺนเตติ" เต ภิกฺขุ ภคฺวโต บํจฺจสฺส โสธฺ. ภคฺวา
เขตฺตโวจ, "อริยํ โว ภิกฺขเว อฏฺฐุงคกํ มคคํ เทสิธฺธํ
วิภังคสฺสคามิ. คํ ธนฺนาถ ธารกํ มนฺสิถโรถ ภาสิคํ สคามิ." "เอวฺม
ภนฺเตติ" โฆ เต ภิกฺขุ ภคฺวโต บํจฺจสฺส โสธฺ. ภคฺวา เขตฺตโวจ,

“กตโม ๑ ภิกขเว อริโย อัญจุงคโก มัคโค. เสยฺยถิโก.
ตัมมาทัญญู ตัมมาตังกัมโป, ตัมมาวาจา ตัมมากัมมันโต ตัมมาอาชิว,
ตัมมาวาชาโม ตัมมาตติ ตัมมาตมาริ. ฯ”

๑ กตมา ๑ ภิกขเว ตัมมาทัญญู. ยโม ภิกขเว ทกฺเข ญานํ,
ทกฺขณฺมทเย ญานํ, ทกฺขณโรเช ญานํ, ทกฺขณโรชคามินียา
ปฏูปทาย ญานํ. อโย วุจฺจติ ภิกขเว ตัมมาทัญญู. ฯ”

๒ กตโม ๑ ภิกขเว ตัมมาตังกัมโป. โยโย ภิกขเวเนกัมม
ตังกัมโป อพฺยาปาทตังกัมโป อวิทฺถาตังกัมโป. อโย วุจฺจติ
ภิกขเว ตัมมาตังกัมโป. ฯ”

๓ กตมา ๑ ภิกขเว ตัมมาวาจา. ยาโย ภิกขเว มุสาวาทา
เวรมณฺเฑ, บิถุณาย วาจาเย เวรมณฺเฑ, มรุตฺตาย วาจาเย เวรมณฺเฑ,
ตัมมปฺปตฺตาเย เวรมณฺเฑ. อโย วุจฺจติ ภิกขเว ตัมมาวาจา. ฯ”

๔ กตโม ๑ ภิกขเว ตัมมากัมมันโต. ยาโยภิกขเว ปาณาติปาตา
เวรมณฺเฑ, อทินฺนาทานา เวรมณฺเฑ, อพรหฺมจฺริยา เวรมณฺเฑ. อโย
วุจฺจติ ภิกขเว ตัมมากัมมันโต. ฯ”

๕ กตโม ๑ ภิกขเว ตัมมาอาชิว. อิช ภิกขเว อริยสํวโก
มิจฺฉาอาชิวํ ปหฺวย, ตัมมาอาชิวเณ สิวกํ กัมเปติ. อโย วุจฺจติ
ภิกขเว ตัมมาอาชิว. ฯ”

๖ กตโม ๑ ภิกขเว ตัมมาวาชาโม. อิช ภิกขเว ภิกฺขุ, อญฺุบบันฺณานิ
ปาปกาณิ อญฺุสฺสทาณิ ชมฺมานิ อญฺุบบาปาทาย, ติณฺทํ ชเนติ วายนติ
วิริยํ อารภสิ จิตฺตํ บัคฺคณฺเฑหาติ ปทหติ. อญฺุบบันฺณานิ ปาปกาณิ

มคฺควิภังคสูตร

อกุสฺสณานิ ชัมมานิ ปทานาย, ฉนฺทํ ชเนติ วายมตี วิริยํ

อารภตี จิตฺตํ บคฺคณฺหาตี ปทหตี. อหุบฺบํหณานิ กุสฺสณานิ

ชัมมานิ อปฺปาชาเย, ฉนฺทํ ชเนติ วายมตี วิริยํ อารภตี

จิตฺตํ บคฺคณฺหาตี ปทหตี. อหุบฺบํหณานิ กุสฺสณานิ ชัมมานิ,

ฐูทียา อสฺมํ โมธาย ภิกฺขุ โยภาวาย เวปฺถึธาย ภาวนาย ปาริบริยา,

ฉนฺทํ ชเนติ วายมตี วิริยํ อารภตี จิตฺตํ บคฺคณฺหาตี

ปทหตี. อหํ วุจฺจตี ภิกฺขเว สัมมาวาชาโม. ๗

๘ กตมา ๑ ภิกฺขเว สัมมาสตี. อิทฺถ ภิกฺขเว ภิกฺขุ กายะ

กายานุบฺบํสฺส วิหรัตี, อาคาบิ สัมปชาโน สติมา วิเนยฺย โตเก

อภิชฺฌมา โทมนสฺสตี. เวทนาสุ เวทนานุบฺบํสฺส วิหรัตี, อาคาบิ

สัมปชาโน สติมา วิเนยฺย โตเก อภิชฺฌมา โทมนสฺสตี. จิตฺเต

จิตฺตานุบฺบํสฺส วิหรัตี. อาคาบิ สัมปชาโน สติมา วิเนยฺย โตเก

อภิชฺฌมา โทมนสฺสตี. ชัมเมสุ ชัมมานุบฺบํสฺส วิหรัตี, อาคาบิ

สัมปชาโน สติมา วิเนยฺย โตเก อภิชฺฌมา โทมนสฺสตี. อหํ วุจฺจตี

ภิกฺขเว สัมมาสตี. ๗

๘ กตโม ๑ ภิกฺขเว สัมมาสมาจิ. อิทฺถ ภิกฺขเว ภิกฺขุ วิวิจฺเจว

กามะหิ วิวิจฺจ อกุสฺสเถหิ ชัมเมหิ, สฺวิตทกฺกํ สฺวิจารํ วิเวกชัม บคฺสฺสช

ปฐุมํ ฌานํ อูปตัมบชช วิหรัตี. วิตทกฺกวิจารามํ วูปตมา,

อชฺฌตฺตํ สัมปตฺถาถนํ เจตโต เอโกทิกภาวํ อวิตทกฺกํ อวิจารํ,

สฺมาชชัม บคฺสฺสช ทุคฺคิยํ ฌานํ อูปตัมบชช วิหรัตี. บคฺชยาจ

วิราคา, อุเปชโกจ วิหรัตี สโตจ สัมปชาโน, สุชญฺญา กายะเม

อฏฐังคิกมคคคาถา

ปติสเวเทติ, ยันตี อริยา ฮาจิภมต 'อเปชโก สติมา สุขวิหาริตี'
 คติยิ ฌานี อปสัมบชช วิหริติ, สขัสสจ ปทานา ทุกขัสสจ
 ปทานา, ปัพเพจ โสมนัสสโทมนัสسانی อตถังคมา, อทุกขมสุขิ
 อเปชาสตีปาริสัทธี, จตุตถิ ฌานี อปสัมบชช วิหริติ. อยิ
 วุจจติ ภิกขเว สัมมาธมาธิตี." อิทมโวจ ภควา. อตตมมา
 เต ภิกขุ ภควโต ภาสตี อภินันทนิค.

มคคควภังคสุตตี นิฏฐิตี.

อฏฐังคิกมคคคาถา.

๑ มคคานฏฐังคิโก เสฏฐิโร,	สัจจานี จตุโร ปทา.
วิราโค เสฏฐิโร ชัมมานิ,	ทิปทานัญญจ จักขุมา.
เอเสว มคโค นัตถิ โน,	ทสสันตัส วิสุทธียา.
เอตญหิ ตุมเหท ปฏิบชชถ,	मारเสนับปโมหนิ.
เอตญหิ ตุมเหท ปฏิบหนนา,	ทุกขัสสันตนิ กริสสถ.
อกขาโต โว มยา มคโค,	อญาย สัสตตตถนนิ.
ตุเมทหิ กิจจิจิ ฮาตบับ,	อกขาทาโร ตถาคคา.
ปฏิบหนนา ปโมกขนิค,	ณายินो มารพันชนาตี.

๑ ยาวตา จัตตเต โถโก,	อนเนกาการจิตตโก.
ดาว ตี ออนุปริวัตตนิค.	เย ชัมมา สหจาริโก
เย ชัมเม สุมุพายันโต,	โถโก ออนุปริวัตตเต.
เค ชัมมา โถกนัตตคณา,	"โถกชัมมาตี" กิตติคา.
โถกัสสญูฐา อญูฐาจ,	อนุโรชวิโรชिका.

โลกขัณฑ์มธุรส

เขตวันโรชวิโรจ,	วิษณุพันทวาน บัณชิตา.
ปรมุขจันต ทุกขัตมา,	ดัมมา ภวัสส ปารค.
เตส มัจฉาปฏิปัตติ,	โยนิโต ปฏิปัตติ จ.
ยัสมี เคน มุณเฑน,	สุตตคณตัสมี ปกาธิตา.
ญาณิ สัจฉารยิตวาน,	ยถาภคิ ปชานิตุ.
สาธุนิ อคตถทชตถ,	คัม สุตคณต ภณาม เต.

โลกขัณฑ์มธุรส.

๑ เขวม เม สุก. เขก สุมย ภควา. สวตถึย วิหริ, เซตวเน
 อนาคตปณทกตัส อาราม. คตโร โช ภควา ภิกขุ อามันเตสิ
 "ภิกขโวติ." "ภทนต์เต" เต ภิกขุ ภควโต ปัจจัสส สุต. ภควา
 เขตทโวจ, "อัญฐิเม ภิกขเว โลกขัณฑ์มา โลกั ออนุปริวัตตคต,
 โดโกจ อัญฐ โลกขัณฑ์เม ออนุปริวัตตคต. กตเม อัญฐ. ตาโกจ
 อตาโกจ, ยโสจ อยโสจ, นินทาจ ปัสสาจ, สุตญจ ทุกขญจ.
 อิมโช ภิกขเว อัญฐ โลกขัณฑ์มา โลกั ออนุปริวัตตคต,
 โดโกจ อิม อัญฐ โลกขัณฑ์เม ออนุปริวัตตคต. อัสสุตวโต
 ภิกขเว ปตุชชเนตัส อุมบชชคิ, ตาโกมี อตาโกมี, ยโสมี อยโสมี,
 นินทามี ปัสสามี, สุตมี ทุกขมี. สุตวโตมี ภิกขโว อริยสวากตัส
 อุมบชชคิ, ตาโกมี อตาโกมี ยโสมี อยโสมี, นินทามี
 ปัสสามี, สุตมี ทุกขมี. คตโร ภิกขเว โโก วิเสโส โโก อริยปายโส
 กิ นามากรณิ, สุตวโต อริยสวากตัส อัสสุตวตา ปตุชชเนนาติ."
 ภควมุตกา โน ภันเต ขัณฑ์มา ภควันเตตีกา ภควंपริสูวณา.

อนิจจัง ทุกขัง วิปริณามธมมัตถิ, ” ยถากุตฺถํ นันฺนปชานาติ. อุนฺนํชชติ
 ทุกขัง, โส น อติ ปฏิสันฺนิจักขติ, อุนฺนํนโนโฆ เม อิทํ ทุกขัง,
 ตัญฺหาโฆ อนิจจัง ทุกขัง วิปริณามธมมัตถิ, ” ยถากุตฺถํ นันฺนปชานาติ.
 ตสฺส ตาโกปปี จิตฺตํ ปริยาทาย ตัญฺฐุติ, ตตาโกปปี จิตฺตํ
 ปริยาทาย ตัญฺฐุติ. ยโสปี จิตฺตํ ปริยาทาย ตัญฺฐุติ, อยโสปี
 จิตฺตํ ปริยาทาย ตัญฺฐุติ. นินฺทายี จิตฺตํ ปริยาทาย ตัญฺฐุติ,
 ปลสฺสาปปี จิตฺตํ ปริยาทาย ตัญฺฐุติ. สฺขปปี จิตฺตํ ปริยาทาย
 ตัญฺฐุติ, ทุกฺขปปี จิตฺตํ ปริยาทาย ตัญฺฐุติ. โสจ อุนฺนํนโน
 ตาโก อุนฺนํชฌติ ตตาเก ปฏิวรฺชฌติ อุนฺนํนโน ยถ อุนฺนํชฌติ
 อยเด ปฏิวรฺชฌติ, อุนฺนํนโน ปลสฺส อุนฺนํชฌติ นินฺทาย
 ปฏิวรฺชฌติ, อุนฺนํนโน สฺข อุนฺนํชฌติ ทุกฺเข ปฏิวรฺชฌติ.
 โส เหว อุนฺนโรชวิโรชถมาปปี โน, “ น ปริมุจฺจติ ชาตียา ชรามวณฺเณ,
 โสเกหิ ปริเทเวหิ ทุกฺเขหิ โทมนสฺสเดหิ อฺปายาเดหิ, น ปริมุจฺจติ
 ทุกฺขธมฺมาติ ” วทามิ. ”
 สฺทว โสจโฆ ภิกฺขเว อริยธาวกสฺส, - อุนฺนํชชติ ตาโก, โส อิติ
 ปฏิสันฺนิจักขติ “ อุนฺนํนโนโฆ เม อยํ ตาโก, โสจโฆ อนิจฺจโฆ
 ทุกฺ โฆ วิปริณามธมฺ โมติ, ” ยถากุตฺถํ ปชานาติ. อุนฺนํชชติ.
 ตตาโก, โส อิติ ปฏิสันฺนิจักขติ, “ อุนฺนํนโนโฆ เม อยํ ตตาโก,
 โสจโฆ อนิจฺจโฆ ทุกฺ โฆ วิปริณามธมฺ โโมติ, ” ยถากุตฺถํ ปชานาติ
 อุนฺนํชชติ ยโส, โส อิติ ปฏิสันฺนิจักขติ, “ อุนฺนํนโนโฆ เม อยํ
 ยโส, โสจโฆ อนิจฺจโฆ ทุกฺ โฆ วิปริณามธมฺ โโมติ, ” ยถากุตฺถํ

ปชานาคิ. อุมฺบํชฺชติ อยโส, โส อิติ ปฏฺฐญฺจิกฺขติ, “อุมฺบํชฺช โน โส
 เม อยํ อยโส, โสจโส อนิจฺจโส ทุกฺโข วิปริณามธมฺโมติ,”
 ยถากุตํ ปชานาคิ. อุมฺบํชฺชติ นินฺทา, โส อิติ ปฏฺฐญฺจิกฺขติ,
 “อุมฺบํชฺชนาโส เม อยํ นินฺทา, สจจโส อนิจฺจจาทุกฺขา วิปริณาม—
 ธมฺมาติ,” ยถากุตํ ปชานาคิ. อุมฺบํชฺชติ ปลฺลสา, โส อิติ
 ปฏฺฐญฺจิกฺขติ, “อุมฺบํชฺชนาโส เม อยํ ปลฺลสา, สจจโส อนิจฺจจาทุกฺขา
 วิปริณามธมฺมาติ,” ยถากุตํ ปชานาคิ. อุมฺบํชฺชติ สฺขํ,
 โส อิติ ปฏฺฐญฺจิกฺขติ, “อุมฺบํชฺช โส เม อิทํ สฺขํ, ตญฺจโส
 อนิจฺจํ ทุกฺขํ วิปริณามธมฺมนฺติ,” ยถากุตํ ปชานาคิ. อุมฺบํชฺชติ
 ทุกฺขํ, โส อิติ ปฏฺฐญฺจิกฺขติ, “อุมฺบํชฺช โส เม อิทํ ทุกฺขํ,
 ตญฺจโส อนิจฺจํ ทุกฺขํ, วิปริณามธมฺมนฺติ,” ยถากุตํ ปชานาคิ.
 คัสสํ ตาโกปปี จิตฺตํ น ปริยาทาย ตัญฺฐติ, อตาโกปปี จิตฺตํ
 น ปริยาทาย ตัญฺฐติ, ยโสปปี จิตฺตํ น ปริยาทาย ตัญฺฐติ,
 อยโสปปี จิตฺตํ น ปริยาทาย ตัญฺฐติ. นินฺทาปปี จิตฺตํ น ปริยาทาย
 ตัญฺฐติ, ปลฺลสาปปี จิตฺตํ น ปริยาทาย ตัญฺฐติ. สฺขํปปี จิตฺตํ
 น ปริยาทาย ตัญฺฐติ, ทุกฺขํปปี จิตฺตํ น ปริยาทาย ตัญฺฐติ.
 โสจ อุมฺบํชฺชํ ตาภํ นานุรุชฺฌติ อตาเก นนฺตปฏฺฐวรุชฺฌติ,
 อุมฺบํชฺชํ ยสํ นานุรุชฺฌติ อยเส นนฺตปฏฺฐวรุชฺฌติ, อุมฺบํชฺชํ
 ปลฺลสํ นานุรุชฺฌติ นินฺทาย นนฺตปฏฺฐวรุชฺฌติ, อุมฺบํชฺชํ สฺขํ
 นานุรุชฺฌติ ทุกฺเข นนฺตปฏฺฐวรุชฺฌติ. โส เอวํ อนุโรชจวิโรชจวิปทีโณ,
 “ปริมุจฺจติ ชาตียา ชรามรณเณ, โสเกหิ ปรีเทเวหิ ทุกฺเขหิ

โคตมัตถก

โทมนัสเสหิ อุปายาเสหิ ปริมุจฺจติ ทุกฺขสมฺมาติ” วทามิ. อโยช
 ภาทฺทเว วิเตโส อโย อธิปฺปายโส อิทํ นานาภรณํ, สุตฺวาโต
 อริยสํวกฺกสฺส, อสฺสํสฺวตา ปุณฺณชเนนาติ.” อิทมโวจ ภควา.
 อิทํ วจฺวาน สุตฺวา, อถาปรํ เอกทโวจ สัตถา.

“ตาโก อตาโก อโยโส ยโสจ, นินฺทา ปสฺสํสาจ สฺขํจ ทุกฺขํ.
 เอกเ อนิจฺจา มนุเสสุ รัมมา. อสฺสํสฺวตา วิปริณามรัมมา.
 เอกจ ญฺตฺวา สติมา สฺเมโช, อเวกฺขติ วิปริณามรัมเม.
 อญฺฐุสฺส รัมมา น มณฺเฑติ จิตฺตํ, อนญฺฐุโต โน ปญฺญาตเมติ.
 สสฺสํสาจโรชา อถวา วิโรชา, วิชฺชิตา อตฺถคตา น สนิติ.
 ปทญฺจ ญฺตฺวา วิรชํ อโสภํ, สัมมํปฺปชานาติ ภวสฺส ปารคฺติ. ฯ

โตกรัมมัตถกํ นิฏฐิตํ.

๑ สัพฺพโส สฺกฺขสมฺมาโน, สัพฺพรัมมาน ปารคฺ.
 รัมมญฺจ วินยํ สัตถุ,
 ยํ โส นาโต สเมเวติ,
 สํชฺชนํ เนตฺติภาวตถํ,
 สํสํมํมาน ปารคฺ.
 สํสํมํมาน ปารคฺ.
 สํสํมํมาน ปารคฺ.
 สํสํมํมาน ปารคฺ.
 สํสํมํมาน ปารคฺ.

โคตมัตถกํ

๑ เอวํ เม สฺคํ. เอถํ สมยํ ภควา, เวธํดิยํ วิหริติ, มหาเว
 กุฏาการสํถายํ. อกฺโข มหาปฺราปติ โคตมํ เยน ภควา
 เตนุปลังกมิ, อุปปลังกมิตฺวา ภควนฺตํ อภิวาเทตฺวา เอกมฺนตํ
 อญฺฐุสฺสํ. เอกมฺนตํ สุตฺวาโช มหาปฺราปติ โคตมํ ภควนฺตํ
 เอกทโวจ, “สํชฺชนํ เม ภาณเต ภควา สฺกฺขสฺสํเตน รัมมํ เทเสตฺ,
 สํชฺชนํ เม ภาณเต ภควา สฺกฺขสฺสํเตน รัมมํ เทเสตฺ,

ขมห์ ภควโค ขมห์ สุตวา, เอกา รูปัญฐา อัมปมัตตา
 อาทาปนี ปหิตตตา วิหเรยยนต.” เยโซ คัง โคตมิ ขมเม
 ชาเนยฺยาสี, “อิม ขมมา สรรคาย สวัตตณฺติ โน วิราคาย,
 สโยคาย สวัตตณฺติ โน วิสโยคาย, อายาย สวัตตณฺติ โน
 อปจายาย, มหัจฉตาย สวัตตณฺติ โน อัมปจฉตาย, อสนฺคญฺฐูริยา
 สวัตตณฺติ โน สนฺคญฺฐูริยา, สคณิกาย สวัตตณฺติ โน ปวิเวคาย,
 โกตฺชชาย สวัตตณฺติ โน วิริยารมฺภาย, ทพฺพรคาย สวัตตณฺติ
 โน สฺภรรคายาติ.” เอกังเดณ โคตมิ ชาเรยฺยาสี, “เนโส ขมฺโม
 เนโส วินโย เนตํ สัตถุสํสาธณฺติ.” เยจโซ คัง โคตมิ
 ขมเม ชาเนยฺยาสี,

- ๑ “อิม ขมมา วิราคาย สวัตตณฺติ โน สรรคาย,
- ๒ วิสโยคาย สวัตตณฺติ โน สโยคาย,
- ๓ อปจายาย สวัตตณฺติ โน อายาย,
- ๔ อัมปจฉตาย สวัตตณฺติ โน มหัจฉตาย,
- ๕ สนฺคญฺฐูริยา สวัตตณฺติ โน อสนฺคญฺฐูริยา,
- ๖ ปวิเวคาย สวัตตณฺติ โน สคณิกาย,
- ๗ วิริยารมฺภาย สวัตตณฺติ โน โกตฺชชาย,
- ๘ สฺภรรคาย สวัตตณฺติ โน ทพฺพรคายาติ.”

เอกังเดณ โคตมิ ชาเรยฺยาสี, “เอโส ขมฺโม เอโส วินโย
 เอตํ สัตถุสํสาธณฺติ.” อิทมโวจ ภควา. อตฺตมณา มหาปชาปติ
 โคตมิ ภควโค ภาสิตํ อภินันฺทติ. ข

โคตมสูตรํ นิฏฐิตํ.

นวาทศัตถ์ปฏิบัติปกปาฐ

๑	อาชาตริโค พุทโธ	อาชาตวินเย รโต.
	อนัตถัตถานุสาเรน	อิตฺตนิจ ปิยาปิเย.
	กาถคตฺเชน ภูณฺหานิ,	จรณาจรณेषึจ.
	นเววอาตวตฺถุณิ,	อาชาตวินเย นว.
	เวเนยฺยานิ อเทเสสิ,	อฺปายํ ฐมฺมิกํ ททํ.
	ธาชนํ ฐมฺมิกามานํ,	คํปฺปทานกรํ นิธ.
	สุตฺวา ญุตฺวา ปทานาย,	อาชาตานิ ขณารหิ.
	เตตฺมํปกาสถํ ฐมฺม—	ปริยายํ ภณาม เต.

นวาทศัตถ์ปฏิบัติปกปาฐ

๑ อิตฺถิโง เคน ภคฺวตา ชานตา มํถํสฺสา อรหตา ฐมฺมา—
 ฐมฺพทฺเชน, นว ฐมฺมา ฐมฺมทกฺกชาตา, นวอาตวตฺถุณิ. กตมานิ
 นว. “อนตถํ เม อจฺรต,” อาชาตํ พนฺชต. “อนตถํ เม จรตต,
 อาชาตํ พนฺชต. อนตถํ เม จรตํสฺสคต,” อาชาตํ พนฺชต.
 “บยฺยตํ เม มนาบํสฺสํ อนตถํ อจฺรต,” อาชาตํ พนฺชต.
 “บยฺยตํ เม มนาบํสฺสํ อนตถํ จรตต,” อาชาตํ พนฺชต.
 “บยฺยตํ เม มนาบํสฺสํ อนตถํ จรตํสฺสคต,” อาชาตํ พนฺชต.
 “อบบยฺยตํ เม อมนาบํสฺสํ อตถํ อจฺรต,” อาชาตํ พนฺชต.
 “อบบยฺยตํ เม อมนาบํสฺสํ อตถํ จรตต,” อาชาตํ พนฺชต.
 “อบบยฺยตํ เม อมนาบํสฺสํ อตถํ จรตํสฺสคต,” อาชาตํ พนฺชต.
 อิเมโง เคน ภคฺวตา ชานตา มํถํสฺสา อรหตา ฐมฺมา ฐมฺพทฺเชน,
 นว ฐมฺมา ฐมฺมทกฺกชาตา, นวอาตวตฺถุณค.

นวาชาทปฏิวินยปริทีปกปาโฐ

๑ อตถโฆ เตน ภควตา ชานตา บั้สังตา อรหตา สัมมาสัมพุทฺธเชน,
 นว ชัมมา สัมมทกฺขาตา, นวาชาทปฏิวินยา. กตเม นว. "อนตถ
 เม อจฺรต, ตํ กุเตตถ ตพฺภาติ," อาฆาตํ ปฏิวินเนติ. "อนตถ
 เม จฺรตต, ตํ กุเตตถ ตพฺภาติ," อาฆาตํ ปฏิวินเนติ.
 "อนตถ เม จฺรตฺตต, ตํ กุเตตถ ตพฺภาติ," อาฆาตํ ปฏิวินเนติ.
 "บิยฺสัง เม มนาบิสัง อนตถ อจฺรต, ตํ กุเตตถ ตพฺภาติ,"
 อาฆาตํ ปฏิวินเนติ. "บิยฺสัง เม มนาบิสัง อนตถ จฺรตต,
 ตํ กุเตตถ ตพฺภาติ," อาฆาตํ ปฏิวินเนติ. "บิยฺสัง เม มนาบิสัง
 อนตถ จฺรตฺตต, ตํ กุเตตถ ตพฺภาติ," อาฆาตํ ปฏิวินเนติ.
 "อบบิยฺสัง เม อมนาบิสัง อตถ อจฺรต, ตํ กุเตตถ ตพฺภาติ,"
 อาฆาตํ ปฏิวินเนติ. "อบบิยฺสัง เม อมนาบิสัง อตถ จฺรตต,
 ตํ กุเตตถ ตพฺภาติ," อาฆาตํ ปฏิวินเนติ. "อบบิยฺสัง เม
 อมนาบิสัง อตถ จฺรตฺตต, ตํ กุเตตถ ตพฺภาติ," อาฆาตํ
 ปฏิวินเนติ. อิเมโฆ เตน ภควตา ชานตา บั้สังตา อรหตา
 สัมมาสัมพุทฺธเชน, นว ชัมมา สัมมทกฺขาตา, นวาชาทปฏิวินยาติ. ฯ

๑ สเทวกัสสี โถกัสสี
 สํนาทตตบปัสสทตถ,
 ทส นาทกรณ นาม,
 ตังนํปทาภิกามานํ,
 เตสฺส สันทปกํ สุตฺตํ,
 สํนาทตตาสตสทตถ,

นากภูโต นราสโม.
 ลางกานํ หิตตโก.
 เข ชัมเม สมุทฺทริย.
 ลางุณํ ชัมมกามินํ.
 ยํ นาทเนว ภาสิตํ.
 ตํ สุตฺตนตํ ภณาม เต. ฯ

ทศนาถกรณธัมมสูตรที่

๑ เขวมั เม สัก. เขกั สมยั ภควา, ต้าวัตถิยั วิหริติ,
 เขตวเน อนาถบิณฺฑิตักัสส อารามะ. คัตถิโ อ ภควา ภิกขุ
 อามันเตติ "ภิกขุโวจ." "ภทฺธิเตติ" เต ภิกขุ ภควโศ ปัจจัสส โสส
 ภควา เอกทโวจ, "ตนาถา ภิกขเว วิหริต มา อนาถา, ทุกขิ
 ภิกขเว อนาโถ วิหริติ. ทสยิเม ภิกขเว นาทกรณา ธัมมา.
 กตเม ทส.

๓ อธิ ภิกขเว ภิกขุ สัตถวา โหติ, ปาติโมกขสัจจวรสัจจโศ วิหริติ
 อจจารโศจระตัมบิณฺโณ โน อณุมตเตสั วชเชสั ภยทสัต้าวี สมารทาย
 สักขติ สักขาปเทสั. ยัมปิ ภิกขเว ภิกขุ สัตถวา โหติ,
 ปาติโมกขสัจจวรสัจจโศ วิหริติ อจจารโศจระตัมบิณฺโณ โน อณุมตเตสั
 วชเชสั ภยทสัต้าวี สมารทาย สักขติ สักขาปเทสั. ยัมปิ
 ธัมโม นาทกรโณ.

๒ ปุณฺณปริ ภิกขเว ภิกขุ พหุสัจจโศ โหติ, สุตฺตโร สุตตนิมิจจโย,
 เย เต ธัมมา อาทิกถยาณา มชฺฌเมกถยาณา ปริโยธานกถยาณา,
 สาคัก สัพพัญญันเ กเวตปripุณเณ ปริสัทฺธิ พหิมจริยั อภิวทฺถิ,
 คถารุปาสัธ ธัมมา พหุสัจจโศ โหติ, ธตา จจสา ปริจिता
 มนธานุเปกขิตา ทิฏฐิยา สัมปฏิวทฺธา. ยัมปิ ภิกขเว ภิกขุ
 พหุสัจจโศ โหติ, สุตฺตโร สุตตนิมิจจโย, เย เต ธัมมา อาทิกถยาณา
 มชฺฌเมกถยาณา ปริโยธานกถยาณา, สาคัก สัพพัญญันเ กเวตปripุณเณ
 ปริสัทฺธิ พหิมจริยั อภิวทฺถิ, คถารุปาสัธ ธัมมา พหุสัจจโศ

โหนติ, ขตา วจธา ปริจจาคา มนสาเนเปกขิตา ทฐุริยา ตูปปฐวาทธา.
อยมบี ฐัมโม นาทกรโณ. ๗

๓ ปนจปรี ภิกขเว ภิกขุ กถยานมิตฺโต โหติ - กถยานสหาโย
กถยานสฺมปวงโก. ยมบี ภิกขเว ภิกขุ กถยานมิตฺโต โหติ
กถยานสหาโย กถยานสฺมปวงโก. อยมบี ฐัมโม นาทกรโณ. ๗

๔ ปนจปรี ภิกขเว ภิกขุ สฺวโจ โหติ, โสวจสฺสํกรณเห
ฐัมเมหิ สมนฺนาคโต, ขโม ปทกขณคคาหิ อนุสาสนิ. ยมบี
ภิกขเว ภิกขุ สฺวโจ โหติ, โสวจสฺสํกรณเห ฐัมเมหิ
สมนฺนาคโต, ขโม ปทกขณคคาหิ อนุสาสนิ. อยมบี
ฐัมโม นาทกรโณ. ๗

๕ ปนจปรี ภิกขเว ภิกขุ, ยานิ ตานิ สฺพรหมจารินิ อจฺจาวจานิ
กักรณฺยานิ, คตถ ทกฺโข โหติ อนตโส, ตตรุปายาย วิมฺสา
สมนฺนาคโต, อถ กาคุ อถ สฺวิชาตุ. ยมบี ภิกขเว ภิกขุ,
ยานิ ตานิ สฺพรหมจารินิ อจฺจาวจานิ กักรณฺยานิ, คตถ ทกฺโข
โหติ อนตโส, ตตรุปายาย วิมฺสา สมนฺนาคโต, อถ กาคุ อถ
สฺวิชาตุ. อยมบี ฐัมโม นาทกรโณ. ๗

๖ ปนจปรี ภิกขเว ภิกขุ ฐัมมกาโม โหติ บิยสฺมุตทาหาโร,
อภิชฺเม อภิวินฺเย อพฺวารปามุชฺโส. ยมบี ภิกขเว ภิกขุ
ฐัมมกาโม โหติ บิยสฺมุตทาหาโร, อภิชฺเม อภิวินฺเย อพฺวารปามุชฺโส.
อยมบี ฐัมโม นาทกรโณ. ๗

๗ ปุณฺจปรํ ภิกขเว ภิกขุ อารทชวโร วิหริติ, อकुสฺถานิ
 ชัมมานิ ปทานาย, กุสฺถานิ ชัมมานิ อุปตัมปทาย, ทามวา
 ทพฺพปรกโกโม อนิกชตฺตชฺโร กุสฺเสตฺต ชัมเมตฺต. ยมฺมปิ ภิกขเว
 ภิกขุ อารทชวโร วิหริติ, อकुสฺถานิ ชัมมานิ ปทานาย,
 กุสฺถานิ ชัมมานิ อุปตัมปทาย, ทามวา ทพฺพปรกโกโม อนิกชตฺตชฺโร
 กุสฺเสตฺต ชัมเมตฺต. ยมฺมปิ ชัมโม นาทกรโณ. ฯ

๘ ปุณฺจปรํ ภิกขเว ภิกขุ สันคฺคฺยโร โหติ, อิตฺติร จิวร ปิณฺทปาต—
 เสนาสนํ คิถานบัจจยภตฺตชฺช ปริกฺขาเรน. ยมฺมปิ ภิกขเว ภิกขุ สันคฺคฺยโร
 โหติ, อิตฺติร จิวร ปิณฺทปาต เสนาสนํ คิถานบัจจยภตฺตชฺช ปริกฺขาเรน.
 ยมฺมปิ ชัมโม นาทกรโณ. ฯ

๙ ปุณฺจปรํ ภิกขเว ภิกขุ สติมา โหติ, ปรมฺเณ สติเนบฺบิกฺเกน
 สมนฺนาคโต, จิรกตมฺมปิ จิรภาตติมฺมปิ สวิตฺตา อนุสฺสวิตฺตา. ยมฺมปิ
 ภิกขเว ภิกขุ สติมา โหติ, ปรมฺเณ สติเนบฺบิกฺเกน สมนฺนาคโต,
 จิรกตมฺมปิ จิรภาตติมฺมปิ สวิตฺตา อนุสฺสวิตฺตา, ยมฺมปิ ชัมโม นาทกรโณ. ฯ

๑๐ ปุณฺจปรํ ภิกขเว ภิกขุ บัญฺวา โหติ, อุตฺตยตฺถคามินิยา
 บัญฺวาย สมนฺนาคโต, อริยาย นีพฺเพชฺชิกาย สมนฺมาทกฺชกฺชยคามินิยา.
 ยมฺมปิ ภิกขเว ภิกขุ บัญฺวา โหติ, อุตฺตยตฺถคามินิยา. บัญฺวาย
 สมนฺนาคโต, อริยาย นีพฺเพชฺชิกาย สมนฺมาทกฺชกฺชยคามินิยา. ยมฺมปิ

ชัมโม นาทกรโณ. ฯ สนาถา ภิกขเว วิหริตฺวา มา อนวธา, ทกฺช
 ภิกขเว อนวโถ วิหริติ. อิมฺโห ภิกขเว ทสฺส นาทกรณา ชัมมาต. ฯ
 อิทมฺโวจ ภควา. อิตตฺตมฺมา เต ภิกขุ ภควโต ภาตฺตํ อภินนฺทนต์.

ทศนาถกรณชัมมสังคํ นินฺนํ ฐิตํ.

๑ เวเนยฺเย วินยฺนฺเตน,
 กามสฺสํสาโท จ กามานํ,
 เคสํ นิสฺสํสรณญฺจาปิ,
 วิญฺญํ อตฺถสฺสทชฺสทกํ,

สํมปฺพทฺเชน มเหสิมา.
 ฮาทินํ โว จ เทสํโต.
 กามานํ สํมตฺถกฺกโม.
 ตํ สุตฺตํนตํ ภณาม เส.

กามสูตรที่

๑ กามํ กามยมาณสฺสํ,
 ฮทฺธา ปิตฺตมโน โหติ,
 ตสฺสํ เจ กามยานสฺสํ,
 เค กามา ปรีหายนฺติ,
 โย กามे ปรีวชฺเชติ,
 โสภํ วิสฺสํตฺถกํ โสภ,
 เขตฺติ วตฺถํ หิรญฺญญจ,
 ทโย พนฺช ปถ กามे,
 ฮพฺธา นํ พถยนฺติ,
 คโต นํ ทถฺสมเนวติ,
 ตสฺมา ฮนฺตํ สทา สโต,
 เค ปหาย ตเว โสภ,

ตสฺสํ เจ ตํ สมิชฺฌติ.
 ฮทฺธา มจฺโจ ยทฺถนฺติ.
 ฮนฺตฺทชาตสฺสํ ฮนฺตโน.
 สุตฺตวทฺโหว รุบํปติ.
 สบฺบสฺสํเสว ปทา สโร.
 สโต สมนฺตวตฺตติ.
 ทวาสฺสํ ทาสํ ปวีรํ.
 โย น โร ฮนฺตฺทนฺติ.
 มทฺทนฺเตนํ ปรีรํสฺยา.
 ฮาวิ กิณฺนมโวจทกํ.
 กามานํ ปรีวชฺชเย.
 ฮาวิ สิตฺตวาท ปารุคฺติ.

กามสูตรที่ นิมฺฐํ สุตํ ๒ คาถา

๑ ฮญฺเณน ปรียาเยน,
 กามสฺสํเยว ฮสฺสํสาทํ,
 เวเนยฺยานํ วิภาเวสํ,
 สํสาณํ อตฺถสฺสทชฺสทกํ.

เวเนยฺเย สํมปฺโพชฺชยํ.
 ฮาทินํ อตฺถกฺกมํ.
 ฮโมชฺวจโน มนํ.
 ตํ สุตฺตํนตํ ภณาม เส.

คฤหัสถ์สุกตัตถ์

๑ สัตโต กุหาญ พหุณาภินโน,
 ทเว วิเวกา หิตตาวโร โส,
 อัจฉานทานา ภวสาตพัทธา,
 บัจฉา ปเรวณิ อเปกขมานา,
 กามะสึ คัทธา ปัสสา ปมพฺหา,
 ทกขปนิตา ปรีเทวณนติ,
 คัสมาหิ ตักเขถ อเรว ชนฺติ,
 น คัสสึ เหตุ วิสมี จเรยฺย,
 บัสสํมิ โสเก ปรีณนทมานิ,
 หินา นรา มัจฉมเช ตบฺนติ,
 มมายิตเต บัสสํถ ฌนฺทมานเ,
 เขตฺปิ ทิสฺวา อมโม จเรยฺย,
 อโภสฺ อนฺเตสฺ วิเนยฺย นนฺทิ,
 ยทตตกรหิ ตทกรพฺพมาโน,
 สํญิ ปรีญา วิตเรยฺย โอสมิ,
 อพฺพพหสฺสํโต จรมบฺปมคฺโต,

คิฏฺฐุ นโร โมहनฺสํมิ ปคาโพท.
 กามา หิ โสเก น หิ สบฺปหายา.
 เต ทบฺปมฺญา น หิ อญฺ โมกฺขา.
 อิมเว กามะ ปรีเมเว ชบฺบิ.
 อวทานิยา เต วิสเม นวิฏฺฐา.
 "กิสฺ ภวิสฺตาม อโศ จตาเต."
 ยงกญฺจ ชญา "วิสมนฺติ" โสเก.
 ออบบญฺหิ คํ ชวตมาหุ ชรา.
 ปชฺ อิมิ ตณฺหคคํ ภเวสฺ.
 อวตตณฺหาเต ภวาภเวสฺ.
 มัจฉเว อปิ โปทเก ชนฺโสเต.
 ภเวสฺ "อาสฺสํตมกรพฺพมาโน.
 สสฺสํ ปรีญา ยอนานคิทฺโต.
 น ตบฺปติ ทิฏฺฐุสฺสํเตสฺ ชโร.
 ปรีคคฺเตสฺ มุนิ โนปติคฺโต.
 นาสฺสํติ โสกมิมฺปรีญาจติ."

คฤหัสถ์สุกตัตถ์ นิฏฐิตํ ๘ คาถา

๑ ทิฏฐิยา ทบฺปหานาย,
 ทิฏฐิยา สมนฺคมาตคคฺ,
 สตฺวา ญานาวิจาเรน,
 ทิฏฐิยา ปหานสฺสํทคคฺ,

ปหา โนปายทสฺสิญา.
 ยํ สมนฺพทฺเชน เทสฺสิคฺ.
 วิญฺญํ ญานาจารินิ.
 คํ สุตตฺนคฺ กณาม เต.

ทฎฐฐฎฐฎฐฎฐฎฐฎฐ

๐ วทณคเว ทฎฐฐฎฐฎฐฎฐฎฐฎฐ เอเก,
 วาทฎฐฎฐฎฐฎฐฎฐฎฐ มุณี โนอุเปติ,
 สฎฐฎฐฎฐฎฐฎฐฎฐฎฐฎฐฎฐฎฐฎฐฎฐ,
 สฎฐฎฐฎฐฎฐฎฐฎฐฎฐฎฐฎฐฎฐฎฐ,
 โย อตตโน สฎฐฎฐฎฐฎฐฎฐฎฐฎฐ,
 อณรียชมม กุสฎฐฎฐฎฐฎฐฎฐ,
 สฎฐฎฐฎฐฎฐฎฐฎฐฎฐฎฐฎฐฎฐฎฐ,
 ตมรียชมม กุสฎฐฎฐฎฐฎฐฎฐ,
 ปกบฎฐฎฐฎฐฎฐฎฐฎฐฎฐฎฐฎฐ,
 ยทตตนิ บฎฐฎฐฎฐฎฐฎฐฎฐ,
 ทฎฐฐฎฐฎฐฎฐฎฐฎฐฎฐฎฐฎฐ,
 ตฎฐฎฐฎฐฎฐฎฐฎฐฎฐฎฐฎฐ,
 โชนฎฐฎฐฎฐฎฐฎฐฎฐฎฐฎฐ,
 พายฎฐฎฐฎฐฎฐฎฐฎฐฎฐฎฐ,
 อฎฐฎฐฎฐฎฐฎฐฎฐฎฐฎฐ,
 อตต นรตต นหิ ตฎฐฎฐฎฐฎฐ,
 อตต นรตต นหิ ตฎฐฎฐฎฐฎฐ,

อฎฐฎฐฎฐฎฐฎฐฎฐฎฐฎฐ วทณค.
 ตฎฐฎฐฎฐฎฐฎฐฎฐฎฐฎฐฎฐฎฐ,
 อณรียชมม โค รฎฐฎฐฎฐฎฐฎฐ,
 ยถาหิ ชานะยย ตถา วทณค.
 อณรียชมม โค รฎฐฎฐฎฐฎฐ,
 โย อตตมานิ สฎฐฎฐฎฐฎฐ,
 "อตตนค" สฎฐฎฐฎฐฎฐ,
 ยตตตตตตตตตตตตตตตตตต,
 ปกบฎฐฎฐฎฐฎฐฎฐฎฐ,
 ตตตตตตตตตตตตตตตตตต,
 ชมมเมตต นิจเจยย สฎฐฎฐฎฐ,
 นรตตตตตตตตตตตตตตตต,
 ปกบฎฐฎฐฎฐฎฐฎฐฎฐ,
 สฎฐฎฐฎฐฎฐฎฐฎฐฎฐฎฐ,
 อณรียชมม เกณ กต วทณค.
 อตต โชนฎฐฎฐฎฐฎฐฎฐฎฐ,

ทฎฐฐฎฐฎฐฎฐฎฐฎฐฎฐฎฐฎฐ ๘ คธา

อฎฐฎฐฎฐฎฐฎฐฎฐฎฐฎฐ,
 สฎฐฎฐฎฐฎฐฎฐฎฐฎฐ,
 มรณตตตตตตตตตต,
 เทตตตตตตตตตต,

บฎฐฎฐฎฐฎฐฎฐฎฐ,
 นโชนฎฐฎฐฎฐฎฐ,
 สฎฐฎฐฎฐฎฐฎฐ,
 ตตตตตตตตตตตต,

มรณสังคีตวิธี ๑

๑ เอวัม เม สุตฺ. เอกัง สมยํ ภควา, นาทิเก วิหริติ, คินฺยฺชกาเวสเส.
 คตฺวโร ภควา ภิกฺขุ อามันเตติ "ภิกฺขโวติ." "ภทฺนเตติ."
 เต ภิกฺขุ ภควโต บัจจถฺ ใสถฺ. ภควา เอกทโวจ, "มรณสังคิ
 ภิกฺขเว ภาวิตา พหุตฺถกา, มหีบณฺตา โหติ มหานิสฺสงฺา
 อมโตคฺชา อมตปริโยธานา. ภาเวถ โน ตเมหิ ภิกฺขเว มรณสังคินฺคิ."
 เอวํ วุตฺเต อญฺุคโร ภิกฺขุ ภควนฺตํ เอกทโวจ, "อหํ โข
 ภนฺเต ภาเวมิ มรณสังคินฺคิ." ยถากถปฺน ตวํ ภิกฺขุ ภาเวติ
 มรณสังคินฺคิ. ฯ อช มยฺหํ ภนฺเต เอวํ โหติ, "อโหวตฺถํ
 วิตฺตนํ ทวํ ชีเวยฺยํ ภควโต สํสาณํ มนฺตีกเรยฺยํ, พหฺวต เม
 กตมสฺสํสาติ." เอวํ โข อหํ ภนฺเต ภาเวมิ มรณสังคินฺคิ. ฯ
 อญฺุคโรปิ โข ภิกฺขุ ภควนฺตํ เอกทโวจ, "อหํปิ โข ภนฺเต
 ภาเวมิ มรณสังคินฺคิ." ยถากถปฺน ตวํ ภิกฺขุ ภาเวติ มรณสังคินฺคิ. ฯ
 อช มยฺหํ ภนฺเต เอวํ โหติ, "อโหวตฺถํ ทิวสํ ชีเวยฺยํ,
 ภควโต สํสาณํ มนฺตีกเรยฺยํ, พหฺวต เม กตมสฺสํสาติ." เอวํ
 โข อหํ ภนฺเต ภาเวมิ มรณสังคินฺคิ. ฯ อญฺุคโรปิ โข ภิกฺขุ
 ภควนฺตํ เอกทโวจ, "อหํปิ โข ภนฺเต ภาเวมิ มรณสังคินฺคิ."
 ยถากถปฺน ตวํ ภิกฺขุ ภาเวติ มรณสังคินฺคิ. ฯ อช มยฺหํ
 ภนฺเต เอวํ โหติ, "อโหวตฺถํ อปฺปทฺตมทิวสํ ชีเวยฺยํ, ภควโต
 สํสาณํ มนฺตีกเรยฺยํ, พหฺวต เม กตมสฺสํสาติ." เอวํ โข อหํ
 ภนฺเต ภาเวมิ มรณสังคินฺคิ. ฯ อญฺุคโรปิ โข ภิกฺขุ ภควนฺตํ

เขตทโจจ, “อหัมปิโซ ภันเต ภาวมิ มรณสังคต.” ยถากถปณ
 คัง ภิกขุ ภาวเส มรณสังคต. ฯ อธิ มยหิ ภันเต เอว
 โหติ, “อโหวตาคหิ ตทนต์ริ ชีเวยยิ, ยทนต์ริ เอกบีณชปาติ
 ญญชามิ, ภควโต ส่าสนิ มนสิกรเยยิ พหุต เม กตมัสสาติ.”
 เอว โส อหิ ภันเต ภาวมิ มรณสังคต. ฯ อัญคโรปิโซ
 ภิกขุ ภควันติ เขตทโจจ, “อหัมปิโซ ภันเต ภาวมิ
 มรณสังคต.” ยถากถปณ คัง ภิกขุ ภาวเส มรณสังคต. ฯ
 อธิ มยหิ ภันเต เอว โหติ, “อโหวตาคหิ ตทนต์ริ ชีเวยยิ,
 ยทนต์ริ อุตตมบีณชปาติ ญญชามิ, ภควโต ส่าสนิ มนสิกรเยยิ,
 พหุต เม กตมัสสาติ.” เอว โส อหิ ภันเต ภาวมิ มรณสังคต. ฯ
 อัญคโรปิโซ ภิกขุ ภควันติ เขตทโจจ, “อหัมปิโซ ภันเต
 ภาวมิ มรณสังคต.” ยถากถปณ คัง ภิกขุ ภาวเส มรณสังคต. ฯ
 อธิ มยหิ ภันเต เอว โหติ, “อโหวตาคหิ ตทนต์ริ ชีเวยยิ
 ยทนต์ริ จตทาโร บัญจ อโธเป ส่าชาติวา อช โฉหรามิ
 ภควโต ส่าสนิ มนสิกรเยยิ, พหุต เม กตมัสสาติ.” เอว โส
 อหิ ภันเต ภาวมิ มรณสังคต. ฯ อัญคโรปิโซ ภิกขุ
 ภควันติ เขตทโจจ, “อหัมปิโซ ภันเต ภาวมิ มรณสังคต.”
 ยถากถปณ คัง ภิกขุ ภาวเส มรณสังคต., ฯ อธิ มยหิ
 ภันเต เอว โหติ, “อโหวตาคหิ ตทนต์ริ ชีเวยยิ, ยทนต์ริ
 เอก อโธปิ ส่าชาติวา อช โฉหรามิ, ภควโต ส่าสนิ
 มนสิกรเยยิ, พหุต เม กตมัสสาติ.” เอว โส อหิ ภันเต ภาวมิ

มรณสังคีต. ฯ อัญตโรปิ โข ภิกขุ ภคจันตี เขตทโวจ, “อหัมปิ
 โข ภันเต ภาวมิ มรณสังคีต.” ยุดากถัมปน ตังวิ ภิกขุ
 ภาเวติ มรณสังคีต. ฯ อิท มย्हัง ภันเต เอว्ह โหติ, “อโหวตาท्ह
 ตทันตโร ชีเวย्हัง, ยทันตโร อตฺตัสสะตวา วา บัถัสสามิ, “บัถัสสะตวา
 วา อตฺตัสสามิ ภคจโต ส่าสนัน มนสิกเรย्हัง, พหุต เม
 กตมัสสะตติ.” เอว्ह โข อหัง ภันเต ภาวมิ มรณสังคีต. ฯ
 เอว्ह วุตเต ภควา เต ภิกขุ เขตทโวจ, “ยวาย्हัง ภิกขเว ภิกขุ
 เอว्ह มรณสังคีต ภาเวติ. “อโหวตาท्ह วัตตันทิว ชีเวย्हัง,
 ภคจโต ส่าสนัน มนสิกเรย्हัง, พหุต เม กตมัสสะตติ.” โยปาย्हัง
 ภิกขเว ภิกขุ เอว्ह มรณสังคีต ภาเวติ, “อโหวตาท्ह ทิวส
 ชีเวย्हัง, ภคจโต ส่าสนัน มนสิกเรย्हัง, พหุต เต กตมัสสะตติ.”
 โยปาย्हัง ภิกขเว ภิกขุ เอว्ह มรณสังคีต ภาเวติ, “อโหวตาท्ह
 อุตฺตัมปิทิวส ชีเวย्हัง, ภคจโต ส่าสนัน มนสิกเรย्हัง พหุต เม
 กตมัสสะตติ.” โยปาย्हัง ภิกขเว ภิกขุ เอว्ह มรณสังคีต ภาเวติ,
 “อโหวตาท्ह ตทันตโร ชีเวย्हัง ยทันตโร เอกปิณฺฑปาทิ ภุญฺชามิ,
 ภคจโต ส่าสนัน มนสิกเรย्हัง พหุต เม กตมัสสะตติ. โยปาย्हัง,
 ภิกขเว ภิกขุ เอว्ह มรณสังคีต ภาเวติ, “อโหวตาท्ह ตทันตโร
 ชีเวย्हัง ยทันตโร อุตฺตัมปิณฺฑปาทิ ภุญฺชามิ ภคจโต ส่าสนัน
 มนสิกเรย्हัง, พหุต เม กตมัสสะตติ.” โยปาย्हัง ภิกขเว ภิกขุ
 เอว्ह มรณสังคีต ภาเวติ, “อโหวตาท्ह ตทันตโร ชีเวย्हัง, ยทันตโร
 จัตตารอ บัญฺจ อโถเป ส่าชาติตวา อชฺ โฉหรามิ, ภคจโต

ลำดับนี้ มนสิการะยัย, พหุวัต เม กตมัสสาติ." อิมะ วุจจนัต
 ภิกขเว ภิกขุ ปมตคา จิหรนัต, ทนขี มรณสังคี ภาเวนัต
 ชาตวานี ขยาย. โยจขวายี ภิกขเว ภิกขุ เอว มรณสังคี
 ภาเวติ, "อโหวตาคัน คตทนต์วี ซีเวยัย, ยทนต์วี เอกิ อโหวตบี
 ลังชาทิตวา อช โอมหรามิ, ภควโต ลำดับนี้ มนสิการะยัย, พหุวัต
 เม กตมัสสาติ." โยปายี ภิกขเว ภิกขุ เอว มรณสังคี ภาเวติ,
 "อโหวตาคัน คตทนต์วี ซีเวยัย, ยทนต์วี อัสลัสลิตวา วา บัสลัสลิตวา,
 บัสลัสลิตวา วา อัสลัสลิตวา, ภควโต ลำดับนี้ มนสิการะยัย, พหุวัต
 เม กตมัสสาติ." อิมะ วุจจนัต ภิกขเว ภิกขุ อัมปมตคา
 จิหรนัต, ติกขี มรณสังคี ภาเวนัต ชาตวานี ขยาย. คัสมาตอิห
 ภิกขเว เอว ลิก ขตพพ, "อัมปมตคา จิหรนัต, ติกขี
 มรณสังคี ภาเวตัสสาม ชาตวานี ขยายติ." เอวญีหิ โว ภิกขเว
 ลิก ขตพพน ต. อิทมโวจ ภควา. อตคณนา เต ภิกขุ ภควโต
 ภาตติ อภานนทนต์.

ปฐมมรณสังคีตสูตร นิกายสูติ.

อัมปมาทรโต นาโต,	อัมปมาเท นโยชโก.
อัญเณ ปริยาเชน,	ตางเก วินยัสสิน.
มรณสังคีตภาวนาย,	ตมาทเมสิ ภิกขโว.
คตญาณานุสาเรน,	ลัมมเทวานุกาตเว.
วิญญู อตคตัสทตต,	คัสสึคตนต์ ภาณาม เต.

มรณสติสูตร ที่ ๒๒

๐ เอวมมี เม สัค เขกั ธรรมิ ภควา, นาทิเก วิหริติ,
 คิณฺฐกาจสเถ. ตตฺร โช ภควา ภิกฺขุ อามันเตสิ "ภิกฺขโวติ."
 "ภทฺนเตสิ" เต ภิกฺขุ ภควโต บัจจติ ติสฺส. ภควา เขตทโวจ,
 "มรณสติ ภิกฺขเว ภาวิตา พหุตฺถกา, มหีบมฺตา โหติ มหานิสฺสา
 อมโตคชา อมตปริโยธานา. กถํ ภาวิตา ภิกฺขเว มรณสติ
 กถํ พหุตฺถกา, มหีบมฺตา โหติ มหานิสฺสา อมโตคชา อมปริโยธานา.
 อช ภิกฺขเว ภิกฺขุ, ทิวเต นิกฺขนเต รัตติยา ปฏิทิตาย
 อติ ปฏิสฺมฺยจกฺขติ, "พหุภาโช เม บัจจยา มรณตฺส. อหิवा
 มํ ทํเสยฺย; วิจฺฉิกาวา มํ ทํเสยฺย, สตปทิวา มํ ทํเสยฺย. เตน
 เม อตฺส กาสกฺริยา, ติสฺส มมตฺสฺสนฺตราโย. อุกฺกขตฺติวา วา ปปเตยฺย,
 ภตฺตวา เม ภุคฺติ พฺยาบํชฺเชยฺย, บิตฺติวา เม กุบฺเปยฺย, เสมฺทิวา
 เม กุบฺเปยฺย, สิตฺตีกาวา เม วาตา กุบฺเปยฺย, มนุสฺสํวาวา มํ
 อุกฺกกเมยฺย, อมนุสฺสํวาวา มํ อุกฺกกเมยฺย. เตน เม อตฺส กาสกฺริยา,
 ติสฺส มมตฺสฺสนฺตราโยติ." เตน ภิกฺขเว ภิกฺขุณา อติ ปฏิสฺมฺยจกฺขิตพฺพ,
 "อติณฺโช เม ปาปกว อกฺุสฺสา ชมฺมา อับปทฺินา, เข เม อตฺส
 รัตติ กาดํ กโรนฺตตฺส อมนฺตรายายาติ." ตเจ ภิกฺขเว ภิกฺขุ
 บัจจเวกฺขมาโน เอวํ ชานาติ, "อติณฺ เม ปาปกว อกฺุสฺสา
 ชมฺมา อับปทฺินา, เข เม อตฺส รัตติ กาดํ กโรนฺตตฺส
 อมนฺตรายายาติ." เตน ภิกฺขเว ภิกฺขุณา, เตสฺสเยว ปาปกานํ
 อกฺุสฺสานํ ชมฺมานํ ปทานาย, อชิมตฺโต นนฺโทจ วายาโมจ,

อุตสาโหจ อุต โสฬหิจ อัมปฏิวานิจ, ตติจ สัมปชัญญัญญ
 กรณียี เสยยกามิ ภิกขเว อาทิตตเจโสวา อาทิตตโสโสวา,
 คัสเสว เจตตัสสา สิตตัสสา นิพพานาย, อธิมตติ นนทัญญ
 วายามัญญ, อุตสาหัญญ อุต โสฬหิจ อัมปฏิวานัญญ ตติญญ
 สัมปชัญญัญญ กรณีย. เหวเมวโซ ภิกขเว เตน ภิกขนา,
 เตนเยว ปาปกานิ อกุตตานิ อัมมานิ ปหานาย, อธิมตติ
 นนโทจ วายาโมจ, อุตสาโหจ อุต โสฬหิจ อัมปฏิวานิจ, ตติจ
 สัมปชัญญัญญ กรณีย. ตเจปน ภิกขเว ภิกขุ บัจจเวกัสมานโน
 เหว ชานาติ, "นตติ เม ปาปกอ อกุตตา อัมมา อัมปหานา,
 เย เม อุตต วิตติ กาลิ กโรนตตัง อนตรายายาติ," เตน
 ภิกขเว ภิกขนา, เตนเว บิตปาโมชเชน วิหาคัพพ, อโหโรตตานุลลิกขมา
 กุตเตลล อัมเมลล. อธิปน ภิกขเว ภิกขุ วิตติยา นิกขนตายน
 ทิวเต ปฏิหิต, อติ ปฏิสญญิจักขติ, "พหุกาโซ เม บัจจยา
 มรณตต. อหิวา มํ ทังเสยย, วิจจิกาวา มํ ทังเสยย, ตตปทิวา
 มํ ทังเสยย. เตน เม อุตต กาดกิริยา, โส มมตตันทราโย.
 อัมปฏิตตวา วา ปปเคยย, ภคตวา เม ภคต พยาบชเชยย,
 มิตตวา เม กุบเปยย, เตมหิวา เม กุบเปยย, ตตถกาวา เม วาตา
 กุบเปยย, มนุสสาวา มํ อัมภกเมยย, อมนุสสาวา มํ อัมภกเมยย.
 เตน เม อุตต กาดกิริยา, โส มมตตันทราโยติ", เตน ภิกขเว
 ภิกขนา อติ ปฏิสญญิจักขตัพพ, "อติณุโซ เม ปาปกอ อกุตตา
 อัมมา อัมปหานา, เย เม อุตต ทิวา กาลิ กโรนตตต

ขันธวิภชนปาฐะ

๑ นิพพานมคฺคคฺคโม พุทฺโธ, สัตตานิ สัมปโพนโน.
 อตตวาทปฺปหานาย, บัญฺจกั สหิตาวหิ.
 ฐนฺธานํ นามมคฺคเตน,
 โยนิโส ปญฺญชฺชคฺ.
 ฐนฺธวิภากญฺยานคฺคิ,
 ปรียายิ ภณาม เต. ๗

ขันธวิภชนปาฐะ

๑ อตตโธ เทน ภคฺควา ชานตา บัลลํตา อรหตา สัมมา
 สัมพุทฺธเชน, บัญฺจ ฐนฺธา สัมมทกฺขาตา. กคเม บัญฺจ.
 รุบบกฺขณ โธ, เวทนากฺขณ โธ, สญฺญากฺขณ โธ, สจฺจารกฺขณ โธ,
 วิญฺญาณกฺขณ โธ. ๗ รุบบํ อนิจฺจ, อุมฺบชฺชคฺเคว เวตฺติ อญฺญาจ
 ภวติ. เวทนา อนิจฺจา, อุมฺบชฺชคฺเคว เวตฺติ อญฺญาจ ภวติ,
 สญฺญา อนิจฺจา, อุมฺบชฺชคฺเคว เวตฺติ อญฺญาจ ภวติ. สจฺจารา
 อนิจฺจา อุมฺบชฺชคฺเคว เวตฺติ อญฺญาจ ภวณฺติ. วิญฺญาณํ
 อนิจฺจ, อุมฺบชฺชคฺเคว เวตฺติ อญฺญาจ ภวติ. ๗
 รุบบํ ทุกฺข, อาทิตฺตํ ราคคฺคินา โทสคฺคินา โมหคฺคินา, ชาตฺติยา
 ชรามรณฺน, โสภเทหิ ปรีเทเวหิ ทุกฺเขหิ โทมนัสฺเสหิ อูปายาเสหิ
 อาทิตฺตํ. เวทนา ทุกฺขา, อาทิตฺตา ราคคฺคินา โทสคฺคินา
 โมหคฺคินา, ชาตฺติยา ชรามรณฺน, โสภเทหิ ปรีเทเวหิ ทุกฺเขหิ
 โทมนัสฺเสหิ อูปายาเสหิ อาทิตฺตา. สญฺญา ทุกฺขา อาทิตฺตา
 ราคคฺคินา โทสคฺคินา โมหคฺคินา, ชาตฺติยา ชรามรณฺน, โสภเทหิ
 ปรีเทเวหิ ทุกฺเขหิ โทมนัสฺเสหิ อูปายาเสหิ อาทิตฺตา. สจฺจารา
 ทุกฺขา, อาทิตฺตา ราคคฺคินา โทสคฺคินา โมหคฺคินา, ชาตฺติยา

ชรามรณน, โสเกหิ ปรีเทเวหิ ทุกฺกฺเขหิ โทมนัสฺเสหิ อฺปายาเสหิ
 อาทิตฺตา. วิญฺญาณํ ทุกฺกฺขํ, อาทิตฺตํ ราคคฺคณา โทสฺสคฺคณา
 โมหคฺคณา, ชาตยา ชรามรณน, โสเกหิ ปรีเทเวหิ ทุกฺกฺเขหิ
 โทมนัสฺเสหิ อฺปายาเสหิ อาทิตฺตํ. ฯ
 ฐปฺปํ อนตฺตา. ฐปฺปญฺจหิตํ อตฺตา อภวิสฺสํ, นยิตฺถ ฐปฺปํ อปาชาเย
 สํวตฺตเตยฺย, ตฺพฺภเถ ๑ ฐปฺเป, “เอวํ เม ฐปฺปํ โหตุ, เอวํ เม ฐปฺปํ
 มา อโหสิตฺถ.” ยถฺมาจฺจ ฐปฺปํ อนตฺตา, คตฺถมา ฐปฺปํ อปาชาเย
 สํวตฺตตฺติ, น ๑ ตฺพฺภตฺติ ฐปฺเป, “เอวํ เม ฐปฺปํ โหตุ, เอวํ เม ฐปฺปํ
 มา อโหสิตฺถ.” เวทนา อนตฺตา. เวทนา จหิตํ อตฺตา อภวิสฺสํ
 นยิตฺถ เวทนา อปาชาเย สํวตฺตเตยฺย, ตฺพฺภเถ ๑ เวทนาย,
 “เอวํ เม เวทนา โหตุ, เอวํ เม เวทนา มา อโหสิตฺถ.” ยถฺมาจฺจ
 เวทนา อนตฺตา, คตฺถมา เวทนา อปาชาเย สํวตฺตตฺติ, น ๑
 ตฺพฺภตฺติ เวทนาย, “เอวํ เม เวทนา โหตุ, เอวํ เม เวทนา
 มา อโหสิตฺถ.” สํญฺญา อนตฺตา. สํญฺญา จหิตํ อตฺตา อภวิสฺสํ,
 นยิตฺถ สํญฺญา อปาชาเย สํวตฺตเตยฺย, ตฺพฺภเถ ๑ สํญฺยาย, “เอวํ เม
 สํญฺญา โหตุ, เอวํ เม สํญฺญา มา อโหสิตฺถ.” ยถฺมาจฺจ สํญฺญา
 อนตฺตา, คตฺถมา สํญฺญา อปาชาเย สํวตฺตตฺติ, น ๑ ตฺพฺภตฺติ
 สํญฺยาย, “เอวํ เม สํญฺญา โหตุ. เอวํ เม สํญฺญา มา อโหสิตฺถ.”
 สํขารา อนตฺตา. สํขารา จหิตํ อตฺตา อภวิสฺสํ, นยิตฺถ
 สํขารา อปาชาเย สํวตฺตเตยฺย, ตฺพฺภเถ ๑ สํขารเวตฺถ, เอวํ เม
 สํขารา โหตุ. เอวํ เม สํขารา มา อโหสิตฺถ.” ยถฺมาจฺจ

สขารา อนัตตา ตัสมา สขารา อาพาชาย สวัตตนิท, น จ
 สัพภติ สขารเส, "เอว เม สขารา โทส, เอว เม สขารา
 มา อโหสิท." วิญานี อนัตตา. วิญานัญจิทิ อตตา อภวิสส,
 นยิทิ วิญานี อาพาชาย สวัตเตยย, สัพภเกถ จ วิญาเน,
 "เอว เม วิญานี โทส, เอว เม วิญานี มา อโหสิท."
 ยัสมาจไซ วิญานี อนัตตา, ตัสมา วิญานี อาพาชาย
 สวัตตนิท, น จ สัพภติ วิญาเน, "เอว เม วิญานี โทส,
 เอว เม วิญานี มา อโหสิท." ๗ ฐปปี อนิจจ. ยทนิจจ ค
 ทุกข. ยี ทุกข ค อนัตตา. ยทนิตตา ค "เนค มม เน โสทมสม
 นเมโส อตตาค," เอวเมค ยถากค สัมมบบญาย ทฏฐัพพ.
 เวทนา อนิจจา. ยทนิจจ ค ทุกข. ยี ทุกข ค อนัตตา.
 ยทนิตตา ค "เนค มม เนโสทมสม นเมโส อตตาค,"
 เอวเมค ยถากค สัมมบบญาย ทฏฐัพพ. สญา อนิจจา.
 ยทนิจจ ค ทุกข. ยี ทุกข ค อนัตตา. ยทนิตตา ค "เนค มม
 เนโสทมสม นเมโส อตตาค," เอวเมค ยถากค สัมมบบญาย
 ทฏฐัพพ. สขารา อนิจจา. ยทนิจจ ค ทุกข. ยี ทุกข ค อนัตตา.
 ยทนิตตา. ค "เนค มม เนโสทมสม นเมโส อตตาค,"
 เอวเมค ยถากค สัมมบบญาย ทฏฐัพพ. วิญานี อนิจจ.
 ยทนิจจ ค ทุกข. ยี ทุกข ค อนัตตา. ยทนิตตา ค "เนค มม
 เนโสทมสม นเมโส อตตาค," เอวเมค ยถากค สัมมบบญาย
 ทฏฐัพพนิท.

รูปกัมมัญฐานารูปกัมมัญฐานปาโฐ

๑ กัมมัญฐานานุโยคัสส,	รูปารุบัสส ตักขณ.
กายัญจ ปฏิวะชาเย,	เวทณัญจาบี เทสย.
ยถา สัมมานุสาเรน,	ตถา สัมมาภัสซัน.
รูปารูปกัมมัญฐตถ,	คิ ทิปกั ภณาม เต.

รูปกัมมัญฐานารูปกัมมัญฐานปาโฐ

๑ อตถิโห เตน ภควตา ชานตา บัสสตา อรหตา สัมมาสัมพุทฺธเณ,

รูปกัมมัญฐานัญจ อรูปกัมมัญฐานัญจ สัมมตทกขาต. กถัญจ

รูปกัมมัญฐานัน สัมมตทกขาต ภควตา. อัยโห กายเ, รูป

ชาตุมมหาภูตโก, มาตาเปตกสัมภโว, โยทณกัมมาสุบฺบัจจโย, นิจฺจัจฉาทน—

ปริมัตถนเวทณวิทฺถังคณขม โม, อนิจฺจโต ทุกฺขโต, โรคโต คณฺขโต

สัสสโต, อฆโต อาพาชโต, พรโต ปโตกโต, สุนฺยโต

อนัตตโต สมนุบฺบัสสโต. คัสสิมึ กายเ, อนิจฺจโต ทุกฺขโต,

โรคโต คณฺขโต สัสสโต, อฆโต อาพาชโต, พรโต ปโตกโต,

สุนฺยโต อนัตตโต สมนุบฺบัสสโต, โย กายสฺมิ ฉนฺโต สีนโห

กายนฺวดยตา, ส่า ปหียตตจ. อัยโห เม กายเ, อุตฺธิ ปาทตถา,

อโห เกสฺมตถกา, ตจปรียนฺโต, ปุโร นานบฺบการัสส อสุจโโม.

อตถิ อิมสฺมิ กายเ, เกสสา โดมา นชา ทนฺตา ตโ, มัส

นหารุ อญฺฐ อญฺฐสูมญฺชิ วกกั หทยํ ยกนํ กิโตมกั บิหกั

บบฺบาสฺส อนตฺ อนตคฺคณฺ อุตฺริยํ กวฺธํ บิศฺสํ เตมฺหํ

บุพฺโพ โถหิตํ เตโ, เมโ, อัสสุ วสา เชโพ สิงฆาณิกา

“นิจฺจัจฉาทน” ปาฐเตมเปน “อนิจฺจัจฉาทน”

รูปกัมมัญฐานารูปกัมมัญฐานปาไซ

ตติกา มุตคิ. เขวมยิ เม กาโย, อทธี ปาทคตา, อไซ
 เกสมคตกา, คจปรियนิ โค, ปโร นานบปการลัส อสิจินติจ.
 เหวไซ รูปกัมมัญฐานิ สัมมทกชาติ ภาวตา. ฯ กถญจ
 อรูปกัมมัญฐานิ สัมมทกชาติ ภาวตา. คิสสิโล เวทนา, สุชา
 เวทนา, ทกขา เวทนา, อทกขมสุชา เวทนา. ยัสมิ สัมเย
 สุชชี เวทนิ เวเทติ, เนว คัสมิ สัมเย ทกขชี เวทนิ เวเทติ,
 น อทกขมสุชชี เวทนิ เวเทติ, สุชชีเยว คัสมิ สัมเย เวทนิ
 เวเทติ. ยัสมิ สัมเย ทกขชี เวทนิ เวเทติ, เนว คัสมิ
 สัมเย สุชชี เวทนิ เวเทติ, น อทกขมสุชชี เวทนิ เวเทติ,
 ทกขชีเยว คัสมิ สัมเย เวทนิ เวเทติ. ยัสมิ สัมเย อทกขมสุชชี
 เวทนิ เวเทติ, เนว คัสมิ สัมเย สุชชี เวทนิ เวเทติ, น
 ทกขชี เวทนิ เวเทติ, อทกขมสุชชีเยว คัสมิ สัมเย เวทนิ
 เวเทติ. สุชาบี เวทนา อนิจจา สังขตา ปฏิจจสมุบบันนา,
 • ขยธมมา วยธมมา วิราคธมมา นิโรธธมมา. ทกขาบี เวทนา
 อนิจจา สังขตา ปฏิจจสมุบบันนา, ขยธมมา วยธมมา วิราคธมมา
 นิโรธธมมา. อทกขมสุชาบี เวทนา อนิจจา สังขตา ปฏิจจ—
 สมุบบันนา, ขยธมมา วยธมมา วิราคธมมา นิโรธธมมาติ. ฯ
 เหวไซ อรูปกัมมัญฐานิ สัมมทกชาติ ภาวตาติ. ฯ

รูปกัมมัญฐานารูปกัมมัญฐานปาไซ นิฏฐิติโค. ฯ

อศคบบปสาทสุตฺร

๑ ยานี ยานยคคภคานี,	ตั้งมมตานิ ตถา ตถา.
เคตฺสฺส เคตฺสฺส หิ สัพฺเพสฺส,	อศคญฺจตฺตม โภภุญฺชา.
อศคฺคโต ตบฺบปตฺนินานี,	ตั้งคตานิ อศคฺคตาวหิ.
พทฺธิโร จมฺโม จ สฺสโร จ,	อิจฺเจตฺติ รตนคฺคตยํ.
อิมมคฺคํ ปเวเทนฺคคา,	ตั้งาชนํ อศคคกามินิ.
อศคเคเชว ปสาทคฺคํ,	คํ สุตฺตคฺคนตฺติ ภณนาม เสงฺ.

อศคบบปสาทสุตฺตํ

๑ เอวํ เม สฺคํ. เอกํ สมนํ ภคฺวา. สํวคฺคํ ญิ วิหริตฺติ,
 เขตฺตวเน อนาถปิตฺตาทคฺคํ อาราเม. คตฺตรโร ภคฺวา ภิกฺขุ
 อามนฺเคตฺติ "ภิกฺขโวตฺติ." ฯ "ภทฺนเคตฺติ" เค ภิกฺขุ ภคฺวโต
 บจฺจตฺติ สฺคํ. ฯ ภคฺวา เขตฺตวโร, "จตฺตวโร" เม ภิกฺขเว
 อศคบบปสาทา. กคฺเม จตฺตวโร. ยาวตฺตา ภิกฺขเว สฺคฺคา
 อปทาธา ทํ วิปทาธา จตฺตปทาธา พหุปทาธา, รุขินฺโนวา อรุขินฺโนวา,
 สฺคฺคินฺโนวา อสฺคฺคินฺโนวา เนวสฺคฺคินฺโนวา, ตถาคโต เสงฺ
 อศคคภิกฺขายตฺติ อรหํ ตั้งมมาตฺตมฺพทฺธิโร. เย ภิกฺขเว พทฺธิเช ปตฺนินา
 อศคเค เค ปตฺนินา. อศคเค โขปน ปตฺนินานํ อศคฺคโต วิปาโก
 โหติ. ยาวตฺตา ภิกฺขเว จมฺมา สฺคฺคาธา อสฺคฺคาธา, วิราโต.
 เคตฺสฺส อศคคภิกฺขายตฺติ. ยทฺธิทํ มทฺธินํมทฺธิโน ปิปาตฺตจฺฉินโย ชาตยตฺตมฺคฺคาโต
 วิภูฏบฺบจฺฉเโต คณฺหกรฺโข วิราโต นิโรโร นิพฺพานํ. เย ภิกฺขเว
 วิราคจฺฉเม ปตฺนินา อศคเค เค ปตฺนินา. อศคเค โข ปน ปตฺนินานํ
 อศคฺคโต วิปาโก โหติ, ยาวตฺตา ภิกฺขเว จมฺมา สฺคฺคา,

อริโย อฏฐุงคโก มคโค เคต อศคคัมภชายติ. เสยฺยถิทํ.
 สัมมาทิฏฐิ สัมมาสังกัปปํ โป, สัมมาวาจา สัมมากัมมณี โค สัมมาอาชีโว,
 สัมมาวาจาโม สัมมาสังคี สัมมาสมาธิ. เข ภิกขเว อริยมคคชมนเม
 ปสันนา อคเค เต ปสันนา. อคเคโฆปน ปสันนานิ อคโค
 วิปาโก โหติ. ขาวตา ภิกขเว สัมมาวา คณาวา, ทถาคคตถาวุทฺธโฆ
 เคต อศคคัมภชายติ. ยททํ จิตฺตาริ ปริสฺสยฺกานิอฏฐุง ปริสฺสคคตถา. เข
 ภิกขเว สัมเม ปสันนา อคเค เต ปสันนา. อคเคโฆปน ปสันนานิ
 อคโค วิปาโก โหติ. อิมโฆ ภิกขเว จิตฺตาริ อศคคบบปสาทาศิ."
 อิทมโวจ ภคฺวา. อิทํ วุตฺตวาน สุกโค, อตฺตปรี เอกทโวจ สัตถา.
 อคคโคเว ปสันนานิ, อคคค ชมมํ วิชานตี.
 อคเค พทฺธเช ปสันนานิ, ทกฺขเณยฺเย อนุคคเร.
 อคเค ชมเม ปสันนานิ, วิราคปสฺสเม สฺเช.
 อคเค สัมเม ปสันนานิ, ปญฺญกเขตฺเต อนุคคเร.
 อคคตฺมํ ทานํ ททตี, อคคค ปญฺญํ ปวชฺสตี.
 อคคค อายจ วณฺณํ โณจ, ยโส กิตฺติ สฺขํ พถิ.
 อคคคตฺส ทาทา เมชาว, อคคคชมมตฺสมาหิโค.
 เทวภูโต มนุสฺสโสภา, อคคคบบตฺโต ปโมทคตติ ฯ

๑ นิฏฐิตํ อศคบบปสาทศคตติ. ฯ

๑ อศคคบบปสาทศตร ซึ่ง ตง พมพณ, เปน สฺตร วิเศษ ไม่เหมือน สบตี มา
 ในจตทกคคตตรนิกาย. ที่จารไว้ ในจตทกคคณน พทฺธที่ ๓, อริยมคคค ธรรม
 ที่ ๒ วิราค ธรรม ที่ ๓ สัมที่ ๕. อนึ่ง ปาฐอริยมคคคธรรม ในจตทกคคณน,
 ของคควิภาคว่า "เสยฺยถิทํ. สัมมาทิฏฐิ. (จน ถึง) สัมมาสมาธิ" ไม่มี

อาราธนาศีล ๕

๑ มยฺ ภาณเต วิตุ วิตุ รักษณตถาย คิถฺรณน มห บัญฺจ สํถานิ
 ยาจาม. ทตฺยมฺบ มยฺ ภาณเต วิตุ วิตุ รักษณตถาย คิถฺรณน สห
 บัญฺจ สํถานิ ยาจาม. ทตฺยมฺบ มยฺ ภาณเต วิตุ วิตุ รักษณตถาย
 คิถฺรณน สห บัญฺจ สํถานิ ยาจาม.

อาราธนาศีล ๘ ในฉบับพระกัมเบบ เดียวกัน ต่างแต่ คำว่า "อัญญู สํถานิ" เท่านั้น

อาราธนาปริตต์

๑ อมฺบคฺคปฏฺฐพาทาย,	สัพพตฺตมบตฺตคตฺถชยา.
สัพพทกฺกจฺจนาสาย,	ปริตฺตํ พรตฺต มํจคถ.
อมฺบคฺคปฏฺฐพาทาย,	สัพพตฺตมบตฺตคตฺถชยา.
สัพพทกฺกจฺจนาสาย,	ปริตฺตํ พรตฺต มํจคถ.
อมฺบคฺคปฏฺฐพาทาย,	สัพพตฺตมบตฺตคตฺถชยา.
สัพพไวคจฺจนาสาย,	ปริตฺตํ พรตฺต มํจคถ.

อาราธนาธรรม

๑ พรหมมาจ โสกาธิปติ สหัมปติ,
 กตฺตอญฺชตฺถ อมฺมจฺหวํ อยาจก,
 สันตฺธ สัตฺตทาปฺปราชกฺกชาตฺถกา,
 เทเตศฺจ ธมฺมํ อนุกมฺบมฺมิ ปจฺจ

จบพระสูตร

แต่ พระปริตต์ต่าง ๆ